

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2025 – 2027

kuvaaja Juha-Pekka Malinen

Riihimäen kaupunki
Hallinto ja konserni
Eteläinen Asemakatu 2
11130 Riihimäki

Kaupunginvaltuuston hyväksymä 11.11.2024

Sisälllys

1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
2	Riihimäki strategia.....	10
2.1	Strategiatyö.....	10
2.2	Kaupunkistrategia.....	11
2.3	Resurssiviisaus.....	18
3	Taloussuunnitelman yleisperustelut.....	19
3.1	Yleinen talouskehitys.....	19
3.2	Kuntien talousnäkymät.....	21
3.3	Alueen talouskehitys.....	25
3.3.1	Kanta-Häme.....	25
3.3.2	Hyvinkää-Riihimäki talousalue, Riihimäen seutu ja Riihimäki.....	26
3.3.3	Työllisyyskehitys ja työttömyys.....	28
3.4	Väestö ja väestöskenaariot.....	31
3.5	Vuoden 2025 talousarvion lähtökohdat ja vakaan talouden ohjelma.....	34
4	Henkilöstösuunnitelma.....	37
5	Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta.....	42
6	Tulos- ja rahoituslaskelman perustelut (kaupunkiemo).....	46
6.1	Tuloslaskelman välitulokset.....	46
6.2	Verorahoitus – verotulot ja valtionosuudet.....	49
6.3	Rahoitustuotot ja rahoituskulut.....	52
6.4	Satunnaiset erät ja tulorahoituksen korjauserät.....	53
6.5	Antolainat.....	54
6.6	Lainat.....	54
6.7	Muut maksuvalmiuden muutokset.....	55
7	Käyttötalouden yleisperustelut.....	55

8	Investointiosan yleisperustelut.....	55
8.1	Tulos- ja rahoituslaskelma.....	65
8.2	Investointisuunnitelma	68
	Taulukossa on esitetty kaupunkiemon investoinnit.	68
9	Käyttötalousosa.....	69
9.1	Hallinto ja konserni toimiala.....	69
9.2	Elinvoiman toimiala	98
9.3	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala.....	140
9.4	Tekninen toimiala	174
10	Riihimäen Vesihuoltoliikelaitos	204
11	Riihimäen kaupunki yhteensä.....	211
12	Riihimäki konserni.....	215
	Talousarviokirjan liitteet.....	225

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Jännitteinen toimintaympäristö – muutosten vuosi edessä

Suomen kunnat laativat talousarvioitaan jälleen erittäin epävakaa toimintaympäristössä. Globaali toimintaympäristö on jännitteinen, kun Lähi-idän suursodan uhka on kohonnut Israelin ja Iranin kostokierteen kiihtyessä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu jo kolmatta vuotta. Marraskuun 5. päivä järjestettävät Yhdysvaltojen presidentinvaalit sähköistävät myös kansainvälistä toimintaympäristöä. Olemme todistaneet viime vuosina, että Suomen kunnat eivät ole turvassa maailmanlaajuisten ilmiöiden heijastusvaikutuksista, kuten sodan myötä kiihtyneeltä inflaatiolta, ukrainalaisten pakolaisten aalloilta ja korkomarkkinoiden voimakkailta heilahteluilta.

Ensi vuosi on kunnissa jälleen suuren rakenteellisen muutoksen vuosi. Vajaa kaksi vuotta sitten maaliin saatu valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus saa peräänsä toisen suuren hallinnollisen uudistuksen – työvoimapalveluiden siirron valtiolta kuntiin. Riihimäen kaupunki toimii Etelä-Hämeen työllisyysalueen (EHTA) vastuukuntana. Alueeseen kuuluvat Riihimäen lisäksi Loppi, Hausjärvi sekä Janakkala. EHTA:n valmistelutyö on ollut iso ponnistus, ja haluankin kiittää kaikkia valmisteluun osallistuneita tahoja hyvästä yhteistyöstä. Vuoteen 2025 mahtuu myös ensimmäistä kertaa yhtä aikaa järjestettävät kunta- ja aluevaalit.

Orastavaa kasvua näköpiirissä – julkisen talouden velkaantuneisuus kasvaa edelleen

Ekonomistit, pankit sekä valtionvarainministeriö ennustavat Suomeen vuosille 2025–2026 talouskasvua, ennusteesta riippuen noin 1,5–2 prosenttia. Julkisen talouden velkaantuminen jatkuu kasvusta huolimatta voimakkaana. Hyvinvointialueiden vaikea taloustilanne pakottaa valtiota panostamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja todennäköisesti tekee sen osittain kuntien kustannuksella.

Kuntaliiton kyselyn mukaan yli puolet kuntien ja kaupunkien talousjohtajista arvioi kunnan talousnäköymien olevan huonoja tai erittäin huonoja seuraavan 12 kuukauden

ajanjaksolla. Vastaavasti 46 prosenttia kunnista totesi veronkorotuspaineen olevan tosiasiassa. Lokakuun lopussa julkistetut Tilastokeskuksen väestöennusteet alleviivaavat maahanmuuton merkitystä väestönkasvun keskeisenä tekijänä. Riihimäellä olemme maahanmuuton ansioista ylittäneet vuotuisen väestönkasvutavoittemme (0,2 prosenttia). Ensi vuoteen onkin kirjattu tavoitteeksi laatia kaupungille kansainvälisyyden toimenpideohjelma, jotta voimme vastata haasteeseen hallitusti.

Riihimäen kaupungilla tehtiin vastuullinen päätös vuoden 2024 talousavion valmistelun yhteydessä ja laadittiin etupainotteisesti vakaan talouden ohjelma vuosien 2025–2027 talouden sopeuttamiseksi. Kaupunginhallitus päätti vakaan talouden ohjelmassa käyttömenojen säästötavoitteeksi yhteensä 4,2 miljoonaa euroa suunnitelmakaudelle, josta noin 2,2 miljoonan euron tavoite kohdistuisi vuoteen 2025. Käyttömenojen kasvulle asetettiin kunnianhimoinen raami, joka oli 0,4 prosenttia maaliskuun ennusteseen verrattuna. Kaupunkitasoisesti emme tähän raamiin talousarviovalmistelussa päässeet, vaikka toimialat ovat löytäneet tavoitteen mukaisesti käyttömenosäästöjä.

Emokaupungin tulosenuste painuu alijäämäiseksi, Riihimäen kaupunki + vesihuoltoliikelaitos ylijäämäinen

Riihimäen kaupungin (sis. vesihuoltoliikelaitoksen) vuoden 2025 tilikauden ylijäämä on n. 1,0 miljoonaa euroa, josta emon tulos on noin 0,9 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vesihuoltoliikelaitoksen 1,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Emokaupungin ensi vuoden toimintakate on noin 79,4 miljoonaa euroa ja vuosikate 7,2 miljoonaa euroa. Vuosikatteen odotetaan vahvistuvan 9,0 miljoonaan euroon vuonna 2026 ja 10,8 miljoonaan euroon vuonna 2027. Valtionosuuksien ennuste on 10,3 miljoonaa euroa vuodelle 2025, josta iso osuus kohdentuu TE-uudistuksen kompensaatioon. Verotuloennuste vuodelle 2025 on noin 75,7 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen ja kaupungin lainakanta kasvaa. Lainakanta on 92,3 miljoonaa euroa vuoden 2025 lopussa. Emokaupungin nettoinvestoinnit vuonna 2025 ovat 13,7 miljoonaa euroa, josta tilainvestoinnit ovat noin 5 miljoonaa euroa ja kunnallistekniikan osuus noin 7,9 miljoonaa euroa. Osana vakaan talouden ohjelmaa luovuttiin Itäisen koulun ja päiväkodin investoinnista sekä asunomessuhankkeesta. Itäisen koulun hinta-arvio kohosi vajaaseen kolmeen kymmeneen

miljoonaan euroon ja Asuntomessujen pelkkä käyttömenovaikutus olisi ollut lähemmäs neljä miljoonaa euroa. Asuntomessujen peruunnuttua messujen pääalueeksi suunnitellun Kokonharjun infrainvestointeja voidaan siirtää tulevaisuuteen. Näillä päätöksillä on merkittävä vaikutus kaupungin velkamäärän kasvun hillintään.

Ensi vuonna merkittäviä investointivaroja ovat Jokikylän yleisten alueiden rakentamiseen varattu 4 miljoonaa euroa (hankkeen kokonaisbudjetti 10,8 miljoonaa euroa), yksilöllisen opetuksen pienryhmätiloihin (YPR) varattu 1 miljoonaa euroa (hankkeen kokonaisbudjetti 2,5 miljoonaa euroa) sekä vanhan kaupungintalon remonttiin varattu 1 miljoonaa euroa (hankkeen kokonaisbudjetti 3 miljoonaa euroa).

Tulevien vuosien investointiohjelma luo edelleen painetta kaupungin velkaantumiselle. Hallittu velkaantuminen on perusteltua, mutta velkaantumisen rajun kasvun hallintaa ja investointien strateginen suunnittelu, jaksottaminen ja rahoitusratkaisut tulevat pysymään vahvasti myös uuden valtuuston agendalla tulevina vuosina.

Kaupunkistrategian toimeenpano ja kehittäminen

Riihimäen kaupunginvaltuuston huhtikuun 25.4.2022 kokouksessaan hyväksymä RakasRiksu 2035 -kaupunkistrategian toteutus etenee suunnitellusti. Kasvua viitoittavat kolme strategista tavoitetta, jotka ovat vastustamaton vartin kaupunki, tulevaisuuden tekijöiden koti ja kestävä kasvun yhteisö. Talousarviokirjassa on asetettu valtuustoon nähden sitovat tavoitteet. Lautakunnat seuraavat asettamia tarkempia tavoitteita.

Kaupunginvaltuuston talousarvioseminaarissa Espoossa 24.-25.10.2024 valtuutetut totesivat kaupungin suunnan olevan strategian viitoittamana kirkas eikä radikaalia strategian uudistusta kaivattu. Uudelta valtuustolta toivotaan pikemminkin strategian päivittämistä. Näin myös varmistetaan pitkäjänteinen, yli valtuustokausien ulottuva strateginen kehittäminen.

Seuraavana Riihimäki -kehitysohjelma on osoittautunut hyödylliseksi strategian toimeenpanoa tukevaksi työkaluksi. Poikkitoimialainen ohjausryhmä sekä kaupunginhallitus ovat seuranneet ohjelman toteutusta ja myös valtuustoseminaarissa toukuussa 2024 kehitysohjelma toimi hankkeiden priorisoinnin tukena.

Vuonna 2025 kärkihankkeista on syytä mainita Hämeen ammattikorkeakoulun kampusinvestointi Matkakeskukseen. Kaupunginhallitus hyväksyi syksyllä 2023 kolmiparta-aiesopimuksen kaupungin, Hyria ja HAMKin kanssa kampusjärjestelystä. Kaupunki on aiesopimuksessa sitoutunut osallistumaan HAMKin kampushankkeeseen 7,5 miljoonan euron tuella. Eurot eivät näy vielä vuoden 2025 talousarviossa, mutta kaupungin on huomioitava varaus suunnitelmavuosina 2025–2027.

HAMKin kampussuunnittelu etenee kohti konkretiaa vuoden 2025 aikana ja kaupungilta odotetaan aktiivista kumppanuutta hankkeessa. HAMKin suunnitelmaa tukee osaltaan kaupungin hallinnon henkilöstön muutto virastotalo Veturista Matkakeskukseen. Hyria ja HAMK ovat päässeet esisopimukseen HAMKin nykyisen kampustiinteistön myymisestä Hyrialle.

Asemanseudun hankkeista Voimala etenee hankesuunnitteluun. Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy on pyytänyt omistajalta ennakkokäsitystä olla mukana niin Voimalassa kuin Matkakeskus-hankkeessa vakaan talouden ohjelman kirjauksen mukaisesti. Lopullisia päätöksiä Voimalan suhteen ei vielä ole, mutta suunnittelun edetessä on toivottavaa, että kaupunginvaltuusto pääsee päättämään hankkeesta vuoden 2025 aikana.

Lasikaupunki-brändityö konkretisoituu ensi vuonna, kun kaupungissa pilotoidaan kansainvälistä biennaalitapahtumaa. Kasvua odotetaan myös puolustussektorilta, kun Define-hankkeessa (Defence Innovation Network Finland) käynnistyy Hämeen ELY-keskuksen EU-rahoituksen turvin kiihdyttämöohjelma kasvuyrityksille ja startupeille.

Henkilöstö, johtaminen ja tulevaisuus

Työllisyysalueuudistus tuo kaupungin palvelukseen noin viisikymmentä uutta työntekijää, jotka toivotamme lämpimästi tervetulleiksi elinvoiman toimialalle. Muutosprosessia on valmisteltu jo vuoden 2024 aikana. Uuden toiminnan vakiinnuttaminen vie aina oman aikansa ja muutosjohtamista varmasti tarvitaan.

Vakaan talouden ohjelma päätettiin toteuttaa ilman lomautuksia tai irtisanomisia, mutta säästöohjelmat tuovat aina oman jännitteensä henkilöstön keskuuteen. Haluan kiittää henkilöstöryhmien edustajia rakentavasta yhteistyöstä talousarvion suunnitteluprosessissa. Pääluottamushenkilön puheenvuoro valtuuston talousarvioseminaarissa sai kiitosta ja dialogia on syytä jatkaa vastaisuudessakin.

Lopuksi haluan kiittää koko organisaatiota ja luottamushenkilöjohtoa vuoden 2025 talousarvion valmistelusta. Otimme "varaslähtöä" talousarvion laadintaan jo alkuvuodesta ja pääsimme maaliin vakaan talouden ohjelman rajoissa haastavassa kuntatalouden tilanteessa.

Riihimäen kaupungilla on kaikki eväät menestyä kuntien kilpailutilanteessa. Uskoa positiiviseen tulevaisuuteen luo myös valtuustoseminaarissa julkistetun bränditutkimuksen tulos, jossa sekä riihimäkeläisten että muiden suomalaisten mielikuva Riihimäestä on kehittynyt myönteiseen suuntaan viidessä vuodessa. Pidetään positiivinen kehittämisvire yllä myös tulevina vuosina!

Jouni Eho,
kaupunginjohtaja

2 Riihimäki strategia

2.1 Strategiatyö

Kuntalain (410/2015) 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta. Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Riihimäen kaupungin RakasRiksu2035 –strategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.4.2022. Strategia syntyi osallistamalla kaupunkilaisia, yrityksiä, päättäjiä, sidosryhmiä ja henkilöstöä mm. kyselyin, robottipuhelujen ja erilaisten tilaisuuksien muodossa. Tavoite oli strategia, jolla Riihimäki erottuu muista kunnista ja johon kaupunkiorganisaation ohella kaikki kaupunkilaiset, yritykset ja eri sidosryhmät voisivat laajasti sitoutua. Strategian synnyn taustalla oli Riihimäkeä koskevaa aineistoa, valtakunnallista aineistoa, globaalit megatrendit sekä kestävä kehitys.

Strategia ohjaa tulevien vuosien toiminta- ja taloussuunnittelua ja kytketään osaksi kaupungin toimintaa kaikilla tasoilla. Strategian toteutumisen arviointi ja seuranta on kytketty talousarvioraportointiin. Kaupunginhallitus käynnistää strategian tarkistamisen, mikäli toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Strategian merkityksen syventäminen sekä luottamushenkilöille että henkilöstölle on sen hyväksymisen jälkeen keskeinen tehtävä. Asiasta on laadittu erillinen operatiivinen osallisuus- ja viestintäsuunnitelma. Strategiaa on konkretisoitu ja jäsennetty selkeäksi kehitysohjelmaksi.

Viestinnällä, sidosryhmäyhteistyöllä ja yhteisillä foorumeilla tuetaan strategista johtamista ja strategian konkretisoitumista toiminnaksi. Strategian tavoitteet jalkautetaan osaksi johtamis- ja henkilöstöviestintää sekä ihmisten arkeen osana palvelu- ja markkinointiviestintää. Strategian vision ja arvojen toteutuminen punnitaan jokapäiväisessä työssä. Strategian toteuttamista ohjaavat arvot: reiluus, rohkeus ja ripeys. Tämä tarkoittaa myös valintoja, jolla edistetään hyvinvointia, sujuvaa arkea ja yrittämistä.

Valtuuston talousarviossa Espoon Korpilahdessa 24. - 25.10.2024 valtuutetut olivat yksituumaisia siitä, että voimassa oleva kaupunkistrategia viitoittaa Riihimäen kaupungin suuntaa riittävällä tarkkuudella. Uudelta valtuustolta toivotaan strategian suhteen kevyempää päivitystä (verrattuna edelliseen strategiaprosessiin). Näin varmistetaan myös pitkäjänteisyys strategisessa kehittämisessä. Päivityksen yhteydessä istuva valtuusto toivoo uudelta valtuustolta, että strategiaa peilattaisiin nopeasti muuttuneeseen toimintaympäristöön ja kärkiä edelleen konkretisoidaan.

2.2 Kaupunkistrategia

RakasRiksu2035 -strategia kuvaa, miltä kaupunki näyttää vuonna 2035, mitä keskeisiä päämääriä kaupunki toiminnalleen asettaa ja mihin periaatteisiin kaupungin henkilöstö sekä luottamushenkilöt ja sidosryhmät voivat toiminnassaan sitoutua. Strategian keskeisenä tavoitteena on kasvun aikaansaaminen, kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin kilpailukyyn edistäminen kestäväällä tavalla. Kaupunkistrategiaan on valittu tässä hetkessä tärkeitä strategisia painopisteitä kaupungin menestymiseksi tulevaisuudessa. Linjauksissa pysytään strategisen tavoiteasettelun tasolla. Kaupunkistrategian toteutumisen mittareina käytetään indikaattoreita, jotka kertovat koko kaupungin kilpailukyyn ja hyvinvoinnin kehityksestä.

RakasRiksu2035 –strategia sisältää kolme valtuuston päättämää strategista tavoitetta, jotka ovat:

1. Vastustamaton vartin kaupunki
2. Tulevaisuuden tekijöiden koti ja
3. Kestävän kasvun yhteisö

Taulukko 1. Kaupunginvaltuuston asettamat seurantamittarit ja tavoitteet

Mittarimme	Tavoitteemme	Tilannekuva
Vastustamaton vartin kaupunki 1. Asukastyytyväisyys	Vastustamaton vartin kaupunki 1. Vähintään 4 (1-5)	3,3 v. 2023
Tulevaisuuden tekijöiden koti 1. Työttömyysaste 2. Verotulot asukasta kohden 3. Toisen asteen koulutuksen läpäisy %	Tulevaisuuden tekijöiden koti 1. Kehitys on valtakunnallista keskiarvoa parempi. 2. Kehitys on kuluttajahintaindeksiä parempi. Vertailu edelliseen vuoteen, 3. Korkeampi kuin maan ka %.	Riihimäki 10,9 %, koko maa 10,4 % elokuu 2024. verotulot asukasta kohden -3,4 % v. 2023 TP 2 692 euroa/asukas; v. 2024 ennuste 2 598 euroa/asukas kuluttajahintaindeksi 1,3 % (kesäkuu 2024) Kuntatason tietoa ei saada tähän mittariin

Mittarimme	Tavoitteemme	Tilannekuva
Kestävän kasvun yhteisö 1. Väestönkehitys	Kestävän kasvun yhteisö 1. Vuotuinen ka kasvu 0,2 %,	muutos 31.12.2023 tilanteesta kesäkuuhun 2024 on 0,5 %
2. Kasvihuonekaasupäästöt	2. Vähenee 10 % vuodessa. v. 2030 tavoite 44ktCO2-ekv	v. 2022 taso 131,8 ktCO2-ekv v. 2023 taso 129,9 ktCO2-ekv
3. Yhteisöverokertymä	3. Kehittyy kuluttajahintaindeksiä paremmin. Vertailu ed. vuoteen. yhteisöverokertymä asukasta kohden -	yhteisöverotulot asukasta kohden -4,8 % % v. 2023 TP 414 euroa/asukas; v. 2024 ennuste 368 euroa/asukas kuluttajahintaindeksi 1,3 % (kesäkuu 2024)

Hyväksytyt politiikat ja muut kaupunkitasoiset ohjausasiakirjat

Kaupunkitasoiset politiikat, suunnitelmat ja ohjausasiakirjat käydään läpi vuoden 2024 aikana ja tarkastellaan asiakirjojen päivittämisväli sekä niiden suhteet muihin ohjaaviin asiakirjoihin. Tällaisia ovat mm. omistajapolitiikka, yleiskaava, rakennusjärjestys, ympäristöpolitiikka, henkilöstöohjelma, tietosuojapolitiikka, hankintapolitiikka, tilaohjelma, maapoliittinen ohjelma ja vesihuollon kehittämissuunnitelma ja ne tarkentavat strategisten tavoitteiden toteuttamista. Poliitiikat ja ohjaavat asiakirjat määrittelevät toiminnan suuntaa, muuttavat ja perustelevat toimintaa tai varmistavat sovittuja toimenpiteitä. Kantavana ajatuksena on ollut yksinkertaistaa ja myös vähentää sellaisia ohjausasiakirjoja ja poliitikoita, jotka eivät tuo lisäarvoa.

Toimeenpano toiminnan ja talouden suunnittelulla

Strategian linjaukset konkretisoidaan talousarviossa. Strategisen johtamisen keskeinen prosessi on vuosittainen toiminnan ja talouden suunnittelu. Strategia ohjaa vuosittain toistuvaa talousarvion valmistelua sekä muuta toiminnan suunnittelua. Talousarvioon sisältyvät kaupunkitasoiset strategiset tavoitteet ja toimialojen toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Toimialojen ja liikelaitosten on tullut sisällyttää talousarviovalmistelussaan kaupungin strategian toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet osaksi taloudellisia ja toiminnallisia tavoitteitaan ja osoittaa toimenpiteille tarvittavat resurssit.

Talousarvioraportoinnin kautta arvioidaan organisaation onnistumista ja tuloksellisuutta strategian toteuttamisessa. Strategian toteutumista seurataan strategisilla mittareilla, jotka kertovat kehityksen suunnasta. Mittareilla ei voida suoraan mitata organisaation tuloksellisuutta, sillä toteutumiseen vaikuttavat myös kaupunkikonsernin ulkopuoliset tekijät. Strategian toimintalupausten seuranta ja raportointi tehdään talousarvioraportoinnin yhteydessä, jonka kautta on mahdollista arvioida myös organisaation tuloksellisuutta.

Syksyllä 2022 kaupunginhallitus arvioi, miksi edellinen strategian toimeenpano oli ontunut. Arvioinnin tuloksena syntyi strategian toimeenpanon tueksi laadittu Seuraavana Riihimäki kehitysohjelma, joka on vakiinnuttanut paikkansa kärkihankkeiden ja avaintoimenpiteiden seurantaan.

Seuraavana Riihimäki kehitysohjelma

Taulukko 2. Kaupunginvaltuuston asettamat seurantamittarit ja tavoitteet

Strateginen päämäärä	Mitä tavoittelemme	Kärkihankkeet ja avaintoimenpiteet 2023-2025	Kaupunginjohtajan fokus ja vuoden 2025 tavoitteet
Vastustamaton vartin kaupunki	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tiiviin ja eheän kaupunkirakenteen edistäminen 2) Monipuolisen ja laadukkaan asuntotarjonnan lisääminen 3) runsaiden ja laadukkaiden kulttuuri- ja liikuntapalveluiden lisääminen asukkaille ja matkailijoille 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elinvoimainen kaupunkikeskusta ja uudistunut asemanseutu ▪ Asuntorakentamisen elpymiseen varautuminen ▪ Tapahtumista, kulttuurista ja liikunnasta elinvoimaa, hyvinvoimaa ja vahva kaupunkibrändi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voimalla investointipäätös tehty ▪ OmaHäme investointipäätös tehty ▪ Jokikylän yleiset alueet 35 % valmiusaste ▪ Karlskogan puistosuunnitelma valmis ▪ Veturitallien aluesuunnitelma ▪ Asunto-ohjelman päivittäminen ja toteutus kohde-ryhmäprofiilit huomioiden ▪ Lasikaupunkibrändityön lanseeraus The Finnish Glass Biennale Riihimäki tapahtuman yhteydessä ▪ Ensimmäinen lasiin liittyvä elementti kaupunkikuvaan ▪ Tapahtuma- ja kulttuuri- puolen tiekartta laadittu ▪ Metsästysmuseon tulevaisuuden suuntaviivat ja kaupungin rooli täsmennetty

<p>Tulevaisuuden tekijöiden koti</p>	<p>1) Robotiikan pääkaupunkiaseman edelleen vahvistaminen</p> <p>2) Kansainvälisen innovaatioekosysteemien rakentaminen yritysten kilpailukyvyksi</p> <p>3) Tulevaisuustaidot voimavaraksi vauvasta vaariin</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Robotiikkakampus ja kansainväliset innovaatioekosysteemit ▪ HAMK-Riihimäen kasvustrategia ▪ Osaava henkilöstö ja positiivinen työnantajamielikuva ▪ Toimitilaohjelman toteutus ▪ Lapsiystävällinen kunta 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teknologia- ja innovaatioyksikön toiminnan vakiinnuttaminen ▪ 1 kpl robotiikka-alan yrityksiä sijoittuu Riihimäelle. ▪ Kiertotalousekosysteemi uutena avauksena käynnissä ja rahoitettu hankkeella. ▪ Kampusinvestointi suunniteltuun ▪ Muutto matkakeskukseen suunnitellusti ▪ Digistrategian toimeenpano ▪ YPR hankesuunnitelman hyväksyminen ▪ Opistotalon tarve- ja hankesuunnitelmat hyväksytyt ▪ Vanhan kaupungintalon hankesuunnitelma hyväksytty. ▪ SOTE kiinteistöjen myynti/yhtiöitys käynnissä. ▪ Perhetalo selvityksen yhteydessä laaditaan selvitys Peltoosaaren päiväkodista ▪ PBS toiminta käyntiin (2 päiväkotia ja 2 koulua)
--------------------------------------	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Reilu Riksu toimintamallin käyttöönotto ja seuranta kaupunkitasoisesti.
Kestävän kasvun yhteisö	<p>1) Tuloksellinen ja aloitteellinen elinkeinopolitiikka</p> <p>2) TE 2025</p> <p>3) Hiilineutraalisuus ja päästöjen vähentäminen</p> <p>4) Vakaa talous</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RTOY:n johtama elinkeinopolitiikka ▪ Puolustusalan innovaatioista kasvua (DEFINE) ▪ TE uudistuksen käynnistäminen ▪ Kotouttaminen ▪ Ympäristöpolitiikan toteuttaminen ▪ Vakaan talouden ohjelma 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 40 uutta työpaikkaa tekemisen myötävaikutuksella ▪ 2 uudishanketta (Invest in) saatettu käyntiin. ▪ Yrityskiihdyttämö käynnissä / 24 kpl yrityksiä kiihdytetty ▪ Uudet puolustusalan sijoituneet yritykset (3 kpl) ▪ EHTA käyntiin suunnitellusti ▪ Seutuselvityksen ehdotukset käytäntöön ▪ Laaditaan "Kansainvälinen Riksu - toimenpidesuunnitelma" ▪ Hiilinielujen vahvistaminen ▪ Noudatetaan vakaan talouden ohjelman tavoitteita

2.3 Resurssiviisaus

Kaupungin strategian mukaisesti Riihimäen kaupunki on hiilineutraali ja pyrkii toiminnallaan kohti päästöttömyyttä, jätteettömyyttä sekä luonnonvarojen kestävästä kulutuksesta eli resurssiviisautta. Ympäristöpolitiikka ”Resurssiviisas Riihimäki 2030” on valtuuston hyväksymä strategian toimeenpano-ohjelma, jonka keskeisenä tavoitteena on tukea kaupungin strategiaa ja varmistaa Riihimäen kehittyminen resurssiviisaaksi kaupungiksi.

Strategiassa on määritelty tavoitteeksi kestävä kasvun yhteisö, jossa ”vaalimme kestävästä kehityksestä ja vastuullisuudesta”. Mittarina ovat kasvihuonekaasupäästöt, joissa tavoitteena on 10 % vuotuinen vähennys.

Ympäristöpolitiikka sisältää tavoitteiden lisäksi toimenpideohjelman ja seurantamittarit. Ympäristöpolitiikan toteutumista ja seurantamittareita seurataan vuosittain ympäristöraportissa tilinpäätöksen yhteydessä. Seurantamittareina ovat esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöt, luonnonsuojelualueiden pinta-alan kehittyminen sekä asukkaiden osuus kolmen kilometrin säteellä rautatieasemasta.

Ympäristöpolitiikassa on määritetty tavoitetila vuodelle 2030:

”Riihimäen kaupunki pyrkii toiminnallaan kohti päästöttömyyttä, jätteettömyyttä sekä luonnonvarojen kestävästä kulutuksesta. Vuonna 2030 Riihimäen kaupunki on resurssiviisas ja hiilineutraali. Fossiiliset energialähteet on korvattu uusiutuvilla. Kulutus on vähentynyt ja luonnonvarojen käyttö siirtynyt neitseellisestä aineksesta uusiomateriaaleihin. Riihimäen kaupunkirakenne on eheä ja tiivis, ja lähipalvelut ovat jalankulkuetäisyydellä. Pyöräily, jalankulku ja joukkoliikenne ovat yleisimmät kulkutavat. Liikkuminen on lähes päästötöntä. Monimuotoinen luonto on lähellä ja helposti saavutettavissa. Elinympäristö on turvallinen, terveellinen ja viihtyisä, ja kannustaa kestävään elämäntapaan. Riihimäkeläiset kantavat vastuuta ympäristöstä omalla toiminnallaan. Riihimäen yritykset edistävät kiertotaloutta toiminnassaan ja kehittävät vähähiilisiä kiertotalousratkaisuja.”

Ympäristöpolitiikassa on viisi ympäristöpäämäärää, joille on esitetty sitovat tavoitteet, seurannassa käytettävät mittarit sekä toimenpiteitä kuluvalle valtuustokaudelle. Ympäristöpäämäärät ovat:

- 1) Hiilineutraali energiantuotanto ja –kulutus
- 2) Kestävä liikkuminen ja ekotehokas kaupunkirakenne
- 3) Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous
- 4) Monimuotoinen luonto ja viihtyisä elinympäristö
- 5) Vastuullinen riihimäkeläinen

Toimenpiteille on nimetty toteuttajatahot. Vastuuviranhaltijat vastaavat näiden toimeenpanosta. Toimenpiteet ja niihin varattavat määrärahat suunnitellaan osana talousarvioprosessia. Näiden lisäksi voidaan toteuttaa myös muita toimia resurssiviisaustavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpiteiden etenemisestä ja toteuttamisesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ympäristöraportissa tilinpäätöksen yhteydessä.

Ympäristöpolitiikan päivitys toteutetaan osallistavana prosessina vuosien 2025 - 2026 aikana.

3 Taloussuunnitelman yleisperustelut

Alaluvun 3.1 kuvaus yleisestä taloustilanteesta ja kehityksestä sekä julkisen talouden tilasta perustuu valtiovarainministeriön talouskatsauksiin sekä kuntatalousohjelmaan 2025 - 2028. Katsauksia on julkaistu keväällä ja kesällä 2024.

3.1 Yleinen talouskehitys

Valtiovarainministeriön (VM) kesän 2024 talouskatsauksen mukaan maailmantalouden arvioidaan kasvavan ennustejaksolla (2024 - 2026) melko nopeasti inflaation hidastuessa ja reaalitylojen kasvaessa. Veto jatkuu vahvana Yhdysvaltojen taloudessa, jonka lisäksi myös euroalueen odotetaan elpyvän kasvuun kuluvan vuoden aikana. Haasteista huolimatta Kiinan verrattain nopea talouskasvu jatkuu.

Globaaleilla markkinoilla myönteinen vire jatkui kesällä 2024. Sijoittajien halu ottaa riskiä on nousussa. Tämän lisäksi Euroopan keskuspankin päätös alentaa ohjauskorkoja vahvis-

taa luottamusta talouskehitykseen myös euroalueella. Pankkien tilanne on vakaa ja merkittäviä häiriöitä ei ole näköpiirissä tunnistettavissa. Myös osakemarkkinoiden kehitys on ollut maailmalla vahvaa. Riskit alasuuntaiseen kehitykseen liittyvät geopolitiittiseen tilanteeseen.

Kotimaan osalta kotitalouksien käytettävissä olevien nimellistulojen kasvu hidastuu viime vuodesta. Reaalipalkkojen ennakoitaan kääntyvän kasvuun kuluvana vuonna, kun ansiotaso nousee. Inflaation hiipuessa kotitalouksien reaalityulojen ennakoitaan kasvavan nopeammin kuin vuonna 2023. Tämä tukee kulutuksen kasvua.

Suomen taloudessa on VM katsauksen mukaan merkkejä taantumän väistymisestä ja kasvun käynnistymisestä hiljalleen. Talous ei kuitenkaan kasva vielä vuonna 2024. Investointien arvioidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa kuitenkin vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta.

Kotitalouksien kulutuksen ja myöhemmin investointien arvioidaan kasvavan, kun inflaation hidastumisen lisäksi myös korkotasoa on alentumassa. Kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit puhtaaseen sähköön ja sitä käyttäviin tuotantolaitoksiin jatkuvat. Rakentamisen arvioidaan toipuvan, joskin se alkaa poikkeuksellisen alhaiselta tasolta.

Vuonna 2027 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan noin 1,3 prosenttia ja vuonna 2028 kasvun arvioidaan olevan noin 1,1 prosenttia. Bruttokansantuotteen kehitystä tukee muun muassa yksityisten investointien kasvu. Niiden arvioidaan elpävän markkinakorkojen laskun ja vihreään siirtymään liittyvien panostusten seurauksena. Suomen talouden arvioidaan olevan yhä normaalikapasiteettinsa alapuolella vuonna 2027. Kuluttajahintojen kasvun arvioidaan saavuttavan Euroopan keskuspankin keskipitkän aikavälin inflaatiota-voitteen vasta vuonna 2028.

Taulukko 3. Yleisen talouskehityksen tunnuslukuja

Yleinen taloudellinen tilanne						
VM syksy 2024	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Muutos %						
BKT Markkinahintaan (määrä)	-1,2	-0,2	1,7	1,5	1,3	1,2
Inflaatio	6,2	1,8	1,4	1,3	1,8	2,0
Ansiotasoindeksi	4,2	2,9	3,4	3,1	3,0	3,0
Työttömyysaste %	7,2	8,0	7,6	7,2	6,6	6,5
% BKT:stä						
Veroaste	42,4	41,8	42,2	42,2	42,2	42,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä	-2,9	-3,7	-3,2	-2,6	-2,3	-2,1
Julkinen velka	76,6	81,7	84,0	84,8	85,2	86,0

Työmarkkinat ovat heikossa tilassa lähiaikoina. Taite työmarkkinoilla tapahtui noin puoli vuotta talouden taantuman alettua. Työllisten määrä supistui alkuvuonna 2024 puoli prosenttia, työttömien määrä lisääntyi runsaat 19 prosenttia. Avoimien työpaikkojen määrä laski runsaat 28 prosenttia. Vuoden alkupuolella työllisiä oli vähemmän varsinkin yksityisellä sektorilla, koska työvoiman kysyntä väheni. Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy runsaat puoli prosenttia, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantuman vuoksi. Elinkeinoelämän suunnitelmassa on työllistää selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin jalostustoimialoilla.

3.2 Kuntien talousnäkömät

Kuntien tulevaisuuden taloudellisen tilanteen odotettiin helpottuvan merkittävästi Sote-uudistuksen myötä. Tässä oletuksessa keskeinen vaikuttava tekijä oli se, että nopeimmin kasvavat ikäsidonnaiset menot siirtyvät hyvinvointialueille. Kuntatalouden painelaskelman luvut näyttävät edelleen varsin synkiltä. Tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, jonka arvioidaan syvenevän lähivuosina muun muassa nopeasti kasvavien kustannusten, investointipaineiden sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena.

Manner-Suomen kuntien vuosikate oli negatiivinen kahdessa kunnassa vuonna 2020, kahdeksassa kunnassa vuonna 2021, 14 kunnassa vuonna 2022 ja 12 kunnassa vuonna 2023. Negatiivinen vuosikate kertoo kehityksestä, jossa käyttötalous on rakenteellisissa

ongelmissa, jotka tulisi korjata. Kuntien lainakanta väheni 2023 toisena vuonna peräkkäin. Vuonna 2023 lainakanta väheni 243 milj. eurolla 18,45 mrd. euroon, ollen 3 334 euroa asukasta kohden.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat VM painelaskelmassa vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun seurauksena. Tämän lisäksi toimintamenojen kasvuun vaikuttaa vuonna 2025 kuntien vastuulle siirtyvä työ- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen. Samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle. Kuntataloudessa tapahtuu siten lyhyen ajan sisällä jo toinen merkittävä rakenteellinen uudistus. Tämä laajentaa kuntien tehtäväkenttää ja kasvattaa kuntatalouden toimintamenoja noin 840 milj. eurolla. Kuntien henkilöstömäärä kasvaa uudistuksen myötä noin neljällä tuhannella henkilötyövuodella. Tämä näkyy vuonna 2025 etenkin henkilöstömenojen voimakkaana kasvuna. Myös ostot kasvavat uudistuksen seurauksena. Uudistuksen myötä kunnan rahoitusvastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee, mikä puolestaan heijastuu vuonna 2025 avustusmenojen tason muutokseen. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Uusiin avustusmenoihin vaikuttaa etenkin työttömyyden kehitys sekä muutokset kansaneläkeindeksissä.

Talousnäkyminen heikentyminen vaikuttaa luonnollisesti myös kuntien menoihin. Kunnilla on yhä merkittävämpi rahoitusosuus perustoimeentulotuen ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa. Kun talous sakkaa, työttömyys nousee ja tarve täydentää toimeentuloa erilaisilla etuuksilla lisääntyy. Kuntien on syytä varautua näiden menoerien kasvuun jo ensi vuoden puolella, sillä kuntien rahoitusosuus toimeentulotuesta ja työttömyysturvasta luo painetta kuntien talouteen.

Kuntaliiton mukaan sosiaaliturvaan kaavailut leikkaukset kuormittavat kuntataloutta. Hallitusohjelman mukaiset leikkaukset heikentävät kuntien taloutta vuosittain noin 80–100 miljoonalla eurolla. Taakan arvioidaan kasvavan entisestään, jos työttömät eivät työllisty hallitusohjelmassa oletetulla tavalla. Sosiaaliturvaleikkauksen kuntavaikutukset kasvavat tätäkin suuremmiksi, mikäli työttömyysaste on tulevana vuosina noin yhden prosenttiyksikön korkeampi kuin hallitusohjelmaa laatiessa oletettiin.

Toimintamenojen ja -tulojen kehitys

VM:n kevään 2024 kuntatalousohjelmassa vuosille 2025 - 2028 kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa.

Kuntatalouden toimintamenoja kasvattaa vuosina 2025–2028 etenkin hintojen nousu. Koulutuksen palvelutarve on painelaskelmassa kehysvuosina laskeva, syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Nämä pitävät toimintamenojen volyymikasvun negatiivisena. Toimintamenojen laskevaan volyymikehitykseen poikkeuksen muodostaa vuosi 2025. Vuonna 2025 kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajenee.

Kuntien tulojen ja menojen välillä on epätasapaino, joka syvenee lähivuosina. Tähän vaikuttavat muun muassa nopeasti kasvavat kustannukset, investointipaineet sekä sote-uudistukseen liittyvät valtionosuuksien täsmäytykset sekä takaisinperintä. Tämän lisäksi hallitusohjelman mukainen indeksisäästö vaikuttaa kuntien saamiin valtionosuuksiin.

Kuntatalouden suurin kuluerä muodostuu henkilöstökustannuksista ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kustannuskehitykseen. Kunta-alan ansiokehityksen oletetaan VM:n ennusteessa olevan hieman nopeampaa kuin talouden yleinen ansiokehitys vuosina 2025–2027. Tähän vaikuttaa olennaisesti kunta-alalle sovittu palkkausjärjestelmien kehittämisohjelma. Kunta-alalla eläköityminen on voimakasta, työikäisen väestön määrä vähenee ja työvoiman saatavuusongelmat ovat keskeisiä tekijöitä. Osaajapulaa on muun muassa sivistystoimessa sekä teknisessä toimessa.

Kuntatalouden vuosikate romahtaa kuluvana vuonna 2024 noin 1,4 mrd. eurolla 3,1 mrd. euroon, kun kuntien verorahoitus supistuu voimakkaasti soteen liittyvien verohäntien poistumisen ja sote-laskelmien tarkentumisesta johtuvien valtionosuusleikkausten vuoksi.

Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen jatkuu vuonna 2025 ja vuosikate on vuosina 2025–2027 noin 2,8 mrd. euroa. Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvaa toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna vuonna 2024 noin -1,1 mrd. euroon ja vuonna 2025 jo noin -1,6 mrd. euroon. Vuosina

2026 ja 2027 toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee edelleen hieman: -1,8 mrd. euroon vuonna 2026 ja -2,0 mrd euroon vuonna 2027.

Kuntatalousohjelmassa kuntien talouden sopeutuspaineen arviointi toteutetaan toiminnan ja investointien rahavirran avulla. Viime vuosina kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on ollut positiivinen tai lähellä tasapainoa lähes kaikissa kuntakokoryhmissä.

Kuntien tilinpäätösarviotietojen mukaan vuosi 2023 oli jatkumoa aikaisempien vuosien hyväälle kehitykselle. Toiminnan ja investointien rahavirta laskee kuitenkin kehyskauden aikana koko maan tasolla sekä kaikissa kuntakokoryhmissä negatiiviseksi. Talouden tasapaino oli vahva vuonna 2023 lähes kaikissa kuntakokoryhmissä, kun sote uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei vielä näkynyt täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Vuoden 2023 tasapainoa vahvisti myös ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaiset valtionosuudet.

Tilanne heikkenee vuonna 2024, kun verotulot vakiintuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeiselle tasolle. Heikentymistä selittää myös sote-laskelmien jälkikäteistarkistuksesta aiheutunut valtionosuuden lisäsiirto, joka tarkentui vuoden 2023 lopussa lopullisten verotietojen valmistuttua. Lopullisen laskelman mukaan jälkikäteistarkistuksen vaikutus on kuntatalouteen noin 500 milj. euroa valtionosuuksia vähentävä. Tämä lisäsiirto huomioidaan pysyvästi vuodesta 2024 eteenpäin ja vuoden 2023 osalta vähennys huomioidaan takautuvasti vuosien 2025–2027 aikana, mikä heikentää väliaikaisesti kyseisiä vuosia. Vähennys on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri.

Kun valtionosuuksiin tehtävät takautuvat sote-vähennykset ja hallituskauden aikainen indeksijarru poistuvat, asettuu toiminnan ja investointien rahavirta -1,8 mrd. euroon vuonna 2028. Vuosikatteet eivät riitä kehysvuosina poistoihin tai nettoinvestointeihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevina vuosina. Kuntien omien toimenpiteiden merkitys kestävä talouden varmistamiseksi korostuu. Tulojen ja menojen epätasapaino korostaa palvelutarpeen ennakoivan suunnittelun ja investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Väestökehityksen aiheuttamat haasteet ja ratkaisuvaihtoehdot ovat hyvin erilaisia eri kunnissa.

Lähde: VM Taloudelliset katsaukset kevät ja kesä 2024, Kuntatalousohjelma 2025 - 2028 kevät 2024

3.3 Alueen talouskehitys

3.3.1 Kanta-Häme

Keväällä maaliskuu-huhtikuussa 2024 toteutetun Suomen yrittäjien, Finnveran ja työ- ja elinkeinoministeriön Pk-yritysbarometrin Kanta-Hämeen seuturaportin mukaan suhdannenäkymät ovat Kanta-Hämeen seutukunnista selvästi heikoimmat Forssan seudulla ja positiivisimmat Hämeenlinnan seudulla.

Yritysten kasvuhakuisuus on Kanta-Hämeessä kokonaisuudessaan valtakunnan tasoa. Kasvuhakuisuudessa Hämeenlinnan seudun odotukset nousevat selvästi koko maan tasoa korkeammalle, ollen harvoja koko maan tasoa ylittäviä suhdanneodotustasoja. Riihimäen seudulla oletusarvo kasvuun liittyen on koko maan tasolla ja Forssan seudulla selvästi koko maata heikommalla.

Yritysten kiinnostus hyödyntää investointi- ja kehittämistukia on ollut Kanta-Hämeessä laskussa. Yritysten päätökset hakea kehittämisrahoitusta on pitkittynyt ja selvästi odotetaan taloudellisesti suotuisampia aikoja.

Kanta-Hämeen merkittävä vetovoima- ja vahvuustekijä ovat hyvä sijainti Suomen kasvukäytävällä sekä saavutettavuus ja hyvä logistinen sijainti niin kutsutun kasvukolmion sisällä. Alue on houkuttellut uusia yritystoimijoita, uusia yritysalueinvestointeja tehdään muun muassa teollisuuden, logistiikan ja kiertotalouden käyttöön.

Suomen väestöllinen keskipistekin sijaitsee edelleen Kanta-Hämeessä. Kolmen seutukunnan kokonaisuus ja kuntien keskinäinen kilpailu tosin toisinaan vaikeuttavat yhteisemmän maakunnallisen näkökulman löytämistä ja kilpailuedun maksimaalista hyödyntämistä.

Maakunnassa on kolme erilaista seutukuntaa: Hämeenlinna, Riihimäki ja Forssa. Työpaikkaomavaraisuus on kokonaisuutena Suomen pienin. Hämeenlinnan seutukunnalta liikutaan Pirkanmaalle ja Uudellemaalle ja Riihimäen seutukunnalta erityisesti Uudellemaalle. Maakunnan vahvuuksia ovat hyvän logistisen sijainnin ohella vahvat kärkialat ja monipuolinen yritys rakenne. Toimialoista korostuvat erityisesti rakentaminen ja kiinteistöala, henkilökohtaiset palvelut sekä tukku- ja vähittäiskauppa.

Maakuntaan sijoittumisten osalta kehitetään monipuolisesti erityisesti kolmostien varrella olevaa kasvukäytävää muun muassa Industrial Park MORE- yritysalueen osalta Hämeenlinnassa ja Janakkalassa. Myös Riihimäen aktiivinen sijoittumistoiminta moottoritien läheisillä alueilla on tuottanut hedelmää. Kaavoituksen merkitys seutujen elinkeinopolitiikassa korostuu edelleen.

Maakunnan suurimpia investointeja on kohdistunut Patrian puolustusajoneuvojen tuotantoon. Patrian tilauskantaa ovat paisuttaneet sekä kotimaiset että ulkomaiset asiakastilaukset. Tämän lisäksi alueelle on kohdistunut suuria investointeja bio- ja kiertotalouteen. Käynnistynyt hyvinvointialueuudistus ja TE24-uudistus haastavat alueen elinvoima- ja työllisyystoimijoita yhä tiiviimpään ja tuloksellisempaan yhteistyöhön. TE24-uudistus siirtää työ- ja elinkeinopalveluiden toteuttamisen kuntien vastuulle. Kanta-Hämeeseen on syntyneissä kaksi työllisydenhoitoaluetta. Etelä-Häme (Janakkala ja Riihimäen seutu) sekä Työ-Häme (Hämeenlinnan ja Forssan seutu). Molempien osalta on käynnistynyt laajamittainen työryhmytyöskentely, joilla tavoitetaan palvelujen saumatonta yhteensovittamista.

Yleisen suhdannetilanteen huonontuminen näkyy Kanta-Hämeessä työmarkkinoiden heikentyneinä yleisnäkyminä. Lomautusmäärät ovat kääntyneet Kanta-Hämeen alueella merkittävään kasvuun; lomautettujen määrä kasvoi maakunnassa helmikuusta 2023 helmikuuhun 2024 peräti 85 prosenttia.

Pk-yritysten odotukset ovat heikentyneet syksystä 2023. Taustalla vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa yleinen maailmantalouden epävarmuus, korkea korkotaso, kustannustason nousu sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen. Viimeisimmän Suomen Yrittäjien Pk-yritysbarometrin Kanta-Hämeen alueraportin mukaan Kanta-Hämeessä suhdannenäkymät sekä arviot työllisyyden, liikevaihdon, kannattavuuden ja innovaatioiden arvon kehityksestä alittavat koko maan tason. Yritysten näkymiä kasvumahdollisuuksien suhteen heikentää myös vallitseva korkotaso.

Kanta-Hämeessä väestönkehitys on pysynyt vuoden sisään kutakuinkin ennallaan. Luonnollisen väestönlisäyksen ollessa pakkasella, on nettomaahanmuutto ollut tasoittamassa tilastoja. Väestömäärä on ollut paikoin kasvussa pääosin ukrainalaisten kotikuntaoikeuden vuoksi.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö: Alueelliset kehitysnäkymät keväällä 2024

3.3.2 Hyvinkää-Riihimäki talousalue, Riihimäen seutu ja Riihimäki

Kevään maalis-huhtikuun 2024 Pk-yritysbarometrin Kanta-Hämeen seuturaportin mukaan suhdannenäkymien perusteella kannattavuusodotukset Hyvinkää-Riihimäki seudulla kokonaisuudessaan ovat heikot.

Pendelöinti on Hämeenlinnan ja Riihimäen seuduilla merkityksellistä. Useita tuhansia työssäkäyviä pendelöi jatkuvasti Riihimäeltä muualle töihin. Nämä ovat työvoimareserviä Riihimäellä toimiville yrityksille. Pendelöijien joukosta löytyy todennäköisesti hakijoita Riihimäellä avautuviin uusiin työpaikkoihin. Riihimäkeen pääasiallisena asiointipaikkana turvautuvia on noin 50 000. Koko Hyvinkää Riihimäki talousalueen koko on yli 90 000 asukasta. Pendelöinti on erityisen merkityksellistä Hämeenlinnan ja Riihimäen seutukunnissa ja esim. Uudenmaan työmarkkinoiden kehitys näkyy vahvasti myös Kanta-Hämeessä. Riihimäen seudun työvoima oli syyskuussa 20 899, uusia avoimia työpaikkoja oli kesäkuussa 105.

Riihimäen kaupunki sijaitsee pääradan varrella ja Suomen kasvukäytävällä. Helsingistä Tampereelle ulottuva Suomen kasvukäytävä muodostaa maan merkittävimmän toiminnallisen ja rakenteellisen kokonaisuuden. Kasvukäytävän vaikutusalueella asuu jo joka kolmas suomalainen. Alueen sisällä vähintään yhden kuntarajan ylittää päivittäin yli 301 000 työmatkalaista. Suomen kasvukäytävä muodostaa yhtenäisen työmarkkina-alueen ja yritysten kannalta yhtenäisen työvoimapoolin. Käytäväkokonaisuus muodostaa koko Suomen talouskasvun ja kilpailukyvyn ytimen. Suomen bruttokansantuotteesta 45 % tuotetaan tämän valtasuonen varrella. Yritysten liikevaihdosta noin 50 % muodostuu Suomen kasvukäytävä -verkoston alueella. Työpaikoista arviolta jo noin 40 % sijaitsee kasvukäytävällä.

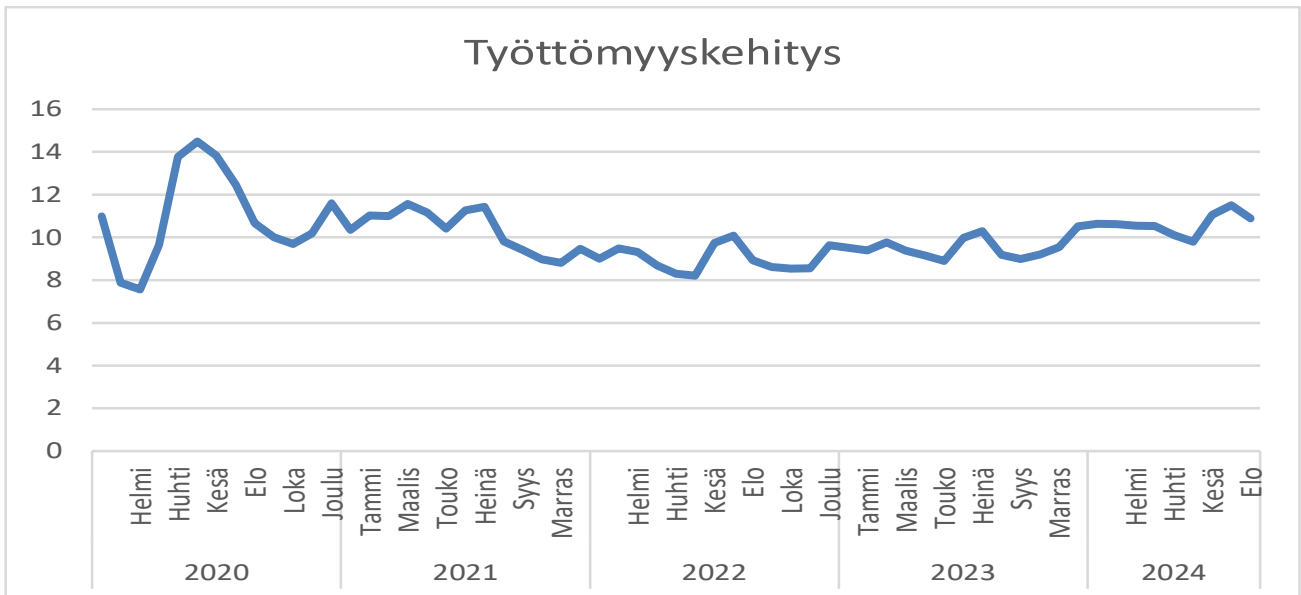
Talousalueellemme on suunnitteilla ja käynnissä merkittäviä teollisia investointeja. Valio uutisoi vuoden 2024 keväällä Pitäjänmäen ja Turun yksiköiden sulkemisesta ja toimintojen siirtämisestä Riihimäelle. Vahvistusta siirrolle odotetaan vuoden 2025 aikana. Ranskalainen teollisuuskonserni Nexans osti Reka Kaapelit ja investoi vahvasti kasvuunsa Riihimäellä. Kesällä 2024 Fortum ilmoitti myyvänsä kierrätysliiketoiminnat Summa Equitylle. Kaupan odotetaan vahvistavan Riihimäen kierrätyslaitoksen tulevaisuuden näkymiä. Gasum on tehnyt merkittävän investointipäätöksen laajentaa Riihimäen biokaasulaitostaan noin 7,5 miljoonan euron investoinnilla. Riihimäellä puolustusalan ekosysteemikokonaisuus etenee. Nämä kaikki hankkeet ovat työllisyyden ja kasvun kannalta tärkeitä.

Seutujohtoryhmä päätti syksyllä 2024 teettää esiselvityksen seudullisen yhteistyön nykytilasta ja tulevaisuudesta. Selvityksen pohjalta linjataan, missä määrin seudullista yhteistyötä olisi tarve ja tilaus lisätä, erityisesti elinvoiman ja elinkeinopolitiikan saralla.

3.3.3 Työllisyyskehitys ja työttömyys

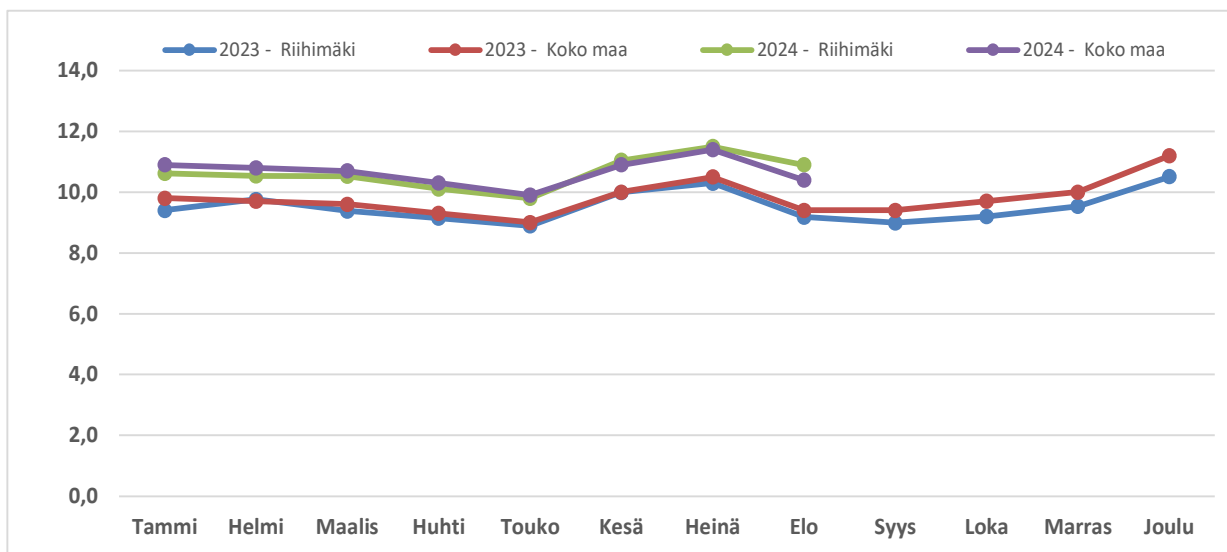
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kanta-Hämeessä vuoden 2023 joulukuun lopussa 12,2 %. Kanta-Hämeen työttömyys oli kuluvan vuoden kesäkuussa 9,8 %. Valtiovarainministeriö ja kuntaliitto esittivät vuonna 2020 arvioita, että osa koronan johdosta syntyneestä työttömyydestä jäisi pysyväksi. Tarkasteltaessa pitkän aikavälin työttömyyskehitystä Riihimäen osalta, niin näin näyttäisi olevan. Vuosina 2022, 2023 sekä alkuvuonna 2024 ollaan edelleen ennen Koronaa olevia vuosia korkeammalla tasolla.

Vuoden 2024 elokuussa Riihimäellä oli työttömiä 1 472, mikä oli 234 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin. Useamman vuoden tarkastelu osoittaa, että Riihimäen työttömyyskehitys on ollut aleneva vuoden 2020 koronapiikin jälkeisenä aikana. Työttömyys on, kuitenkin jäänyt vuotta 2019 korkeammalle tasolle. Vuosien 2023 ja 2024 työttömyyskehitystä kuvaava käyrä on noususuuntainen seuraavassa kuvassa.

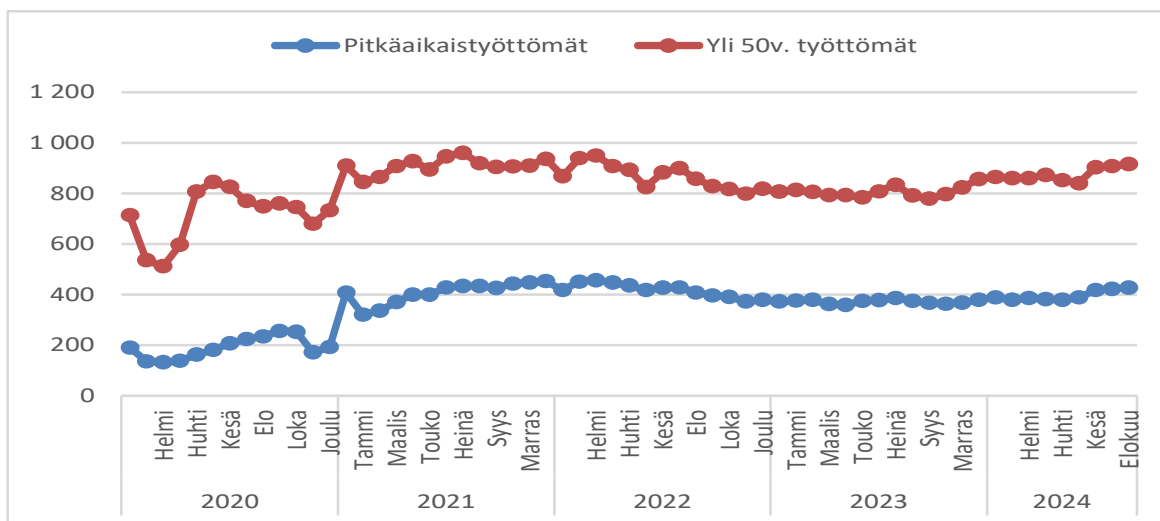
Kuva 1 Työttömyys Riihimäellä vuosina 2020 - 2024

Hämeen Ely-keskuksen tilastojen mukaan Riihimäen työttömyysaste oli vuoden 2024 elokuussa 10,9 %, kun se vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin oli 9,2 %. Työttömyyskehitys on ollut alkuvuonna 2024 korkeampi kuin vuonna 2023. Työttömyyden ennakoitaan vielä kasvavan loppuvuonna talouden positiivisesta käännekohdasta huolimatta. Riihimäen työttömyyskehitys on ollut vuoden alussa hieman koko maan työttömyyskehitystä alempi kuluvana vuonna, kuten myös edellisenä vuonna koko työttömyys vastaavana ajanjaksona.

Kuva 2 Työttömyys koko maa ja Riihimäki vuosina 2023 ja 2024

Koko maan, Kanta-Hämeen ja Riihimäen työllisyystilanne heikentyi vuoden 2020 keväällä. Tilastojen mukaan työttömyyskehitys on alkuvuonna 2023 ollut vuoden 2022 tasoa korkeampi. Koronasta johtuen keväällä 2020 tuli piikki pitkäaikaistyöttömyydessä, joka näyttää jääneen aiempaa korkeammalle tasolle.

Kuva 3 Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys Riihimäellä vuosina 2020 – 2024

Pitkäaikaistyöttömyys näkyy erityisesti yli 50-vuotiaiden työttömien trendissä. Yli 50-vuotiaiden työttömyystrendi näyttää olevan noususuuntainen vuoden 2023 loppupuolelta lähtien.

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023 muuttaa julkisten työvoimapalveluiden järjestämisen vastuun kuntien vastuulle alkaen 1.1.2025. Riihimäen kaupunki sekä Janakkalan, Hausjärven ja Lopen kunnat muodostavat yhdessä Etelä-Hämeen työllisyysalueen, jonka valtioneuvosto vahvisti päätöksellään 21.11.2023. Kunnissa hyväksytyn vastuukuntasopimuksen mukaisesti vastuukuntana toimii Riihimäen kaupunki ja yhteisenä toimielimenä toimii Riihimäen kaupungin elinvoimalautakunnan alainen alueellinen työllisyysjaosto. Työllisyysalueen kuntien yhteinen työvoimapohja ylittää vaaditun 20.000 henkilön rajan eikä ole myöskään laskemassa arvioitavan tulevaisuuden aikana alle tämän rajan. Työllisyysalue kykenee järjestämissuunnitelman mukaisesti tarjoamaan laadukkaat, tehokkaat ja vaikuttavat palvelut asiakkailleen.

Valtio korvaa muutostilanteessa sekä TE-palvelujen osuuden että laajentuvan työttömyysturvavastuun osuudet osana yleiskatteellisesta valtionosuudesta. Tulevaisuudessa työttömyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kunnan talouteen. Uusiin avustusmenoihin vaikuttaa jatkossa etenkin työttömyyden kehitys sekä muutokset kansaneläkeindeksissä. Riski suhdannevaihtelujen vaikutuksille kunnan talouteen kasvaa.

Lähde: Tilastokeskus, Hämeen Ely keskus työllisyystilasto, TEM työllisyyskatsaukset 2024

3.4 Väestö ja väestöskenaariot

Riihimäen kaupungin väestökehitys on ollut laskeva vuosina 2015 - 2022. Väestö väheni kaikkiaan 1001 henkilöä kyseisenä ajanjaksona. Vuonna 2023 väestö kasvoi 133 henkilöä edellisvuodesta ja oli 31.12.2023 tilanteessa 28 482. Vuoden 2024 kesäkuun lopussa väestön määrä oli 28 618 asukasta, jossa on 136 henkilön lisäys vuoden 2023 lopun tilanteesta. Muutos on 0,5 %. Kasvu johtuu pääasiassa ukrainalaisten sotapakolaisten määrästä. Maaliskuusta 2023 alkaen tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset ovat voineet hakea Digi- ja väestötietovirastolta kotikuntaa, kun he ovat oleskelleet Suomessa vuoden. Riihimäellä 15.9.2024 mennessä kotikuntamerkintää Riihimäeltä oli hakenut ja saanut yhteensä ukrainalaisista 476 henkilöä.

Riihimäen kaupunginvaltuuston hyväksymä väestön kasvatavoite on 0,2 % vuodessa. Seuraavassa taulukossa on esitetty väestökehitys kuluvan vuoden 2024 ennustetoteuman mukaisena. Ennusteesta on laskettu 0,2 % kasvatavoitteen mukainen kehitysnäkymä taloussuunnitelmavuosille 2025 - 2027.

Taulukko 4. Riihimäen asukasluvun kehitys vuodesta 2013 lähtien

Vuosi	Asukasluku	Muutos %	Muutos abs.
2013	29 318	0,4	103
2014	29 350	0,1	32
2015	29 269	- 0,3	- 81
2016	29 160	- 0,4	- 109
2017	29 021	- 0,5	- 139
2018	28 736	- 1,0	- 285
2019	28 793	0,2	57
2020	28 756	- 0,1	- 37
2021	28 521	- 0,8	- 235
2022	28 349	- 0,6	- 172
2023	28 482	0,5	133
ENN 2024	28 638	0,5	156
2025	28 695	0,2	57
2026	28 753	0,2	58
2027	28 810	0,2	57

Syntyvyys on alentunut yleisen, koko maan kehitystrendin mukaisesti myös Riihimäellä. Vuonna 2014 Riihimäellä syntyi 295 lasta, kun vuonna 2023 lapsia syntyi 183. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kaupungin väkiluvun kehityssuunta on laskeva mentäessä vuotta 2030 kohti. Lasten määrän väheneminen on ennusteen mukaan merkittävä.

Väestön ikärakenne muuttuu tilastokeskuksen ennusteiden mukaan merkittävästi 5 - 10 vuoden aikajänteellä.

Taulukko 5. Riihimäen väestötoteuma vuonna 2022 ja tilastokeskuksen väestöennuste vuodesta 2023 vuoteen 2032

Vuosi	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Yhteensä	28349	28389	28295	28203	28110	28017	27926	27832	27742	27655	27573
0 - 6	1588	1568	1538	1516	1510	1499	1477	1457	1440	1423	1409
7-12	1880	1776	1700	1621	1552	1484	1425	1395	1371	1360	1360
13 - 15	1064	1070	1039	1013	950	917	894	864	823	767	729
16 - 18	1021	1072	1092	1098	1102	1077	1046	991	960	938	907
19 - 49	10298	10307	10229	10155	10071	10020	9982	9937	9884	9814	9734
50 - 64	5691	5610	5585	5542	5546	5509	5466	5431	5395	5380	5344
65 - 74	3742	3728	3709	3698	3684	3670	3681	3668	3668	3650	3663
75 - 84	2267	2394	2516	2676	2759	2905	2988	3073	3109	3122	3121
85 - 94	737	798	809	802	854	853	889	937	1012	1117	1219
95-	61	66	78	82	82	83	78	79	80	84	87

Väestöskenaariot

Riihimäen kaupungille on laaditut väestöskenaariot on päivitetty vuosille 2022 - 2050 kaupungin kehittymisen näkökulmasta. Riihimäen kaupungille on laadittu neljä väestöskenaariota, jotka ovat: trendiskenaario, 0,2 % kasvu, 0,4 % kasvu sekä 0,6 % kasvu. Seuraavaan taulukkoon on kuvattu skenaarioiden taustaolettamat.

Taulukko 6. Riihimäen väestöskenaarioiden olettamat

	trendiennuste	0,2 % kasvu	0,4 % kasvu	0,6 % kasvu
pohjaolettama	perustuu 2010-luvun lopun dynamiikkaan	Väestö kasvaa 0,2 %/vuosi keskimäärin ennustejaksolla	Väestö kasvaa 0,4 %/vuosi keskimäärin ennustejaksolla	Väestö kasvaa 0,6 %/vuosi keskimäärin ennustejaksolla
syntyvyys	Vuosien 2017-2023 syntyvyys	sama kuin pohjaennusteissa	sama kuin pohjaennusteissa	sama kuin pohjaennusteissa

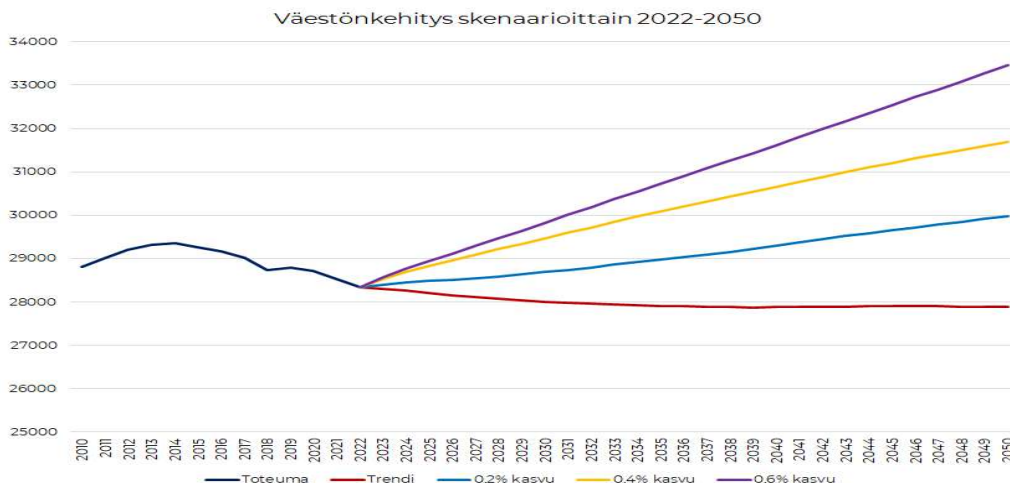
	trendiennuste	0,2 % kasvu	0,4 % kasvu	0,6 % kasvu
kuolleisuus	Vuosien 2010-2019 kuolleisuudesta, elinikäen nousu huomioitu	sama kuin pohjaennusteessa	sama kuin pohjaennusteessa	sama kuin pohjaennusteessa
maan sisäinen muutto	Perustuu vuosien 2015-2022/2023 muuttoon	Perustuu vuosien 2015-2023 muuttoon tulo- muuttoa lisätty kohtuullisesti, lähtömuuttoa vähennetty kohtuullisesti	Perustuu vuosien 2015-2023 muuttoon tulo- muuttoa lisätty merkittävästi, lähtömuuttoa vähennetty kohtuullisesti	Perustuu vuosien 2015-2023 muuttoon tulo- muuttoa lisätty merkittävästi, lähtömuuttoa vähennetty merkittävästi
nettosiirtolaisuus	Perustuu vuosien 2010-2022/2023 keskitasoon	sama kuin pohjaennusteessa	Maahanmuuton oletetaan kasvavan kaksinkertaiseksi vuosien 2010-2023 tasosta vuoteen 2040 mennessä	Maahanmuuton oletetaan kasvavan kaksinkertaiseksi vuosien 2010-2023 tasosta vuoteen 2040 mennessä
lopputulos	väestö vähenee kohtuullisesti	väestö kasvaa maltillisesti	väestö kasvaa merkittävästi	väestö kasvaa merkittävästi

Trendiskenaariossa Riihimäen tuleva kehitys nojaa aiempaan 2010-luvun väestönkehitykseen. Skenaariossa kaupungin väestö supistuu vuoteen 2040 mennessä 470 henkilöllä (-1,7 prosenttia) ja vuoteen 2050 mennessä 460 henkilöllä (-1,6 prosentilla). Väestö vähenee etenkin ennustejakson alussa.

Riihimäen väestö kasvaa 0,2 % -kasvuskenaariossa keskimäärin vuotta kohden 0,2 prosentilla. Skenaariossa vuosien 2022 - 2040 aikana väestö kasvaa 950 henkilöllä eli 3,3 prosentilla ja vuoteen 2050 mennessä 1 600 henkilöllä (5,7 prosentilla). Kehitys voimistuu ennustejakson aikana.

Väestönkasvu nojaa kaikissa skenaarioissa maahanmuuttoon ja maan sisäiseen muutto-
liikkeeseen. Näiden merkitys korostuu etenkin vahvemman kasvun skenaarioissa. Luon-
nollinen väestönlisäys jää sen sijaan merkittävään negatiiviseksi ja selittää heikentyvää vä-
estönkehitystä 2030-luvulla.

Kuva 4 Riihimäen väestöskenaariot vuosille 2022 - 2050.

Riihimäen väestökehitys oli vuonna 2023 ja kesäkuussa 2024 tilanteessa 0,5 %. Väestöke-
hitys sijoittui 0,4 % ja 0,6 % kasvuskenaarioiden väliin.

Lähde: Tilastokeskus väestötoteumat ja ennusteet, MDI-väestöskenaariot

3.5 Vuoden 2025 talousarvion lähtökohdat ja vakaan talouden ohjelma

Kaupunginvaltuusto asetti talousarviossa 2024 osana Seuraavana Riihimäki -
kehitysohjelmaa kaupungille tavoitteeksi talouden pitkän tähtäimen vakauttamisohjelman
laatimisen. Kaupunginhallitus käynnisti työn 30.1.2024 (§ 33) ja asetti työlle ohjausryhmän
sekä projektiryhmän. Ohjelma päätettiin laatia ja hyväksyä kesään 2024 mennessä niin,
että ohjelma toimii osaltaan pohjana talousarvion 2025 raamin valmistelulle.

Ohjelma laadittiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tiiviinä yhteistyönä kevään
2024 aikana. Kaupunginhallituksen keväällä 2024 hyväksymän ohjelman mukaan
kaupunki tavoittelee 4,2 miljoonan euron säästöjä suunnitelmakaudella 2025–2027.

Ohjelman mukaan käyttötalousmenojen säästöstä 2,2 miljoonaa euroa sijoittuu vuodelle 2025 ja 2,0 miljoonaa vuosille 2026–2027. Ohjelmassa määritelty säästötavoite on ohjannut kaupungin toimialojen ja lautakuntien talousarvion ja -suunnitelman valmistelua. Lisäksi kaupunki sitoutui ohjelmassa jaksottamaan ja priorisoimaan investointeja velkamäärän hillitsemiseksi.

Kunta-alan ansiokehityksen arvioidaan valtiovarainministeriön ennusteessa olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa vuosina 2025–2027 kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelman vuoksi. Ilman uusia kuntataloutta tasapainottavia toimenpiteitä, kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on painumassa vuosina 2025–2028 negatiiviseksi.

Emokaupungin talous painuu alijäämäiseksi vuonna 2025, vaikka käyttötaloutta sopeutetaan 2,2 miljoonaa euroa. Sopeutusta jatketaan 2 miljoonaa euroa vuosina 2026–2027.

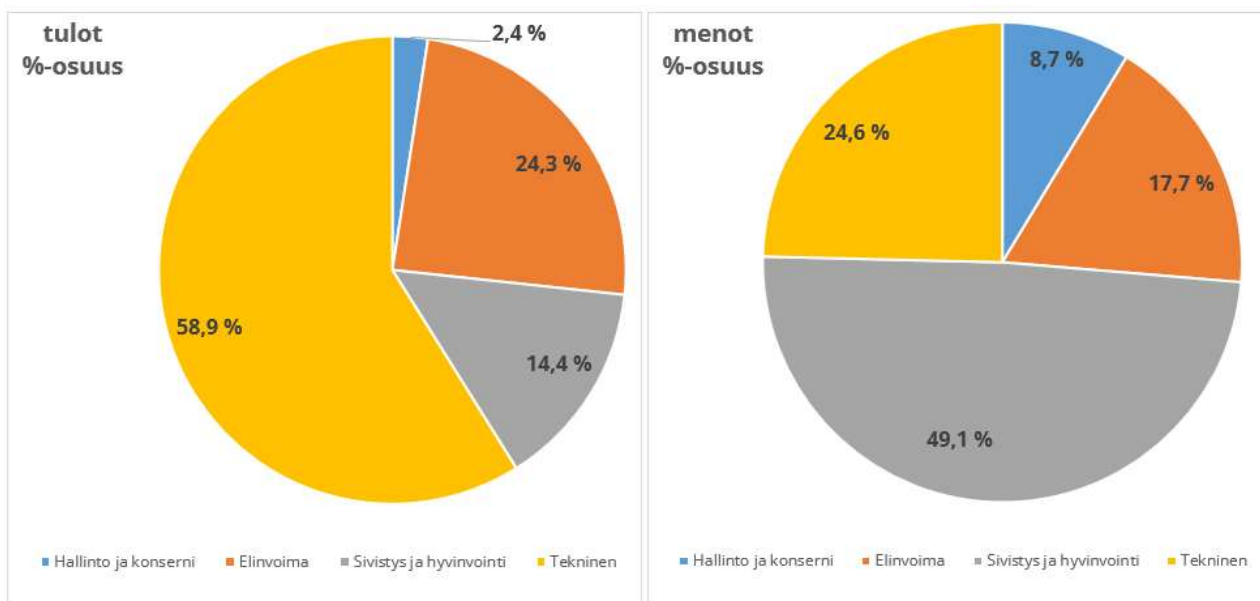
Vuonna 2025 kaupunki vuokraa edelleen sote-kiinteistöjä voimaannollain mukaisesti hyvinvointialueelle. Kolmen vuoden sopimuksesta on jäljellä yksi vuosi, jonka jälkeen hyvinvointialueella on mahdollisuus käyttää yhden vuoden optio. Tämän jälkeen vuokraustoimintaa koskee yhtiöittämisvelvoite, koska toimitaan markkinoilla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 2025 talousarvio, jonka % muutos on tarkasteltu suhteessa vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon.

Taulukko 7. Talousarvio 2025 emokaupunki

	TP 2023	ta 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNSTITUOTOT	7 023 670	6 847 500	5 888 500	-14,0
MAKSUTUOTOT	2 901 424	2 394 500	2 902 300	21,2
TUET JA AVUSTUKSET	4 927 646	3 645 400	2 774 300	-23,9
MUUT TOIMINTATUOTOT	24 262 389	23 612 500	30 519 700	29,3
TOIMINTATUOTOT	39 115 128	36 499 900	42 084 800	15,3
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000	9,9
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000	9,9
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-56 831 758	-58 389 100	-62 187 100	6,5
PALKAT JA PALKKIOT	-45 595 711	-47 086 600	-50 441 300	7,1
HENKILÖSVUKULUT	-11 236 047	-11 302 500	-11 745 800	3,9
ELÄKEKULUT	-9 543 572	-9 351 600	-9 571 000	2,3
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-1 692 475	-1 950 900	-2 174 800	11,5
PALVELUJEN OSTOT	-24 065 824	-22 330 000	-24 228 400	8,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 089 367	-6 908 600	-7 434 400	7,6
AVUSTUKSET	-4 299 900	-4 175 800	-8 270 300	98,1
MUUT TOIMINTAKULUT	-21 032 065	-18 646 600	-20 087 700	7,7
TOIMINTAKULUT	-113 318 913	-110 450 100	-122 207 900	10,6
TOIMINTAKATE	-73 574 694	-73 321 200	-79 432 100	8,3

Kuva 5 Kaupunkiemon tulojen ja menojen osuudet toimialoittain

Tuloihin sisältyy valmistus omaan käyttöön.

Taulukko 8. Toimialojen tulot ja menot euroina sekä % osuudet.

Toimialat	Tulot	% osuus	Menot	% osuus	toimintakate
Hallinto ja konserni	1 045 200	2,4 %	-10 600 300	8,7 %	-9 555 100
Elinvoima	10 374 200	24,3 %	-21 570 900	17,7 %	-11 196 700
Sivistys ja hyvinvointi	6 159 000	14,4 %	-59 952 800	49,1 %	-53 793 800
Tekninen	25 197 400	58,9 %	-30 083 900	24,6 %	-4 886 500
Yhteensä	42 775 800	100,0 %	-122 207 900	100,0 %	-79 432 100

4 Henkilöstösuunnitelma

Kaupungin RakasRiksu2035 -strategian ja henkilöstöohjelman 2023 - 2025 mukaisten tavoitteiden läpiviemistä edistetään yhteisillä henkilöstöpoliittisilla linjauksilla, ohjeistuksilla sekä esihenkilöiden ja henkilöstön osaamisen systemaattisella, tulevaisuuden tarpeisiin tähtäävällä kehittämisellä.

Strategian mukaisesti panostamme henkilöstötyössä erityisesti henkilöstön tulevaisuudessa tarvittavien yksilöllisten ja yhteisöllisten taitojen kehittämiseen. Lisäksi kehitämme johtamista, luomme uusia keinoja tukea henkilöstön työssä viihtymistä ja huolehdimme kaupungin hyvästä työnantajamaineesta.

Strategisena tavoitteena henkilöstötyön osalta on, että kaupunki on hyvä ja houkutteleva työnantaja sekä nykyisille että uusille työntekijöille. Mittarina on työntekijöiden lähtöpalautekyselyssä sekä henkilöstökyselyssä oleva suositteluindeksi (eNPS-luku). Tavoitetasona vuodelle 2025 on suositteluindeksin taso +10 (-100 - +100).

Henkilöstösuunnittelu on kiinteä osa toimialoilla tehtävää toiminnan suunnittelua, jossa ennakoidaan tulevaisuuden palvelu- ja resurssitarpeita. Kaupungilla on käytössä täyttölupapamenettely, jossa käsitellään esitykset vakanssien täyttöön ja myönnetään täyttöluvat täyttävän viranomaisen tekemän selvityksen perusteella.

Täyttölupaprosessi on liitetty osaksi KuntaRekry-järjestelmää sekä sisäisten että ulkoisten rekrytointien osalta. Vapautuvien vakanssien osalta tutkitaan aina myös toimenkuvien ja nimikkeiden muutostarve, jotta ne vastaavat tulevaisuuden tarpeita. Vapautuvista vakansseista osa jätetään vuosittain täyttämättä muun muassa tehtäviä uudelleen järjestelmällä, toimintoja tehostamalla tai sisäisiä siirtoja käyttämällä.

Kaupungin henkilöstömäärän kehitykseen vaikuttaa kuntalaisten palvelutarpeiden muutokset ja palvelujen tuotantotapa. Tavoitteena on tuottaa palvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti, oikea-aikaisesti ja enenevässä määrin digitaalisia mahdollisuuksia ja palveluita hyödyntäen.

Asukkaiden ikärakenteesta johtuvat palvelujen kysynnän muutokset vaikuttavat erityisesti opetustoimeen ja varhaiskasvatukseen. Eläköitymisen myötä vapautuvia vakansseja jätetään siellä tarvittaessa täyttämättä ja henkilökuntaa siirretään yksiköiden välillä tarpeen mukaan.

Kaupungin henkilökuntamäärään vaikuttaa vuonna 2025 kaupungille elinvoiman toimialalle siirtyvät TE-palvelut. Riihimäen kaupunki tulee toimimaan isäntäkuntana Etelä-Hämeen työllisyysalueelle (Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Janakkala). Muutos kasvattaa kaupungin henkilökuntamäärää noin 50 henkilöllä.

Kevan ennusteen mukaan Riihimäen kaupungin eläkepoistuman arvioidaan kokonaisuudessaan olevan keskimäärin 17,3 prosenttia (212 henkilöä) vuosina 2025- 2029. Tämä tarkoittaa noin 36–51 eläköityjää vuosittain. Työkyvyttömyys- tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyjien määrä tulee ennusteen mukaan olemaan noin 4,9 prosenttia henkilöstöstä. Vuosina 2025– 2029 eläköityminen tulee Kevan ennusteen mukaan olemaan suurinta opettajilla, varhaiskasvatuksen hoitajilla ja -opettajilla. (Lähde: Kevan avaintiedot)

Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä vuosina 2020 - 2024 on koottu seuraavaan taulukoon.

Taulukko 9 Henkilöstön määrä vuosina 2020 - 2025

Vuosi	2020	2021	2022	2023	26.8.2024	2025
Henkilöstön määrä	1 541	1 582	1 624	1 164	1 168	1 220

Edellä olevassa taulukossa on esitetty vakituiset ja määräaikaiset työntekijät kunkin vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaisena. Lukuihin sisältyvät myös työllistetyt henkilöt. Luvut sisältävät sekä kaupunkieman että vesihuoltoliikelaitoksen henkilökunnan.

Henkilöstökulut

Nykyiset työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Kunta-alan palkkakustannusten nousua ei tiedetä vuonna 2025, koska kunta-alan työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista neuvotellaan keskustasolla vasta vuoden 2025 alkuvuodesta. Talousarvioon on tehty 1,5 prosentin korotukset elokuun 2024 palkkojen tasoon.

Taulukko 10 Henkilöstökulut (emo ja VHL)

Henkilöstökulut (milj.euroa)	TP 2023	Ta 2024	TA 2025	Muutos Euroa	Muutos %
Palkat ja palkkiot	47,1	48,5	50,4	+1,9	+3,9
Henkilöstösivukulut, josta	11,6	11,6	11,7	+0,1	+0,9
* Eläkekulut	9,8	9,6	9,6	+0,0	0,0
* Muut henkilöstösivukulut	1,7	2,0	2,2	+0,2	+10,0
Yhteensä	58,7	60,1	62,2	+2,1	+3,5

Henkilöstömenoja vähentävät sairausvakuutus ja muut korvaukset sisältyvät em. lukuihin.

Taulukko 11 Sosiaalivakuutusmaksut vuosina 2023 – 2025

Sosiaalivakuutusmaksut 2023 – 2025	Ta 2023	Ta 2024	Ta 2025
KuEL Palkkaperusteinen maksu	17,48	17,13	16,9
Muut työeläkemaksut	0,7	0,7	0,033
Opettajien eläkemaksu (VaEL)	17,15	16,83	16,83
Sairausvakuutusmaksu	1,34	1,53	1,53
Työttömyysvakuutusmaksu	1,99	1,98	1,98
Työtapaturmavakuutusmaksu	0,6	0,6	0,6
KuEl-perusteiset maksut yhteensä	22,11	21,94	21,04
Opettajien maksut yhteensä	21,78	21,64	20,97

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin tukeminen

Henkilöstön osaamisen kehittämisen sekä koulutuksen suunnittelun lähtökohtana on RakasRiksu 2035 -strategian tavoitteet. Osaamisen kehittämisessä huomioidaan henkilöstön

osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen sekä uuden osaamisen ennakointi ja hankkiminen. Koko kaupungin henkilöstölle keskeisiä osaamistarpeita ovat yhteisölliset työskentely- ja digitaidot, itsensä johtaminen (uudistuminen ja oman työn kehittäminen), johtaminen- ja esihenkilöosaaminen sekä toimialakohtainen, tiimi- ja tehtäväkohtainen ammatillinen osaaminen.

Näihin osaamistarpeisiin vastataan perehdyttämisellä, kaupungin omalla henkilöstö- ja esihenkilökoulutuksella sekä ulkoisella koulutuksella. Vuonna 2025 kaupungin koko henkilöstön tullaan hankkimaan kattava verkkokoulutuskirjasto, joka mahdollistaa ohjatun ja suunnitelmallisen itseopiskelun monilla keskeisillä osaamisalueilla.

Työyhteisöjä kannustetaan uudistumaan ja ottamaan käyttöön uusia moderneja työtapoja ja hyödyntämään digitalisaation mahdollisuuksia. Vuonna 2025 henkilöstökoulutuksessa painotetaan digitaitoja pilvipalveluiden käyttöön siirtymiseen liittyen. Henkilöstön digiosaamisen osoittamisessa ja kehittämisessä käytetään menetelmänä myös digiosaamismerkkejä. Esihenkilöosaamisen kehittämisessä hyödynnetään syksyllä 2023 käyttöönotettuja Esihenkilöosaamismerkkejä.

Hyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen

Työkyvyn hallinnassa korostetaan ennaltaehkäisevien toimenpiteiden, henkilöstön omaehtoisten toimien ja esihenkilötyön merkitystä. Talousarvioon sisältyy määrärahavaroja koko henkilöstön työhyvinvointiin. Määrärahaa kohdennetaan liikunnan tukemiseen, työhyvinvointitoimintaan sekä kattaviin työterveyshuoltopalveluihin. Kaupungin henkilöstöllä on käytössä esimerkiksi vuosittainen Epassi-hyvinvointietu, mahdollisuus verovapaan polkupyöräedun ja Kotaniemen virkistysalueen käyttöön.

Henkilöstön työkykyä ja työhyvinvointia edistetään osaavalla esihenkilötyöllä ja laadukkaalla työterveysyhteistyöllä. Työkykyä tuetaan ja ylläpidetään muun muassa huolehtimalla asianmukaisista työolosuhteista ja ergonomisista ratkaisuksista. Työkykyongelmien painopiste on ennaltaehkäisyssä kaupungilla olevan varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti. Työntekijöiden kokemaa työhyvinvointia mitataan vuosittain tehtävillä henkilöstökyselyillä, joiden tuloksia hyödynnetään henkilöstötyön kehittämisessä koko kaupungin sekä

työyhteisöjen tasolla. Turvallisuusjohtamisessa hyödynnetään WPro -työturvallisuusjärjestelmää sekä kaupungin työsuojeluorganisaatiota.

Varhaisella ja tehostetulla tuella, korvaavan työn käytöllä ja oikein kohdennetuilla työterveyshuollon toimilla vaikutetaan henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen. Työsuojelupäällikkö perehdyttää ja opastaa esihenkilöitä varhaisen tuen käytännöissä ja toimii esihenkilöiden tukena haastavissa työkyky- ja uudelleensijoitustilanteissa. Tavoitteena on aina edistää työurien jatkumista ja vähentää ennenaikaista eläköitymistä vaihtoehtoisilla ja oikea-aikaisilla ratkaisuilla sekä etuisuuksien tavoitteellisella hyödyntämisellä. Esimerkiksi osa-aikatyöjärjestelyt osatyökyvyttömyystilanteissa tuovat merkittäviä säästöjä työnantajan eläkekustannuksiin.

Kaupungin esihenkilöillä on käytössään Terveystalon toimittama Sirius-työkykyjohtamisjärjestelmä työkyvyn hallinnan ja seurannan edistämiseksi. Järjestelmään siirtyvät kaikki henkilöstö- ja poissaolotiedot automaattisesti ja ajantasaisesti hr-järjestelmä Populuksesta. Järjestelmä muun muassa hälyttää sairauspoissaoloista Varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti tukien näin esihenkilöä työkykyongelmien ennakoinnissa, puheeksi ottamisessa ja seurannassa.

5 Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältää tuloslaskelmaosan, rahoitusosan, käyttötalousosan ja investointiosan sekä yleisperustelut ja tarvittavat liitteet. Kokonaistaloutta kuvataan tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet sekä suunnitelman mukaiset poistot. Tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset) eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto kuitenkin hyväksyy niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

Kuntalaki ei edellytä muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nol-latulokseen vuositasolla. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhtey-

dessä on kuitenkin päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan suunnittelukaudella (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus ja pääomarahoitus sekä investointien hankintamenot ja pääomamenot yhteen laskelmaan. Kunnan toiminnan häiriötön jatkuminen edellyttää, että rahan lähteiden on katettava rahan käyttö. Jos tulo-rahoitus ei riitä menoihin, on rahoitusosassa osoitettava tarvittava pääomarahoitus. Pää-omarahoitusta on lainanotto. Rahoitustarpeen voi kattaa myös toimintapääomaa vähentämällä, mikä voi merkitä rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutuneen pääoman vapauttamista taikka korottoman lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäystä.

Kunnan toiminnan ohjausta kuvataan käyttötalousosassa ja investointiosassa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimelle tehtävien hoitamiseen. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös ne sisäiset erät, joihin toimielin tai muu toiminnasta vastaava yksikkö voi vaikuttaa.

Investointiosassa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään vain aktivoitavat hankintamenot. Tuloarviona esitetään valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin. Käyttöomaisuuden myynnit esitetään investointiosassa luovutusarvon määräisinä. Investointivarausten tai rahaston käyttö hankkeen rahoitukseen esitetään erikseen sitovana perusteluna. Investointiosaan varataan määrärahat hyödykkeen hankintaan, mikäli hyödykkeen tai hyödykkeen eri komponenttien veroton hankintahinta on vähintään 10 000 euroa.

Käyttötalousosa

Taloussuunnitelma on laadittu kaikkien suunnitelmavuosien osalta vuoden 2024 rahanarvossa. Inflaation vaikutusta suunnitelmavuosille 2026 ja 2027 ei ole otettu huomioon, vaan vuosittainen menojen kasvuarvio sisältää toiminnassa tapahtuvat muutokset. Käyttötalousosan osalta talousarvio on nettositova toimialatasolla.

Käyttötalousosa on nettositova ja sitovuustasot ovat seuraavat:

- Hallinto ja konserni -toimiala
- Elinvoima toimiala
- Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala
- Tekninen toimiala

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia hankeryhmittäin lukuun ottamatta rakennusinvestointeja, joiden osalta sitovuustaso on hanketaso.

Tuloslaskelmaosa

Valtuustoon nähden bruttositovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat

- verotulot
- valtionosuudet
- korkotulot
- muut rahoitustulot
- korkomenot
- muut rahoitusmenot
- satunnaiset tulot
- satunnaiset menot

Rahoitusosa

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat

- antolainan lisäys
- antolainan vähennys
- vieraan pääoman netto (=pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus)

Raportointi

Kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja toimialalautakunnille raportoidaan kumulatiiviset kvartaalikatsaukset ajanjaksoilta 1.1.- 31.3.2025, 1.1.- 30.6.2025, 1.1.- 30.9.2025. Näissä raporteissa arvioidaan tavoitteiden toteutuminen, esitetään poikkeamia koskevat analyysit sekä esitetään arviot sekä valtuustoon että lautakuntiin nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Tämän lisäksi kaupunginhallitukselle ja toimialalautakunnille raportoidaan talousarvion toteutuminen euroina kuukausiraporteilla, jotka viedään valtuustolle kokousaikatauluihin sovittaen. Toimialalautakuntien raportoinnista vastaavat asianomaiset toimialat.

Tavoitteiden toteutuminen sekä mahdolliset poikkeamat esitetään kvartaalikatsauksissa ja tilinpäätöksessä toiminnallisten tavoitteiden kokonaisuutena. Valtuuston hyväksymän strategian toteutumisen seurantaan koskevat mittaritiedot raportoidaan tilinpäätöksessä. Kaikkiin raportteihin sisältyy talousarvion toteutumisennuste sekä käyttötalouden että investointien osalta.

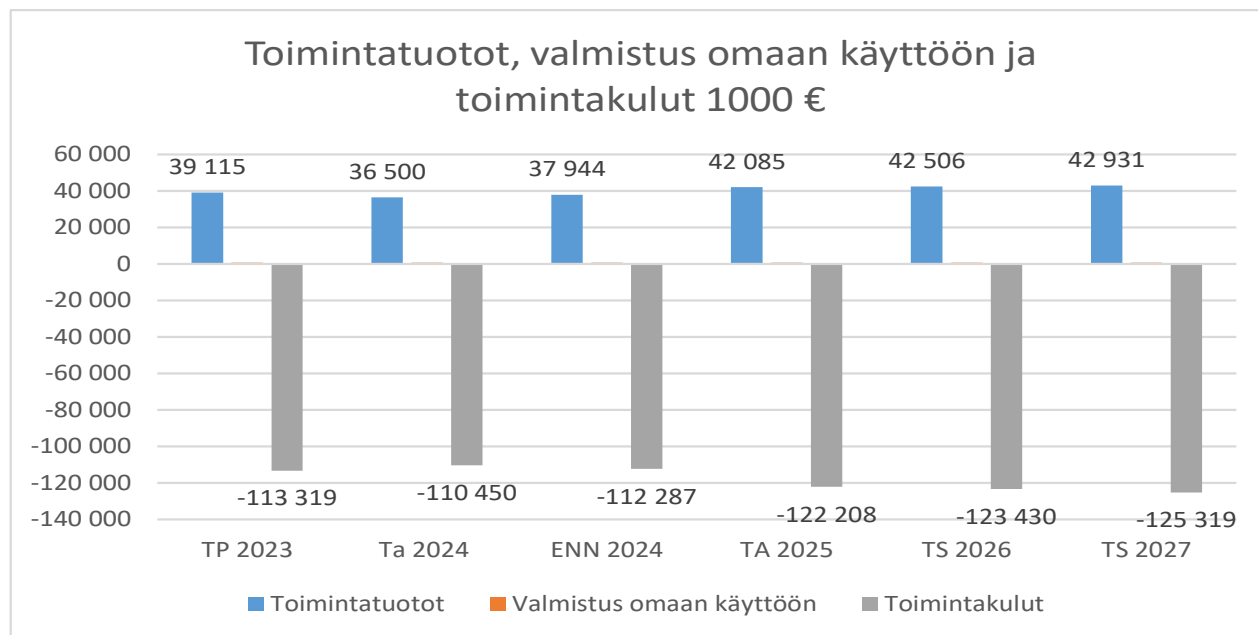
6 Tulos- ja rahoituslaskelman perustelut (kaupunkiemo)

6.1 Tuloslaskelman välitulokset

Tuloslaskelma osoittaa rahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin jaksoitettuihin menoihin. Tuloslaskelman välituloksia ovat toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos. Toimintakate kertoo käyttötalouden tulojen ja menojen erotuksen, joka jää verorahoituksella ja rahoitustuotoilla katettavaksi. Vuosikate kertoo juoksevien menojen jälkeen investointeihin sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin käytettävissä olevan euromäärän.

Toimintatulot ja toimintamenot

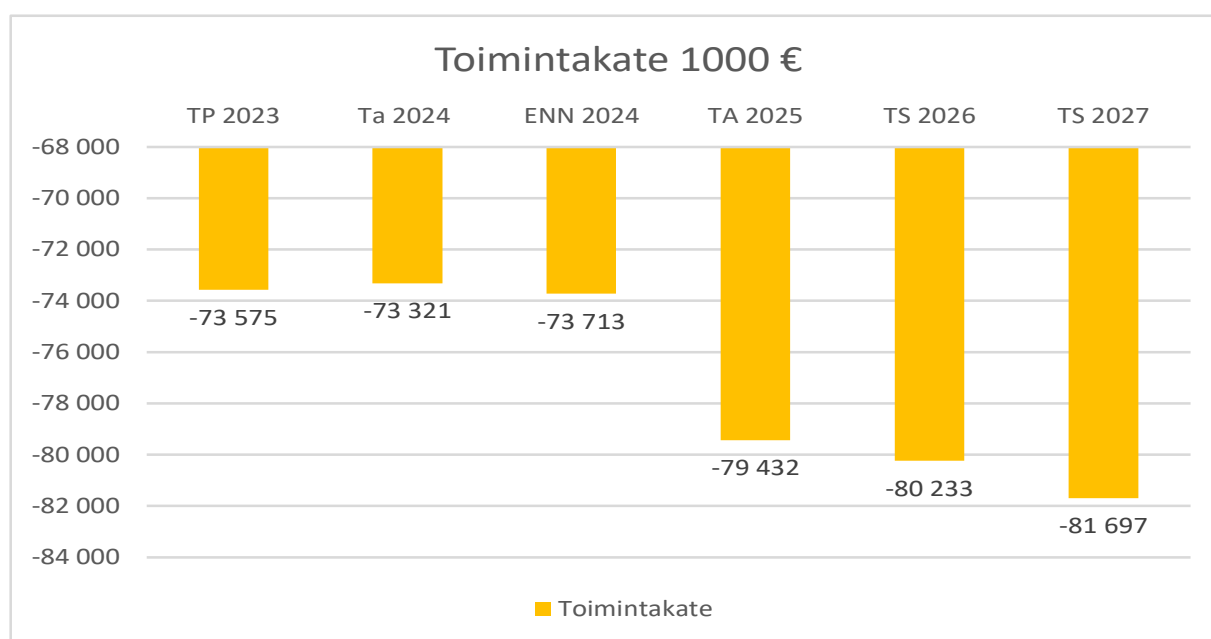
Vuoden 2025 talousarvion toimintamenot ovat talousarvioesityksessä 122,2 milj. euroa. Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna toimintamenot lisääntyvät 11,8 milj. euroa. Talousarvion toimintakate huononee 9,6 % vuoden 2024 talousarviosta. Toimintatulot ovat 42,1 milj. euroa, vuoden 2024 talousarvioon verrattuna toimintatulot lisääntyvät 15,5 %. Toimintatulot eivät sisällä valmistus omaan käyttöön tuloja. Valmistus omaan käyttöön on kirjanpidossa oma eränsä. Omaisuuden myyntitulot kasvavat hieman verrattuna vuoteen 2024. Toimintatulot ilman omaisuuden myyntituloja ovat 40,4 milj. euroa ja omaisuuden myyntituloiksi on arvioitu 1,8 milj. euroa.

Kuva 6 Tulot ja menot (1000 €)

Toimintakate

Talousarvioon määrärahat ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Toimintakate kuvaa talousarvion nettomääräisyyttä. Toimintakate (toimintatulojen ja toimintameinojen erotus) ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verorahoituksella (=veroilla ja valtionosuuksilla). Riihimäen kaupungin talousarvio on laadittu sitovaksi toimintakatetasolla. Tämä mahdollistaa sen, että toimialat voivat tehdä myös ratkaisuja, jotka voivat tuottaa tulovirtaa toiminnasta, kustannuskehityksen hillitsemisen ohella.

Kuva 7 Toimintakate (1000 €)

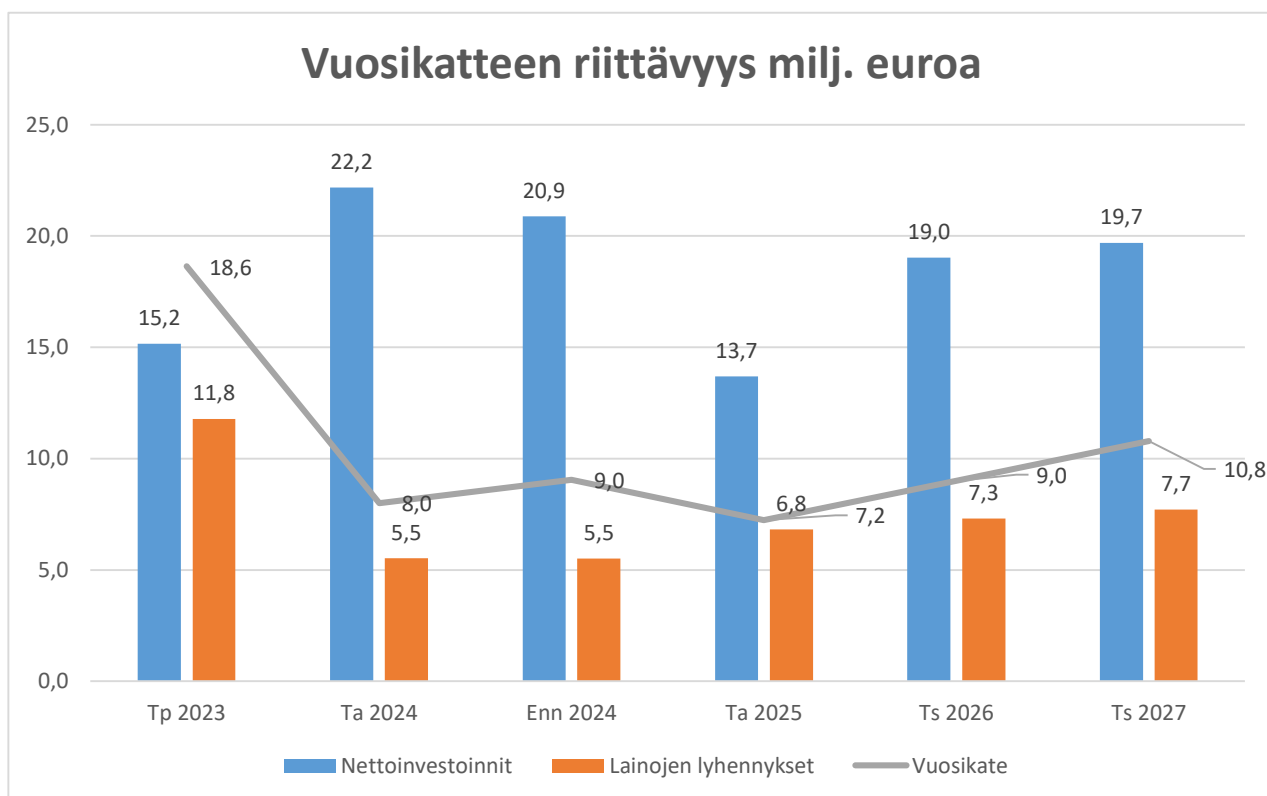
Vuosikate

Vuosikate kuvaa kokonaistaloutta. Vuosikate ilmoittaa, riittääkö tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet jaksotetut kulut eli poistot. Jos vuosikate on suurempi kuin poistot, on tilikauden tulos ylijäämäinen.

Taulukko 12 Vuosikate

Vuosikatteen riittävyys	Tp 2023	Ta 2024	Enn 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Nettoinvestoinnit	15,2	22,2	20,9	13,7	19,0	19,7
Lainojen lyhennykset	11,8	5,5	5,5	6,8	7,3	7,7
Vuosikate	18,6	8,0	9,0	7,2	9,0	10,8
Vuosikate euroa/asukas	654	281	316	256	318	379

Vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan myös sen riittävyytenä nettoinvestointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Kaupunki pääsääntöisesti velkaantuu, jos vuosikate ei riitä nettoinvestointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Alla olevassa kuvassa on esitetty vuosikatteen riittävyys viivalla. Kuvan viiva osoittaa sen, että vuosikate riittää vuonna 2025 lainojen lyhennyksiin, jonka lisäksi jää käytettäväksi jonkin verran nettoinvestointeihin. Vuosina 2026 ja 2027 vuosikate riittää kattamaan lainanlyhennykset. Lainan lyhennykseen investointien jälkeen jäävä summa on vuosikatteen ja nettoinvestoinnin erotus.

Kuva 8 Vuosikatteen riittävyys

Kaupungin euromääräinen investointitaso laskee merkittävästi aikaisemmista vuosista. Vuosikatteen kehitys talousarviovuonna 2025 ja sen jälkeisinä taloussuunnitelmakauden vuosina 2026 ja 2027 perustuu asetettuihin toimintatulo-odotuksiin, toiminnan menojen kehitykseen sekä verotulojen kasvuennusteisiin.

Tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata pääomaa. Kaupungin taseen ylijäämäkehitys on ollut viime vuosina positiivinen.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Kaupungilla on rahasto osallistuvaa budjetointia varten.

Taulukko 13 Taseen yli-/alijäämän kehitys

Taseen yli-/alijäämän kehitys	Tp 2023	Ta2024	Enn 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Riihimäen kaupunki						
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	73,9	84,0	84,0	85,3	84,5	84,7
Tilikauden yli-/alijäämä	10,0	1,3	2,4	-0,9	0,2	2,0
Yhteensä	84,0	85,3	86,4	84,5	84,7	86,7
Vesihuoltoliikelaitos						
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	37,8	38,9	38,9	40,3	42,1	44,3
Tilikauden yli-/alijäämä	1,0	1,3	1,3	1,8	2,2	2,6
Yhteensä	38,9	40,3	40,2	42,1	44,3	46,8
Kertyneet yli-/alijäämät yhteensä						
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	111,8	122,8	122,8	125,5	126,4	128,8
Tilikauden yli-/alijäämä	11,1	2,6	3,7	0,9	2,4	4,6
Yhteensä	122,8	125,5	126,5	126,4	128,8	133,5
euroa/asukas	4 313	4 403	4 418	4 405	4 481	4 633

6.2 Verorahoitus – verotulot ja valtionosuudet

Verotulot ja valtionosuudet vähenivät vuonna 2024. Verotulojen pudotukseen vaikuttavat aikaisempien verovuosien verohäntien, verokertymien poistuminen. Muutosten vaikutus perustuu valtion kuntia ja hyvinvointialueita koskeviin päätöksiin, jotka näkyvät verorahoituksen kunta - valtio suhteessa.

Verotulot

Vuoden 2025 verotulot on arvioitu Suomen kuntaliiton koko maata koskevien ennusteiden sekä kaupungin verotulojen toteutumatiетоjen perusteella. Kuntaliiton verotulokehitysnuste on laadittu tilastokeskuksen viimeisimmän väestöennusteen mukaan. Verotulojen euromääräinen muutos vuonna 2025 on positiivinen vuoteen 2024 verrattuna. Taulukossa verotulojen muutosprosentti, kertoo muutoksen edellisen vuoden verokertymään. Vuoden 2025 talousarvion verotulojen muutos on arvioitu vuoden 2024 veronusteeseen nähden.

Taulukko 14 Verotulot 1000 euroa

Verolaji	TP 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisvero	54 573	51 400	52 587	54 024	57 000	58 845
muutos %	-52,3					
Yhteisövero	11 763	10 500	11 357	11 696	12 464	13 1450
muutos %	-25,1					
Kiinteistövero	10 328	10 400	10 101	10 016	10 016	10 016
muutos %	2,2					
Verotuloksi kirjattava	76 664	72 300	74 045	75 735	79 480	82 006
muutos %	-45,3	-6,04	-3,4	2,3	4,9	3,2

Kaupungin tuloveroprosentti on arvioitu koko vuodelle 2025 kuntaliiton tuloveroja koskevan ennusteen mukaisesti. Valtuustojen tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Riihimäen kaupunki ilmoittaa verottajalle, että sen tuloveroprosentti on 7,9 % vuonna 2025.

Maan hallitusohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Vuodesta 2024 maapohjalle vahvistettiin oma yleinen veroprosentti, jonka vaihteluväli on 1,3 – 2,0 prosenttia. Rakennuksilla on oma yleinen veroprosenttinsa, jota sovelletaan esimerkiksi elinkeinotoimintaa pal-

veleviin teollisuus-, toimisto-, konttori- ja varastorakennuksiin, julkisiin rakennuksiin, sairaaloihin, kirkkoihin ja maatalouden tuotantorakennuksiin. Kuntien osuus yhteisveron tuotosta vuonna 2025 on 23,69 % ja valtion osuus on 76,31 %.

Taulukko 15 Veroprosentit ja yhteisöverokanta

Veroprosentit ja yhteisöverokanta	Prosenttien vaihteluväli 2022	2023	Prosenttien vaihteluväli 2023	2024	Prosenttien vaihteluväli 2024	2025
Kunnan tuloveroprosentti		7,86		7,90		7,90
Kiinteistöveroprosentit						
Maapohjan yleinen kiinteistövero			1,30 - 2,00	1,45	1,30 - 2,00	1,45
Rakennusten ylienen kiinteistövero			0,93 - 2,00	1,45	0,93 - 2,00	1,45
Vakituiset asunnot	0,41 - 1,00	0,50	0,41 - 1,00	0,50	0,41 - 1,00	0,50
Muut asuinrakennukset	0,93 - 2,00	1,50	0,93 - 2,00	1,50	0,93 - 2,00	1,50
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,00 - 6,00	6,00	2,00 - 6,00	6,00	2,00 - 6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 - 2,00	0,00	0,00 - 2,00	0,00	0,00 - 2,00	0,00
Voimalaitosten rakennukset ja rakennelmat	0,93 - 3,10	3,10	0,93 - 3,10	3,10	0,93 - 3,10	3,10
yhteisöverokanta		20,00		20,00		20,00
kuntien osuus yhteisöverotuotoista		22,48		23,69		23,69

Valtionosuudet

Valtiovarainministeriön (VM) valtionosuuslaskelmaan sisältyy sote-uudistuksen siirtolaskelmien jälkikäteistarkistuksen vaikutus. Jälkikäteistarkistuksessa kunnilta koko maan tasolla siirtyvät kustannukset ja tulot tarkistetaan, ja näiden erotus täsmäytetään kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen vuodesta 2024 alkaen. Jälkikäteistarkistus vähentää valtionosuuksia 161 miljoonaa euroa koko maan tasolla.

Siirtyvien tulojen ja kustannusten täsmäytyksestä aiheutuva vähennys huomioidaan peruspalvelujen valtionosuuksissa vuodesta 2024 lähtien. Vuoden 2023 täsmäytyksestä puolet vähennetään vuoden 2024 ja puolet vuoden 2025 valtionosuuksista. Vähennys on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Vaikutus on 46 euroa per asukas koko maan tasolla. Sote-laskelmien jälkikäteistarkistuksen yhteydessä päivitetään myös uudistuksen kuntatalousvaikutuksia tasaavat elementit peruspalveluiden valtionosuuksissa.

Vuoden 2025 valtionosuus- ja sote-siirtolaskelma ovat vielä ennakkollisia. Lopulliset laskelmat tehdään loppuvuodesta kaikkien määräytymistekijöiden valmistuttua. Elokuun lopussa päivitetyn VM Sote-siirtolaskelmaan ovat vaikuttaneet palveluluokkakohtaiset tilinpäätöstiedot. Tämän lisäksi loppusyksystä valmistuva vuoden 2023 verotus vaikuttaa lopullisiin laskelmiin. Vuoden 2025 lopulliset VOS päätökset saadaan joulukuun lopulla.

Taulukko 16 Valtionosuudet 1000 euroa

	TP 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtionosuus	14 075	8 099	8 311	10 312	9 338	10 000
muutos %	-70,5	-42,5	-40,9	+24,8	-9,5	+7,1

Riihimäen kaupungin valtionosuudet kasvavat 2,0 miljoonaa euroa vuoden 2024 ennusteesta. Vaikutus on 69 euroa asukasta kohden. Valtionosuuksien kehitystä tulevien vuosien osalta on haastavaa arvioida. Nykyisten kriteerien valossa valtionosuudet pienenevät edelleen johtuen muun muassa lasten määrän vähenemisestä. Kunnan ikäperusteiset laskennalliset valtionosuudet tulevat lähes täysin 0–15 –vuotiaista, samoin valtaosa kunnan lakisääteisistä peruspalveluista kohdistuu näihin ikäluokkiin

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen asetti kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025. Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevälistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.

6.3 Rahoitustuotot ja rahoituskulut

Korkotuotot ovat pääosin vesihuoltoliikelaitokselle annetuista antolainoista. Muissa rahoitustuotoissa suurimmat erät ovat osinkotulot.

Riihimäen Kaukolämpö Oy:ltä saatavaksi osinkotuloksi on arvioitu 1,53 milj. euroa. Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy käyttää tuottojaan kaupunkikehityshankkeisiin eikä täten maksa osinkoa Riihimäen kaupungille. Vesihuoltoliikelaitokselta vuosittain perittävä korvaus peruspääoman tuotosta on 10 % eli 0,75 milj. euroa. Korkokulut ovat talousarviolainojen korkoja.

Taulukko 17 Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut	Tp 2023	Ta 2024	Enn 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Korkotuotot						
Korkotuotot antolainoista						
* Vesihuoltoliikelaitos	77 085	67 000	67 000	112 900	103 300	91 700
Muut korkotuotot	367 737	1 900	469 000	1 900	1 900	1 900
Yhteensä	444 822	68 900	536 000	114 800	105 200	93 600
Muut rahoitustuotot						
Osingot ja osuuspääomien korot						
* Riihimäen Kaukolämpö Oy	1 377 000	1 530 000	1 530 000	1 530 000	1 530 000	1 530 000
* Muut	63 204					
Korvaus vesihuoltoliikelaitoksen peruspääomasta	750 150	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Viivästyskorot+ muut tuotot	33 699					
Muut rahoitustuotot	272 028					
Yhteensä	2 496 081	2 280 000	2 280 000	2 280 000	2 280 000	2 280 000
Korkokulut						
Talousarviolainojen korot	-1 898 037	-1 400 800	-2 385 500	-1 743 700	-1 944 600	-1 867 600
Muut rahoituskulut	426 148	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 469 013	918 100	400 500	621 100	410 600	476 000

6.4 Satunnaiset erät ja tulorahoituksen korjauserät

Vuoden 2025 talousarvioon ei sisälly satunnaisia eriä. Tulorahoituksen korjauserissä esitetään pakollisten varausten muutos. Korjauserissä vuosikatteesta eliminoidaan käyttötalousosan toimintatuottoihin tuloksi merkityt pysyvien vastaavien myyntivoitot. Jotta investointien kassavirroista saataisiin rahoituslaskelmassa kokonaisvaltainen kuva, rahoituslaskelman kohdassa "Investointien rahavirta" esitetään myyntivoitot hankintamenoa vastaavan osuuden (tasearvo) lisäksi.

6.5 Antolainat

Riihimäen kaupunki ei ole budjetoinut antolainojen lisäyksiä vuodelle 2025. Antolainojen vähennyksiin sisältyy lainojen lyhennykset Riihimäen Vesihuoltoliikelaitokselta vuonna 2025. Riihimäen Kotikulma Oy alkaa lyhentää lainaansa Riihimäen kaupungille 2026 alkaen.

Taulukko 18 Antolainat

Antolainat	Tp 2023	Ta 2024	Enn 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Antolainojen lisäykset						
* Vesihuoltoliikelaitokselle	-	2 000 000	2 000 000			
* Muut	-	2 000 000	2 000 000	-	-	-
Yhteensä	-	4 000 000	4 000 000	-	-	-
Antolainojen vähennykset						
* Vesihuoltoliikelaitokselta	650 000	650 000	650 000	850 000	850 000	850 000
* Muut					66 700	66 700
Yhteensä	650 000	3 350 000	3 350 000	850 000	916 700	916 700

6.6 Lainat

Kaupungin lainakannan nettomuutos on vuoden 2025 talousarviossa 6,8 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 19 Kaupungin lainat

Lainat	TP 2023	Ta 2024	Enn 2024	Ta 2025	Ts 2026	Ts 2027
Lainojen lisäys	15 000 000	24 590 200	21 357 800	14 052 200	18 984 400	18 703 000
Lainojen vähennys	- 11 784 906	- 5 532 600	- 5 505 600	- 6 827 400	- 7 321 300	- 7 722 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 500 000			-	-	-
Lainojen muutos	11 715 094	19 057 600	15 852 200	7 224 800	11 663 100	10 980 700
Lainakanta 31.12.	69 208 436	73 913 242	85 060 600	92 285 400	103 948 500	114 929 200
Euroa/asukas	2 441	2 594	2 970	3 216	3 615	3 989
Lainat Riihimäen kaupunki	61 933 436	67 288 242	77 085 600	85 160 400	97 673 500	109 504 200
Euroa/asukas	2 174	2 361	2 692	2 968	3 397	3 801
Lainat/Vesihuoltoliikelaitos	7 275 000	6 625 000	7 975 000	7 125 000	6 275 000	5 425 000
Euroa/asukas	255	232	278	248	218	188
Lainojen korot	-1 898 037	-1 401 400	-2 385 500	-1 743 700	-1 944 600	-1 867 600

6.7 Muut maksuvalmiuden muutokset

Muissa maksuvalmiuden muutoksissa esitetään pitkäaikaisten saamisten ja velkojen muutokset. Pitkäaikaisia saamisia ovat jälkirahoitteiset valtionosuudet sekä muiden kuin antolainoiksi kirjattavien lainojen vähennykset. Jälkirahoitteiset valtionosuudet saadaan pääsääntöisesti seitsemän vuoden aikana rakennuksen valmistumisesta. Kaupungin talousarviossa vuonna 2025 ja taloussuunnitelmassa vuosina 2026 - 2027 ei ole tällaisia maksuvalmiusmuutoksia.

7 Käyttötalouden yleisperustelut

Käyttötalouden perustelut on esitetty toimialoittain alkaen sivulta 69.

8 Investointiosan yleisperustelut

Kaupungin taloussuunnitelmakauden investoinnit (2025 - 2027 ja 2025 - 2034) on laadittu yhteistyössä toimialojen ja toimijoiden kanssa siten, että investoinnit tukevat kaupungin strategisia tavoitteita ja päämääriä – Vastustamaton vartin kaupunki, Tulevaisuuden teki-
jöiden koti sekä Kestävän kasvun yhteisö. Investoinneilla pidetään huolta omaisuuden arvon säilymisestä sekä rakennetaan kaupungin tulevaisuutta.

Investointitarpeita on noussut investointisuunnitelmaan erilaisten päätöksenteon linjausten myötä. Kaupunkiemon investoinnit on esitetty osa-alueittain: 1) tietokoneohjelmistot, 2) maa- ja vesialueiden investoinnit, 3) osakkeet ja osuudet, 4) tilainvestoinnit, 5) kunnallistekniikan investoinnit ja 6) kalustoinvestoinnit.

Taulukko 20 Investoinnit

Investointiryhmä	2024	2025	2026	2027	Vuodet 2024-2027	Vuodet 2025-2027
▢ Maa- ja vesialueet						
tulot	2 100 000	2 100 000	3 000 000	3 500 000	10 700 000	8 600 000
menot	-1 950 000	-1 350 000	-1 220 000	-1 200 000	-5 720 000	-3 770 000
Maa- ja vesialueet Summa	150 000	750 000	1 780 000	2 300 000	4 980 000	4 830 000
▢ Osakkeet ja osuudet						
tulot						
menot						
Osakkeet ja osuudet Summa						
▢ Tilainvestoinnit						
tulot	610 000	50 000	50 000	50 000	760 000	150 000
menot	-16 020 000	-5 030 000	-12 300 000	-13 840 000	-47 190 000	-31 170 000
Tilainvestoinnit Summa	-15 410 000	-4 980 000	-12 250 000	-13 790 000	-46 430 000	-31 020 000
▢ Kunnallistekniikka						
tulot	0	0	0	0	0	0
menot	-5 960 000	-7 870 000	-7 620 000	-6 780 000	-28 230 000	-22 270 000
Kunnallistekniikka Summa	-5 960 000	-7 870 000	-7 620 000	-6 780 000	-28 230 000	-22 270 000
▢ Kalusto						
tulot	0	0	0	0	0	0
menot	-953 000	-1 296 000	-835 000	-1 381 000	-4 465 000	-3 512 000
Kalusto Summa	-953 000	-1 296 000	-835 000	-1 381 000	-4 465 000	-3 512 000
▢ Tietokoneohjelmistot						
tulot	0	0	0	0	0	0
menot	0	-300 000	-100 000	-31 000	-431 000	-431 000
Tietokoneohjelmistot Summa	0	-300 000	-100 000	-31 000	-431 000	-431 000
Vuodet 2024-2027	-22 173 000	-13 696 000	-19 025 000	-19 682 000	-74 576 000	-52 403 000

Tulot sisältävät myyntituloja / rahoitusosuuksia.

Kaupungin nettoinvestoinnit seuraavan kolmen vuoden aikana eli taloussuunnitelmakaudella 2025 - 2027 ovat arviolta noin 52,4 miljoonaa euroa investointisuunnitelman mukaisesti. Tästä tilainvestointien osuus on noin 31,0 miljoonaa euroa eli noin 59,2 %. Kunnallisteknisten investointien osuus on noin 22,3 miljoonaa euroa eli noin 42,5 %. Loppu kohdistuu tietokoneohjelmistoihin (0,4 milj. euroa), maanhankintaan (n. -4,8 milj. euroa) ja kalustoinvestointeihin (n. 3,5 milj. euroa).

Taloussuunnitelmakaudelle 2025 – 2027 ei ole suunnitteilla osakkeiden ja osuuksien hankintoja. Mikäli tällaisia aktivoituu, nämä ratkaistaan erilliskysymyksinä.

Taloussuunnitelmavuodelle 2025 ajoittuvien nettoinvestointien suuruus on noin 13,7 miljoonaa euroa (netto). Taloussuunnitelmavuoden 2025 hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy investointisuunnitelman 2025 – 2027, mutta vuosien 2028 – 2034 investointisuunnitelmavuodet

valtuusto merkitsee tiedoksi. Kaupungin 10-vuotinen investointisuunnitelma 2025 – 2034 tulee talousarviokirjan 2025 liitteeksi. Huomioitavaa on, että 10-vuoden investointisuunnitelmassa on tilainvestointien osalta paljon epävarmuustekijöitä, joita tarkennetaan päätöksenteon ja toimitilaohjelman käsittelyn myötä talousarvion 2025 hyväksymisen jälkeen.

RakasRiksu2035 -strategia

Investointisuunnitelma perustuu asetettuihin tavoitteisiin kaupungin kehittymisestä ja kasvusta. Suunnitelma noudattaa strategisia päämääriä Vastustamaton vartin kaupunki, Tulevaisuuden tekijöiden koti ja Kestävän kasvun yhteisö.

Vastustamaton vartin kaupunki tavoitteessa investointinäkökulmasta kehitämme Riihimäkeä ihmisenkokoisena, lapsiystävällisenä ja tiiviinä asemakaupunkina. Arkemme on sujuvaa ja palvelumme ovat lyhyen kävely- tai pyöräilymatkan päässä. Tarjoamme monipuolisia ja laadukkaita asumisen mahdollisuuksia ja palveluita niin nykyisille kuin uusille kaupunkilaisille. Rakennamme viihtyisää, esteetöntä ja turvallista kaupunkiympäristöä, jossa asukkaat voivat nauttia puistoista sekä viher- ja ulkoilualueista. Huomioimme kestävät liikkumismuodot. Tarjoamme runsaat ja laadukkaat kulttuuri- ja liikuntamahdollisuudet asukkaita ja matkailijoita varten.

Vastustamaton vartin kaupunki tavoitetta edistetään investointien osalta mm. toteuttamalla erilaisia liikkumista palvelevia ja liikkumisen edellytyksiä parantavia tila-, katu-, puisto- ja liikuntapaikkainvestointeja. Liikkumista tukee esimerkiksi esteettömyyden erityistason kaupunkitilan, jalankulun ja pyöräilyn sekä liikuntapaikkojen investointien toteutus. Kaupungin viihtyisyyttä lisätään toteuttamalla investointisuunnitelman tila-, katu- ja puistohankkeet. Perusparannushankkeiden toteutus varmistaa kaupunkiympäristön ja tilojen turvallisuuden sekä omaisuuden arvon säilymisen sekä osaltaan viihtyisän kaupunkikuvan.

Tulevaisuuden tekijöiden koti tavoitteessa investointinäkökulmasta luomme hyvinvointia riihimäkeläisille laadukkaan kasvatuksen ja kulttuurin sekä monipuolisen sivistyksen avulla. Huolehdimme laadukkaasta opetuksesta. Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulevaisuuden taitoja. Tulevaisuuden osaaminen edellyttää luovuutta ja ongelmanratkaisukykyä, yhteisöllisiä työskentely- ja digitaitoja, unohtamatta empatiaa ja

tunneälyä. Riihimäki on kansainvälisesti tunnettu Suomen robotiikan pääkaupunki. Soveltavan robotiikan tutkimuksen ja tuotekehityksen osaamiskeskittymä luo uusia korkean osaamisen opiskelu- ja työpaikkoja sekä yrityksiä. Olemme tunnettu myös teatterin tulevaisuuden tekijöiden kasvattajina.

Tulevaisuuden tekijöiden koti tavoitetta edistetään investointien osalta mm. parantamalla kasvatuksen, opetuksen, henkilöstön ja kulttuurin toimitiloja. Tiloja parannetaan tilojen suunnitelmien käynnistämällä sekä laadinnalla ja toteuttamalla suunnitellut tilainvestoinnit. Tilojen ja alueiden suunnittelussa otetaan huomioon myös digitaalisuuden mahdollisuudet. Tavoitetta edistetään kalustohankintojen avulla, joita ovat esimerkiksi robotiikan kalustohankinnat sekä ohjelmistohankinnat.

Kestävän kasvun yhteisö tavoite pyrkii investointinäkökulmasta mm. edistämään pysyvää väestönkasvua kasvattamalla asunto- ja yritystonttitarjontaa. Kehitämme asemanseutua ja monipuolisen asumisen mahdollisuuksia koko Riihimäen alueella. Autamme riihimäkeläisiä yrityksiä menestymään ja teemme aktiivista työtä saadaksemme uusia yrityksiä kaupunkiin. Olemme hiilineutraali kaupunki. Tavoittelemme päästöttömyyttä, jätteettömyyttä sekä luonnonvarojen kestävää kulutusta. Käytämme uusiutuvaa energiaa. Kiertotalous on merkittävä osa yritystoimintaa. Monimuotoinen luonto on lähellä ja helposti saavutettavissa. Kannamme vastuuta ympäristöstä omalla toiminnallamme. Hoidamme kaupungin taloutta ja omaisuutta suunnitelmallisesti, vastuullisesti ja tasapainoisesti. Huomioimme väestörakenteen muutokset.

Kestävän kasvun yhteisö tavoitetta edistetään investointien osalta mm. toteuttamalla investointisuunnitelman mukaiset maahankinnat, lisäämällä pientaloaluetarjontaa toteuttamalla investointiohjelman tonttituotantokohteet, parantamalla yritysten liikenneyhteyksiä toteuttamalla investointiohjelman mukaiset elinkeinoinvestoinnit, tehostamalla energiatehokkuutta toteuttamalla investointiohjelman mukaiset energiahankkeet. Rakennusinvestointien suunnitteluvaiheessa arvioidaan mahdollisuus uusiomateriaalien käyttöön ja minimoidaan kohteista syntyvän jätteen sekä etenkin sekajätteen määrä. Tila-, katu-, puisto- ja liikuntapaikkainvestointien suunnittelussa edistetään luonnon monimuotoisuutta suunnittelemalla monipuolista sini-viherympäristöä, esimerkiksi rakennetussa ympäristössä on oltava monipuolisesti puita, pensaita ja kasvistoa. Tavoitetta edistetään huomioimalla hankintojen vähähiilisyystavoitteet.

Maanhankinnan investoinnit ovat päämäärän Kestävän kasvun yhteisön mukaisia

Maa- ja vesialueiden nettoinvestointitarve talousarviovuodelle 2025 muodostuu seuraavista tarpeista:

Tavoitteena on täydentää kaupungin maaomaisuutta alueella, jossa kaupunki on jo en-tuudestaan merkittävä maanomistaja ja varmistaa mahdollisuus toteuttaa asemakaavaa turvaamalla muutaman keskeisen tilan tai tilanosan hankinta. Maankäytön vastuualue esittää vuoden 2025 talousarvioon tätä tarkoitusta varten maaomaisuuteen varattavaksi investointivaroja 450 000 euroa.

Lisäksi vastuualueen tulee aiempien kaupungin sopimussitoumuksien pohjalta toteuttaa tonttiliittymän mahdollistavia töitä Riihimäenporttien IV ja VI alueella. Tonteille tulee yhdellä toteutuksella tehtäväksi varsinaiset tonttiliittymät maantieltä 130 sekä tilapäinen tonttiliittymä Riihimäenportti IV alueelle. Edellisistä investointivaroja tulee varata varsinaisten liittymien toteutukseen alueiden tasearvoja korottaen. Työhön vastuualue esittää varattavaksi vuodelle 2025 kaupungin kustannusosuutta varten investointivaroja 900 000 euron verran.

Näin ollen maankäytön vastuualue arvioi maa- ja vesialueiden hankintaan tarvittavien investointien määräksi vuodelle 2025 yhteensä 1 350 000 euroa.

Vastaavasti maankäytön vastuualue arvioi maa- ja vesialueiden myynneiksi investointien osalta vuodelle 2025 kokonaisuudessaan 2 100 000 euroa. Arvio pohjautuu olemassa oleviin esi- ja varaussopimuksiin sekä arvioon luovutettavista erillispientalotonteista.

Tilainvestoinnit

Valtuusto hyväksyy tilainvestoinnit hanketasolla talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Teknisessä lautakunnassa hyväksytään tilahankkeiden tarkempi vuosittainen investointien perusparannuksen työohjelma.

Tilojen nettoinvestoinnit ovat taloussuunnitelmakaudella 2025 - 2027 arviolta yhteensä 31,0 miljoonaa euroa.

Tilahankkeet noudattavat RakasRiksu2035 – strategiaa ja ne painottuvat strategisiin päämääriin Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö.

Tilainvestointien määrä vuonna 2025 on nettotasolla 4 980 000 euroa, joka varmistaa seuraavien hankkeiden etenemisen:

1. Jukolan koulun väestönsuojan rakentamisen kustannusarvio on tarkentunut urakkakilpailutusten myötä ja kokonaisrahoitustarve vuosille 2024 -2025 on 450 000 euroa. Kohde oli tarkoitus toteuttaa kokonaan vuonna 2024. Kohteen toteutus viivästyi, koska ensimmäinen urakkakilpailutus ei tuottanut haluttua tulosta ja urakkakilpailutettiin kahdesti. Kyseessä on pakollinen investointi ja rakentamisvelvoite perustuu aiemmin myönnettyyn rakennuslupaun. Vuodelle 2025 varattava rahoitus on 250 000 euroa.
2. YPR, Yksilöllisen opetuksen pienryhmätilat, kokonaiskustannusarvio 2 500 000 euroa. Vuodelle 2025 varattava rahoitus on 1 000 000 euroa. Tilojen tavoite on valmistua vuonna 2026.
3. Matkakeskuksen henkilöstötilojen toteutussuunnitteluun ja rakentamiseen varataan 480 000 euron rahoitus, joka kohdistuu vuoteen 2025.
4. Vanhan kaupungintalon hanketta edistetään vuonna 2025, jolloin varattava rahoitus on 1 000 000 euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 3 000 000. Kustannusarvio perustuu valmisteluun, jossa vanhaan kaupungintaloon sijoittuisi TE-palvelut. Hankkeen valmistumistavoite on vuonna 2026.
5. Kalevantalon hanketta edistetään vuonna 2025, ja varattava rahoitus on 700 000 euroa. Rahoitus kohdistuu investointisuunnitteluun. Kustannusarvio perustuu valmisteluun, jossa Kalevantaloon sijoittuisi opistopalvelut. Kalevantalon hankkeen valmistuminen investointisuunnitelmassa on vuonna 2028.
6. Suomen lasimuseon korjausta on aikataulutettu uudelleen. Investointisuunnitelmassa esitetään, että välttämättömiin korjaustoimenpiteisiin varataan vuodelle 2025 rahoitus 100 000 euroa. Muutoin hankkeen on tarkoitus edetä laajemman korjauksen investointisuunnittelulla 2026 ja toteutus alkaisi vuonna 2027. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 11 400 000 euroa.

7. Tilakeskuksen pienet perusparannushankkeet toteutetaan niille varatulla määrärahalta. Kaupungin hallintosäännön mukaan Tekninen lautakunta päättää investointien työohjelmista. Vuosittaisella perusparannushankkeiden määrärahalta toteutetaan välttämättömiä pieniä perusparannusinvestointeja ja voidaan käynnistää tarvittavia energiahankkeita ja tilojen viilennyshankkeita. Perusparannuksessa myös digitaalisuus otetaan huomioon. Rahoitustaso vuonna 2025 on 1 450 000 euroa (netto).

Kaupungin tilainvestointihankkeissa ei ole investointisuunnitelmassa vuosina 2025 - 2027 huomioitu taiteen %-periaatetta eikä taiteelle ole varattu määrärahaa.

Kunnallistekniikan investoinnit

Kunnallistekniikan nettoinvestoinnit taloussuunnitelmakaudelle 2025 - 2027 ovat yhteensä 22 270 000 euroa investointisuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy osana talous- ja toimintasuunnitelmaa kunnallistekniikan investointien rahoituksen. Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan tekninen lautakunta hyväksyy investointien työohjelmat. Kunnallistekniikan investoinneista laaditaan vuosittain talousarviotasoa tarkempi työohjelma. Työohjelman tulee aina noudattaa RakasRiksu2035 – strategiaa ja vuosittain investointien työohjelma painottuu kaupungin strategiaan päämääriin Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö.

Vuonna 2025 kaupungin kunnallistekniikan nettoinvestoinnit ovat 7 870 000 euroa, joka varmistaa seuraavat toimenpiteet:

1. Katujen ja puistojen välttämättömät perusparantamistyöt. Kohdistettu rahoitus nettotasolla on 1 200 000 euroa. Erityisen tärkeä on huolehtia olevasta infrastruktuurista, ehkäistä Riihimäen yleisten alueiden korjausvelan kasvu sekä varmistaa alueiden turvallisuus (Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö).
2. Katuvalaistuksen kehittäminen sisältää katuvaloverkoston perusparantamistyöt yhteistyössä sähkö- ja teleoperaattoreiden kanssa. Kohdistettu rahoitus on nettotasolla 400 000 euroa. Perusparantaminen varmistaa myös katuvaloverkoston energiatehokkuuden edistämisen (Kestävän kasvun yhteisö).

3. Hulevesien viemäröintimaksulla kaupunki osallistuu vesihuoltolain ja sen pohjalta tehdyn sopimuksen mukaisesti vesihuoltolaitoksen hulevesijärjestelmän rakentamiseen arviolta 490 000 eurolla (Kestävän kasvun yhteisö).
4. Kunnallistekniikan rakentaminen osuuteen sisältyy mm. tonttituotannon ja liikenteen investointeja. Vuonna 2025 varattu rahoitus on lähinnä kunnallistekniikan investointikohteisiin kohdistuvaa suunnittelurahaa. Lisäksi rahoitus varmistaa merkittävimpänä Herajoen keskustan kaavaan liittyvän kiertoliittymän tie-suunnitelman. Kunnallistekniikan rakentamiseen kohdistettu rahoitus on nettotasolla 620 000 euroa. Kunnallistekniikan rakentamisen kohteet ovat strategisten päämäärien Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö mukaisia.
5. Kaupunkikeskustan ja asemanseudun kehittäminen keskustan ja asemanseudun vision mukaisesti. Nämä investoinnit tukevat strategian mukaisesti aktiivisen kaupungin ja kaupunkikuvan kehittämisen kärkihankkeita ja ovat strategian mukaisesti merkittäviä toimintoja. Vuonna 2025 rahoitusta on tarkoitus kohdistaa mm. Pelto-saaren puistosuunnitteluun, Tavara-aukion rakentamiseen ja Heikki Veturin siirtoon liittyviin rakentamistoimenpiteisiin. Keskustan ja Asemanseudun kehittämiseen kohdistuva rahoitus on yhteensä 760 000 euroa. Jokikylän asuinalueen ja puiston yleisten alueiden rakentamishanke esitetään investointisuunnitelmassa erillisenä.
6. Jokikylän asuinalueen ja puiston yleisten alueiden rakentamishankkeelle varataan vuoden 2025 toimenpiteille 4 000 000 euron rahoitus. Jokikylän asuinalue ja puisto on yksi Riihimäen asemanseudun yleissuunnitelman mukaisista uusista asumisen alueista. Tavoitteena on luoda Jokikylän alueelle korkealaatuinen ja kaupunkikuvallisesti mielenkiintoinen asuinalue kävelymatkan päähän rautatieasemasta. Keskeisessä roolissa on asuinalueen keskelle siirrettävä Vantaanjoki ja jokiuoman ympärille muodostuva julkinen puistoalue. Jokikylä strategisena kärkihankkeena tähtää päämääriin Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö. Hankkeen toteutusvaihe on alkanut esirakentamistöillä vuonna 2023 ja hanke on aikataulutettu valmistumaan vuonna 2028. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 10 800 000 euroa. Hankkeen käynnistämisen yhteydessä selvitetään kokonaiskus-

tannusten pienentämiseksi kalliiden erikoisrakenteiden välttämättömyys ja viimeistelyn taso liittyen alueen kiinteistöjen rakentumisen aikatauluun.

7. Elinkeinohankkeista on huomioitu budjettitarpeena St130-Sepänkadun kiertoliitymä liittyen Tehtaankatu 5-21 -kaavaan Mattilassa. Tavoitteena on laatia kohteen tiesuunnitelma, johon kohdistuu 150 000 euron rahoitustarve. Muita elinkeinohankkeita ei ole huomioitu 7 900 000 euron kokonaisbudjetissa. Mikäli elinkeinohankkeita aktivoituu, jokaiselle tulee hakea erillinen rahoitus (lisämääräraha). Elinkeinohankkeet tähtäävät strategiseen päämäärään Kestävän kasvun yhteisö.
8. Ulkoliikuntapaikoille kohdistettu investointirahoitus on 250 000 euroa. Kaupungin strategiassa on asetettu tavoitteeksi runsas ja laadukas liikuntamahdollisuuksien tarjonta asukkaita ja matkailijoita varten (Vastustamaton vartin kaupunki).

Aineettomat hyödykkeet ja kalustoinvestoinnit

Aineettomiin hyödykkeisiin on investoitu vuodelle 2025 tietohallinnon nykyisen toimintaympäristön uudistukseen 300 000 euroa.

Kaupunkiemon investointisuunnitelmaan on esitetty myös Matkakeskuksen henkilöstötilojen irtaimen, toiminnallisten kiintokalusteiden ja ICT:n kuluja. Kyseiset kulut on arvioitu olevan 500 000 euroa vuonna 2025.

Hallinnon ja konsernin toimialan kalustohankinnat ovat 142 000 euroa.

Elinvoiman toimialan kalustoinvestoinnit ovat 254 000 euroa. Rahoituksella uusi-taan kaupunginmuseon perusnäyttely ja vitriinit sekä maankäytön ilmakuvaus/kei-laukset koskien Riihimäen porttia. Lasikaupunki-brändityön investointirahoituksella hankitaan lasibrändiaiheista kalustoa tai irtaimeen kaupunkikuvaan ja mahdollistetaan ko. rahoituksella myös investointeja, jotka tukevat lasiaiheisten tapahtumien järjestä-mistä.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin kalustoinvestoinnit ovat 250 000 euroa. Rahoituksella uusi-taan esitystekniikkaa muun muassa Karan ja Pohjolanrinteen kouluille, toteutetaan inst-umenttihankintoja, robotiikan investointeja ja hankitaan luokkahuoneiden pulpetteja.

Teknisen toimialan vuoden 2025 kalustoinvestoinnit ovat 150 000 euroa. Rahoituksella ei hankita raskasta kalustoa. Vuoden 2025 rahoituksella hankitaan pääosin olevaan kalustoon lisävarusteita (esim. aurat, kauhat sekä hiekoittimet).

Julkinen taide

Talousarviossa uusia julkisia taideteoshankkeita ei käynnistetä Riihimäen taidetyöryhmän toimesta Riihimäen kaupungin julkisen taiteen periaatteiden mukaisesti vuosina 2025 - 2027 tila- ja kunnallistekniikan investointien osalta. Taiteelle ei ole varattu määrärahaa %-periaatteen mukaisesti vuosille 2025 - 2027 investointisuunnitelmaan. Perusteena on kaupungin vakaan talouden ohjelma ja investointien priorisoiminen velkamäärän hallitsemattoman kasvun hillitsemiseksi. Jokikylän taidehankintaan ei tässä vaiheessa varata määrärahaa, vaan asiaan palataan alueen kiinteistöjen todellisen rakentamisaikataulun selvittyä.

8.1 Tulos- ja rahoituslaskelma

TULOS-LASKELMA	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	ENN 2024	TA 2025 esitys	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot							
Myyntituotot	7 023 670	6 847 500	6 847 500	6 912 600	5 888 500	5 947 400	6 006 900
Maksutuotot	2 901 424	2 394 500	2 394 500	2 375 500	2 902 300	2 931 300	2 960 600
Tuet ja avustukset	3 827 159	3 645 400	3 645 400	3 392 500	2 774 300	2 802 000	2 830 000
Muut toimintatuotot	25 362 876	23 612 500	23 612 500	25 263 800	30 519 700	30 824 900	31 133 100
Toimintatuotot yhteensä	39 115 128	36 499 900	36 499 900	37 944 400	42 084 800	42 505 600	42 930 600
Muutos-% vrt TA 2024					13,3	1,0	1,0
Valmistus omaan käyttöön	629 092	629 000	629 000	629 000	691 000	691 000	691 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	- 56 831 758	- 58 389 100	- 58 389 100	- 59 604 400	- 62 187 100	- 62 809 000	- 63 751 100
Palveluiden ostot	- 24 065 824	- 22 330 000	- 22 330 000	- 22 671 900	- 24 228 400	- 24 470 700	- 24 837 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7 089 367	- 6 908 300	- 6 908 300	- 7 221 100	- 7 434 400	- 7 508 700	- 7 658 900
Avustukset	- 4 299 900	- 4 175 800	- 4 175 800	- 4 234 400	- 8 270 300	- 8 353 000	- 8 478 300
Muut toimintakulut	- 21 032 065	- 18 646 900	- 18 646 900	- 18 554 900	- 20 087 700	- 20 288 600	- 20 592 900
Toimintakulut yhteensä	- 113 318 913	- 110 450 100	- 110 450 100	- 112 286 700	- 122 207 900	- 123 430 000	- 125 319 000
Muutos-% vrt TA 2024					9,6	1,0	1,5
TOIMINTAKATE	- 73 574 694	- 73 321 200	- 73 321 200	- 73 713 300	- 79 432 100	- 80 233 400	- 81 697 400
Muutos-% vrt TA 2024					7,7	1,0	1,8
Verotulot	76 663 527	72 300 000	72 300 000	74 045 000	75 735 000	79 480 000	82 006 000
Muutos-% vrt TA 2024					4,5	4,7	3,1
Valtionosuudet	14 075 172	8 099 100	8 099 100	8 311 000	10 312 200	9 338 000	10 000 000
Muutos-% vrt TA 2024					21,5	-10,4	6,6
Rahoitustuotot ja -kulut	1 470 013	917 500	2 318 700	400 500	621 100	410 600	476 000
Korkotuotot	445 822	68 900	68 900	536 000	114 800	105 200	93 600
Muut rahoitustuotot	2 496 081	2 280 000	2 280 000	2 280 000	2 280 000	2 280 000	2 280 000
Korkokulut	- 1 898 037	- 1 401 400	- 200	- 2 385 500	- 1 743 700	- 1 944 600	- 1 867 600
Muut rahoituskulut	426 148	- 30 000	- 30 000	- 30 000	- 30 000	- 30 000	- 30 000
VUOSIKATE	18 634 019	7 995 400	9 396 600	9 043 200	7 236 200	8 995 200	10 784 600
Poistot ja arvonalentumiset	- 8 719 373	- 6 815 700	- 6 815 700	- 6 815 700	- 8 240 100	- 8 900 000	- 8 900 000
TILIKAUDEN TULOS	9 914 646	1 179 700	2 580 900	2 227 500	- 1 003 900	95 200	1 884 600
Poistoeron lisäys- tai vähennys+	46 875	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000	47 000
Varausten lisäys- tai vähennys+							
Rahastojen lisäys- tai vähennys+	84 000	100 000	100 000	100 000	101 200	100 000	100 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 045 521	1 326 700	2 727 900	2 374 500	- 855 700	242 200	2 031 600

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	ENN 2024	TA 2025 esitys	T\$ 2026	T\$ 2027
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	18 634 019	7 995 400	9 396 600	9 043 200	7 236 200	8 995 200	10 784 600
Satunnaiset erät netto							
Tulorahoituksen korjauserät	1 415 433	- 1 680 000	- 1 680 000	- 1 680 000	- 1 765 000	- 2 700 000	- 3 150 000
	20 049 451	6 315 400	7 716 600	7 363 200	5 471 200	6 295 200	7 634 600
Investointien rahavirta							
Investointimenot	- 20 534 555	- 24 883 000	- 24 883 000	- 23 633 000	- 15 846 000	- 22 075 000	- 23 232 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	840 200	610 000	610 000	610 000	50 000	50 000	50 000
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustul	4 541 842	2 100 000	2 100 000	2 140 600	2 100 000	3 000 000	3 500 000
	- 15 152 513	- 22 173 000	- 22 173 000	- 20 882 400	- 13 696 000	- 19 025 000	- 19 682 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 896 938	- 15 857 600	- 14 456 400	- 13 519 200	- 8 224 800	- 12 729 800	- 12 047 400
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	- 11 571	- 4 000 000	- 4 000 000	- 4 000 000			
Antolainasaamisten vähennykset	650 000	650 000	650 000	650 000	850 000	916 700	916 700
	638 429	- 3 350 000	- 3 350 000	- 3 350 000	850 000	916 700	916 700
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	24 590 200	24 590 200	21 357 800	14 052 200	18 984 400	18 703 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 11 784 906	- 5 532 600	- 5 505 600	- 5 505 600	- 6 827 400	- 7 321 300	- 7 722 300
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	8 500 000						
	11 715 094	19 057 600	19 084 600	15 852 200	7 224 800	11 663 100	10 980 700
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 11 558 181	150 000	833 100	833 100	150 000	150 000	150 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	795 342	15 857 600	16 567 700	13 335 300	8 224 800	12 729 800	12 047 400
RAHAVAROJEN MUUTOS	5 692 280	-	2 111 300	- 183 900	-	-	-
ERITTELYT	TP 2023	TA 2024	MTA 2024	ENN 2024	TA 2025 esitys	T\$ 2026	T\$ 2027
LAINAKANTA							
Lainakanta 1.1.	57 493 342	54 855 642	69 208 400	69 208 400	85 060 600	92 285 400	103 948 500
Nettomuutos	11 715 094	19 057 600	19 084 600	15 852 200	7 224 800	11 663 100	10 980 700
Lainakanta 31.12.	69 208 436	73 913 242	88 293 000	85 060 600	92 285 400	103 948 500	114 929 200
Asukasluku	28 482	28 497	28 497	28 638	28 695	28 753	28 810
Lainat euroa/asukas	2 430	2 594	3 098	2 970	3 216	3 615	3 989
Lainakannan erittely							
Riihimäen kaupunki	61 933 436	67 288 242	81 668 000	77 085 600	85 160 400	97 673 500	109 504 200
* euroa/asukas	2 174	2 361	2 866	2 692	2 968	3 397	3 801
Vesihuoltoilikelaitos	7 275 000	6 625 000	6 625 000	7 975 000	7 125 000	6 275 000	5 425 000
* euroa/asukas	255	232	232	278	248	218	188

Käyttötalouden yhteenveto

HALLINTO JA KONSERNI -TOIMIALA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT	4 617 643	2 471 600	1 045 200	-57,7
TOIMINTAKULUT	-18 645 873	-15 385 800	-10 600 300	-31,2
TOIMINTAKATE	-14 028 230	-12 914 200	-9 555 100	-26,1
ELINVOIMAN TOIMIALA				
TOIMINTATUOTOT	4 855 608	5 500 000	10 374 200	88,6
TOIMINTAKULUT	-8 597 392	-9 568 600	-21 570 900	125,4
TOIMINTAKATE	-3 741 784	-4 068 600	-11 196 700	175,2
SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA				
TOIMINTATUOTOT	6 652 715	6 142 600	6 159 000	0,6
TOIMINTAKULUT	-58 350 250	-57 486 400	-59 952 800	4,2
TOIMINTAKATE	-51 697 535	-51 343 800	-53 793 800	4,6
TEKNINEN TOIMIALA				
TOIMINTATUOTOT	22 989 163	22 385 700	24 506 400	9,7
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000	9,9
TOIMINTAKULUT	-27 725 398	-28 009 300	-30 083 900	7,4
TOIMINTAKATE	-4 107 143	-4 994 600	-4 886 500	-3,1
RIIHIMÄEN KAUPUNKI YHTEENSÄ				
TOIMINTATUOTOT	48 912 561	46 720 700	52 666 700	12,7
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	640 982	629 000	691 000	9,9
TOIMINTAKULUT	-118 162 160	-115 180 900	-122 207 900	10,6
TOIMINTAKATE	-68 608 618	-67 831 200	-79 432 100	9,1
RIIHIMÄEN VESIHUOLTOLIIKELAITOS				
TOIMINTATUOTOT	9 797 433	10 220 800	10 516 900	2,9
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	11 890	0	0	
TOIMINTAKULUT	-4 843 247	-4 730 800	-5 240 700	10,8
TOIMINTAKATE	4 966 076	5 490 000	5 276 200	-3,9

8.2 Investointisuunnitelma

Taulukossa on esitetty kaupunkiemon investoinnit.

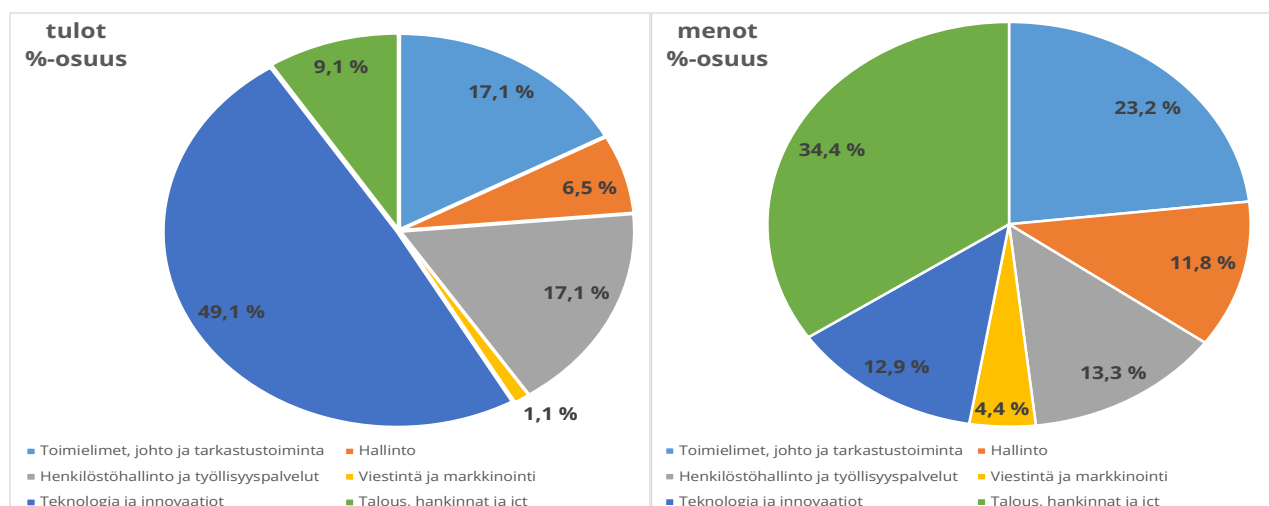
	Investointihankkeen kokonaiskustannus	Yht. 2025-2034	2025	2026	2027
1. TIETOKONEOHJELMISTOT					
Tietohallinnon nykyisen toimintaympäristön uudistus		-431 000	-300 000	-100 000	-31 000
Tietokoneohjelmistot yhteensä		-431 000	-300 000	-100 000	-31 000
2. MAA- JA VESIALUEIDEN INVESTOINNIT					
Menot		-5 680 000	-1 350 000	-1 220 000	-1 200 000
Tulot, myynnit		36 100 000	2 100 000	3 000 000	3 500 000
Maa- ja vesialueiden investoinnit yhteensä (netto):		-41 780 000	750 000	1 780 000	2 300 000
3. OSAKKEET JA OSUDET					
Menot		0	0	0	0
Tulot		0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet yhteensä (netto):		0	0	0	0
4. TILAINVESTOINNIT					
Uimahallin perusparannus (netto)	-16 200 000	0	0		
Menot	-17 000 000	0	0		
Tulot / Valtionavustus, rahoitusosuus	800 000	0	0		
Jukolan väestönsuoja	-450 000	-250 000	-250 000		
YPR, Yksilöllisen opetuksen pienryhmitilat	-2 500 000	-2 500 000	-1 000 000	-1 500 000	
Matkakeskuksen henkilöstötilat (toteutussuunnittelu ja rakentaminen)	-480 000	-480 000	-480 000		
Vanha kaupungintalo (TE 25)	-3 000 000	-3 000 000	-1 000 000	-2 000 000	
Kalevantalo (Opistotalo)	-15 550 000	-15 550 000	-700 000	-7 000 000	-7 000 000
Suomen lasimuseon korjaus	-11 400 000	-11 400 000	-100 000	-100 000	-1 000 000
Perusparannukset / tekninen lautakunta	-15 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Perusparannus (tulot)			50 000	50 000	50 000
Mauimalan perusparannus		-8 490 000		-150 000	-4 340 000
Toimitilaohjelma (suunnittelu, kohdistamaton)		-250 000		-50 000	
Toimitilaohjelma kohdistamaton		-24 400 000			
Kino Sampon perusparannus (sisätilat)	-1 300 000	-1 300 000			
Eteläinen koulu	-8 000 000	-8 000 000			
Patastenmäen tiilikoulu	-4 000 000	-4 000 000			
Kontiontien päiväkot	-2 500 000	-2 500 000			
Kirjauksen päiväkot	-2 500 000	-2 500 000			
Tilainvestoinnit yhteensä:					
Menot		-99 620 000	-5 030 000	-12 300 000	-13 840 000
Tulot		500 000	50 000	50 000	50 000
Tilainvestoinnit yhteensä (netto):		-99 120 000	-4 980 000	-12 250 000	-13 790 000
5. KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT					
Kunnallistekniikan rakentaminen (pois lukien Kokonharju)		-17 725 000	-620 000	-700 000	-1 320 000
Kokonharjun uusi asuinalue	-5 900 000	-5 500 000			-100 000
Keskustan ja asemanseudun kehittäminen (pois lukien Jokikylän uusi kaava-alue)			-760 000	-1 370 000	-1 860 000
Jokikylän asuinalueen ja puiston yleisten alueiden rakentamishanke - v. 2023 toteuma 841 504 euroa, v. 2024 varaus 1 565 000 euroa	-10 800 000	-8 400 000	-4 000 000	-3 000 000	-1 200 000
Elinkeinoalueiden kehittäminen		-150 000	-150 000	0	0
Katujen ja puistojen perusparantaminen		-15 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 600 000
Katuvalaistuksen saneeraus		-2 200 000	-400 000	-200 000	-200 000
Hulevesien viemärintimaksu		-2 940 000	-490 000	-450 000	-250 000
Ulkoliikuntapaikat		-2 950 000	-250 000	-700 000	-250 000
Kunnallistekniikan investoinnit yhteensä (netto):		-82 239 000	-7 870 000	-7 620 000	-6 780 000
6. KALUSTOHANKINNAT					
Matkakeskuksen henkilöstötilat (irtain, toiminnalliset kiintokalusteet ja ICT)		-550 000	-500 000	-50 000	
Elinvoiman toimialan kalustohankinnat		-436 000	-174 000	-50 000	-80 000
Lasikaupunki-brändityön investoinnit			-80 000		
Teknisen toimialan kalustohankinnat		-3 695 000	-150 000	-150 000	-490 000
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan kalustohankinnat		-2 040 000	-250 000	-535 000	-780 000
Hallinto ja konserni -toimialan kalustohankinnat		-223 000	-142 000	-50 000	-31 000
Kalustoinvestoinnit yhteensä (netto):		-6 944 000	-1 296 000	-835 000	-1 381 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ:					
Menot		-194 994 000	-15 846 000	-22 075 000	-23 232 000
Tulot		36 600 000	2 150 000	3 050 000	3 550 000
Netto		-158 394 000	-13 696 000	-19 025 000	-19 682 000
Kehityshankkeita ei ole esitetty tässä investointisuunnitelmaluonnoksessa (Voimala, HAMK-Riihimäki kampus, Oma-Häme SOTE-keskus)					

9 Käyttötalousosa

Toimialat ovat omissa teksteissään perustelleet toimintaympäristöstään syntyvien vaikutusten edellyttämät muutokset sekä palvelutoiminnan ja -tuotannon kannalta keskeiset resurssien lisäykset.

9.1 Hallinto ja konserni toimiala

TOIMIALA	HALLINTO- JA KONSERNI			
	TP 2023	TA 2024	Ta 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNNTITUOTOT	930 900	1 291 800	172 600	-86,6
MAKSUTUOTOT	4 250	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	1 907 540	817 800	413 300	-49,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 774 953	362 000	459 300	26,9
TOIMINTATUOTOT	4 617 643	2 471 600	1 045 200	-57,7
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-6 218 449	-7 020 000	-4 624 700	-34,1
PALKAT JA PALKKIOT	-4 801 055	-5 765 300	-3 791 700	-34,2
HENKILÖSIVUKULUT	-1 417 394	-1 254 700	-833 000	-33,6
ELÄKEKULUT	-1 257 993	-1 027 000	-675 800	-34,2
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-159 401	-227 700	-157 200	-31,0
PALVELUJEN OSTOT	-6 011 332	-5 432 900	-4 907 600	-9,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-229 724	-202 100	-118 000	-41,6
AVUSTUKSET	-1 977 566	-1 710 500	-23 000	-98,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 208 801	-1 020 300	-927 000	-9,1
TOIMINTAKULUT	-18 645 873	-15 385 800	-10 600 300	-31,1
TOIMINTAKATE	-14 028 230	-12 914 200	-9 555 100	-26,0

Kuva 9 Hallinto ja konserni toimiala -tulot ja menot %-osuudet vastuualueittain

Taulukko 21 Hallinto ja konserni toimiala – vastuualueiden tulot ja menot eurot ja %-osuudet

vastuualueet	Tulot	% osuus	Menot	% osuus	toimintakate
Toimielimet, johto ja tarkastustoimin	178 700	17,1 %	-2 458 900	23,2 %	-2 280 200
Hallinto	67 800	6,5 %	-1 245 800	11,8 %	-1 178 000
Henkilöstöhallinto ja työllisyyspalvelu	179 100	17,1 %	-1 407 300	13,3 %	-1 228 200
Viestintä ja markkinointi	11 200	1,1 %	-469 100	4,4 %	-457 900
Teknologia ja innovaatiot	513 000	49,1 %	-1 371 400	12,9 %	-858 400
Talous, hankinnat ja ict	95 400	9,1 %	-3 647 800	34,4 %	-3 552 400
Yhteensä	1 045 200	100,0 %	-10 600 300	100,0 %	-9 555 100

Toiminnan kuvaus

Hallinto ja konserni -toimialan tehtävänä on tuottaa kaupungin yhteiset hallinto-, talous-, hankinta-, ICT- ja henkilöstöpalvelut. Lisäksi toimiala tuottaa kaupungin markkinointi- ja viestintäpalvelut. Toimialalla toimii myös pysäköinninvalvonta sekä Teknologia ja Innovaatiot -kehittämisyksikkö.

Toimintaympäristö

Toimialalla 2022 tapahtuneen organisaatiouudistuksen toteuttamista jatketaan ja sisäisen tarkastuksen laatiman selvityksen tulosten perusteella tehdään kehittämistoimia. Vuonna 2024 perustettu Teknologia ja Innovaatiot vastuualueen toiminnan kehittäminen jatkuu.

TE25-uudistuksen myötä aiemmin hallinto ja konserni -toimialanvastuulla olleet työllisyys- ja kotoutumispalvelut siirtyvät 2025 alussa elinvoiman toimialalle. Niin TE25 kuin KOTO24 -uudistusten tukeminen aiheuttaa koordinointi- ja tukitehtäviä toimialueelle. Toimintojen vakiinnuttua niiden arvioidaan pääosin tulevan hoidetuksi osana kaupungin yhteisiä prosesseja.

Muiden toimialojen kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön ja palvelutarpeisiin vastaaminen tulee jatkumaan resurssien puitteissa. Vastuunjaon selventäminen keskitetyn hallinnon ja toimialojen välillä tulee saattaa loppuun ja selventää ne tehtävät, joihin keskitetyllä hallinnolla on resursseja. Nämä toteutetaan osana vuoden 2024 lopussa julkaistavaa hallinnon selvitystä.

Kunnallinen taloudellinen toimintaympäristö muuttuu rahoituspohjan uudistuessa vähintään vuoteen 2027 saakka. Energian hinnan ennustetaan pysyvän korkeana ja yleisen kustannustason nousun jatkuvan, joskin aiempaa lievempänä, myös vuonna 2025. Korkojen odotetaan jatkavan 2024 alkanutta laskuaan myös vuonna 2025.

Johdon ja päätöksenteon turvaaminen ja tehokkuus edellyttää yhä toimivampaa, tietoturvallisempaa, energiatehokasta ja paikkariippumattomampaa järjestelmäkokonaisuutta. Eriytynyt huomio on ICT:n ja tietoturvallisuuden toimivuudessa.

Hallinto ja konserni -toimiala on sopeuttanut käyttötaloutta vakaan talouden ohjelman mukaisilla säästöillä yhteensä 1 012 500 euroa. Säästöt jakaantuvat seuraavasti:

- toimielimet, johto ja tarkastustoimi säästöt 148 000 euroa
- hallinto säästöt 64 000 euroa
- viestintä ja markkinointi säästöt 10 500 euroa
- teknologia ja innovaatiot säästöt 145 000 euroa
- henkilöstöhallinto säästöt 140 000 euroa
- talous, hankinnat ja ICT säästöt 505 000 euroa.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Taulukko 22 Hallinto ja konserni toimialan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Kaupunkistrategian toteuttamisen johtaminen	Seuraavana Riihimäki kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Kehittämissuunnitelman vuodelle 2025 merkityt toimenpiteet on toteutettu kyllä/ei	Kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet ei ole / on toteutettu
Vahvistuva tai ylijäämäinen talous	Huolehditaan tulorahoituksen riittävyydestä (myynti, maksutulot, verorahoitus, hankeavustukset)	Vuosikate, joka kattaa pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja korjausinvestoinnit	v. 2023 taso 22,3 milj.euroa v. 2024 ennuste 12,6 milj.euroa v. 2025 vähintään 11,8 milj.euroa
Kaupunki on hyvä ja houkutteleva työnantaja sekä nykyisille että uusille työntekijöille	Yksilöllisten ja yhteisöllisten taitojen kehittäminen. Työhyvinvointisatunnaiset – hyvinvointitietuus, verovapaa polkupyöräetu, työhyvinvointitoiminta.	Lähtöpalautteet ja henkilöstökyselyiden suositteluindeksi eNPS tasot	Taso vähintään 10 (-100 - + 100)
Riihimäki on kasvuyritysten sijoittumispaikka	Uusien korkean osaamisen yritysten sijoittuminen Riihimäelle	Sijoittuneiden yritysten määrä	Yhteensä 6 (DEFINE 3, ei alaspesifi 2, robotiikka 1)

Taulukko 23 Hallinto ja konserni toimialan kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/ta- voitetaso
Sujuva vaalikau- den vaihtuminen (Hallinto)	Luottamushenkilöiden koulutukset	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden arvio, as- teikko (0-10).	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden arvio yhtä suuri tai parempi kuin 8
Kaupungin pää- kanavien tavoitet- tavuuden kasvat- taminen (Vies- tintä ja markki- nointi)	Verkkosivujen käyttäjä- määrän ja sosiaalisen me- dian seuraajamäärän kas- vattaminen.	Verkkosivujen ja sosiaali- sen median analytiikka- tiedot	Vuonna 2025 rihi- maki.fi-verkkosivuilla on 500.000 vierailua.
Kiertotalouden yrittäjätoiminnan vahvistaminen (Teknologia ja in- novaatiot)	Kiertotalousekosysteemin käynnistäminen	Kiertotalousekosysteemi käynnissä ja rahoitettu uudella hankkeella	Käynnistetty kyllä/ei Rahoitus hankkeella kyllä/ei
Kestävän kehityk- sen ja vastuulli- suuden kehitys kaupungin han- kinnoissa (Han- kinnat)	Vähintään 70 % julkaista- vissa tarjouspyynnöissä on joku vastuullisuus- tai ympä- ristönäkökohdat huomioiva kriteeri.	Tilaaavastuulain mukai- set tarkistukset tehty vuosittain per katego- ria/toimittaja. Seuranta: kyllä/ei. 70 % Tarjouspyynnöillä otetaan huomioon ympä- ristö- ja vastuullisuusnä- kökohtia	Toimenpiteet ei ole / on toteutettu
Kaupungin ICT- järjestelmien ke- hittäminen (ICT)	ICT-tuottajan kilpailuttami- nen vuoden 2025 aikana.	ICT-tuottajan kilpailutus on tehty. Kyllä/ei	ICT-tuottajan kilpailu- tus on tehty. Kyllä/ei

Henkilöstösuunnitelma

Toimialan henkilöstömäärä vähenee merkittävästi työllisyyden ja kotoutumisen henkilöstön siirtyessä elinvoiman toimialalle. Lisäksi toimialalta on siirretty vuonna 2024 henkilöresurssi sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalle. Viestinnän ja markkinoinnin vastuualueelta eläköitymisen vuoksi vapautuva osa-aikaista resurssia ei täytetä ja se lakkautetaan.

Teknologia ja innovaatiot vastuualueen perustamisen yhteydessä syntyneen päällekkäisen resurssin poistuminen eläköitymisen myötä on huomioitu, kuten vuoden 2024 talousarviossa luvattiin. Kehittämisen ja strategiapäällikön virkaa ei täytetä ja se lakkautetaan.

Teknologia ja Innovaatiot vastuualueelle ehdotetaan kahden aiemmin määräaikaisen työntekijän vakinaistamista. ICT-tulosyksikköön ehdotetaan yhtä vakinaista teknistä asiantuntijaa alkaen 1.6.2025.

Taulukko 24 Hallinto ja konserni toimialan henkilöstön kokonaismäärän kehitys

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Henkilöstö	61	54	64	68	54	53	52

TOIMIALA	HALLINTO JA KONSERNI			
VASTUUALUE	Toimielimet, johto ja tarkastustoimi			
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNNTITUOTOT	2 933	0	0	
MAKSUTUOTOT	-456	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	954 746	500	1 800	260,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 231 247	156 000	176 900	13,4
TOIMINTATUOTOT	2 188 470	156 500	178 700	14,2
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-698 677	-931 200	-953 800	2,4
PALKAT JA PALKKIOT	-437 374	-810 800	-789 100	-2,7
HENKILÖSMUKULUT	-261 303	-120 400	-164 700	36,8
ELÄKEKULUT	-261 795	-96 700	-131 900	36,4
MUUT HENKILÖSMUKULUT	492	-23 700	-32 800	38,4
PALVELUJEN OSTOT	-1 426 749	-966 600	-872 900	-9,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-48 346	-20 300	-22 600	11,3
AVUSTUKSET	-16 345	-30 000	-20 000	-33,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 687 683	-552 700	-589 600	6,7
TOIMINTAKULUT	-5 877 801	-2 500 800	-2 458 900	-1,7
TOIMINTAKATE	-3 689 331	-2 344 300	-2 280 200	-2,7

Toiminnan kuvaus

Toimielimet, johto ja tarkastustoiminta vastualueen tehtävänä on hallinnoida kaupungin yleisiä johtamiseen ja yhteistoimintoihin liittyviä kokonaisuuksia sekä tuottaa kotoutumisen palveluita. Vastuualue vastaa kaupungin yhteisistä lakiasioista ja ohjauksesta.

Toimintaympäristö

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen toimielimet, johto ja tarkastustoimi määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyvät seuraavat säästötoimet:

- operatiivisen johdon ostopalvelut 44 000 euroa
- strategia ja kehittämisspäällikön vakanssi 60 000 euroa

- ystävyyskaupunkitoiminta 4 000 euroa
- jäsenmaksut ja osuudet 10 000 euroa
- yhteisöjen tukeminen 10 000 euroa
- pysäköinninvalvonnan mm. ostoja 20 000 euroa

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 148 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Operatiivisen johdon tukeminen ja resurssointi tapahtuu vastualueen kautta, kuten myös erilainen kunta- ja alueyhteistyö. Erillisten ja erityistehtävien rahoitus on koottu vastualueelle, jolloin saadaan muodostetuksi selkeä kuva erilaisista rahavirroista. Vuoteen 2024 nähden muutoksia on tehty yhdistämällä pieniä kustannuspaikkoja, jolloin kokonaisuus yksinkertaistuu, hallittavuuden ja raportoitavuuden vaarantumatta.

Kaupungin strategian sekä kaupunginjohtajan kehittämisohjelman (Seuraavana Riihimäki) täytäntöönpanon tukeminen tapahtuu rahallisesti osalta vastualueen kautta. Myös osallisuuden liittyvä työ (mm. Osbu) koordinoidaan vastualueelta.

Kaupungin johtoryhmän työskentelyä kehitetään yhdessä tekemisen ajatuksella. Johtoryhmän jäsenistä lähes kaikki ovat vaihtuneet viimeisen kolmen vuoden aikana, jolloin on menetetty aiempia henkilösuhteisiin pohjautuneita rakenteita. Toimivuuden kannalta on ensiarvoista, että kaupungin johtoryhmä toimii yhdessä ja kykenee linjaamaan kaupungin toiminnan kehittämistä.

Hyvinvointialueuudistuksen avustaminen on vuoden 2024 aikana päättynyt lähes kokonaisuudessaan. Tällä hetkellä seurataan Riihimäen seudun terveydenhuollon kuntayhtymän lopettamisen rahaliikenteen loppuvaikutuksia. Talousarviorakenteessa on kuitenkin säilytetty kustannuspaikat, jotta mahdollinen valtiokonttorille tehtävä raportointi saadaan säilytettyä eheänä.

Keväällä 2025 järjestettävät kuntavaalit aiheuttavat koulutustarpeita valtuutettujen ja muiden päättäjien osalta. Koulutussuunnitelmaan kuuluu vuodelle 2025 kolme suurempaa

koulutusta. Tämä aiheuttaa kokouskuluihin nousun aiempiin vuosiin verrattuna. Talousarviossa ei ole huomioitu mahdollisia kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajien osa-aikaisuuksista mahdollisesti aiheutuvia henkilöstömenoja. Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan tehtävien hoitoon on mahdollista käyttää kaupunginvaltuuston puheenjohtaja kaksi päivää viikossa ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja kolme päivää viikossa.

Henkilöstösuunnitelma

Vastuualueella ei ole henkilöstön muutostarpeita. Henkilöstövähennykset on kuvattu toimialan henkilöstösuunnitelmassa.

TOIMIALA HALLINTO JA KONSERNI

VASTUUALUE Hallinto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	55 428	48 800	42 600	-12,7
TUET JA AVUSTUKSET	72 047	152 900	4 500	-97,1
MUUT TOIMINTATUOTOT	50 390	0	20 700	
TOIMINTATUOTOT	177 865	201 700	67 800	-66,4
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-984 258	-934 000	-881 300	-5,6
PALKAT JA PALKKIOT	-612 089	-763 200	-718 200	-5,9
HENKILÖSMUKULUT	-372 169	-170 800	-163 100	-4,5
ELÄKEKULUT	-359 527	-141 800	-133 400	-5,9
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-12 642	-29 000	-29 700	2,4
PALVELUJEN OSTOT	-95 928	-208 900	-151 300	-27,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-24 075	-31 800	-23 400	-26,4
MUUT TOIMINTAKULUT	-177 962	-171 700	-189 800	10,5
TOIMINTAKULUT	-1 282 223	-1 346 400	-1 245 800	-7,5
TOIMINTAKATE	-1 104 358	-1 144 700	-1 178 000	2,9

Toiminnan kuvaus

Hallinto -vastuualueen tehtävänä on tuottaa ja koordinoida koko kaupungin yhteisiin valmisteluprosesseihin liittyviä hallintoa koskevia tukipalveluita. Tavoitteena on tukea kaupungin johtoa, toimialoja ja luottamushenkilöitä tulevaisuuden, hallinnollisesti sujuvan ja taloudellisesti kestävä Riihimäen kaupungin toiminnan rakentamisessa. Vastuualue vastaa kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä lautakuntien kokouksista, yleisten vaalien järjestämisestä sekä kaupungin asiakirjahallinnosta.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa uusia merkittäviä muutoksia vuonna 2025. Aiempina vuosina tulneiden lakimuutosten toimeenpanon eteen tehtävä työ on kuitenkin edelleen kesken ja jatkuu vuonna 2025. Riihimäen kaupunki huolehtii TE-palveluista isäntäkuntamallilla vuoden 2025 alusta alkaen. Hallinnon toimintaan heijastuu edelleen myös muutos, jolla sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tällaiset suuret muutokset teettävät paljon hallinnollista työtä pienempien lakimuutosten lisäksi.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen hallinnon määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- hallinnon ostopalvelut 64 000 euroa

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 64 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Kunnissa vaalikausi vaihtuu vuonna 2025. Hallinto-vastuualueen strategisena painopisteenä on huolehtia sujuvasta vaalikauden vaihtumisesta niin, että kaupungin päätöksentekokyky pysyy erinomaisena ja hallinnolliset prosessit tukevat päätöksentekoa. Työhön kuuluu muun muassa järjestelmissä olevien tietojen päivittämistä, luottamushenkilöiden perehdyttämistä sekä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tukemista tehtävissään. Samaan aikaan tiedonohjaussuunnitelman päivittämistyö ja muu toimintatapojen modernisointiin liittyvä työ jatkuu.

Henkilöstösuunnitelma

Vastuualueen henkilömäärässä ei ole tapahtumassa muutoksia.

TOIMIALA HALLINTO JA KONSERNI

VASTUUALUE Viestintä ja markkinointi

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	56	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	13 079	900	1 200	33,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 779	0	10 000	
TOIMINTATUOTOT	18 915	900	11 200	1 144,4
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-208 979	-242 200	-226 800	-6,4
PALKAT JA PALKKIOT	-169 444	-193 000	-184 900	-4,2
HENKILÖSVUKULUT	-39 536	-49 200	-41 900	-14,8
ELÄKEKULUT	-32 350	-41 000	-34 300	-16,3
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-7 186	-8 200	-7 600	-7,3
PALVELUJEN OSTOT	-184 265	-200 600	-213 200	6,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-18 970	-16 500	-16 000	-3,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 001	-10 000	-13 100	31,0
TOIMINTAKULUT	-425 215	-469 300	-469 100	-0,0
TOIMINTAKATE	-406 300	-468 400	-457 900	-2,2

Toiminnan kuvaus

Viestinnän ja markkinoinnin vastuualueen tehtävänä on suunnitella, kehittää ja toteuttaa kaupunkitasoista viestintää ja markkinointia. Viestintää ja markkinointia johdetaan sekä toteutetaan kaupungin strategian tavoitteiden ja toimenpiteiden pohjalta.

Vastuualue julkaisee kaupungin verkkosivuilla ja lähettää medialle vuosittain noin 350 tiedotetta. Tämän lisäksi vastuualue viestii ja jakaa tietoa muun muassa verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa, sähköisessä asukaslehdessä ja lukuisissa erilaisissa tilaisuuksissa. Lisäksi vastuualue tekee yhteistyötä kaupungin toimialojen kanssa erilaisissa viestinnän ja markkinoinnin tarpeissa.

Vastuualue on perustettu vuoden 2024 alussa. Muutos liittyy hallinto ja konserni -toimialan vuonna 2022 alkaneeseen rakenneuudistukseen.

Toimintaympäristö

Viestinnän ja markkinoinnin rooli korostuu kaupungin RakasRiksu2030 -strategiassa ja Seuraavana Riihimäki -kehitysohjelmassa. Vastuualue edistää suunnitelmallisesti strategiassa ja kehitysohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista strategisen viestinnän avulla. Työ on pitkäjänteistä ja suunnitelmallista.

Vastuualue viestii aktiivisesti ja avoimesti sekä jatkaa kaupungin tärkeimmän viestintäkanavan eli verkkosivujen kehittämistä. Viestinnässä vastuualue kiinnittää vuonna 2025 huomiota saavutettavuuteen, viestinnän oikea-aikaisuuteen ja tekoälyn hyödyntämiseen. Vastuualue hyödyntää viestinnän ja markkinoinnin keinoja Etelä-Hämeen työllisyysalueen toiminnan käynnistämässä ja tunnetuksi tekemisessä.

Markkinoinnin avulla kaupunki jatkaa kaupungin tunnettuuden kehittämistä. Matkailumarkkinoinnin osalta vuoden 2025 talousarvion valmistelussa on huomioitu se, että Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy (RTOY) ei jatkossa hoida Visit Riihimäki -nimen alla tehtävää työtä. Vastuu matkailumarkkinoinnista siirtyy Riihimäen kaupungille sekä Lopen ja Hausjärven kunnille. Samalla matkailumarkkinointiin käytettävät rahat putoavat 100 000 eurosta 25 000 euroon.

Useat eri asiat haastavat kaupungin viestintää ja markkinointia. Ensimmäkin sosiaalisen median yhtiöiden toteuttamat algoritmimuutokset ovat tiputtaneet organisaatioiden tavoittavuutta merkittävästi. Tämä näkyy myös Riihimäen kaupungin sosiaalisen median kanavissa. Kaupunki lopetti X-tilin (entinen Twitter) käytön aktiivisena viestintäkanavana syyskuussa 2024. Sosiaalisen median muutosten seurauksena vastuualueen on arvioitava seuraavien vuosien aikana kriittisesti sitä, missä ja miten kaupunki viestii.

Vihapuhe, häirintä ja informaatiovaikuttaminen ovat lisääntyneet etenkin digitaalisissa toimintaympäristöissä. Viestinnän avulla luodaan turvallisuutta niin yhteiskunnassa kuin organisaation sisällä. Vastuualueen on varauduttava sekä viestimään että estämään omilla keinoillaan valheellisten tietojen levittämistä, maineuhkia ja kaupungin kanavien kaappauksia sekä huolehdittava viestinnän oikea-aikaisuudesta, luotettavuudesta ja uskottavuudesta.

Viestinnässä tekoälyä voi hyödyntää esimerkiksi kirjoittamiseen, ideoimiseen, kuvamateriaalien tuottamiseen, datan analysointiin tai sisältösuunnitelmien tekemiseen. Vastuualue hyödyntää tekoälyä muun muassa verkkosivujen käännösversioiden toteuttamisessa. Tekoäly mahdollistaa englantia ja ukrainaa osaaville kaupungin palveluihin ja tarjontaan tutustumisen aiempaa laajemmin.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen viestinnän ja markkinoinnin määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- osa-aikaisen viestintäsihteerin vakanssi 10 500 euroa

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 10 500 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Viestinnän ja markkinoinnin vastuualueen tavoitteena on kaupungin pääkanavien tavoittavuuden kasvattaminen. Mitä paremmin tavoite toteutuu, sitä paremmin kaupunkilaiset, media ja muut sidosryhmät ovat tietoisia siitä, mitä kaupungissa tapahtuu ja millaisia palveluja kaupunki tarjoaa.

Tavoitteen toteutumista seurataan verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavien tarjoamien analytiikkatyökalujen avulla. Sosiaalisen median osalta tavoittavuuden kasvuun vaikuttaa sosiaalisen median yritysten kanaviinsa tekemät algoritmimuutokset. Verkkosivujen osalta samaa ongelmaa ei ole. Vuoden 2025 osalta tavoitteena on, että riihimaki.fi -verkkosivuille tehdään vähintään 500 000 käyntiä.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupungin viestinnässä ja markkinoinnissa työskentelee vuoden 2025 alusta alkaen viestintä- ja markkinointipäällikön lisäksi kaksi asiantuntijaa. Viestintäsihteerin vakanssi lakkautetaan. Vastuualueella työskentelee määräaikaisessa työsuhteessa viestinnän asiantuntija, jonka tehtävänä on suunnitella, luoda ja rakentaa Etelä-Hämeen työllisyysalueen viestintä ja markkinointi.

TOIMIALA

HALLINTO JA KONSERNI

VASTUUALUE

Teknologia ja innovaatiot

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	125 254	0	0	
MAKSUTUOTOT	4 706	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	140 601	58 300	378 000	548,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	56 870	30 000	135 000	350,0
TOIMINTATUOTOT	327 431	88 300	513 000	481,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-860 907	-801 400	-746 400	-6,9
PALKAT JA PALKKIOT	-708 995	-654 600	-611 300	-6,6
HENKILÖSVUKULUT	-151 912	-146 800	-135 100	-8,0
ELÄKEKULUT	-124 448	-119 600	-109 700	-8,3
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-27 465	-27 200	-25 400	-6,6
PALVELUJEN OSTOT	-504 725	-330 000	-589 000	78,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-61 143	-35 700	-25 700	-28,0
AVUSTUKSET	-320	-2 000	0	-100,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-99 747	-24 000	-10 300	-57,1
TOIMINTAKULUT	-1 526 843	-1 193 100	-1 371 400	14,9
TOIMINTAKATE	-1 199 412	-1 104 800	-858 400	-22,3

Toiminnan kuvaus

Teknologia ja innovaatiot vastuualue aloitti uutena 1.1.2024 ja vastuualueen johtaja aloitti 2.4. Vastuualue on saatu hyvin toimintaan ja siihen kuuluu neljä tulosyksikköä: DEFINE ekosysteemi (Defence Innovation Network Finland), robotiikkakampus, Smart City sekä

uutena ekosysteeminä syksyn 2024 aikana aloitti kiertotalouden tulosityksikkö. Näiden lisäksi vastuualue tukee kaupungin toimintoja mm. hankeohjauksen ja osallistavan budjetoinnin osalta. Kehittämistyötä tehdään paitsi kaupungin omien toimialojen myös yritysten, oppilaitosten, ja keskeisesti Riihimäen tilat ja Kehitys Oy:n (RTOY) kanssa. Yhtenä esimerkkinä yhteistyöstä RTOY:n, kaupungin kotouttamisen ja HAMKin kanssa on paikkakunnalle asettautuneiden yritysten määrän kasvu. Yhteistyön tiivistymisen osoituksena HAMK on myös resursoinut kasvuyrittäjäyksiä asiantuntijan.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristö on robotiikan opetuksen osalta uusien vaatimusten äärellä, sillä kasvatukseen ja opetukseen kohdistuu entistä suurempia vaatimuksia digitalisaation ja tekoälyn mullistaessa maailmaa voimakkaasti.

Samaan aikaan digitalisaation ja tekoälyn luomat uudet mahdollisuudet kehittää kaupungin toimintaa ja luoda parempia palveluita sekä kustannussäästöjä ovat suuret. Smart City hankkeilla pyritään vastaamaan tähän tarpeeseen ja tuomaan hyödyt kaupungin ja kaupunkilaisten käyttöön. Luomme vastustamatonta vartin kaupunkia.

Ukrainan sodan myötä äkillisesti muuttunut maailmantilanne on luonut sekä uhkia että mahdollisuuksia suomalaiselle yhteiskunnalle. Riihimäellä päätimme tarttua mahdollisuuksiin ja luoda kaupunkiin uutta kasvua, yritystoimintaa ja työpaikkoja panostamalla maanpuolustussektorin toiminnan kasvattamiseen kaupungissa. Riihimäellä on tähän jo vahva pohja ja DEFINE ekosysteemi pyrkii monin keinoin kasvattamaan tätä alaa kaupungissa. Riihimäki on tulevaisuuden tekijöiden koti.

Riihimäki omalta osaltaan toteuttaa Kestävän kasvun Häme maakuntaohjelmaa, painottaen toiminnassaan Kanta-Hämeen yhteistä älykkään erikoistumisen strategiaa. Strategiaassa on neljä kärkeä: Luonnonvarat, kulutus ja materiaalikierron kiertotalouden keskiössä, kestävä ruokajärjestelmän edelläkävijämaakunta, älykkäät palvelut ja tuotantoprosessit uudistuvassa liiketoiminnassa ja älykäs, vastuullinen ja kestävä muotoilu. Riihimäen kiertotalousekosysteemi tukee näiden tavoitteiden toteutumista ja vahvistaa kestävä kasvun yhteisöä Riihimäellä.

Toimintaympäristö on kehittynyt nopeasti ja DEFINE ekosysteemi on osoittanut paikkansa kansallisesti ja laajaa kiinnostusta on ilmaistu myös kansainvälisesti. Talousarviossa näkyy yli 500 % nousu kasvurahoituksessa, mikä johtuu etupäässä DEFINEsta. Hankehakemuksia on jätetty ja on odotettavissa, että tulotaso nousee vielä tuosta jo varmistuneesta tasosta. Yritysrahoitus tulee myös lisääntymään. Robottiikkakampusta on uudelleen organisoitu ja keskitetty vuoden 2024 osalta opetuksen kehittämiseen kaikilla tasoilla. Vuoden 2024 uuden vastuualueen myötä Riihimäelle on asetunut 6 kasvuyritystä. Kaiken toiminnan ytimessä on Riihimäen elinvoiman kasvu, mikä on mitattavissa uuden liiketoiminnan, työpaikkojen ja yritysten saamien rahoitusten kasvuna.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen teknologia ja innovaatiot määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- kehittämisjohtajan vakanssi 71 000 euroa
- koulutuspalveluita 50 000 euroa
- toimistopalveluita 24 000 euroa

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 145 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Tulosityksikkönä Robottiikkakampus keskittyy yhä selkeämmin korkealaatuisen robotiikan opetuksen, kasvatuksen ja koulutuksen kehittämiseen myös vuonna 2025. Robottiikkaopetukseen panostetaan edelleen ja sitä kehitetään suunnitelmallisesti ja koordinoitusti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, sekä toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään työelämäyhteistyöhön, sekä henkilöstön täydennyskoulutukseen, uusimmat teknologiat huomioiden. Syksyn 2024 aikana on aloitettu yhteisen Robottiikan vision luomisprosessi HAMKin kanssa. Tätä työtä tullaan laajentamaan Hyriaan ja muihin yhteistyökumppaneihin. Tarkoitus on, että yhteinen visio ja strategia voidaan julkaista vuoden 2025 alussa ja lähteä toteuttamaan sen mukaisia askeleita mukaan lukien rahoitusten hakeminen.

Smart City -tulosityksikkö keskittyy alueellisen tiedonhallintajärjestelmän ja yritysten toiminta-alustojen kehitystyöhön, yhteistyössä HAMK:n, sekä Forssan ja Hämeenlinnan kaupunkien kanssa. Työn alla on parempien palvelujen, sekä fyysisten ja digitaalisen infrastruktuurin kehittäminen, kaupunkilaisten, kaupungin toimialayksiköiden, Define-verkoston, sekä ICT- ja Robotiikka-alan yritysten tarpeet huomioiden. Kehitystyön pilot-alueina toimivat Asemanseutu, ja erityisesti Veturitallien alue.

Kiertotaloustulosityksikkö jatkaa RiiCycle-klusterin työtä ja sille haetaan kasvurahoitusta. Kyseinen kiertotalousekosysteemi vahvistaa alueen osaamista, huoltovarmuutta, työpaikkoja ja yrityksiä. Kiertotalous on yksi maakunnan ja kaupungin strategisista kärjistä.

DEFINE-tulosityksikkö on vuokrannut veturitalleilta tilan, mihin on perustettu innovaatiokeskus yhteistyössä paikallisten alan yritysten, puolustusvoimien ja HAMK:n kanssa. Yhteistyöskentelytilassa on järjestetty hackathon ja yritysten kiihdyttämötoiminta on käynnistetty Redstone VC yrityksen kanssa. Vuoden 2025 aikana kiihdyttämöohjelmia järjestetään kolme ja tavoitteena on, että 36 yritystä osallistuu kiihdyttämöön. Lisäksi tullaan järjestämään ainakin 3 hackathonia sekä muita yhteiskehittämistapahtumia. Vuoden 2024 osalta kansainvälinen yhteistyö on lähtenyt aktiivisesti käyntiin solmimalla verkostoja Viroon, Yhdysvaltoihin, Norjaan sekä yksittäisinä tahoina useampiin sijoittajiin ml. NATO Innovation Fund. Kansainvälistä yhteistyötä tullaan lisäämään entisestään ja kaksi kansainvälistä EU-hanketta on parhaillaan rahoittajan käsittelyssä.

Henkilöstösuunnitelma

Robotiikkakampuksen henkilöstöstä yksi henkilö on siirretty vuoden 2024 aikana työskentelemään pääasiallisesti DEFINEen ja toinen vetämään kiertotalousekosysteemiä. Robotiikkakampukseen jää 5 työntekijää, mikä sisältää yhden hankkeelle työskentelevän puolipäiväisen sekä puolipäiväisen viestintätuen. Opetuksen osalta kampuksella määräaikaista työskentelevä henkilö esitetään vakinaistettavaksi samoin kuin kampuksesta DEFINEen siirretty henkilö. DEFINEssa on painetta lisähenkilön palkkaamiseen ja tullaan palkkaamaan, mikäli hankkeiden rahoitus sen sallii ja palkkaus toteutetaan hankkeisiin sidottuna määräaikaisena.

Tavoitteet

- Kiertotalousekosysteemi käynnissä ja rahoitettu uudella hankkeella.
- Robottiikkakampanuksen visio päivitetty ja sen mukaisesti lähdetty toteuttamaan yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Smart City toimintoihin uusi rahoitushanke, missä kaupungin eri osastoja mukana.
- Uusia korkean osaamisen yrityksiä sijoittunut Riihimäelle: DEFINE 3 kappaletta, ei alaspesifejä 2, robotiikka 1 (yhteensä 6).
- Riihimäelle sijoittuneista yrityksistä 2 saa rahoituksen.
- Hankesalkun koko: yli 1,5 milj. euroa.

TOIMIALA HALLINTO JA KONSERNI
VASTUUALUE Henkilöstöhallinto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	127 955	0	130 000	
TUET JA AVUSTUKSET	3 304	1 500	22 400	1 393,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	36 719	120 000	26 700	-77,8
TOIMINTATUOTOT	167 977	121 500	179 100	47,4
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-690 601	-844 100	-766 500	-9,2
PALKAT JA PALKKIOT	-575 075	-687 200	-630 300	-8,3
HENKILÖSIVUKULUT	-115 526	-156 900	-136 200	-13,2
ELÄKEKULUT	-93 164	-128 100	-110 100	-14,1
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-22 363	-28 800	-26 100	-9,4
PALVELUJEN OSTOT	-467 056	-579 400	-564 400	-2,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 242	-20 400	-21 600	5,9
AVUSTUKSET	-1 550	-3 000	-3 000	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-41 800	-43 600	-51 800	18,8
TOIMINTAKULUT	-1 216 250	-1 490 500	-1 407 300	-5,6
TOIMINTAKATE	-1 048 273	-1 369 000	-1 228 200	-10,3

Toiminnan kuvaus

Vastuualue suunnittelee, toteuttaa ja koordinoi kaupungin henkilöstöpolitiikkaa sekä henkilöstösuunnittelua.

Toimintaympäristö

Vuoden 2025 alussa kaupungilla aloittavan Etelä-Hämeen työllisyysalueen henkilöstötyöhön liittyen käytäntöjen kehittäminen ja niihin perehdyttäminen tulee vaatimaan merkittävää panostusta henkilöstöhallinnolta. Samassa yhteydessä henkilöstöhallintoon tähän saakka kuuluneet kaupungin omat työllisyyspalvelut siirtyvät elinvoiman toimialalle.

Kunta-alan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön toimintakausi päättyy 31.12.2025. Työsuojelun valvontalain (2006/44 § 30) mukaan työsuojeluvaltuutettujen ja varavaltuutettujen valinta uudelle toimintakaudelle edellyttää työsuojeluvaalien järjestämistä. Vaaleja edellyttävät työnantajan ja henkilöstön edustajien väliset ajankäyttöneuvottelut sekä työsuojeluvaalit toteutetaan loppuvuodesta 2025.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen keskitetyn henkilöstöhallinnon määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- Henkilökunnan Epassi määrärahaa on pienennetty ja se on esityksen mukaan 150 e/hlö (200 e/hlö vuonna 2024).
- Henkilökunnan työpaikkaruokailun tukea on pienennetty ja se on esityksen mukaan 1,20 e/ateria (1,80 e/ateria vuonna 2024)
- Henkilökunnan yhteistä henkilöstötilaisuutta tai teatteriesitystä ei vuonna 2025 järjestetä, josta säästyy noin 10 000 euroa.
- Osatyökykyisten uudelleensijoitusmäärärahaa (henkilöstöpankki) on pienennetty noin 50 000 e.

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 140 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Kaupungin RakasRiksu2030 -strategian ja henkilöstöohjelmaan sisällyttävien tavoitteiden läpiviemistä edistetään yhteisillä henkilöstöpoliittisilla linjauksilla, ohjeistuksilla sekä esihenkilöiden ja henkilöstön osaamisen systemaattisella, tulevaisuuden tarpeisiin tähtäväällä kehittämisellä.

Henkilöstötyöllä vastaamme strategisista tavoitteista erityisesti henkilöstön tulevaisuudessa tarvittavien yksilöllisten ja yhteisöllisten taitojen kehittämiseen. Strategian mukaisesti painotamme myös johtamisen kehittämistä, luomme uusia keinoja tukea henkilöstön työhyvinvointia ja huolehdimme kaupungin hyvästä työnantajamaineesta.

Strategisena tavoitteena henkilöstötyön osalta on, että kaupunki on hyvä ja houkutteleva työnantaja sekä nykyisille että uusille työntekijöille. Mittarina on työntekijöiden lähtö-palautekyselyssä sekä henkilöstökyselyssä oleva suositteluindeksi (eNPS), jonka tavoitteena on +10 (asteikolla -100 - +100).

Rekrytointi ja perehdyttäminen

Perehdyttämisen kehittämisessä hyödynnetään Intro-perehdytysohjelmaa ja jatketaan työpaikkojen nimettyjen perehdyttäjien sisäistä kouluttamista. Työnantajakuvaa kehitetään yhteistyössä kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää aktiivisesti kaupungin rekrytointikäytäntöjä ja tukee esihenkilöitä rekrytointiprosessin eri vaiheissa.

Osaamisen kehittäminen

Vuonna 2025 henkilöstön osaamisen kehittämisessä on painopisteenä digitaidot. Henkilöstön digiosaamista kehitetään erityisesti liittyen laajentuviin pilvipalvelujen käyttöön. Digiosaamismerkkien suorittamiseen kannustetaan, jonka lisäksi henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia digitaitojen itseopiskeluun ja digitukeen. Esihenkilöosaamisen kehittämiseksi on käytössä kaupungin omat digitaaliset Esihenkilöosaamismerkit. Talousarvioon sisältyy määrärahat Open Badge Factory -osaamismerkkijärjestelmän ja Tietoyhteiskunnan kehittämisskeskuksen (Tieke) Digiosaamismerkkijärjestelmän ylläpitoon sekä uutena koko henkilöstön käyttöön tulevan verkko-opiskeluympäristön käyttöönottoon.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstöhallinnosta on siirretty vuonna 2024 henkilöstöhallintosihteerin vakanssi sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalle.

VASTUUALUE Talous, hankinnat ja ICT

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 739	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	198 085	21 900	5 400	-75,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	347 990	0	90 000	
TOIMINTATUOTOT	547 814	21 900	95 400	335,6
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-784 149	-961 500	-1 049 900	9,2
PALKAT JA PALKKIOT	-648 876	-780 100	-857 900	10,0
HENKILÖSMUKULUT	-135 273	-181 400	-192 000	5,8
ELÄKEKULUT	-109 751	-148 900	-156 400	5,0
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-25 522	-32 500	-35 600	9,5
PALVELUJEN OSTOT	-3 213 595	-2 915 300	-2 516 800	-13,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 064	-16 600	-8 700	-47,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-43 547	-64 900	-72 400	11,6
TOIMINTAKULUT	-4 050 354	-3 958 300	-3 647 800	-7,8
TOIMINTAKATE	-3 502 540	-3 936 400	-3 552 400	-9,8

Vastuualueen toimintatuotot kasvavat 73 500 euroa, toimintamenot vähenevät 310 500 euroa ja toimintakate paranee 384 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna. Toimintatuottojen muutos johtuu tukipalveluiden laskutuksesta Riihimäen Vesihuoltoliikelaitokselta. Talousyksikön toimintamenojen vähennys on 394 700 euroa, hankintojen toimintamenojen kasvu 24 000 euroa ja ict-tuloyksikön kasvu 60 200 euroa. Muutostekijöitä ja eurovaikutuksia on eritelty tarkemmin kunkin tuloyksikön tekstiosioissa.

Toiminnan kuvaus

Taloustuloyksikkö vastaa talouden prosesseista: talousarvio, tilinpäätös, kirjanpito, kirjaa-
missuunnitelma, maksuliikenne, raportointi ja rahoitus sekä yhteistyöstä näihin liittyvien
toimijoiden kanssa.

Hankinnat-tulosyksikkö vastaa kaupungin hankintatoimen järjestämisestä. Tehtäviin kuuluvat keskitettyjen hankinta- ja kilpailutuspalveluiden järjestäminen kaupungin eri toimialoille, hankintojen kokonaiskoordinaatio, sopimus- ja toimittajahallinta sekä hankintojen strateginen johtaminen ja toiminnan kehittäminen. Hankintojen tavoitteena on tukea kaupungin toimintaa ja palveluiden tuottamista kustannustehokkaasti ja vastuullisesti. Hankinnoissa painotetaan ympäristöystävällisyyttä, paikallisten yritysten tukemista sekä kaupungin strategian mukaisten tavoitteiden toteuttamista.

Tietohallinto vastaa osaltaan kaupunkiyhteisen toiminnan sujumisesta ja siihen tarvittavista tietoteknisistä ratkaisuksista. Käytännössä se tarkoittaa, että teknistä ja toiminnallista korjausvelkaa laitetaan kuntoon, huolehditaan arkisen työn ja palvelujen sujumisesta, ja toteutetaan tärkeät kehityshankkeet talousarvion mahdollistamissa rajoissa.

Toimintaympäristö

Yleinen taloudellinen tilanne, inflaatiokehitys, korkomarkkinat ja investointien taso haastavat kaupungin taloutta edelleen.

TE-palvelut siirtyvät 1.1.2025 kuntiin. Vuoden 2024 aikana on valmistelu TE-2025 edellyttämiä muutoksia talouden ohjeistuksiin sekä järjestelmiin. Taloushallinnon järjestelmät vaihtuvat 1.1.2025 alkaen. Vuoden 2024 maaliskuussa aloitettiin taloushallinnon tietojärjestelmien käyttöönotto, joka jatkuu maaliskuulle 2025.

Riihimäen kaupungin pitkäaikainen talousjohtaja irtisanoutui virastaan heinäkuussa 2024. Uuden talousjohtajan hakuprosessi käynnistettiin kesälomien jälkeen elokuussa ja valinta suoritettiin 25 hakijan joukosta syyskuun aikana. Uusi talousjohtaja aloittaa Riihimäen kaupungin palveluksessa marraskuun 2024 alussa.

Riihimäen kaupungin hankintatoimea ohjaavat julkisten hankintojen lainsäädäntö (laki julkisista hankinnoista 1397/2016), kaupungin hankintastrategia- ja politiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät hankintaohjeet (2024). Hankinnoilla luodaan edellytyksiä toimivalle ja tehokkaalle palveluntuotannolle. Julkinen hankinta perustuu julkisten palvelujen

tuottamisen tarpeisiin ja vaatii onnistuakseen toimivat markkinat, joilla tuotteista ja palveluista on kilpailua.

Vuonna 2019 Valtiovarainministeriö yhteistyössä Suomen Kuntaliiton kanssa asetti vaikuttavat julkiset hankinnat toimenpideohjelman kansallisen julkisten hankintojen strategian laatimiseksi. Toimenpideohjelmassa on laadittu ensimmäinen kansallinen julkisten hankintojen strategia, joka julkaistiin 9.9.2020. Kansallisen julkisten hankintojen strategian kehittämisen painopisteet ovat hankintojen strateginen johtaminen, tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus sekä hankintataitojen edistäminen. Kansallisen julkisten hankintojen strategiset linjaukset toimivat ohjaavana tekijänä myös kaupungin hankintatoimen kehittämisessä. Hankintoihin liittyen korostetaan ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien huomioimista sekä laadun painoarvon merkitystä julkisissa hankinnoissa. Hankintayksiköiden rooli alueellisen hyvinvoinnin ja markkinoiden edistäjänä on vahvistunut entisestään. Myös rakenteelliset uudistukset, kuten TE 2025 muutos vaikuttavat hankinnan toimintaympäristöön tulevana vuosina palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä valtiolta kunnille.

Hankinnat-yksikössä työskentelee tällä hetkellä kolme henkilöä, hankintapäällikkö ja kaksi hankinta-asiantuntijaa. Aikaisempina vuosina tekemistä on jouduttu fokusoimaan operatiivisiin toimiin resurssivajeen vuoksi, mutta tällä hetkellä hankinnan kehitystoimet ovat suunnitellusti käynnissä.

Tietotekniikkapalvelujen 2019 ulkoistamisesta jäänyt korjausvelka on vuoden 2024 aikana pääosin selvitetty, loppuosasta on tehty suunnitelmat ja investointivaruuksia. Keskitetyt ja toimialojen omat it-palveluostot käydään vuoden kuluessa läpi tarkkaan, sillä Riihimäki näyttää maksavan it-palveluista muita kuntia enemmän (vrt. vuoden 2023 kuntadata). Tavoitteena on pysäyttää tietotekniikkakulujen kasvu. Kustannustehokkailla ja oikein mitoitetuilla palveluilla on mahdollista saada aikaan säästöjä ja vapauttaa kapasiteettia myös kehittämiseksi.

Valtionhallinnon työ- ja elinkeinouudistus (TE25) kuormittaa merkittävästi järjestäjäkuntien resursseja vuodenvaiheessa 2024-25. Etelä-Hämeen työllisyysalue (EHTA-palvelut) tarvitsee käynnistämävaiheessa tukea it-toimintaympäristön pystyttämiseen. Tietohallinto on osallistunut valmisteluun vuoden 2024 alusta ja tarjoaa työllisyysalueelle sen tarvitseman

tuen alkuvuodesta 2025. Kuntien Tieran asiantuntijat toteuttavat pääosan teknisestä toimintaympäristöstä, yhteistyössä KEHA-keskuksen (TE-toimistojen kehitys- ja hallintokeskus) ja valittujen järjestelmätoimittajien kanssa.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen talous, hankinnat ja ICT määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- keskistetyt ict-palvelut, ict-infran käyttöönotto 100 000 euroa
- taloushallinnon ostopalveluita 25 000 euroa
- talousjärjestelmän käyttöönotto ja Sarastian palveluita 380 000 euroa

Näistä syntyy yhteensä säästöä noin 505 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Taloushallinnon strategisia painopisteitä ovat rahoituksen riittävyys, maksuvalmius, lainasalkun sekä sijoitustoiminnan hallinta. Investointikyvyn tarkastelua tehdään kestävän talouskehityksen näkökulmasta. Kuntakonsernin velkaantumiskehityksen seuranta korostuu kestävän kasvun yhteisön näkökulmasta. Konsernitalouden tarkastelu tehdään kriisikuntakriteereillä sekä muilla olennaisilla talouden tunnusluvuilla.

Kaupungin talous- ja palkanlaskentapalveluiden järjestelmäratkaisujen käyttöönotto jatkuu vuoden 2025 alusta maaliskuun loppuun asti. Vuoden 2025 aikana tehtäviin käyttöönottoihin on varattu vielä n. 50 000 euroa palvelujen ostoihin ja luovuttu kokonaan yhden määräaikaisen henkilön palkkaamisesta talousyksikköön. Taloussuunnitteluprosessi siirtyy uuden tietojärjestelmän myötä lähes 100 %:sti kaupungin hoidettavaksi mikä parantaa prosessin sujuvuutta merkittävästi. Talousyksikön toimintamenot vähenevät 394 700 euroa vuoteen 2024 verrattuna. Toimintamenojen vähenemiseen vaikuttaa myös sopimuskustannusten pienentyminen n. 85 000 eurolla. Taloushallinnon tavoitteena on talousprosessien kehittäminen ja automatisoiminen, toimialojen eri vastuuhenkilöiden talous- ja raportointiosaamisen lisääminen lähikoulutuksen ja talouspalaverien avulla.

Hallinto ja konserni toimialan talouden tavoitteena on se, että kaupungin palvelutuotanto ja investointikyky ovat oikeassa suhteessa palveluja tarvitsevaan väestöön nähden. Talouden keskeinen mittari on vuosikate. Tavoitteena on, että vuosikate kattaa vähintään poistot ja nettoinvestoinnit.

Hankintatoimen kehittäminen on olennainen osa kaupungin taloudellisen tehokkuuden ja palveluiden laadun parantamista. Hankintatoimen kehittämissuunnitelma on laadittu vuosille 2024–2025. Hankinnan kehittämissuunnitelma päivitetään kahden vuoden välein. Suunnitelma sisältää kuvauksen hankintatoimen nykytilasta, tunnistetut kehityskohteet, vuosittaiset tavoitteet sekä konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Loppuraportti kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumisista ja tuloksista laaditaan hankintapäällikön toimesta vuoden 2025 lopussa.

Riihimäen kaupunki pyrkii vahvistamaan hankintatoimintojensa tehokkuutta ja vastuullisuutta seuraavien vuosien aikana. Hankintatoimen strategiset painopisteet ovat hankintojen strateginen johtaminen, kestävä kehitys ja vastuullisuuden lisääminen, sopimus- ja toimittajahallinnan kehitys sekä yhteistyön kehittäminen paikallisten yrittäjien kanssa. Tavoitteena on parantaa kaupungin hankintojen kustannustehokkuutta ja laatua, vähentää toiminnan ympäristövaikutuksia, edistää sosiaalista vastuullisuutta sekä kehittää hankintatoiminnan suunnitelmallisuutta.

Keskeisiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat kaupungin hankintaohjeistuksen päivitys, hankinnan kategoriamallin käyttöönotto, kestävä kehitys ja vastuullisuuskriteerien käyttöönotto, pienhankintojen avoimuus, sähköisten hankintatyökalujen ja –ratkaisujen sekä data-analytiikan hyödyntäminen.

Hankintatoimen ohjaamista, hankintasopimusten hallintaa ja prosessien tehokkuutta pyritään parantamaan asianhallintajärjestelmän sopimushallinnan metatietojen parantamisella sekä sopimusten yhtenevällä nimeämisellä. Tähän on allukoitu resurssi kaupungin TE-palveluiden kautta. Hankinta- ja sopimusasiakirjojen nimeämiseen on laadittu kaupunkitasoinen ohjeistus.

Kaupungin hankintastrategia päivitetään vuosien 2024–2025 aikana. Hankintastrategia asettaa toiminnan suuntaviivat seuraaville vuosille ja sisältää toimenpidesuunnitelman hankinnan strategisten tavoitteiden toteuttamiselle sekä mittarit tavoitteiden seurantaan. Se luo perustan tehokkaalle, vastuulliselle ja kestävämmälle hankintatoiminnalle, joka tukee organisaation pitkän aikavälin tavoitteita ja toimintaa.

Hankinnat-yksikkö saa toimialoilta tiedot tulevista hankinnoista vuoden viimeisellä neljänneksellä. Tulevien vuosien hankinnat keskittyvät kaupungin infrastruktuurin parantamiseen, työvoimapalveluihin, koulutuspalveluiden kehittämiseen, IT-järjestelmien uudistamiseen sekä erilaisiin suunnittelu- ja konsulttipalveluihin. Hankinnat toteutetaan kaupungin hankintaohjeiden mukaisesti sekä noudattaen voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä. Tavoitteena on varmistaa, että kaupunki pystyy tarjoamaan korkealaatuisia palveluita asukkailleen kustannustehokkaasti ja vastuullisesti.

Digistrategia ohjaa kaupungin yhteistä digikehittämistä. Keväällä 2024 valmistuneessa Digistrategiassa määriteltiin digitalisaatiolle suunta ja tunnistettiin kaupunkiyhteiset keskeiset kehittämiskohteet tulevalle kaudelle 2024 - 2026. Tietohallinnon kehittämistoimet tuleville vuosille sijoittuvat strategian viiden pilarin alle. Viimeisenä kohtana esitetään kuhunkin pilariin liittyvät vuoden 2025 keskeiset kehittämistavoitteet.

Digistrategian visio: Riihimäki on älykäs ja käyttäjäystävällinen tulevaisuuden kaupunki

Luomme älykkään kaupunkiympäristön, joka yhdistää teknologian tehokkuuden ja inhimillisen lähestymistavan sujuvaksi digiarjeksi. Tarjoamme kaupunkilaisille ja työntekijöille innovatiivisen ja helppokäyttöisen digitaalisen ympäristön, joka tukee tehokkaampaa työskentelyä, turvallista tiedon virtaamista sekä ylivertaista käyttäjäkokemusta.

Riihimäen kaupungin Digistrategia 28.5.2024

I Pilari: Älykäs teknologia

Hyödynnämme älykästä teknologiaa pyrkien tehostamaan työntekoa ja poistamaan turhaa työtä.

Automatisoimme rutiinitoimintoja vapauttaaksemme aikaa olennaisiin tehtäviin.

Seuraamme älykkäiden teknologioiden kehitystä ja hyödynnämme kaupungin toimintaa ja palveluita tehostavia ratkaisuita.

TA2025. Kaupungissa on meneillään tietotyön uudistus, joka toteutetaan ottamalla asteittain tehokäyttöön Microsoft-lisenssien pilviominaisuudet. Tiedonhallinnan toimintatapojen yhdenmukaistuminen mahdollistaa jatkossa automaatio- ja koneälykokeilut, joiden avulla tunnistetaan työtä ja kuntalaisille tarjottavia palveluita aidosti sujuvoittavat ratkaisut.

II Pilari: Inhimillinen digiosaaminen

Kehitämme kattavia koulutusohjelmia ja mentorointia sekä tarjoamme resursseja varmistaksemme työntekijöiden digiosaamisen kasvun

Varmistamme olemassa olevien järjestelmien tehokkaan käytön jatkuvan koulutuksen avulla.

TA2025. Kehittämistoimikunta on nimennyt vuoden 2025 Digitaidon teemavuodeksi. Samalla perustetaan Digikaveri-verkosto, joka tarjoaa henkilöstölle neuvoja ja vertaistukea uuden omaksumisessa, matalalla kynnyksellä. Tietohallinto on aktiivisesti mukana tukemassa digiosaamisen kohentamisen tähtääviä toimia. Taitojen hankkimiseksi ja ylläpitämiseksi tarjotaan monipuolisesti koulutusta, mm. käyttöönottoprojekteissa täsmäkoulutuksia ryhmille ja uudesta koulutuskirjastosta yksilöllisempiin tarpeisiin.

III Pilari: Tehokas ja turvallinen järjestelmäarkkitehtuuri

Kehitämme ja järkeistämme kaupungin järjestelmien kokonaisarkkitehtuuria varmistaksemme niiden saumattoman yhteistyön, niin sisäisesti kuin ulkoisestikin.

Integroimme eri järjestelmät yhtenäiseksi, turvalliseksi toimintaympäristöksi, mikä nopeuttaa päätöksentekoa ja vähentää turhaa työtä.

TA2025. Tätä työtä tehdään yhteistyössä Kuntien Tiera Oy:n kanssa. Työ sisältää mm. OmaHämeen ja Riihimäen yhteisen palvelu- ja laiteinfrastruktuurin purkamisen, Riihimäen vanhan konesalin alasajon, kaupungin tietoliikenneinfran modernisointiprojektin ja kaupungin tiedonhallinnan saattamisen tiedonhallintalain edellyttämälle hyvälle tasolle. Toimintaympäristön tietoturvasoaa nostetaan jatkuvan kehittämisen periaatteella.

IV Pilari: Toimiva työ- ja kaupunkiympäristö

Panostamme laadukkaaseen laiteinfrastruktuuriin, joka tukee tehokasta työskentelyä ja vähentää teknisiä esteitä.

Otamme käyttöön digitaalisia ratkaisuja, jotka nopeuttavat kaupungin työntekijöiden päivittäistä työtä.

Kehitämme jatkuvasti teknologista infrastruktuuria palvelemaan kaupunkilaisia sekä muita sidosryhmiä tehokkaammin ja uusilla tavoilla, huomioiden uuden älykkään teknologian mahdollisuudet.

TA2025. R-verkkokaupan käyttöönotto laajenee uusiin yksiköihin ja sen tuotevalikoima mm. R-tuotteisiin. ASIO-tilavarauksjärjestelmän käyttö laajenee niin ikään ja maksulliset tilavaraukset maksetaan R-kaupassa. Vuoden aikana on tarkoitus kilpailuttaa myös sähköinen arkisto, joka mahdollistaisi asianhallinnan lisäksi sähköisen asioinnin kehittämisen. Valittua verkkokaupparatkaisua voidaan hyödyntää kaikissa palveluissa, jotka tarvitsevat maksupostin.

V Pilari: Vaikuttavuus ja tiedolla johtaminen

Toteutamme aktiivisen palautteenkeruun kaupunkilaisten ja työntekijöiden keskuudessa.

Varmistamme tietoon pohjautuvan päätöksenteon vaikuttavuuden varmistamiseksi.

TA2025. Kaupungin digitalisaation tavoitteiden toteutumista ohjaa ja vaikuttavuutta seuraa toimialojen ja Riihimäen veden yhteinen Digitalisaatio-työryhmä. Kaupunkiyhteisten hankkeiden painopisteet ja budjetin vahvistaa kaupungin johtoryhmä. Digistrategian toteutumista arvioidaan seuraavan kerran vuonna 2026. Kaupungin it-palvelujen palveluportfoliota tarkastellaan kriittisesti, tavoitteena Riihimäen kokoiset ja kustannustehokkaat palvelut.

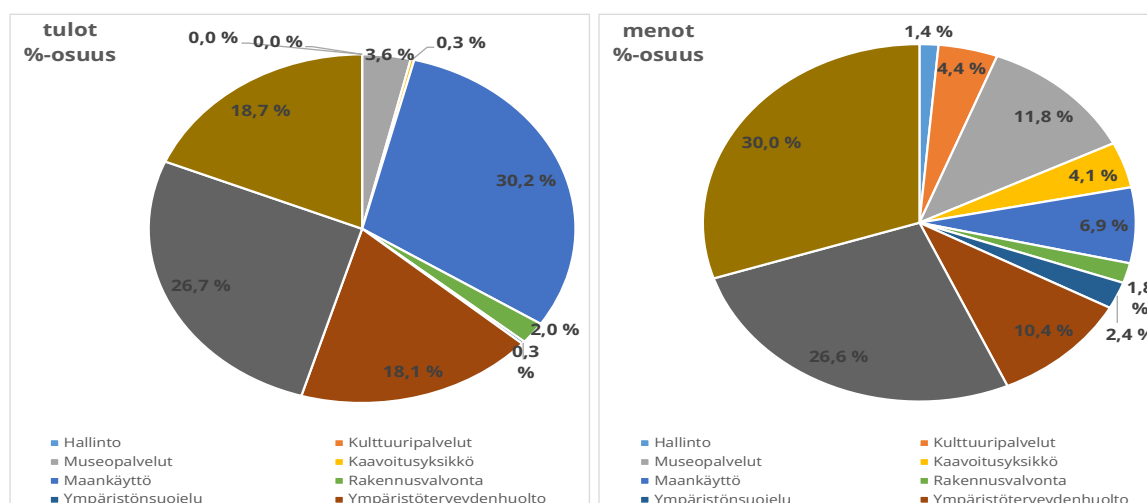
Henkilöstösuunnitelma

ICT-tulosyksikköön on esitetty yhden vakinaisen teknisen asiantuntijan lisäys 1.6.2025 alkaen.

9.2 Elinvoiman toimiala

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 562 151	1 787 000	3 684 300	106,2
MAKSUTUOTOT	1 133 372	596 700	677 000	13,5
TUET JA AVUSTUKSET	293 934	248 600	336 100	35,2
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 866 151	2 867 700	5 676 800	98,0
TOIMINTATUOTOT	4 855 608	5 500 000	10 374 200	88,6
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-4 951 314	-5 621 700	-10 523 600	87,2
PALKAT JA PALKKIOT	-3 928 363	-4 494 600	-8 545 500	90,1
HENKILÖSIVUKULUT	-1 022 951	-1 127 100	-1 978 100	75,5
ELÄKEKULUT	-880 781	-939 800	-1 559 500	65,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-142 170	-187 300	-418 600	123,5
PALVELUJEN OSTOT	-1 264 211	-1 808 300	-2 317 500	28,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-463 644	-211 300	-253 400	19,9
AVUSTUKSET	-433 260	-421 500	-6 556 900	1 455,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 484 963	-1 505 800	-1 919 500	27,5
TOIMINTAKULUT	-8 597 392	-9 568 600	-21 570 900	125,4
TOIMINTAKATE	-3 741 784	-4 068 600	-11 196 700	175,2

Kuva 10 Elinvoiman toimialan tulojen ja menojen osuudet vastualueittain

Taulukko 25 Elinvoiman toimiala - vastualueiden tulot ja menot eurot sekä % osuudet

vastualueet	Tulot	% osuus	Menot	% osuus	toimintakate
Hallinto	600	0,0 %	-306 000	1,4 %	-305 400
Kulttuuripalvelut	2 000	0,0 %	-955 900	4,4 %	-953 900
Museopalvelut	378 200	3,6 %	-2 551 200	11,8 %	-2 173 000
Kaavoitusyksikkö	29 700	0,3 %	-887 400	4,1 %	-857 700
Maankäyttö	3 136 800	30,2 %	-1 479 300	6,9 %	1 657 500
Rakennusvalvonta	211 800	2,0 %	-389 600	1,8 %	-177 800
Ympäristönsuojelu	26 500	0,3 %	-525 100	2,4 %	-498 600
Ympäristöterveydenhuolto	1 877 000	18,1 %	-2 252 000	10,4 %	-375 000
Etelä-Hämeen työllisyysalue	2 772 600	26,7 %	-5 744 900	26,6 %	-2 972 300
Työllisyys ja kotouttaminen	1 939 000	18,7 %	-6 479 500	30,0 %	-4 540 500
Yhteensä	10 374 200	100,0 %	-21 570 900	100,0 %	-11 196 700

Toiminnan kuvaus

Elinvoiman toimiala koostuu kaavoituksen, maankäytön, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, museopalveluiden, kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden, Etelä-Hämeen ympäristöterveyden sekä Etelä-Hämeen työllisyysalueen vastuualueista. Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan elinvoiman toimialan päätehtävänä on kaupungin elinvoimaisuuden lisäämien ja toimiala vastaa kaupungin kehittämisestä ja sen luovan vetovoimaisuuden lisäämisestä.

Toimiala huolehtii maankäytön suunnittelusta, kaupunkikuvasta, rakennetun ympäristön ja kulttuuri- ja luonnon ympäristön tilan seurannasta ja hoidosta, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta, ympäristönsuojelun strategisesta suunnittelusta ja kehittämisestä. Lisäksi toimialan vastuulla on kaupungille kuuluvien ympäristönsuojelu-, rakennusvalvonta- ja ympäristöterveysviranomaistehtävien sekä työvoimapalveluiden järjestäminen. Toimiala huolehtii myös kulttuuri- ja tapahtumapalveluista sekä museopalveluista, joihin kuuluvat Suomen lasimuseo ja Riemu-museot (ent. Riihimäen kaupunginmuseo ja Riihimäen taidemuseo). Etelä-Hämeen ympäristöterveyden vastuualue huolehtii Riihimäen ja Forsan seutujen sekä Janakkalan eläinlääkintähuollosta ja terveysvalvonnasta. Uutena vastuualueena toimialalla aloittaa 1.1.2025 Etelä-Hämeen työllisyysalue (Ehta) julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille vuoden alusta ja Riihimäen aloittaessa Ehtan vastuukuntana. Työllisyysalueen käynnistyessä siirtyy hallinto- ja konserni-toimialalta elinvoiman toimialalle kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalvelut.

Elinvoiman toimialan panos on keskeinen kaupungin strategisten tavoitteiden *Vastustamaton vartin kaupunki, Tulevaisuuden tekijöiden koti ja Kestävän kasvun yhteisö* toteuttamisessa. Strategian toteutusta teemme poikkihallinnollisessa yhteistyössä toimialan sisällä ja koko kaupunkitasoisesti sekä jatkuvassa yhteistyössä kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toimintaympäristö

Elinvoiman toimialan laaja-alaisuuden myötä toimialan toimintaympäristöön vaikuttaa hyvin monenlaiset globaalit ja paikalliset ilmiöt. Globaalit vaikuttimet mukaan lukien ilmastomuutoksen, väestön ikääntymisen sekä Ukrainan konfliktin jatkumisen ja sen myötäiset rakennusalan monimuotoiset haasteet. Paikallisista muutoksista keskeisimpiä ovat Etelä-Hämeen työllisyysalueen käynnistäminen ja sen myötäinen toimialan henkilöstörakenteen merkittävä muutos sekä useat lainsäädännön muutokset ja niiden vaikutukset perusprosesseihin ja henkilöresursseihin.

Vakaan talouden ohjelman mukaiset säästöt kohdentuvat jokaiselle vastuualueelle ja vaikuttavat merkittävästi koko toimialan toimintaan. Esimerkiksi museopalvelujen vastuualueella tulot riippuvat merkittävästi museoiden kävijämäärästä, joita ohjaa tarjonnan kiinnostavuus. Museoiden osalta vuonna 2024 Riemu-museoiden perustaminen ja kaupunginmuseon ja kaupungin taidemuseon näin yhdistäminen yhteisiin tiloihin mahdollistaa esimerkiksi uudenlaista yhteisnäyttelytoimintaa. Vetovoimaisimmat näyttelyt edellyttävät lainateoksia omien kokoelmien lisäksi. Vakaan talouden ohjelman säästötavoitteiden myötä lainateoksia mahdollistavat kehittämisrahat on jouduttu karsia. Tämä tullee vaikuttamaan museoiden tuloihin vuonna 2025.

Myös taloudelliset suhdanteet vaikuttavat olennaisesti koko toimialan tulokseen. Eryityisesti maankäytön ja rakennusvalvonnan tulojen ennustettavuus on hyvin haasteellista. Työllisyysalueen merkittävyys toimialan taloudelle voidaan arvioida vasta toiminnan käynnistyttyä. Koko toimialalla pyritään etsimään keinoja synergiahyötyjen varmistamiseksi, kun toimialan toimikenttä laajenee.

Työllisyysalueen käynnistyminen ja siihen liittyen kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalveluiden siirtyminen toimialalle tarjoavat osaltaan toimintaympäristön päivityksen koko toi-

mialalle. Toimialan toiminnan laajentuminen antaa hyvän mahdollisuuden tarkastella kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista entistä laajemmassa yhteistyössä eri vastualueiden kesken.

Elinvoiman toimiala on sopeuttanut käyttötaloutta vakaan talouden ohjelman mukaisilla säästöillä yhteensä 343 000 euroa. Säästöt jakaantuvat seuraavasti:

- museopalveluiden vastualueen säästöt 50 000 euroa,
- kaavoituksen vastualueen säästöt 110 000 euroa,
- ympäristönsuojelun vastualueen säästöt 26 000 euroa,
- kulttuuripalveluiden vastualueen säästöt 5 000 euroa,
- ympäristöterveyden vastualueen säästöt 5 000 euroa ja
- maankäytön vastualueen säästöt 147 000 euroa.

Lisäksi Elinvoiman hallinnosta on säästetty 60 000 euroa asiantuntijapalveluiden hankinnoista. Elinvoiman toimialan toiminnan ja talouden tarkastelu jatkuu vuonna 2025, jolla tavoitellaan mahdollisimman sujuvia toimintaprosesseja ja toimintakulujen säästöjä.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Elinvoiman toimialan kannalta keskeisiä strategisia tavoitteita ovat väestönkehityksen positiivinen edistäminen (+0,2 %), ilmaston muutoksen torjuminen (kasvihuonekaasujen negatiivinen päästökehitystavoite -10%/v / 44ktCO₂-ekv/2030), työllisyyskehitys, jossa tavoitteena on maan keskiarvoa parempi työllisyyskehitys sekä kuluttajahintaindeksiä parempi yritys- ja tuloverokehitys. Näitä tavoitteita edistetään usealla merkittävällä toiminnan painopisteellä ja hankkeella, kuten esimerkiksi asemanseudun kärkihankkeet mukaan lukien Hyvinvointialueen sotekeskushanke ja HAMK:n kampushanke, maanhankinnat, kaavoituksen ja tontinmyynnin edistäminen.

Riihimäen merkitystä kulttuurikaupunkina edistetään kehittämällä Lasimuseon merkitystä kaupungille. Lasikaupunki-brändityö etenee ja kansainvälinen Lasibiennaali on kehitteillä. Riemu-museot kehittävät yhteistoimintaansa yhteisnäyttelyiden kautta ja kulttuuripalveluiden muutto Riksulan kanssa yhteisiin tiloihin Ratainsinöörin taloon (Öllerinkatu 3) mahdollistaa uudenlaista yhteistoimintaa myös poikkihallinnollisesti.

Elinvoiman toimialan toiminnan keskeisiä muutoksia ovat työllisyysalueen käynnistymisen ohella muun muassa useaa vastuualuetta koskien Riihimäen asuntomessujen 2027 valmistelun päättäminen ja vetäytyminen yhteistyöstä Suomen asuntomessujen kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Elinvoiman toimialan merkittävin muutos henkilötyövuosissa verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen ja vuoden 2024 talousarvioon syntyy Etelä-Hämeen työllisyysalueen perustamisesta ja henkilöstön siirtymisestä kaupungin palvelukseen Riihimäen toimiessa kunta-vastaavana työllisyysalueella sekä sen myötäisestä kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalveluiden siirtymisestä toimialalle. Elinvoiman toimialan henkilöstö on tarkkaan resursoitu ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö, lakimuutokset ja niiden tuomat osaamistarpeet sekä muutokset perusprosesseihin tekevät toiminnan kehittämistä haastavaa. Vakaan talouden ohjelman myötäiset säästötarpeet kohdentuvat henkilöstöön merkittävästi, koska jatkuvasti muuttuvat osaamistarpeet ja perustehtävän hoitaminen kohdentuvat samoille asiantuntijoille, kun uusia vakansseja ei ole vara perustaa.

Muutama täyttämätön vakanssi jätetään toimialalla täyttämättä, koska perustehtävien hoitaminen on varmistettava. Tarpeita uusille asiantuntijoille olisi. Esimerkiksi ilmastonmuutokseen ja luonnonmonimuotoisuuden turvaamiseen liittyvät osaamishaasteet koskettavat merkittävästi kaavoituksen, maankäytön ja rakennusvalvonnan vastuualueita. Ympäristönsuojelun vastuualueen asiantuntijoiden lisäksi osaamista tulisi vahvistaa kaupunkisuunnitteluun erikoistuneen asiantuntijuuden varmistamisella. Samoin esimerkiksi kulttuuripalvelujen vastuualueella kulttuurituottajien työmäärä suhteessa nykyiseen tapahtumatuotantoon on vääristynyt ja nykyisen tapahtumatuotantotason ylläpitämiseksi tarvitaan lisää henkilöstöä.

Toimialan johtoryhmän tehtävänä on varmistaa koko toimialan henkilöstön työhyvinvointia ja, että muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä osaaminen on riittävää. Työllisyysalueen sujuva käynnistyminen ja sen myötäisen uuden henkilöstön järjestelmällinen perehdyttäminen sekä koko toimialan yhteistoiminnan kehittäminen henkilöstön kasvaessa ja toimialan laajetessa on elinvoiman toimialan henkilöstön yhteinen tehtävä.

Taulukko 26 Elinvoiman toimialan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtö- taso /tavoitetaso	
Asemanseudun kärkihankkeiden edistäminen	Asemaseudun julkisten rakennushankkeiden (Kanta-Hämeen hyvinvointialue, HAMK, Voimala) edistäminen hankesuunnitteluvaiheeseen	Hankesuunnittelu käynnistynyt / ei käynnistynyt	ei ole käynnistynyt / on käynnistynyt	
Maanhankinta, kaavoitus ja tonttimyynti etenevät 0,2 % väestökasvutavoitteen mukaisesti	Yleiskaavan 20250 hyväksyminen valtuustokauden loppuun mennessä	Yleiskaava on hyväksytty valtuustokauden loppuun mennessä	ei hyväksytty/ hyväksytty	
	Tontinluovutusten määrä	Tontinluovutukset (asuminen ja elinkeino)	14 asuntotonttia ja 900 000 € arvosta yritystontteja	
	Maankäytön toteuttamisohjelman kannalta vuosi 2025 on maanhankinnan väli-vuosi; toteuttamisohjelman mukaisia maanhankintatavoitteita ei ole. Maankäyttö varautuu kuitenkin investoinneissa Herajoen asemakaava-alueen toteuttamista tukeviin hankintoihin esittämällä maanhankintaan 450 000 euron määrärahan, jolla on tavoitteena hankkia maata noin 3 ha verran			
	Herajoen (keskustan) asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksymiskäsittely	Herajoen (keskustan) asemakaava ja asemakaavan muutos on hyväksytty	ei hyväksytty/ hyväksytty	

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Ympäristönsuojelun edistäminen	Ympäristöpolitiikan päivittäminen	Luonnos valmiina	ei/kyllä
	Riihimäen kaupungin vuoden 2024 ympäristöraportin laadinta	Ympäristöraportti laadittu	ei/kyllä

Taulukko 27 Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Ympäristönsuojelun valvonta ja edistäminen	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Määräykset hyväksytyt	ei/kyllä
	Ympäristönsuojelun vuoden 2025 toimintasuunnitelman ja valvontaohjelman laadinta ja toteutus	Toimintasuunnitelma ja valvontaohjelma laadittu ja toteutettu	ei/kyllä
	Ympäristönsuojelun asiakastytyväisyyskyselyn toteutus	Asiakastytyväisyyskysely toteutettu	ei/kyllä
Kiinnostavan kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan lisääminen	Antonin talon kulttuuritapahtumakäytön käynnistäminen	Kulttuuritapahtumien määrä Antonin talossa	0/4
	Tapahtumien järjestäminen	Tapahtumien lukumäärä ja kävijämäärät	30 (2023) / 35 19 585 (2023) / 22 000
	Museoiden tapahtumiin ja oheisohjelmiin osallistuneiden määrän kasvattaminen	Suomen lasimuseo 15 000 Riemu-museot 1 000	Suomen lasimuseo 19 588 (2023)
	Museoiden kävijämäärän kasvun ylläpitäminen	SLM Riihimäellä 50 000, muualla kuin Riihimäellä 25 000, Riemu-museoiden kävijämäärä 20 000	SLM 62 475, muualla kuin Riihimäellä 39 537 (2023)

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Ympäristönsuojelun valvonta ja edistäminen	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Määräykset hyväksytyt	ei/kyllä
	Ympäristönsuojelun vuoden 2025 toimintasuunnitelman ja valvontaohjelman laadinta ja toteutus	Toimintasuunnitelma ja valvontaohjelma laadittu ja toteutettu	ei/kyllä
	Ympäristönsuojelun asiakastytyväisyyskyselyn toteutus	Asiakastytyväisyyskysely toteutettu	ei/kyllä
Hyvä asiakastytyväisyys	Säännölliset vastuualuekohtaiset asiakastytyväisyysmittaukset ja hyvä asiakastytyväisyys	Asiakastytyväisyyden taso	taso yli 4/5
	Asiakaslähtöiset toimintatavat	Rakennuslupien käsittelyaika	max 5 viikkoa / max 5 viikkoa
Varautuminen ja valmiuden kehittäminen	Häiriötilannesuunnitelma talousveden turvaamiseksi	Suunnitelma laadittu	ei/kyllä
	Osallistuminen vähintään yhteen valmius- ja häiriötilanneharjoitukseen	Toteutettu	ei/kyllä

TOIMIALA
VASTUUALUEELINVOIMA
Elinvoiman hallinto

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MAKSUTUOTOT	24 232	3 500	0	-100,0
TUET JA AVUSTUKSET	42 622	300	600	100,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	98	0	0	
TOIMINTATUOTOT	66 952	3 800	600	-84,2
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-98 371	-135 000	-243 500	80,4
PALKAT JA PALKKIOT	-91 468	-112 600	-200 900	78,4
HENKILÖSMUKULUT	-6 903	-22 400	-42 600	90,2
ELÄKEKULUT	-14 445	-18 400	-34 200	85,9
MUUT HENKILÖSMUKULUT	7 542	-4 000	-8 400	110,0
PALVELUJEN OSTOT	-139 097	-202 100	-52 500	-74,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 008	-2 300	-2 700	17,4
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 285	-4 600	-7 300	58,7
TOIMINTAKULUT	-245 761	-344 000	-306 000	-11,0
TOIMINTAKATE	-178 809	-340 200	-305 400	-10,2

Toiminnan kuvaus

Elinvoiman hallinnon tavoitteena on varmistaa toimialan edellytykset kaupungin hallintosäännön mukaisen päätehtävän hoitamiseksi. Päätehtävänä on kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen, kaupungin kehittäminen ja sen luovan vetovoimaisuuden lisääminen. Elinvoiman hallinto sisältää elinvoiman hanketoiminnan, asumisen ja elinkeinojen kehittämisen sekä elinvoimalautakunnan kuluja ja toimialan yhteisiä kuluja.

Elinvoiman hallinnon tärkeänä toiminnallisena tehtävänä on toimialan koko henkilöstön tukeminen julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille vuoden alusta ja Riihimäen aloittaessa Etelä-Hämeen työllisyysalueella vastuukuntana. Työllisyysalueen käynnistämisen yhteydessä myös kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalvelut siirtyvät toimialalle.

Toimintaympäristö

Elinvoiman toimialaan vaikuttavat toimintaympäristömuutokset kohdentuvat myös toimialan hallintoon. Globaalit vaikuttimet mukaan lukien ilmastonmuutoksen, väestörakenteen muutokset sekä Ukrainan konfliktin jatkumisen ja sen myötäiset rakennusalan monimuotoiset haasteet. Paikallisista muutoksista keskeisin toimialan hallinnon näkökulmasta on Etelä-Hämeen työllisyysalueen käynnistäminen ja sen myötäinen toimialan henkilöstörakenteen merkittävä muutos. Toimialan vastuualueita haastaa merkittävästi lainsäädännön muutokset ja niiden vaikutukset perusprosesseihin, mikä edellyttää hallinnon tukea. Lainsäädännön muutokset aiheuttavat lisääntyviä koulutustarpeita ja osaamisen vahvistamista hallinto mukaan lukien.

Elinvoiman hallinnon keskeinen taloudellinen muutos verrattuna kuluvaan vuoteen on elinvoimajohtajan palkka, joka on aiemmin jaettu vastuualueille, mutta kohdennetaan vuonna 2025 hallintoon. Tavoitteena on vuoden 2025 aikana tarkentaa elinvoimajohtajan palkan jakaminen vastuualueille alkaen vuonna 2026. Toisena merkittävänä muutoksena hallinnon tuloihin on, että järjestely, jossa Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy on ostanut toimitusjohtajan palveluita elinvoiman hallinnosta, on päättynyt.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Elinvoiman hallinnon tehtävänä on tukea ja varmistaa, että toimialan kannalta keskeisiä strategisia tavoitteita kuten väestönkehitys, ilmaston muutoksen torjuminen sekä työllisyyskehitys, edistetään. Hallinto osallistuu esimerkiksi asemanseudun kärkihankkeiden, maanhankinnan, kaavoituksen ja tontinmyynnin edistämiseen.

Elinvoiman hallinnon toiminnan keskeiset muutokset ovat työllisyysalueuudistuksen ohella seudullisen matkailutoiminnan operointiin keskittyneen Visit Riihimäki operointivastuun siirtäminen kaupungin Viestinnän ja markkinoinnin vastuulle sekä Riihimäen asunomessujen 2027 valmistelun päättäminen ja vetäytyminen yhteistyöstä Suomen asunomessujen kanssa.

Henkilöstösuunnitelma

Elinvoiman hallinnossa ei ole suunnitteilla muutoksia henkilötyövuosiin verrattuna vuoden 2023 tilinpäätökseen ja vuoden 2024 talousarvioon. Koko elinvoiman toimialan henkilöstö on tarkkaan resursoitu ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö, lakimuutokset ja niiden

tuomat osaamistarpeet sekä muutokset perusprosesseihin tekevät toiminnan kehittämistä haastavaa. Vakaan talouden ohjelman myötäiset säästötarpeet kohdentuvat henkilöstöön merkittävästi, koska jatkuvasti muuttuvat osaamistarpeet ja perustehtävän hoitaminen kohdentuvat samoille asiantuntijoille, kun uusia vakansseja ei ole vara perustaa.

Hallinnon tehtävänä on varmistaa koko toimialan henkilöstön työhyvinvointia yhdessä vastuualueiden kanssa ja, että muuttuvan toimintaympäristön edellyttämä osaaminen on riittävää. Työllisyysalueen sujuva käynnistyminen ja sen myötäisen uuden henkilöstön järjestelmällinen perehdyttäminen sekä koko toimialan yhteistoiminnan kehittäminen henkilöstön kasvaessa ja toimialan laajetessa on elinvoiman toimialan henkilöstön yhteinen tehtävä, jota koordinoi hallinto.

TOIMIALA ELINVOIMA

VASTUUALUE Kulttuuripalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	0	500	0	-100,0
MAKSUTUOTOT	539	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	231	600	0	-100,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	24 683	10 000	2 000	-80,0
TOIMINTATUOTOT	25 453	11 100	2 000	-82,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-153 966	-145 400	-139 900	-3,8
PALKAT JA PALKKIOT	-119 292	-115 400	-112 400	-2,6
HENKILÖSVUKULUT	-34 674	-30 000	-27 500	-8,3
ELÄKEKULUT	-29 966	-25 200	-22 900	-9,1
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-4 708	-4 800	-4 600	-4,2
PALVELUJEN OSTOT	-137 262	-105 900	-119 800	13,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-18 631	-9 700	-1 000	-89,7
AVUSTUKSET	-433 260	-419 000	-469 200	12,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-129 961	-199 900	-226 000	13,1
TOIMINTAKULUT	-873 080	-879 900	-955 900	8,6
TOIMINTAKATE	-847 627	-868 800	-953 900	9,8

Toiminnan kuvaus

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden vastuualue toteuttaa kaupungin strategiaa Vastustamaton vartin kaupunki -painopisteen teemoissa. Vastuualue tuottaa saavutettavaa taidetta ja kulttuuria kaupunkilaisten iloksi ja hyvinvoinnin tueksi. Kulttuurin tuotannot ja palvelut koskettavat kaikkia kaupunkilaisia. Vastuualueen toiminta jäsentyy viiteen pääkategoriaan, tapahtumat, kulttuurihyvinvointi, kulttuurikasvatus, kulttuurin jaettavat avustukset ja julkisen taiteen koordinointi. Lisäksi kulttuuri- ja tapahtumapalvelut ovat muuttaneet Antonin talolle (Öllerinkatu 3). Talon toiminnan käynnistäminen ja niiden vakiinnuttaminen kaupunkilaisille on kulttuuripalveluiden vahva tavoite.

Toimintaympäristö

Ei suoria vaikutuksia. Kulttuurin ja taiteen alalle valtion taholta kohdistuvat leikkaukset tulevat koskettamaan myös paikallisia kulttuurialan yrittäjiä ja toimijoita.

Vakaan talouden ohjelman kulttuuripalveluille asettama 19 000 euron säästötavoite toteutuu ainoastaan osittain. Osa vastuualueelle asetetusta säästötavoitteesta saavutetaan maankäytön vastuualueen säästöjen kautta, jolloin vakaan talouden ohjelman toimialalle asettama säästötavoite toteutuu toimialatasoisesti. Kulttuurin avustussummasta vähennetään 5 000 euroa. Leikkaukset kohdennetaan kesäkonserttien avustukseen.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 5 000 euron säästö.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Tapahtumat

Tavoitteena on jatkaa kaupunkitapahtumien tuottamista kuunnellen kaupunkilaisten toiveita ja osallistamalla eri kohderyhmien edustajia kulttuuri- ja taidetuotantojen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mittarina on tapahtumien määrä ja yleisömäärä. Tapahtumilla tuetaan yhteisöllisyyttä ja kulttuurin jättämä muistijälki liittyy yksilön osaksi yhteisöä ja vahvistaa paikallisidentiteettiä. Ne ovat hyvä keino, vaalia paikallishistoriaa, luoda uusia perinteitä ja kasvattaa asukkaiden kotikaupunkijuuria. Tapahtumilla tuodaan elämää ja elinvoimaa kaupunkiin. Elävä tapahtumakaupunki näkyy vireänä ja houkuttelevana muualta tuleville. Vakaan talouden säästöohjelma vaikuttaa tapahtumien määrärahaan, leikkaamalla siitä 10 000 euroa.

Kulttuurihyvinvointi

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelujen laatiman kulttuurihyvinvointisuunnitelman pohjalta sitoudutaan suunnitelman toimenpiteiden seurantaan ja uusien toimintamallien kehittelyyn. Kulttuuripalvelut nostavat esiin myös tietoa kulttuurin hyvinvointivaikutuksista. Suunnitelman pohjalta kiinnitetään huomiota kulttuurin saavutettavuuden parantamiseen. Kulttuurihyvinvoinnin ylläpitämiseksi järjestetään osallistujille ilmaisia tapahtumia, sekä tuotetaan kulttuuripalveluita laitoksiin resurssien puitteissa. Kulttuuripalvelut koordinoivat Lasten kulttuurilauantai-konseptia ja valtakunnallista Kaikukortti-toimintaa. Molemmissa toimintamalleissa toteutuu vahva yhteistyö paikallisten kulttuuritekijöiden ja tuottajien kanssa tehtävä yhteistyö. Kaikukortilla turvataan niiden ihmisten osallistuminen kulttuurin parissa, joilla ei muutoin taloudellisesti olisi siihen varaa. Lasten kulttuurilauantai tarjoaa lapsille ja lapsiperheille ohjelmaa kulttuurin parissa kerran kuukaudessa mahdollisuuksien mukaan maksuttomasti.

Kulttuurikasvatus

Kulttuuripolku on Riihimäen kulttuurikasvatussuunnitelma. Se toimii työkaluna kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamisessa osana opetusta. Yhteinen suunnitelma takaa kaikille kaupungin lapsille ja nuorille tasavertaisen mahdollisuuden paikallisen kulttuurin kokemiseen ja tekemiseen osana koulupäivää. Se helpottaa myös kulttuuritoimijoita oman toimintansa koordinoinnissa. Kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteena on tukea kulttuurista yleissivistystä, kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurin moninaisuutta. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut tuottavat kaupungin Kulttuuripolkua yhteistyössä Hämeenlinnan Lasten Kulttuurikeskus Arxin kanssa.

Kulttuurin avustukset ja kulttuurin kentän tukeminen

Kunnallisen kulttuurilain määrittelemää, kulttuurin ja taiteen ammattilaisten tukemista kulttuuri- ja tapahtumapalvelut toteuttavat käyttämällä taiteen- ja kulttuurialan ammattilaisia ja harrastajia palveluntuottajina kaupungin omissa tuotannoissa. Kulttuuripalvelut tukevat paikallisia taiteen alan tekijöitä mm. aiesopimuksin ja yhteistyökuvioiden taiteen alan toimijoiden apurahahakemuksissa ja myöntämällä kulttuurin tiloja tilapäiseen käyttöön maksuttomasti. Tilojen maksuttomuuden peruste on mm. yleishyödyllinen avoin toiminta kaupunkilaisille. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut myös jakavat avustuksia kulttuurin ja taiteen ammattilaisille, alan harrastajille ja paikallisille yhdistyksille ja seuroille. Vakaan talouden säästöohjelman vuoksi kulttuuri- ja tapahtumapalveluille varatusta avustussummasta leikataan 9000 euroa.

Julkinen taide

Julkisella taiteella on olennainen rooli tilan ja paikan merkitysten rakentamisessa. Lisäksi julkinen taide katsotaan elinvoimaisen kaupungin tunnuspiirteeksi ja julkisen taiteen tuotamisella tuetaan viihtyisän kaupunkiympäristön rakentamista. Riihimäellä julkisen taiteen organisointi, hallinnointi ja hankinta toteutuu noudattamalla kaupungin julkisen taiteen periaatteita. Riihimäen kaupungilla on laadukas julkisen taiteen kokoelma, jota on osittain toteutettu prosenttitaiteen periaatteita noudattaen. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut koor-dinoivat julkisen taiteen moniammatillista taidetyöryhmää, joka vastaa julkisen taiteen hankinnoista.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön työssä jaksamisen edellytysten parantaminen on tärkeää. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden nykyinen henkilöstöresurssi on vajaa tehtäviin nähden. Vakaan talouden säästöohjelman vuoksi kulttuuripalveluissa jatketaan nykyisellä 2,5 vakituisen henkilöstön määrällä. Vajausta kompensoidaan kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden tuotantoja ja palveluja muokkaamalla mm. tapahtumien yhdistämisellä ja vähentämisellä.

TOIMIALA	ELINVOIMA				
VASTUUALUE	Museopalvelut				
		TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT		169 133	105 000	105 000	0,0
MAKSUTUOTOT		315 651	201 200	189 000	-6,1
TUET JA AVUSTUKSET		35 543	29 100	31 700	8,9
MUUT TOIMINTATUOTOT		79 994	47 700	52 500	10,1
TOIMINTATUOTOT		600 321	383 000	378 200	-1,3
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT		-1 116 734	-1 045 200	-1 101 500	5,4
PALKAT JA PALKKIOT		-894 619	-828 900	-890 900	7,5
HENKILÖSMUKULUT		-222 115	-216 300	-210 600	-2,6
ELÄKEKULUT		-188 267	-181 400	-173 300	-4,5
MUUT HENKILÖSMUKULUT		-33 847	-34 900	-37 300	6,9
PALVELUJEN OSTOT		-320 216	-354 400	-363 700	2,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-345 732	-101 700	-98 700	-2,9
MUUT TOIMINTAKULUT		-1 007 943	-1 001 000	-987 300	-1,4
TOIMINTAKULUT		-2 790 625	-2 502 300	-2 551 200	2,0
TOIMINTAKATE		-2 190 304	-2 119 300	-2 173 000	2,5

Toiminnan kuvaus

Museopalveluiden vastuualueeseen kuuluvat Suomen lasimuseo ja Riihimäen kaupungin museot -yksikkö (eli Riemu-museot), jonka muodostavat Riihimäen taidemuseo ja kaupunginmuseo. Vastuualue vastaa museolain (314/2019) perusteella tuotetuista palveluista. Lain mukaan museotoiminnan yleisenä tarkoituksena on kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen, säilyttäminen, esittäminen ja elämysten tarjoaminen, aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen, hyödyntäminen ja niiden saataavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen sekä yleisötyö, vuorovaikutus, opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Riihimäen taidemuseo on perustettu esittelemään, tallentamaan ja tutkimaan valtakunnallisesti merkittävää Wähäjärvi-taidekokoelmaa. Riihimäen kaupunginmuseon tehtävänä

on tallentaa, säilyttää, tutkia ja esitellä riihimäkeläisten ja Karjalan Antrean pitäjän evakkojen aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Suomen lasimuseo toimii lasialan valtakunnallisena vastuumuseona ja sen tehtävänä on toteuttaa valtakunnallista museotoimintaa, kehittää ja edistää kulttuuriperintötyötä sekä museo- ja sidosryhmäyhteistyötä, toimia kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana sekä ylläpitää ja edistää sen tallentamista ja digitaalista saavutettavuutta sekä alan kansainvälisiä verkostoja.

Toimintaympäristö

Tiedossa ei ole toimintaympäristöön liittyviä seikkoja, joilla on vaikutusta talousarvioon. Lainsäädäntöön liittyviä muutoksia ei ole tiedossa eivätkä alueelliset väestömäärien muutokset (alenemiset) vaikuta museoiden kävijämäärään.

Valtakunnallisten vastuumuseoiden rahoitus myönnetään valtionosuuden euromääräisenä korotuksena. Suomen lasimuseolle myönnetty vuosittainen rahoitus on kytketty Museoviraston kanssa neuvoteltuun nelivuotissuunnitelmaan vuoteen 2027 saakka.

Riemu-museoihin kohdentuvat suunnitellut säästöt voivat vähentää kävijä- ja osallistujamääriä sekä siirtää näyttelytoiminnan sisällöllistä painotusta omien kokoelmien esittelyyn. Näillä seikoilla on suoraa vaikutusta myös tulojen muodostumiseen.

Vakaan talouden ohjelman museopalveluille asettama 110 000 euron säästötavoite toteutuu ainoastaan osittain. Osa vastuualueelle asetetusta säästötavoitteesta saavutetaan maankäytön vastuualueen säästöjen kautta, jolloin vakaan talouden ohjelman toimialalle asettama säästötavoite toteutuu toimialatasoisesti.

Vakaan talouden ohjelman mukaisesti museopalvelut on pyrkinyt etsimään säästöjä omasta toiminnasta. Ohjelmassa kirjattu säästötavoite on kohdennettu Riemu-museoille. Säästötavoitteesta saavutetaan 60 000 euron säästö vähentämällä muun muassa määräaikaisten tuntipalkoista, asiantuntijapalveluista, painatuksista, ilmoituksista ja markkinoinnista, museokaupan hankinnoista sekä näyttelyiden rakentamiseen, kokoelmien hoitoon ja yleisötyöhön liittyvistä materiaaleista.

Tunnistettuina riskeinä säästötoimenpiteiden osalta ovat kävijä- ja osallistujamäärien lasku ja näyttelyiden sisältöjen painottuminen omiin kokoelmiin.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 60 000 euron säästö.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Vastustamaton vartin kaupunki: Museopalvelut toteuttavat monipuolista taide-, kulttuuri-perintö-, ja muotoilukasvatusta sekä muita aihealueisiinsa liittyviä yleisöpalveluita. Vaikutavuuttaan museot seuraavat esimerkiksi vuosittaisen kävijä- ja osallistujamääriensä avulla. Museot panostavat laatupainotteiseen asiakaspalveluun ja asiakaslähtöisyyteen, jota mitataan palveluihin liittyvän asiakastyytyväisyyden tason avulla.

Suomen lasimuseo toteuttaa omalta osaltaan kaupungin kärkihanketta, jossa merkittävää lasiteollisuuteen liittyvää historiaa ja nykyisyyttä hyödynnetään kaupungin mielikuvamarkkinoinnissa ja tapahtumissa. Lasikaupunki-aiheen ensimmäinen varsinainen ulostulo liittyy kansainvälisen tapahtumakokonaisuuden pilotointiin kesällä 2025. Suurin osa tapahtuman sisällöstä tapahtuu Riihimäellä.

Henkilöstösuunnitelma

Vakituisen henkilöstön suhteen ei ole tapahtumassa muutoksia vuonna 2025.

TOIMIALA VASTUUALUE	ELINVOIMA Kaavoitus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNNTITUOTOT		804	0	600	
MAKSUTUOTOT		25 185	36 000	27 000	-25,0
TUET JA AVUSTUKSET		1 156	900	2 100	133,3
MUUT TOIMINTATUOTOT		98	0	0	
TOIMINTATUOTOT		27 243	36 900	29 700	-19,5
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT		-485 997	-606 100	-581 900	-4,0
PALKAT JA PALKKIOT		-386 411	-495 000	-477 300	-3,6
HENKILÖSMUKULUT		-99 586	-111 100	-104 600	-5,9
ELÄKEKULUT		-84 369	-90 400	-84 700	-6,3
MUUT HENKILÖSMUKULUT		-15 218	-20 700	-19 900	-3,9
PALVELUJEN OSTOT		-249 372	-367 000	-289 200	-21,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-2 564	-10 200	-5 400	-47,1
MUUT TOIMINTAKULUT		-14 691	-15 100	-10 900	-27,8
TOIMINTAKULUT		-752 624	-998 400	-887 400	-11,1
TOIMINTAKATE		-725 381	-961 500	-857 700	-10,8

Toiminnan kuvaus

Kaavoituksen vastuualue vastaa maankäytön kehittämisestä, yleiskaavoituksesta, asema-kaavoituksesta, kaupunkikuvasta, kaupunkikuvan laadusta, seudullisesta suunnittelu-yhteistyöstä, maisemasuunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja liikenteen yleissuunnittelusta sekä osallistuu strategiseen sijainninohjaukseen ja hankekehittämiseen. Lisäksi kaavoituksen vastuualue valmistelee ja käsittelee poikkeamispäätökset ja suunnittelutarveratkaisut. Kaavoituksen vastuualueen toimintaa ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus.

Toimintaympäristö

Kaavoituksen toimintaan vaikuttavat meneillään olevat laajat yhteiskunnalliset ilmiöt, kuten ilmastonmuutos, luontokato, aluerakenteen erilaistuminen, väestökehitys, kaupungistuminen, digitalisaatio, liikkumisen murros ja siirtyminen puhtaan energian käyttöön. Meneillään oleva maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistus rakentamislainsäädännön osana.

denkäyttölaiksi, yhdyskuntakehittämislainsäädännön ja yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä vastaa edellä mainittuihin muutostekijöihin. Lakimuutokset tarkoittavat myös lisääntyvää työmäärää sekä koulutustarvetta kaavoituksen vastuualueella.

Vakaan talouden ohjelmalla osoitettiin kaavoitukselle 140 000 € säästöt, jotka olivat alustavasti kohdennettu seuraavasti: kaavoitusarkkitehdin vakanssin täyttämättä jättäminen 60 000 € ja asiantuntijapalvelujen ostojen vähentäminen 80 000 €.

Talousarvion valmistelun yhteydessä todettiin, ettei kaavoitusarkkitehdin vakanssin täyttämättä jättäminen ole mahdollista huomioiden tiedossa olevien vaativien, strategisesti tärkeiden kaavoitus- ja kaupunkisuunnitteluhankkeiden onnistumisen ja etenemisen varmistamisen sekä henkilöstöressurssien vahvistamisen lakiuudistuksista johtuvien uusien velvoitteiden takia, mikä tarkoittaa muutoksia työhön ja työmäärään sekä tarvetta prosessien tarkistamiseen ja päivittämiseen.

Asiantuntijapalveluiden ostoista vähennetään suunnitellusti 80 000 €. Riskinä on asiantuntijapalveluiden ostojen niukat varat ja sen takia valmistelu- ja suunnitteluajankäytön venyminen tai jopa strategisesti tärkeiden hankkeiden sijoittumiskilpailuissa häviäminen. Lisäksi vastuualueen muilta tilikohdilta tehdään säästöjä yhteensä 30 000 €. Säästöt kohdentuvat henkilöstökuluihin eli palkkoihin, eläkemaksuihin ja muihin sivukuluihin sekä koulutukseen. Lisäksi säästöjä tehdään kalustoon ja ICT-palveluihin liittyen.

Osa vastuualueelle asetetusta säästötavoitteesta saavutetaan maankäytön vastuualueen säästöjen kautta, jolloin vakaan talouden ohjelman toimialalle asettama säästötavoite toteutuu toimialatasoisesti.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 110 000 euron säästö.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Kaavoituksella luodaan edellytyksiä kaupungin väkiluvun kasvulle ja elinkeinoelämän kehittymiselle. Kaavoittamalla uusia asumisen mahdollisuuksia hyvin saavutettavissa olevista, vetovoimaisista sijainneista mahdollistetaan RakasRiksu2035-strategian mukainen tavoite asukasluvun kasvattamisesta. Kaavoituksella huolehditaan RakasRiksu2035-strategian

Kestävän kasvun yhteisö -teeman tavoitteiden vaatimasta yhdyskuntarakenteesta ja luodaan maankäytön suunnittelun osalta edellytyksiä Vastustamattoman vartin kaupunki -teeman päämäärille.

Vakaan talouden ohjelman toteuttamiseksi kaavoituksen kustannuspaikoilta vähennetään asiantuntijapalveluiden ostoihin osoitettuja varoja yhteensä 80 000 euroa, kun summaa verrataan vuoden 2024 talousarvioon. Muilta tilikohdilta (muun muassa vakinaisten palkat, henkilösivukulut, kalusto, koulutus ja ICT-palvelut) säästöjä on pystytty puristamaan yhteensä 30 000 euroa. Kaavoituksen vastuualue säästää siis yhteensä 110 000 euroa eli 11,1 %, kun lukua verrataan talousarvioon 2024. Säästöistä aiheutuvina riskeinä on tunnistettu asiantuntijapalveluiden ostojen niukat varat ja sen vuoksi valmistelu- ja suunnittelu-aikataulujen venyminen tai jopa strategisesti tärkeiden hankkeiden sijoittumiskilpailuissa toiseksi jääminen. Myös henkilöstön työssä viihtyminen saattaa heikentyä.

Sitovana toiminnallisena tavoitteena talousarviokaudelle kaupunginvaltuustoon nähden on Herajoen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksymiskäsittely vuoden 2025 aikana sekä yleiskaavan 2050 hyväksyminen valtuustokauden loppuun mennessä. Kaavoituksen toimintaa ohjelmoidaan vuosittain kaavoituskatsauksen yhteydessä laadittavassa kaavoitusohjelmassa, joka valmistellaan kaupunginhallituksen hyväksymiskäsittelyyn ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Ennen hyväksymiskäsittelyä elinvoimalautakunnalla on mahdollisuus ottaa kantaa kaavoitusohjelman sisältöön.

Henkilöstösuunnitelma

Kaavoituksella on ollut viime vuosien aikana haasteita riittävän kokeneen henkilöstön saatavuudessa. Työmarkkinoita on vaivannut jo pitkään pula osaavista kaavoittajista ja se on heijastunut avoinna olleisiin rekrytointeihin maanlaajuisesti ja näkynyt henkilöstön vaihtuvuutena sekä rekrytointihaasteina myös Riihimäellä.

Kaavoituksella on yhdeksän vakanssia. Niistä viisi oli täyttämättä vuoden 2023 alussa. Vuoden 2023 aikana paikoista saatiin täytettyä kolme: yksi helmikuussa ja kaksi lokakuussa. Kaavoituksen vuoden 2024 talousarvioon sisältyvään henkilöstösuunnitelmaan oli kirjattu tavoite henkilöstömäärän nostamisesta kahdeksaan asiantuntijaan kuluvan vuoden aikana. Rekrytointia ei voitu kuitenkaan toteuttaa Vakaan talouden ohjelman ja siihen pohjautuvan talousarvion 2025 valmistelun vuoksi.

Nykyisellä henkilöstömäärällä kaavoitusohjelman kaikkien kohteiden toteuttaminen suunnittelussa aikataulussa on haastavaa ja hankkeita joudutaan todennäköisesti priorisoi-
maan entistä enemmän. Sen vuoksi elinvoiman toimialan tavoitteena on nostaa kaavoitu-
ksen henkilöstömäärä kahdeksaan vuoden 2025 aikana. Kaavoituksen henkilöstöre-
surssia on tarpeen vahvistaa myös tiedossa olevien strategisesti tärkeiden kaavoitus- ja
kaupunkisuunnitteluhankkeiden etenemisen ja onnistumisen varmistamiseksi sekä laki-
uudistuksista johtuvien työmuutoksien ja kehittämistarpeiden takia.

TOIMIALA	ELINVOIMA			
VASTUUALUE	Maankäyttö			
	TP 2023	TA 2024	Ta 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	44 815	133 700	151 000	12,9
MAKSUTUOTOT	424 302	111 000	116 000	4,5
TUET JA AVUSTUKSET	2 774	2 000	4 800	140,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 759 832	2 810 000	2 865 000	2,0
TOIMINTATUOTOT	2 231 723	3 056 700	3 136 800	2,6
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-694 996	-1 044 200	-975 200	-6,6
PALKAT JA PALKKIOT	-529 481	-849 300	-794 900	-6,4
HENKILÖSVUKULUT	-165 515	-194 900	-180 300	-7,5
ELÄKEKULUT	-144 258	-159 300	-147 100	-7,7
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-21 256	-35 600	-33 200	-6,7
PALVELUJEN OSTOT	-204 657	-458 700	-336 400	-26,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 708	-48 300	-52 600	8,9
AVUSTUKSET	0	-2 500	0	-100,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-120 868	-77 200	-115 100	49,1
TOIMINTAKULUT	-1 030 229	-1 630 900	-1 479 300	-9,3
TOIMINTAKATE	1 201 494	1 425 800	1 657 500	16,3

Toiminnan kuvaus

Maankäytön vastuualue huolehtii kaupungin omistaman, rakentamattoman ja yleisenä alueena käyttöön ottamattoman maaomaisuuden käyttöön, ylläpitoon, hallintaan ja kehittämiseen, hankintaan ja luovuttamiseen kuuluvista tehtävistä. Lisäksi vastuualue vastaa

kaupungin maastomittauksesta, kartastosta, osoitteista ja nimistön ylläpidosta sekä kiinteistörekisterinpidon mukaisista tehtävistä asemakaavoitetulla alueella. Vastuualue toimittaa myös verottajalle kiinteistöverotukseen liittyvää tietoa kiinteistöistä. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös paikkatietojen ja paikkatietojärjestelmän ylläpito.

Toimintaympäristö

Maankäytön vastuualueen toimintaympäristöön kohdistuu nykyhetkessä sekä lähitulevaisuudessa merkittävää muutosta maankäyttöön, maankäytön ohjaukseen sekä paikkatietoihin kohdistuvien, laajojen lakimuutosten vuoksi. Kunnille paikkatietojen osalta on osoitettu Valtion suunnalta uusia tehtäviä, joiden vuoksi talousarviovuoden sekä sitä seuraavien suunnitelmavuosien osalta vastuualueeseen kohdistuu tarpeita henkilöstön osaamisen kasvattamiseen, ohjelmistouudistuksiin sekä jossakin määrin laitehankintoihin. Etenkin paikkatietojen tehtävien kasvu on huomattavaa Valtion ulottaessa digitalisaatiota sekä erilaisiin tietomalleihin pohjautuvaa toimintaa rakentamiseen, rakentamisen säätelyyn sekä kaavoitukseen. Palveluna paikkatietoa tarjotaan kaupungin kaikille toimialoille ja tehtäväkenttä on laaja.

Vakaan talouden ohjelmalla osoitettiin maankäytölle 4 000 euron säästötavoite. Lisäksi vastuualueella varmistetaan vakaantalouden ohjelman toimialatasoisen kokonaissäästötavoitteen toteutuminen. Vakaan talouden ohjelman mukaisesti maankäyttö on pyrkinyt etsimään säästöjä omasta toiminnasta muun muassa jakamalla kiinteistörekisterin hoitajan ja yhden kartoittajan tehtävät organisaatiossa sisäisesti niin, että tehtävät voidaan jättää toistaiseksi täyttämättä. Lisäksi PIMA-käsittelyyn ei varata suunniteltua rahaa, koska ensi vuodelle ei ole ohjelmoitu maanpuhdistustarpeita.

Vastuualue esittää lisätuloja noin 80 000 euron arvosta. Tonttien myyntihintoja korotetaan 10 % tasosta, joka vastaa kuntalain ja SEUT 107 tarkoitettua käypää markkinahintaa. Näin ollen maankäytön vastuualueen toimien kokonaisvaikutus elinvoiman vakaan talouden ohjelmaan on yhteensä noin 227 000 euroa.

Säästöä toimenpiteillä saavutetaan yhteensä 147 000 euroa.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Maankäytön vastuualueen keskeinen strateginen painopistealue on tonttien tuottaminen luovutettavaksi rakentamiseen ja käyttöön oikea-aikaisesti, oikealta sijainnilta sekä määrällisesti tarpeisiin vastaten. Näiltä osin on keskeistä toteuttaa riittävää maanhankintaa, jolla turvataan kaupungin kasvua keskipitkällä ja pitkällä aikajänteellä. Nyt hankittavat maa-alueet tarjoavat kaupungille kehityksen mahdollistavia tontteja 2020- ja 2030-lukujen taitteessa. Valmiiden asumisen ja työpaikkojen tonttien luovuttaminen on myös keskeisessä roolissa, kun tavoitellaan asukasmäärän kasvun toteutumista. Tonttien myynti ja vuokraus tarjoaa myös kaupungille tulovirtaa uusien alueiden hankintaan sekä kunnallisen infrastruktuurin toteuttamiseen ja ylläpitoon.

Kaupungin olemassa olevan maaomaisuuden kehittäminen on myös vastuualueen toiminnan keskiössä. Kaupungin omistama maaomaisuus on hankittu etenkin yleiskaavan voimaantuloa edeltävinä vuosina ja vuosikymmeninä enemmän ostetaan mistä saadaan periaatteella, kuin kaupunkia suunnitelmallisesti kehittäen. Voidaankin karkeasti sanoa kaupungin maaomaisuuteen kuuluvan nykyisellään alueita, joille kaupungilla ei ole olemassa olevaa käyttötarvetta tai kehittämissuunnitelmaa. Tavoitteena on järkeistää kaupungin maan omistusta ja käsitellä kaupungin omistamia alueita sen mukaan, millainen rooli kullekin maa-alueelle nähdään kaupungin tulevaisuudessa. Tällä tavoitellaan tulevaisuudessa maaomaisuutta, jossa maata omistetaan koska omistamiseen on syy; maaomaisuuden käytön ja kehittämisen tehostaminen on yksikön alkaneen vuosikymmenen keskeisimpiä haasteita.

Paikkatietojen siirtyminen osaksi maankäytön vastuualuetta tarkoittaa myös strategista painopistettä; kaupungille osoitettujen tehtävien hoidossa yhä useammin korostuvat tieto sekä sen kohdistaminen. Kaupungin paikkatietopalveluita kehitetään suuntaan, joka tarjoaa yhä paremman tuen kaupungin perustoiminnoille sekä päätännässä tiedolla johtamiselle.

Vakaan talouden ohjelman toteuttamiseksi maankäytön vastuualueen talousarvioesityksestä on esitetty noin 87 000 euron vähennyksiä vuoden 2024 talousarvion tasoon. Valtaosa säästöistä toteutuu henkilöstökuluista jättämällä kaksi vakanssia täyttämättä. Toiminnassa säästöt näkyvät siten, että yksikkö ei enää tuota mittauspalveluita kaupungin omille työmaille; tämä lisää todennäköisesti teknisen toimialan työmaiden mittauksiin kuluvia menoja. Lisäksi tonttien luovutushintojen 10 % korotuksella tavoitellaan noin 80 000 euron lisätuloja.

Yksikön sitovat toiminnalliset tavoitteet käyttötalouteen talousarviokaudella 2025 kytkeytyvät tonttien luovutuksiin. Tavoitteena vuodelle 2025 on 1 765 000 euron myyntivoitto tonttien luovutuksista.

Henkilöstösuunnitelma

Maankäytön vastuualueen toiminnassa henkilöstöön kohdistuu tarve osaamisen kasvattamiselle muuttuvassa toimintaympäristössä jatkuvasti monipuolistuvan tehtäväkentän vuoksi. Tulevaisuuden maankäytön osaajan tulee hallita useita ohjelmistoja, tuntea alan lainsäädäntöä, olla monipuolinen asiakaspalvelija sekä talousosaaja.

Maankäytön vastuualueella ei ole näköpiirissä tarvetta henkilöstömuutoksille vuonna 2025.

Vastuualue on viime vuosina uudistanut rakennettaan sekä työntekijöiden tehtäviä sekä tukenut henkilöstön mahdollisuutta kehittää osaamistaan kurssien sekä työ ohessa tapahtuvan opiskelun kautta. Kunta-alalla vallitsevaan osaajapulaan on oman henkilöstön kehittäminen tarjonnut hyvän vaihtoehdon. Käynnissä olevat lainsäädännön muutokset edellyttävät vahvaa panostusta henkilöstön kouluttamiseen myös jatkossa.

TOIMIALA	ELINVOIMA				
VASTUUALUE	Rakennusvalvonta				
		TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MAKSUTUOTOT		227 500	220 000	210 000	-4,5
TUET JA AVUSTUKSET		1 156	800	1 800	125,0
MUUT TOIMINTATUOTOT		1 446	0	0	
TOIMINTATUOTOT		230 102	220 800	211 800	-4,1
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT		-316 063	-368 600	-324 400	-12,0
PALKAT JA PALKKIOT		-247 746	-299 300	-263 700	-11,9
HENKILÖSMUKULUT		-68 316	-69 300	-60 700	-12,4
ELÄKEKULUT		-58 774	-56 800	-49 700	-12,5
MUUT HENKILÖSMUKULUT		-9 542	-12 500	-11 000	-12,0
PALVELUJEN OSTOT		-31 650	-52 600	-47 700	-9,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-2 876	-1 000	-3 500	250,0
MUUT TOIMINTAKULUT		-17 252	-12 500	-14 000	12,0
TOIMINTAKULUT		-367 841	-434 700	-389 600	-10,4
TOIMINTAKATE		-137 740	-213 900	-177 800	-16,9

Toiminnan kuvaus

Riihimäen kaupungin rakennusvalvonta ohjaa, neuvoo ja valvoo rakentamista. Rakennusvalvonnan vastuualueella teemme rakennuslupa-asioiden valmistelutyön, päätöksenteon pääosin sekä rakennusaikaisen viranomaisvalvonnan. Rakennusvalvonnassa teemme myös rakennettaviin rakennuksiin liittyvää tilastointia ja arkistointityötä sekä vanhojen rakennusten tietojen ja piirustusten selvittämisen- ja kopiointipalvelua.

Toimintaympäristö

Maankäyttö- ja rakennuslaki muuttuu 1.1.2025 rakentamislaki ja tuo suuria haasteita rakennusvalvonnan toimintaan. Rakennusjärjestyksen uusiminen aloitetaan syksyllä 2024 ja se tulee jatkumaan seuraavalle vuodelle. Taksat, kuten myös kaikki ohjeistukset ja lomakkeet tulee uusia uuden lain edellyttämällä tavalla. Lainsäädännön muuttuminen edellyttää yhä enemmän panostusta juridiseen osaamiseen. Tämä tarkoittaa mm. koulutus- ja asiantuntijapalvelumäärärahojen suurempaa tarvetta.

Vakaan talouden ohjelman rakennusvalvonnalle asettama 49 000 euron säästötavoite ei voi toteutua. Vastuualueelle asetettu säästötavoite saavutetaan maankäytön vastuualueen säästöjen kautta, jolloin vakaan talouden ohjelman toimialalle asettama säästötavoite toteutuu toimialatasoisesti. Vakaan talouden ohjelmaan on kirjattu rakennusvalvonnalle säästö, joka edellyttäisi lisäresurssien purkua tai eläköitymisiä. Lisäresursseja ei ole eli säästö ei ole sitä kautta mahdollinen. Myöskään eläköitymiset eivät ole ajankohtaisia.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Teetimme asiakastytyväisyys kyselyn vuoden 2023 luvan hakijoille, pääsuunnittelijoille ja vastaaville työnjohtajille. Tulokset olivat erinomaiset ja saimme niistä hyviä vinkkejä kehittää toimintaamme. Tavoitteenamme on pitää vähintään sama taso ja mahdollisuuksien valossa parantaa ja kehittää toimintaamme kaupungin strategian mukaisesti. Asiakastytyväisyyskysely on järjestetty nyt kolmena vuonna peräjälkeen 2021, 2022 ja 2023. Joka vuosi olemme saaneet parannettua tuloksia. Vuoden 2024 kysely tullaan jättämään väliin ja seuraava kysely järjestetään vuonna 2025.

Henkilöstösuunnitelma

Rakennusvalvonnassa eläköityy syyskuussa 2024 erikoisasiantuntija ja hänen tilalleen on palkattu rakennustarkastaja maaliskuussa 2024. Hänen palkkaansa on haettu lisämääräraha 38 000,00 € vuodelle 2024. Rakennusvalvonnan henkilöstökulut ovat vuonna 2025 265 000 €. Edellisvuoteen on tiputusta juuri tuon lisämäärärahan verran.

TOIMIALA	ELINVOIMA				
VASTUUALUE	Ympäristönsuojelu				
		TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNNTITUOTOT		432	0	0	
MAKSUTUOTOT		19 060	25 000	25 000	0,0
TUET JA AVUSTUKSET		1 156	800	1 500	87,5
TOIMINTATUOTOT		20 648	25 800	26 500	2,7
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT		-361 559	-393 200	-395 000	0,5
PALKAT JA PALKKIOT		-291 855	-319 800	-323 700	1,2
HENKILÖSMUKULUT		-69 704	-73 400	-71 300	-2,9
ELÄKEKULUT		-58 159	-60 200	-57 800	-4,0
MUUT HENKILÖSMUKULUT		-11 545	-13 200	-13 500	2,3
PALVELUJEN OSTOT		-68 785	-125 900	-103 600	-17,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-3 716	-11 700	-11 700	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT		-15 080	-15 300	-14 800	-3,3
TOIMINTAKULUT		-449 139	-546 100	-525 100	-3,8
TOIMINTAKATE		-428 492	-520 300	-498 600	-4,2

Toiminnan kuvaus

Ympäristönsuojelun vastuualue huolehtii lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen, leirintäalueviranomaisen sekä luonnonsuojelulain tarkoittaman kunnan viranomaisen tehtävistä. Lisäksi tehtäväksi on osoitettu kaupungin ympäristönsuojelun strategisesta suunnittelusta ja kehittämisestä huolehtiminen. Lakisääteiset tehtävät jakaantuvat kehittämis- ja edistämistehtäviin sekä lupa- ja valvontatehtäviin. Toiminnan tulot koostuvat ympäristölupa- ja valvontamaksuista. Toiminnan menot ovat suurelta osin henkilöstökuluja.

Toimintaympäristö

Ympäristönsuojelulainsäädännön vuosia jatkunut kokonaisuudistus sekä palveluiden sähköistämismuutokset on aiheuttanut, ja aiheuttaa edelleen, työkuormaa ja osaamisen haasteita.

Ympäristönsuojelulle on Riihimäellä osoitettu myös kaupungin ympäristönsuojelun strategisesta suunnittelusta ja kehittämisestä huolehtiminen, mitä tehtävää useissa kunnissa hoidetaan keskushallinnosta käsin. Tehokkainta kuitenkin on, jos tätä työtä koordinoidaan ja johdetaan myös jatkossa ympäristönsuojelusta käsin, jossa on asiaan paras asiantuntemus.

Luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen liittyvät velvoitteet lisääntyvät ja edellyttävät kaupungilta asiantuntijuutta, jota ei tällä hetkellä kaupungilla ole riittävästi. Luonnon monimuotoisuuden suunnitelmallinen edistäminen vaatisi mm. koko kaupungin kattavan LUMO-ohjelman laadintaa, työn koordinoitua ja seurantaa. Tämä työ voidaan käynnistää ympäristönsuojelun toimesta, mikäli työhön saadaan luontoasiantuntijan työpanos.

Vakaan talouden ohjelman mukaisesti ympäristönsuojelu on tehnyt vähennyksiä asiantuntijapalveluista 10 000 euroa ja ulkoisista ICT-palveluista 16 000 euroa.

Vakaan talouden ohjelmassa vuodelle 2026 esitetty ulkoisten ICT-palveluiden 16 000 euron lisäsäästö ei ole mahdollinen, määräraha oltava mm. Trimble Locus -ympäristövalvontasovelluksen lupapalvelun kehittämiseen.

Nykyisistä vakansseista ei ole mahdollista karsia tulevina vuosina toisin kuin vakaan talouden ohjelmassa on esitetty. Lisäresurssia tarvittaisiin edelleen ympäristönsuojelun edistämisen- ja kehittämistehtäviin ja esim. TA2023 esityksenä ollut luonto-/ilmastoasiantuntijan virka olisi edelleen tarpeellinen.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 26 000 euron säästö.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Ympäristönsuojelun toimintasuunnitelma vuodelle 2025 valmistellaan elinvoimalautakunnan hyväksyttäväksi. Toimintasuunnitelman toteutumista seurataan kvartaaliraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä, toteuma viedään tiedoksi elinvoimalautakunnalle.

Ympäristönsuojelun luvat ja valvonta

Pitkään työn alla ollut ympäristönsuojelun sähköinen arkistointi (Trimble/Tweb) on edennyt ja saataneen käyttöön syksyn 2024 aikana. Vuonna 2025 jatketaan ympäristövalvonnan sähköisen lupapalvelun kehittämistä. Vuoden 2025 talousarviossa ulkoisista ICT-rahoista vähennetään vakaan talouden ohjelman mukaisesti 16 000 euroa. Vakaan talouden ohjelmasta poiketen kaikista ulkoisista ICT-rahoista ei kuitenkaan voida luopua vuonna 2026.

Ympäristövalvontaa hoidetaan suunnitelmallisesti ja riskiperusteisesti valvontasuunnitelman 2021–2025 ja vuodelle 2025 laadittavan valvontaohjelman mukaisesti. Vuonna 2025 toteutetaan mm. rakentamisen valvontaprojekti ja jatketaan vesihuoltolaitoksen verkostoihin liittymättömien valvontaa. Riihimäen kaupungin ympäristönsuojelumääräykset päivitetään tarpeellisilta osin. Ympäristövalvonnan asiakastytyväisyyskysely toteutetaan kahden vuoden välein, seuraavaksi vuonna 2025.

Ympäristönsuojelun edistäminen ja kehittäminen

Ympäristönsuojelu koordinoi kaupunkiorganisaation ympäristötyötä. Kaupungin ympäristöpolitiikassa ja toimenpideohjelmassa määritellään tavoitteet ja toimet, joiden avulla kaupungin strategian mukainen tavoitetila hiilineutraaliudesta ja pidemmällä tähtäimellä päästöttömyydestä, jätteettömyydestä ja luonnonvarojen kestävästä kulutuksesta saavutetaan. Ympäristöpolitiikka päivitetään vuosien 2025 ja 2026 aikana. Ympäristöpolitiikan toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä jaettavassa ympäristöraportissa, myös lukuisten mittareiden avulla. Asukkaita aktivoidaan kestävään elämäntapaan ja ympäristöstä huolehtimiseen mm. ilmastopalapelin ja KERI-uitiskirjeiden avulla. Henkilöstön ympäristötietoisuutta tuetaan neljä kertaa vuodessa järjestettävien ympäristöinfojen avulla.

Riihimäen ympäristön tila 2024-raportti valmistuu alkuvuodesta 2025 ja sitä käytetään myös ympäristöpolitiikan päivityksen tausta-aineistona. Vuosina 2025–2026 päivitetään Riihimäen linnustoselvitys sekä osallistutaan Hämeen ELY-keskuksen koordinoimaan ilmanlaadun bioindikaattoritutkimukseen. Uusien luonnonsuojelualueiden perustamista edistetään ja kolmelle luonnonsuojelualueelle teetetään hoito- ja käyttösuunnitelmat. Vuoden 2025 asiantuntijapalveluihin on tehty vakaantalouden ohjelman mukaisesti 10 000 euron leikkaus, mikä voi rajoittaa em. hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaa.

Henkilöstösuunnitelma

Ympäristönsuojelun henkilöresurssit ovat olleet pitkään jälkeenjääneet, eivätkä ole vastanneet lisääntyneitä tehtäviä. Helpotusta lupa- ja valvontatehtäviin saatiin vuonna 2023 uuden ympäristötarkastajan viran myötä. Myös ympäristönsuojelun lakisäätteiset kehittämis- ja edistämistehtävät ovat aliresursoidut ja edellyttävät lisäresurssia. Nykyinen yhden henkilön työpanos näihin tehtäviin on riittämätön. Ympäristönsuojelun esityksenä ollut ilmasto/luontoasiantuntijan viran perustaminen on edelleen tarpeen. Ympäristönsuojelun vastuualueen päällikkö eläköityy lähivuosina. Ympäristöjohtajan eläköityessä ei ole mahdollista poistaa yhtään nykyisistä vakansseista.

TOIMIALA	ELINVOIMA
VASTUUALUE	Ympäristöterveydenhuolto

	TP 2023	TA 2024	TOT 6/2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNNTITUOTOT	1 346 968	1 547 800	0	1 547 700	-0,0
MAKSUTUOTOT	96 902	0	0	110 000	
TUET JA AVUSTUKSET	209 296	214 100	0	219 300	2,4
TOIMINTATUOTOT	1 653 166	1 761 900	0	1 877 000	6,5
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-1 723 629	-1 884 000	0	-1 883 700	-0,0
PALKAT JA PALKKIOT	-1 367 491	-1 474 300	0	-1 483 300	0,6
HENKILÖSMUKULUT	-356 138	-409 700	0	-400 400	-2,3
ELÄKEKULUT	-302 543	-348 100	0	-276 000	-20,7
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-53 595	-61 600	0	-124 400	101,9
PALVELUJEN OSTOT	-113 172	-141 700	0	-141 800	0,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-77 409	-26 400	0	-23 600	-10,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-173 883	-180 200	0	-202 900	12,6
TOIMINTAKULUT	-2 088 093	-2 232 300	0	-2 252 000	0,9
TOIMINTAKATE	-434 927	-470 400	0	-375 000	-20,3

Toiminnan kuvaus

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tehtäviä hoitavat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat, joita ovat ympäristöterveystarkastajat ja eläinlääkärit.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakka- ja lääkelain mukaiset tehtävät sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut. Kunnallinen eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluiden ja ympäri- vuorokautisen kiireellisen eläinlääkäriavun antamisesta alueellaan pysyvästi tai väliaikaisesti oleville hyöty- ja harrastuseläimille.

Toimintaympäristö

Vuoden 2023 alusta alkaen ympäristöterveydenhuollon tehtäviä on hoitanut yhdeksän kunnan muodostama yhteistoiminta-alue, Etelä-Hämeen ympäristöterveys, vastuukuntana Riihimäen kaupunki. Toimintaympäristöön ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia vuodelle 2025.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) tulee voimaan 1.1.2026 ja uusi laki tuo muutoksia kuntien eläinlääkäripalveluiden järjestämisvelvoitteisiin. Kunnan järjestämisvastuun enimmäislaajuutta määrittää uuteen lakiin sisältyvä luettelo yleisen edun kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista. Kunnat voivat tarjota palveluita edelleen lakisääteistä tarjontaa laajemmin, mutta kilpailutilanteessa nämä palvelut on hinnoiteltava markkinaperusteisesti. Markkinaehtoinen hinnoittelu perustuu kunnan omiin eläinlääkintähuollon kustannuksiin. Uusi eläinlääkintähuoltolaki mahdollistaa myös sen, että kunnat voivat sisällyttää seura- ja harrastuseläinten hoidosta perittäviin asiakasmaksuihin aiempaa laajemmin eläinlääkintähuollon palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vakaan talouden ohjelman mukaisesti ympäristöterveydenhuolto luopuu osa-aikaisen (0,6 htv) palvelusihteerin toimesta, millä säästetään 5 000 euroa.

Vastuualueen tuloja kasvattavat myyntituottojen lisäys terveysvalvonnan osalta 17 000 euroa (+ 4,5 %) ja toimintatuottojen lisäys (klinikkamaksut, avikorvaukset) eläinlääkintähuollossa 48 000 euroa (+17,2 %)

Talouden näkökulmasta huomioitavaa on, että Ympäristöterveystarkastajien palkat ovat nousseet vuonna 2024 tehtyjen työn vaativuuden ja henkilökohtaisten arviointien perusteella enemmän kuin vuodelle 2024 arvioitiin. Näin ollen toimintakulujen kokonaisuus on 0,9 %.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 5 000 euron säästö.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Ruokaviraston ja Valviran yhteistyönä laatima ympäristöterveydenhuollon uusi valtakunnallinen valvontaohjelma 2025–2028 valmistuu loppuvuodesta 2024. Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallista ja riskiperusteista valvontaa hoidetaan uuden valtakunnallisen valvontaohjelman sekä sen pohjalta laadittujen omien toimialakohtaisten valvontasuunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on, että suunnitelmallisten tarkastusten toteuma vuonna 2025 on toimialoittain vähintään 80 %. Suunnitelmallisten tarkastusten toteumaa seurataan neljännesvuosiraportoinnin ja tilinpäätösten yhteydessä. Toteuma annetaan tiedoksi alueelliselle ympäristöterveysjaostolle.

Eläinlääkintähuollossa mahdollinen palveluiden markkinahinnoittelu ja asiakasmaksumuutokset tulevat voimaan vuoden 2026 alussa ja muutokset valmistellaan vuoden 2025 aikana.

Tämänhetkinen epävakaa maailmantilanne aiheuttaa toimintaan epävarmuutta. Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntö velvoittaa viranomaisia ja toimijoita laatimaan suunnitelmia varautumisesta häiriötilanteisiin. Vuoden 2025 tavoitteena on päivittää toiminta-alueen terveydensuojeluviranomaisen laatima häiriötilannesuunnitelma talousveden laadun turvaamiseksi. Toteutumista seurataan neljännesvuosiraportoinnin ja tilinpäätösten yhteydessä, toteuma annetaan tiedoksi alueelliselle ympäristöterveysjaostolle.

Henkilöstösuunnitelma

Ympäristöterveydenhuollon henkilöresursseissa on terveysvalvonnan osalta ollut pitkään vajausta. Vajaus johtuu osa-aikatyöskentelyistä ja viranhaltijoiden vaihtuvuudesta.

Tavoitteena on saada avoimet vakanssit täytettyä nykyistä pysyvämmiin ja nopeammin. Uusien virkojen perustamiseen ei ole nykytilanteessa tarvetta.

Vuodesta 2025 alkaen luovutaan osa-aikaisen (60 %) palvelusihteerin toimen täyttämistä Elinvoiman toimialalle laaditun vakaan talouden ohjelman mukaisesti.

Ympäristöterveyden vastuualueen päällikkö jää eläkkeelle vuoden 2025 alkupuolella ja virka laitetaan hakuun syksyn 2024 aikana. Myös yksi ympäristöterveystarkastajista on saavuttanut eläkeiän.

TOIMIALA	ELINVOIMA			
VASTUUALUE	Etelä-Hämeen työllisyysalue			
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	15 300	
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	2 757 300	
TOIMINTATUOTOT	0	0	2 772 600	
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-2 946 800	
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-2 421 600	
HENKILÖSVUKULUT	0	0	-525 200	
ELÄKEKULUT	0	0	-424 400	
MUUT HENKILÖSVUKULUT	0	0	-100 800	
PALVELUJEN OSTOT	0	0	-318 800	
AVUSTUKSET	0	0	-2 317 000	
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	-162 300	
TOIMINTAKULUT	0	0	-5 744 900	
TOIMINTAKATE	0	0	-2 972 300	

Etelä-Hämeen työllisyysalue

Toiminnan kuvaus

Riihimäen kaupunki hoitaa vastuukuntana työllisyysviranomaisen tehtäviä kuntien välisen sopimuksen perusteella. Työvoimaviranomaisen toimintanimi on Etelä-Hämeen työllisyysalue (jatkossa EHTA). EHTA:n maantieteellinen alue käsittää vastuukunta Riihimäen lisäksi Janakkalan, Hausjärven ja Lopen kunnat. Yhteisenä toimielimenä toimii vastuukuntasopimuksen mukaisesti Alueellinen työllisyysjaosto, jossa on edustus alueen kaikista kunnista.

Toimintaympäristön muutos

Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämistä vastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025, muodostaen uuden valtiosuustehtävän. TE-toimiston ja osin myös KEHA- ja ELY-keskuksen henkilöstö, yhteensä 52 hlöä, siirtyy Riihimäen kaupungille virkamieslain mukaisesti liikkeenluovutuksella ja pääsääntöisesti voimassa olevilla tehtävänkuvilla.

Riihimäen kaupunki toimii vastuukuntana Riihimäen, Janakkalan, Lopen ja Hausjärven kuntien muodostamalla Etelä-Hämeen työllisyysalueella (EHTA). Toimipisteet sijoittuvat Riihimäelle ja Janakkalaan. Lisäksi palveluita tarjotaan tarvittaessa myös Hausjärvellä ja Lopella.

Strategiset painopisteet ja tavoitteet

TE2025- uudistuksen käynnistyminen, uuden työyhteisön rakentuminen, palvelujen yhteensovittaminen ja yhteisten toimintojen sujuvoittaminen.

Kyseessä on uusi kaupungille siirtyvä viranomaistoiminta. Pitkälti lain vaatimukset toiminnalle pysyvät samoina, mutta tavoitteena on saada paikalliset olosuhteet paremmin huomioiva toiminta.

Henkilöstösuunnitelma

Työllisyysalueelle on tarkoitus perustaa 51 asiantuntijan virkaa. Lisäksi työllisyysjaosto on kokouksessaan 11.9.2024 perustanut työllisyysjohtajan viran.

Talouden ja toiminnan keskeisiä muutoksia

Suurin osa vastuualueen menoista kohdistuu henkilöstömenoihin. Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti olemassa olevilla toimenkuvillaan ja eduillaan. Ensimmäisen toimintavuoden aikana tullaan tarkastelemaan tarvittavaa osaamista sekä henkilöstön tehtäviä. Siirtyvän henkilöstön osaamisen siirtäminen on keskeistä toiminnan siirron ja käynnistämisen osalta.

Toinen suuri kokonaisuus ovat palkkatuet, joiden rahoitus tapahtuu siirtymän myötä kuntien rahoista. Palkkatuet tulee suunnata siten, että ne tukevat asiakkaan aitoa työllistymistä.

EHTA:n talousarvio perustuu kuntien väliseen sopimukseen myös rahoituksen jakautumisen osalta. Kuntien väliset maksuosuudet määrittyvät niiden saamien toimintaan kohdistettujen valtionosuuksien suhteen perusteella. Maksuosuudet ovat (noin): Hausjärvi 680 000 euroa, Janakkala 1 460 000 euroa ja Loppi 620 000 euroa. Vastuukunta Riihimäen osuudeksi muodostuu 2 972 000 euroa. Lopullinen kustannusjako selviää tilinpäätöksen yhteydessä.

TOIMIALA

ELINVOIMA

VASTUUALUE

Työllisyys ja kotouttaminen

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	0	0	1 880 000	
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	59 000	
TOIMINTATUOTOT	0	0	1 939 000	
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	-1 931 700	
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	-1 576 800	
HENKILÖSMUKULUT	0	0	-354 900	
ELÄKEKULUT	0	0	-289 400	
MUUT HENKILÖSMUKULUT	0	0	-65 500	
PALVELUJEN OSTOT	0	0	-544 000	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	-54 200	
AVUSTUKSET	0	0	-3 770 700	
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	-178 900	
TOIMINTAKULUT	0	0	-6 479 500	
TOIMINTAKATE	0	0	-4 540 500	

Riihimäen kaupungin työllisyyspalvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupungin työllisyyspalvelujen tehtävä on suunnitella, koordinoida ja toteuttaa kuntalaisien työllisyyttä edistäviä toimintoja Riihimäellä, tiiviissä yhteistyössä Etelä-Hämeen työllisyysalueen (jatkossa EHTA) viranomaistyön kanssa.

Toimintaympäristön muutos

Eduskunta hyväksyi keväällä 2023 julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevan lainsäädäntökokonaisuuden. Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025, muodostaen uuden valtiosuustehtävän. TE-toimiston ja osin myös KEHA- ja ELY-keskuksen henkilöstö, yhteensä 52 hlöä, siirtyy Riihimäen kaupungille virkamieslain mukaisesti liikkeenluovutuksella ja pääsääntöisesti voimassa olevilla tehtävänkuvilla.

Riihimäen kaupunki toimii vastuukuntana Riihimäen, Janakkalan, Lopen ja Hausjärven kuntien muodostamalla Etelä-Hämeen työllisyysalueella (EHTA). Kunnan työllisyyspalvelut, koutumispalvelut ja työttömyysetuuksien kuntaosuus siirretään keskushallinnosta elinvoiman toimialalle, jossa kukin niistä muodostaa tulosityksikön Etelä-Hämeen työllisyysalueen vastuualueella. Työllisyyspalvelut jatkaa EHTAn työvoimaviranomaistyön rinnalla kuntalaisten ohjaus-, neuvonta- ja valmennuspalveluiden toteuttamista. Työtilat eivät tule valmistumaan vuoden 2024 aikana, joten toiminnot tullaan sijoittumaan useampaan eri väistötilaan, mikä voi hankaloittaa yhteisen toiminnan käynnistymistä.

Strategiset painopisteet ja tavoitteet

TE2025- uudistuksen käynnistyminen, uuden työyhteisön rakentuminen, palvelujen yhteensovittaminen ja yhteisten toimintojen sujuvoittaminen
Kaupungin sisäisen työllistämismuutoksen kehittäminen ja käyttöönotto
yritysyhteistyön kehittäminen

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on maan keskiarvoa parempi työllisyyskehitys ja sen mittarina valtakunnalliset työllisyysasteet. Asiakastyössä perimmäisenä tavoitteena on asiakkaan työllistyminen avoimille työmarkkinoille tai ammatillinen kouluttautuminen. Määrälliset asiakastavoitteet ja asiakkaiden etenemisen seuranta kertovat toiminnan tuloksellisuudesta. Palveluissa panostetaan asiakkaiden kohtaamiseen ja asiakaslähtöisyyteen, joita mitataan asiakastytyväisyyskyselyin.

Lisäksi työllisyyspalveluissa halutaan vahvistaa kaupungin positiivista työnantajakuvaa ja tukea työvoiman saatavuutta vastuualueilla rekrytointipalveluiden keinoin.

Kierrätyskeskuksen toiminnoissa tavoitteena on kaupungin strategian mukaisesti tarjota työnhakija-asiakkaille turvallinen osallistava työyhteisö, jossa harjoitella tuetusti työelämätaitoja ja mielekkäitä työtehtäviä, ja edetä oikea-aikaisesti kohti avoimia työmarkkinoita.

Toiminnan tavoitteena on myös kestävä kehitys ja toimivan arjen ratkaisujen mahdollistaminen myymälän asiakkaille.

Henkilöstösuunnitelma

Työllisyyspalveluissa on täytettynä yhdeksän vakituista vakanssia: yritysasiantuntija, työvalmentaja, palvelusihteeri (50 %), viisi kierrätyskeskuksen työtoiminnanohjaajaa ja työllisyyspäällikkö. Lisäksi määräaikainen yritysneuvoja ja ukrainan-/venäjänkielinen työvalmentaja.

Henkilöstömuutokset

	2025	ta 2024	tp 2023
Palvelusihteeri, vakituinen toimi, lisäys 0,5htv	1	0,5	0,5
Yritysneuvoja, vakinaistaminen	1	1	1

Palvelusihteerin tehtävä on huolehtia mm. päätösten valmistelusta, maksatustehtävistä, laskujen käsittelystä sekä työllistettyjen, että kesätyöntekijöiden työsuhteiden, palvelu- ja ohjeistusten laatimisesta sekä niihin liittyvistä asiakaspalvelutehtävistä. Vuosittain palvelusihteeri huolehtii yli 200 työllisyyspalveluasiakkaan työsuhteista. Palvelusihteerin työ on pysyväisluonteista ja siinä tarvitaan itsenäiseen työhön kykenevää ammatillista osaajaa. Työllisyyspalvelut ja henkilöstöhallinto ovat jakaneet palvelusihteerin työpanoksen (50 % - 50 %) vuodesta 2021 alkaen. Aiemmin työllisyysasihteerin tehtäviä hoitivat määräaikaiset, työllistetyt henkilöt. Tehtävien vaativuuden ja pysyvän tarpeen vuoksi työllisyyspalveluihin ja henkilöstöhallintoon palkattiin kokoaikainen vakituinen palvelusihteeri. Vakanssi jää kokonaisuudessaan henkilöstöhallintoon 1.1.2025. Työllisyyspalvelut esittää palvelusihteerin vakanssin perustamista ja 0,5 htv:n lisäystä, joka tulee kasvattamaan työllisyyspalvelujen talousarviota noin 18 600 euroa.

Vakinaista yritysneuvojan vakanssia (1 htv) esitetään perustettavaksi 1.1.2025 alkaen. Sitä varten varataan palkkamäärärahaa 37 000 euroa vuodelle 2025. Tehtävä on ollut määräaikainen vuodesta 2021 alkaen.

Yritysneuvojan tehtävä on avustaa yrityksiä mm. rekrytointiprosesseissa ja taloudellisten tukien hakemisessa, etsiä yrityksistä työllistyville soveltuvia piilotyöpaikkoja ja järjestää yritysten työllistämistäpahtumia alueella. Yritysneuvojan ja työvalmentajan yhteistyöllä mahdollistetaan työnhakijan ja työpaikan kohtaaminen.

Talouden ja toiminnan keskeisiä muutoksia

Kuntien lakisääteinen työllistämisvelvoite päättyi 1.9.2024 ja kunnan sisäinen palkkatuki-työllistäminen päättyi 31.12.2024. Muutos on merkittävä, koska vuosittain palkkatuella on työllistetty yli 130 henkilöä. Palkkatukityöllistämisen päättymisen vuoksi tuotot laskevat noin 465 000 euroa viimevuotisesta.

Työllisyyspalveluissa on rakenteilla kunnan sisäinen, palkkatuetun työsuhteen korvaavaa työllistämismallia, jonka keinoin on mahdollista tukea asiakkaan työllistymismuutoksia ja avoimille työmarkkinoille siirtymistä. Määrärahaa kunnan sisäiseen työllistämistoimintaan varataan 690 000 euroa, joka vastaa suuruudeltaan aiempien vuosien palkkatukityöllistämisen nettokustannuksia. Määrärahalla on mahdollista työllistää valmennuksen ajaksi noin 50 työtöntä kuntalaista vuoden aikana.

Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuu laajenee 1.1.2025 koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Rahoitusvastuu alkaa aiempaa työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Työllistämistä edistävään palveluun osallistuminen ei jatkossa poista kunnan rahoitusvastuuta. Ainoastaan avoimille työmarkkinoille työllistyminen poistaa työttömän kuntalaisen kunnan maksuosuuden piiristä. Työttömyysetuuskustannukset tulevat kasvamaan uudistuksen myötä noin 2 100 000 euroa nykyisestä, mikä kompensoidaan valtionosuuksien kautta. Määrärahaa varataan 3 700 000 euroa.

Kotoutumispalvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupungin kotoutumispalvelut tuottaa lakisääteiset maahan muuttaneiden palvelut kaikille Riihimäelle ulkomailta muuttaneille henkilöille. Kotoutumispalvelut vastaa Riihimäen maahanmuuton tilannekuvan ylläpidosta ja hyvien väestösuhteiden edistämisestä kaupungissa. Kotoutumispalvelut tukee alueen yrityksiä kansainvälisyyteen ja työyhteisöjen monimuotoisuuteen liittyvissä tarpeissa. Toiminnassa korostuu työllistymiseen tähtäävät toimet kaksisuuntaisen kotoutumisen näkökulmasta. Kotoutumispalvelut tekee tiivistä yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialueiden, hyvinvointialueen, työvoimaviranomaisten, ELY- ja KEHA-keskuksien, eri ministeriöiden, Maahanmuuttoviraston, Poliisin sekä alueella toimivien oppilaitosten kanssa, erityisesti Hämeen ammattikorkeakoulun.

Kotoutumispalvelut tekee osaltaan kansainvälisten osaajien ja yritysten houkuttelutyötä. Riihimäki on erikoistunut korkean tason teknologian osaamiskeskukseksi ja tämän sektorin yritykset ovat usein kansainvälisiä. Kotoutumispalvelut tuottaa tulijoille asettautumispalveluita koko perheen tarpeet huomioiden.

Toimintaympäristö

Kaupungin strategiaan on kirjattu vuotuinen väestökasvutavoite 0,2 %. Vuoden 2023 kevästä alkaen tämä tavoite on toteutunut. Kasvu on nojannut pelkästään maahan muuttaneisiin, jotka ovat valinneet asuinkunnakseen Riihimäen. Kotoutumispalveluiden asiakasmäärä on kasvanut tasaisesti viimeisen vuoden aikana kymmenkertaiseksi 1/2023 tilanteesta ja kasvun arvioidaan jatkuvan tasaisena myös vuonna 2025. Riihimäki kansainvälistyy vauhdilla, mikä on myös tulevaisuuden näkökulmasta kilpailuetu muihin vastaavan kokosiin kuntiin verrattuna. Maahanmuutto on hyvin kompleksinen asia ja siksi kaupunki tarvitsee läpileikkaavan strategian kansainvälistymistä tukemaan.

Vuoden 2025 alussa astuu voimaan Kotoutumislain kokonaisuudistus, missä kuntien vastuuta kotoutumisen palveluista lisätään. Samaan aikaan lakiin on kirjoitettu täysin uusia velvoitteita kunnalle. Näitä ovat kotoutumisohjelma, kotoutumisen toimenpideohjelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio sekä kotoutumiskoulutuksen järjestäminen. Lisäksi laki velvoittaa kuntia tehostamaan kotoutuja-asiakkaiden palveluntarpeen arviota ja siitä johdetun kotoutumissuunnitelman tekoa. Nämä kaikki lainsäätäjän toimet tähtäävät kaksisuuntaisen kotoutumisen vahvistamiseen sekä maahan muuttaneiden työllistymisen tehostamiseen.

Kunnan kotoutumispalveluiden toiminnan rahoituksen kannalta lakimuutokset tuovat uusien velvoitteiden lisäksi valtion kompensatiojärjestelmän uudistumisen. Tätä kirjoittaessa ei tarkkoja eromääriä ole vielä käytettävissä, mutta kokonaisrahoitus pohja tulee kunnissa pienenemään merkittävästi.

Tammikuussa 2025 aloittaa toimintansa myös Etelä-Hämeen työllisyysalue. Valmistelussa on lähdetty vieraskielisten asiakkaiden osalta "Front Desk" ajattelusta, missä asiakkaan näkökulmasta kaikki kotoutumisen palvelut ovat saatavilla yhdestä pisteestä. Tämä täysin uusi ajattelu tulee arvion perusteella vahvistamaan asiakkaan ohjausta oikeaan palveluun sekä lyhentämään esimerkiksi kotoutumiskoulutuksen jonoja. Operatiivisen työn osalta

tämä tulee vaatimaan sekä työvoimaviranomaisten että kuntien kotoutumispalveluiden viranhaltijoiden välillä täysin uuden työtavan opettelua.

Arvio asiakasmäärän kasvusta perustuu Suomeen saapuvien tilapäistä suojelua hakevien tämänhetkiseen kasvuun. Maahanmuuttoviraston ennusteeseen 2025, Kotokunta Oy:n kanssa käytyihin keskusteluihin Riihimäen vastaanottokeskuksen asiakasmääräennusteista ensi vuoden osalta sekä yleisen Riihimäen kansainvälistymisen mukanaan tuoman kasvun.

Vuoden 2025 aikana kotoutumispalveluiden asiakasmäärän arvioidaan nousevan nykyisestä 660 asiakkaasta 1300 asiakkaaseen. Näistä kansainvälistä suojelua saavia olisi vuoden 2025 lopussa arvion perusteella 850 henkilöä.

Henkilöstösuunnitelma

Ripeän asiakasmäärän kasvun myötä on kotoutumispalveluiden palvelutarve selkeästi lisääntynyt. Henkilöstöä on tällä hetkellä 1+8, jotka on jaettu asiantuntijoihin sekä ohjaajiin. Toiminnan turvaamisen näkökulmasta kotoutumispalvelut esittää kahden määräaikaisen ohjaajan toimen vakinaistamista ja muuttamista viroiksi. Suomen kielen oppiminen on näyttäytynyt merkittävänä haasteena Riihimäellä. Etenkin kunnan palveluihin siirtyneet Ukrainasta sotaa paenneet ovat jääneet ilman tarvittavaa suomen kielen opetusta. Heidän työllistymisensä näkökulmasta olisikin ensiarvoisen tärkeää panostaa suomen kielen opetukseen myös tulevaisuudessa. Tätä tehtävää varten esitämme yhden määräaikaisen suomen kielen opettajan toimen lisäämistä kotoutumispalveluihin.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Yritysyhteistyö ja kansainvälinen houkuttelu

Kotoutumispalvelut on tehnyt tiivistä yhteistyötä kaupungin teknologia ja innovaatioyksikön sekä RTOY:n kanssa kansainväliseen yritys ja osaaja houkutteluun liittyen. Tähän liittyy myös paikallisten yritysten tukeminen kansainvälistymiseen ja kansainväliseen rekrytointiin liittyvissä asioissa. Tämä työ on pitkäjänteistä kehitystyötä, jonka strategisena tavoitteena on uusien yritysten kaupunkiin saaminen ja jo täällä olevien yritysten vankka tukeminen kansainvälistymisessä. Nämä ovat suoraan kaupungin elinvoimaa lisääviä toimia. Tämä työ on aloitettu vuonna 2024 ja sitä tullaan jatkamaan vuonna 2025.

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Kotoutumispalvelut on kohdentanut erityishuomiota lasten, nuorten ja lapsiperheiden kotoutumiseen. Vuotta 2025 ajatellen tämä on myös maamme hallitukseen kirjattu erillisyryhmä, jonka kotoutumiseen on kunnissa kiinnitettävä erityishuomiota. Erilaiset ryhmätoiminnot ja erityisesti ns. kotiäitien aktivoiminen on vuoden 2025 toiminnan keskiössä.

Oppilaitosyhteistyö

Myös Riihimäellä toimiva Hämeen ammattikorkeakoulu on lisännyt kansainvälisten opiskelijoiden määrää ja Riihimäen kampuksella on syksyllä 2024 aloittanut kaksi uutta kansainvälistä opintolinjaa. Tämä tarkoittaa noin kahden sadan uuden kansainvälisen opiskelijan saapumista Riihimäelle. Osa opiskelijoista muuttaa Riihimäelle perheineen. Kun ajatellaan opiskelijoiden pitämistä kaupungissa, vaatii se erityisesti opintojen alkuvaiheessa myös kaupungin kotoutumispalveluiden resurssia ja panosta asettautumispalveluiden tehokkaaseen hyödyntämiseen. Tässä asiassa kotoutumispalvelut on tehnyt ja tulee jatkossakin tekemään tiivistä yhteistyötä HAMK:n kanssa.

Ukrainasta Riksuun -projekti

Kotoutumispalvelut on johtanut tammikuusta 2023 alkaen koko kaupunkiorganisaation kattavaa varautumista Ukrainasta sotaa paenneiden siirtymiseen vastaanottopalveluista kunnan palveluiden piiriin (ts. kotikuntamerkinnän saaneet). Tätä työtä operoimaan on palkattu kolme ukrainankielistä ohjaajaa kotoutumispalveluihin. Tällä hetkellä tilapäistä suojelua saavien kotoutumisaika on kolme vuotta ja ensi vuoden alusta lukien kaksi vuotta. Tänä aikana on kotoutumispalveluiden tehtävänä integroida asiakkaat riihimäkeläiseen yhteisöön. Elokuussa 2023 kotikuntamerkinnän oli hakenut ja saanut yhteensä lähes 500 ukrainalaista.

Venäjän hyökkäyssodan jatkuessa Ukrainassa on arvioitu tilapäistä suojelua hakevien määrän Suomessa pysyttelevän ensi vuonna 15 000 henkilön suuruisena. Riihimäellä toimiva vastaanottokeskus on tämänhetkisesti kapasiteetiltaan 300 asiakkaan suuruinen. Kotoutumispalveluiden tekemien kyselyjen (2/2023 ja 12/2023) perusteella noin 80 % tilapäistä suojelua saavista Riihimäellä asuvista aikoo hakea kotikuntamerkintää edellytysten täytyessä Riihimäeltä. Rotaatio tulee vuoden 2025 aikana hidastumaan, mutta jatkuu arvioon perusteella tasaisena koko vuoden.

MOKU-hanke

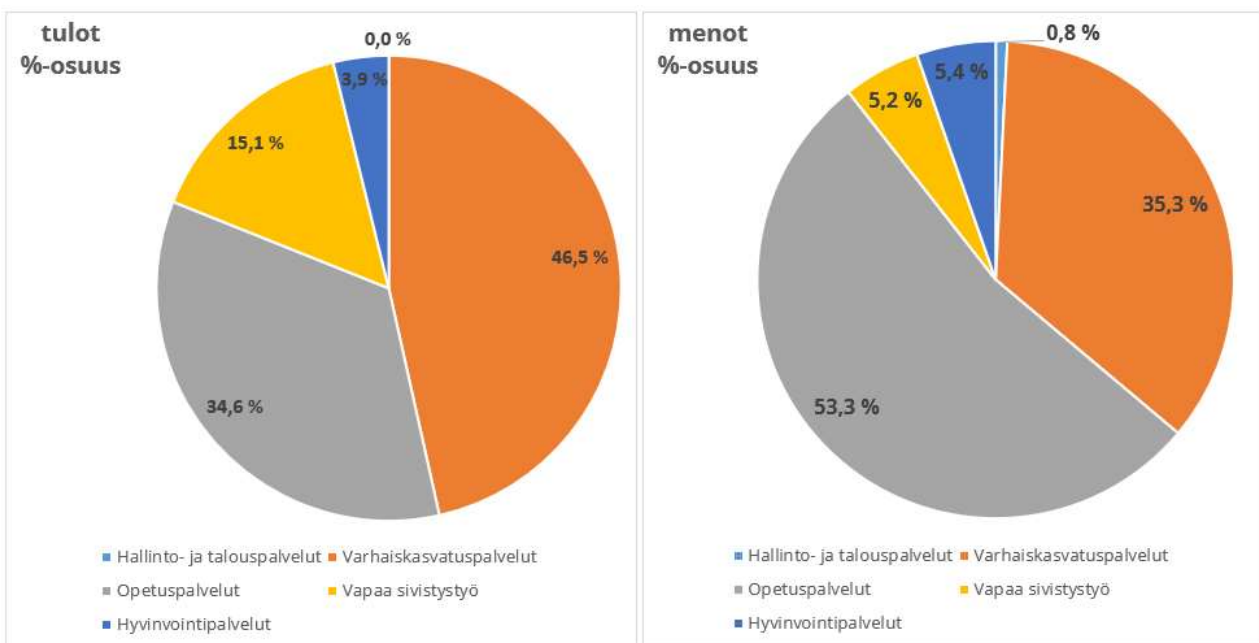
Kotoutumispalveluiden johdolla on valmisteltu Monikulttuurinen Etelä-Häme hankehakemusta. Hankehakemusta on valmisteltu yhdessä Etelä-Hämeen työllisyysalueen kuntien, OmaHämeen, HAMK:n, Hyrian sekä Kiipulan opiston kanssa. Hanke toteutuessaan pyrkii parantamaan kuntien ja hyvinvointialueen peruspalveluissa työskentelevien työntekijöiden valmiuksia kohdata monikulttuurisia asiakkaita. Hankehaku on käynnissä lokakuun 2024 loppuun ja mikäli rahoitus hankkeelle myönnetään, alkaisi se maaliskuussa 2025. Omarahoitusosuuden osalta tehdään sitten erillinen lisämäärärahaesitys.

TAVOITE	TOIMINTA	AIKATAULU
Kansainvälinen Riksu	Kaupungin läpileikkaava strateginen suunnittelu kansainvälistymistä tukemaan	2025 aikana
Alueen yritysten kansainvälistyminen	Houkuttelu, asettautumispalvelut, konkreettinen kv-rekrytointituki	2025–2026
Kansainvälisten opiskelijoiden pitäminen kaupungissa	Tiivis yhteistyö Hyrian ja HAMK:N kanssa kv-opiskelijoiden pitovoiman parantamiseksi. Asettautumispalvelut erityisesti opiskelijoille	2025
Kotiäitien kotoutuminen	Työvoiman ulkopuolelle jääneiden erityisesti äitien saattaminen kaupungin palveluiden piiriin	2025

Kaiken kaikkiaan vuosi 2025 tulee olemaan kotoutumispalveluiden osalta haastava ja toiminnan rahoituksen kannalta hyvin vaikeasti ennustettava. Maamme hallitus kaavaillee lisäsäästöjä valtion korvauksiin kunnille ja tämän säästön kohdentuminen on otettu tässä huomioon.

9.3 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala

	TP 2023	TA 2024	TOT 1/2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITITUOTOT	1 364 424	1 215 900	0	1 326 400	9,1
MAKSUTUOTOT	1 654 780	1 708 500	0	1 827 100	6,9
TUET JA AVUSTUKSET	2 024 151	2 227 000	0	1 543 400	-30,7
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 609 359	991 200	0	1 462 100	47,5
TOIMINTATUOTOT	6 652 715	6 142 600	0	6 159 000	0,3
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-37 175 651	-36 803 600	0	-38 083 600	3,5
PALKAT JA PALKKIOT	-30 192 763	-29 683 800	0	-30 857 800	4,0
HENKILÖSMUKULUT	-6 982 888	-7 119 800	0	-7 225 800	1,5
ELÄKEKULUT	-5 836 786	-5 883 200	0	-5 928 900	0,8
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-1 146 102	-1 236 600	0	-1 296 900	4,9
PALVELUJEN OSTOT	-8 689 915	-7 336 500	0	-9 102 300	24,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 238 577	-1 218 200	0	-1 308 400	7,4
AVUSTUKSET	-1 810 197	-1 964 300	0	-1 617 400	-17,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-9 435 909	-10 163 800	0	-9 841 100	-3,2
TOIMINTAKULUT	-58 350 250	-57 486 400	0	-59 952 800	4,3
TOIMINTAKATE	-51 697 535	-51 343 800	0	-53 793 800	4,8

Kuva 11 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan tulojen ja menojen osuudet vastuualueittain

Taulukko 28 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan vastuualueiden tulot ja menot sekä % osuudet

vastuualueet	Tulot	% osuus	Menot	% osuus	toimintakate
Hallinto- ja talouspalvelut	1 200	0,0 %	-470 100	0,8 %	-468 900
Varhaiskasvatuspalvelut	2 862 800	46,5 %	-21 187 200	35,3 %	-18 324 400
Opetuspalvelut	2 128 400	34,6 %	-31 941 300	53,3 %	-29 812 900
Vapaa sivistystyö	929 400	15,1 %	-3 139 400	5,2 %	-2 210 000
Hyvinvointipalvelut	237 200	3,9 %	-3 214 800	5,4 %	-2 977 600
Yhteensä	6 159 000	100,0 %	-59 952 800	100,0 %	-53 793 800

Toiminnan kuvaus

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala vastaa varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, vapaasta sivistystyöstä, taiteen perusopetuksesta, nuorisopalveluista, kirjastopalveluista ja avoimista hyvinvointipalveluista. Ammatillisen koulutuksen järjestämisestä on Hyria Koulutus Oy:llä, jonka kanssa järjestetään yhteistyössä tutkintoon valmistavaa koulutusta. Nuorten Ohjaamo ja työpajatoimintaa hankitaan sopimusperusteisesti Hyria säätiöltä. Palvelutuotannon ohella toimiala koordinoi kaupungin lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää työtä.

Toimintaympäristö

Merkittävin toimialaa koskeva lakiuudistus koskee oppimisen tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kokonaisuudistuksella pyritään selkiyttämään oppimisen tukea koskeva lainsäädäntö, päivitetään opetussuunnitelman perusteet ja mm. pidennettyä opivielvöllisyyttä koskeva sääntely, luovutaan kolmiportaisesta tuesta, uudistetaan päätöksentekoa ja asiakirjoja, tarkennetaan opetusryhmien muodostamista koskevaa sääntelyä sekä päivitetään opetushenkilöstön kelpoisuusasetus uudistetun perusopetuslain mukaiseksi. Sekä esi- ja perusopetusta että lukiokoulutusta koskevien muutosten on tavoitteena astua voimaan 1.8.2025. Koska lain ja säädösten tarkkaa sisältöä ei ole tiedossa – vain se, että uudistuksesta aiheutuu merkittäviä muutoksia mm. henkilöresursseissa ja opetusryhmien muodostamisessa, sisältyy toimeenpanoon huomattavaa taloudellista epävarmuutta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset ja yksikkökohtaiset ammattiryhmäkohtaiset mitoitusuudistukset uudistuvat 1.1.2030 lukien (varhaiskasvatustalaki 540/2018). Muutettiin kelpoisuusehtoihin vastataan Riihimäellä mm. vapautuvien vakanssien tarpeenmukaisilla nimikemuutoksilla sekä omalle henkilöstölle tarjotulla koulutustuella jatkokoulutautumiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut Orpon hallitusohjelman mukaisesti taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön ja valtionrahoitusjärjestelmän uudistamista valmistelevalle työryhmän. Uusi laki tulee vaikuttamaan sekä musiikkiopiston että taidekoulun toimintaan. Laki on tarkoitus saada voimaan 1.1.2027.

Väestömuutokset Riihimäellä näkyvät toimialalla monin tavoin. Riihimäen kansainvälistyminen ilmenee maahanmuuttajien, etenkin ukrainalaisten lasten määrän kasvuna varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa. Se ei kuitenkaan täysin poista seikkaa, että lasten ja nuorten määrä kokonaisuudessaan laskee näissä palveluissa; mikä puolestaan heijastuu kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskuna, koska alle 15-vuotiaiden ikäryhmäperusteisella korvauksella on suurin painoarvo. Vastaavasti väestön ikääntyminen näkyy etenkin avointen hyvinvointipalveluiden (kirjasto, Riksula) ja kansalaisopiston asiakaskunnassa. Kaupunkitasolla tulee kiinnittää erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen, esteettömyyteen, asumisratkaisuihin ja liikenneratkaisuihin.

Lasten ja nuorten osalta on osin risteäviä kehityskulkuja: ikäluokkien pieneneminen ilmenee esiopetusryhmien määrän ja yleisopetuksen ryhmien määrän laskuna, alkaneena lukuvuonna kumpiakin tarvittiin yksi ryhmä aikaisempaa vähemmän. Toisaalta lasten ja nuorten tuen tarpeen kasvu näkyy lisähenkilöstön (henkilökohtaistettu avustaja, koulunkäynnin ohjaaja, erityisopettaja) tarpeina. Osa näistä henkilöstömenoista jää kunnan maksettavaksi, osa voidaan rahoittaa esimerkiksi Valtion (ELY) erityiskustannuskorvauksella.

Hallitusohjelman mukaisesti perusopetukseen lisätään kaksi vuosiviikkotuntia äidinkielen ja kirjallisuuden vuosiluokille 1-2 sekä yksi vuosiviikkotunti matematiikkaan vuosiluokille 3-6. Tämä, yhteensä kolmen vuosiviikkotunnin lisäys ei Riihimäellä juuri tuo muutosta paikalliseen opetussuunnitelmaan. Sen sijaan yläkouluihin tulee lisätä ruotsin opetusta siirty-

mävaiheessa 2 vuosiviikkotuntia ja jatkossa 1 tunti. Vapaan sivistystyön valtionosuustuntien leikkaus on merkinnyt 800 tunnin vähennystä kansalaisopiston ohjelmassa alkaneena lukuvuonna. Hallitusohjelman kirjausoppimisen tuen, opinto-ohjauksen ja tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA-koulutuksen) vahvistaminen lukiokoulutuksessa toteutuu aikaisintaan vuonna 2026. Sen sijaan valtion erityisavustukset (hankerahoitus) on jo nyt vähentynyt merkittävästi Sivistyksen toimialalla, myönteisenä poikkeuksena koulu- ja oppilaitostyöhön saatu 80.000 euron hankerahoitus.

TE-palveluiden siirtyminen työllisyysalueen vastuulle 1.1.2025 merkitsee myös nuorten palvelukokonaisuuden eli Ohjaamo-palvelun, työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön asemoinnin uudelleen arviointia lähivuosina.

Yleinen turvallisuustilanne on käynyt arvaamattomaksi ja siksi turvallisuusnäkökohdat on huomioitava eri tavoin. Demokraattisen yhteiskunnan toimivuus tulee taata huolehtimalla eri väestöryhmien osallisuuden toteutumisesta. Kiinteistöjen osalta tulee terveellisyyden ohella huolehtia tarkoituksenmukaisesta lukituksesta ja kameravalvonnasta. Digitaalisessa ympäristössä on varmistettava käytettävien sovellusten tietosuoja, käyttäjien digitaitojen kehittyminen ja aivoterveys. Yhteisöjen arjessa tulee tukea hyvää vuorovaikutusta, opettaa käyttäytymistaitoja ja kiinnittää huomioita hyvinvoinnin johtamiseen.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala on sopeuttanut vuoden 2025 käyttötaloutta vakaan talouden ohjelman mukaisilla säästöillä yhteensä 546 000 euroa. Lukuvuotta 2024 - 2025 koskevat toimenpiteet on aloitettu jo syksyllä 2024. Säästöt jakaantuvat vastuualueittain seuraavasti:

- Varhaiskasvatus 112 000 euroa
- Opetuspalvelut 357 000 euroa
- Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus 77 000 euroa
- Hyvinvointipalvelut 0 euroa

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan strategiset tavoitteet ja mittarit on kytkeyty Riihimäen strategian 2035 mukaisesti kolmeen strategiseen tavoitteeseen Vastustamaton vartin kaupunki, Tulevaisuuden tekijöiden koti ja Kestävän kasvun yhteisö. Toimialan valtuustoon ja lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ovat samat, mutta toimenpiteet ja mittarit ovat kohdennetut: valtuustolle raportoidaan toimialatasoisista toimenpiteistä ja mittareista, lautakunnalle vastuualuetasoisista (ks. taulukot).

Osana kaupunginjohtajan kehitysohjelmaa suunnitellaan käynnistettäväksi vaiheittain päiväkodeissa ja kouluissa Positive Behavior Support (PBS) -viitekehyksen mukainen toimintamalli lasten sosioemotionaalisten taitojen ja käyttäytymisen tukemiseen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Toimintamalli on käytössä useissa kunnissa mm. Pro-toiminta nimellä. Suunnitellut toimenpiteet konkretisoivat Lapsiystävällinen kunta -työtä tavoitteiden mukaisesti.

Vakaan talouden ohjelman toimeenpano tuo toimialalle 568 400 euroa säästöt TA 2025 ja suunnitteluvuosina yhteensä 1.591.400 euroa.

Säädösperusteisten muutosten (oppimisen tuen kokonaisuudistus esi- ja perusopetuksessa) euromääräisiä muutoksia ei ole vielä mahdollista arvioida. Varautumista varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuusvaatimusten muutoksiin on siirretty vuoteen 2026; täydennyskoulutuskustannuksiin on varauduttu v 2025 20 000 eurolla. Yläkoulujen kahden (2) vuosiviikkotunnin lisäys ruotsin kielessä kahdelle ikäluokalle nostaa kustannuksia 200 000 eurolla.

Lukuvuodelle 2025-2026 ennakoidaan pidennettyjen oppivelvollisuuden oppilaiden määrän kasvua. Tämä tarkoittaa mahdollisesti sitä, että jos pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas (jatkossa varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas) opiskelee yleisopetuksen ryhmässä, tulee ryhmäkoon olla 20 ($23/26 > 20$). Jos taas oppilas opiskelee pienluokassa, voi luokassa olla vain kahdeksan oppilasta kymmenen sijasta, jos yli puolella oppilaista on pidennetyn oppivelvollisuuden päätös ($10 > 8$). Tämä kustannus-

vaikutus ei vielä sisälly talousarvioesitykseen. Lisäksi oppimisen tuen lakiuudistus voimistaa ilmiöitä taloussuunnitelmavuosina 2026–2027, jolloin saatetaan tarvita jopa kahdesta kolmeen (2-3) pienluokkaa lisää.

Varhaiskasvatuksessa jatkuu tietty yhteiskunnallinen kehitystrendi palveluiden käytössä: kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen käyttö sekä perhepäivähoito varhaiskasvatusmuotona vähenevät. Nämä tekijät vähentävät em. tukien kuluja, mutta lisäävät päiväkotipaikkojen tarvetta. Koska päiväkodissa aloittava on yhä useammin alle kolmevuotias lapsi, tarvitaan lakisääteisen mitoituksen vuoksi henkilöresursseja päiväkodeissa enemmän. Vuonna 2024 aloittaneiden uusien päiväkotiaavustajien (4) palkkakustannukset tulee huomioida koko TA-vuoden 2025 kattavana.

Uimahallin peruskorjauksen valmistumisen myötä esi- ja perusopetuksen uimaopetus jatkuu vuodenvaihteen jälkeen. Uimaopetuksen ja -valvonnan on aikaisemmin toteuttanut liikuntapalvelut ja kulut ovat olleet teknisen toimialan käyttötaloudessa ennen peruskorjausta. Jatkossa Liikuntapalvelut laskuttaa Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalta sisäisenä ostopalveluna 15 000 euroa.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan valtuustoon nähden sitova tavoite on kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin paraneminen ennaltaehkäisevän työn keinoin niin, että luodaan ja tuotetaan mahdollisuuksia asukkaiden hyvinvoinnille. Mittarina käytetään HYTE-kerrointa. Tämän lisäksi valtuustoon nähden sitovina tavoitteina esitetään ao. taulukon neljää (4) tavoitetta ja niihin kytkettyjä toimenpiteitä ja mittareita.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Vuonna 2023 Riihimäen HYTE-kerroin oli noin 610 000 euroa (v. 2022 530 000 euroa). HYTE-kerroin muodostuu yhteensä 20 mittarista, joista kuusi perustuu toiminnan tuotoksiin ja 14 kunnan omaan tekemiseen. Ne myös mittaavat nykytilannetta.

Taulukko 29 Sivistyksen ja hyvinvoinnin valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Edistämme hyvinvointia ja osallisuutta	Jokaisessa palveluyksikössä järjestetään vähintään yksi asiakastilaisuus. Hyvinvointisuunnitelmassa määritellään tavoitteet ja keinot, joiden toteutumista arvioidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa. Edistetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja osallisuutta	Toteutui / ei toteutunut HYTE-kerroin (0–100) Positive Behavior Support (PBS) -viitekehyksen mukainen toimintamallin pilotointi on käynnistynyt kahdessa vaka-yksikössä ja kahdessa peruskoulussa	(v.2023) 37/kaikissa yksiköissä on järjestetty väh. yksi asiakastilaisuus (v. 2023) 76/HYTE-kerroin on vähintään sama tai parempi kuin edellisenä vuonna Pilotointi ei ole käynnistynyt/on käynnistynyt
Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulevaisuuden taitoja	Panostamme digilukutaitojen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen läpi koulutuspolun (ml. henkilöstökoulutuksissa)	Jatkamme digilukutaidon opastusta kirjaston ja perusopetuksen yhteistyönä. Kouluterveyskyselyn kiusaamiseen liittyvät kysymykset (Sotkanetin indikaattorit 4772–4774, 367, 383, 376, 4835) Henkilöstökyselyn yhteisöllisyysosion tulos	v. 2023 järjestettyä koulutusta 35/40 koulutusta Kouluterveyskyselyn tulokset (2023) / parempi kuin lähtötason arvot (vuosi 2024) 4,60/ parempi kuin 4,60

		Kouluterveyskyselyn vuorovaikutustaitoihin liittyvät Sotkanetin indikaattorit (4831,329,338,347 sekä 354,358,362 ja 3828)	Kouluterveyskyselyn tulokset (2023) / parempi kuin lähtötason arvot
Laadukkaat palvelut	Asiakaskyselyt/huoltajakyselyt tehdään vastualueittain Varmistamme opetuksen, ohjauksen ja tarvittavien tukitoimien avulla, että koko ikäluokka saa perusopetuksen ja toisen asteen päättötodistuksen	Asiakaskyselyt/huoltajakyselyt on tehty ja tulokset raportoitu. Oppilaat, jotka eivät saaneet perusopetuksen päättötodistusta, lukumäärä (oppilasmäärä) Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat (Sotkanetin indikaattori 3219)	Ei ole tehty / On tehty ja tyytyväisyys palveluihin on vähintään 4 (asteikko 1–5) 2 (353) / 0 (n) (v. 2022) 8,8 / valtakunnallinen arvo (v. 2022 8,3)
Edistämme henkilöstön työssä jaksamista	Toteutamme hyvää johtamista Henkilöstöressurssien (määrä ja osaaminen) kohdentaminen ja varmistaminen (henkilömitoitukset, tehtävänkuvat, koulutus)	Lähiesihenkilön johtaminen - osion tulos henkilöstökyselyssä Työkyky-osion tulos henkilöstökyselyssä	(v. 2024) 4,92 / yli 4,92 (v. 2024) 4,49 / yli 4,49

Henkilöstösuunnitelma

	2021	2022	2023	11.9.2024	2025	2026	2027
Henkilöstö	752	774	786*	674**	774	759	743

*joista vakinaisia 586, määräaikaista 172 sekä työllistettyjä ja oppisopimuksella olevia 28 henkilöä.

**joista vakinaisia 574, määräaikaista 78 sekä työllistettyjä 6 henkilöä. Tuntiopettajia ei ole huomioitu.

Taulukossa ei ole mukana esim. kansalaisopiston tuntiopettajia, joilla ei ole em. ajankohdassa voimassa olevaa palvelussuhdetta Populuksessa. Taulukon luvuissa on huomioitu päällekkäiset palvelussuhteet (keskeytys omalla palvelussuhteella), joten jokainen henkilö on laskettu mukaan kerran.

TOIMIALA SIVISTYS JA HYVINVOINTI

VASTUUALUE Hallinto- ja tukipalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	18 297	800	1 200	50,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	242	0	0	
TOIMINTATUOTOT	18 539	800	1 200	50,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-429 292	-281 200	-391 000	39,0
PALKAT JA PALKKIOT	-234 468	-229 400	-321 600	40,2
HENKILÖSVUKULUT	-194 824	-51 800	-69 400	34,0
ELÄKEKULUT	-265 315	-42 800	-56 100	31,1
MUUT HENKILÖSVUKULUT	70 491	-9 000	-13 300	47,8
PALVELUJEN OSTOT	-41 923	-123 000	-59 100	-52,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 639	-17 800	-5 900	-66,9
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 268	-17 400	-14 100	-19,0
TOIMINTAKULUT	-489 122	-439 400	-470 100	7,0
TOIMINTAKATE	-470 583	-438 600	-468 900	6,9

Toiminnan kuvaus

Vastuualue sisältää sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialakohtaiset hallinto- ja tukipalvelut sekä kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteiden valmistelun, koordinoinnin ja seurannan.

Toimintaympäristö

Koko toimialaa koskevat muutokset liittyvät lainsäädäntöön, hallitusohjelmaan ja hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä palveluverkko- ja toimitilaohjelman toimenpiteisiin. Keskeistä taloussuunnitelmakaudella 2025–2027 on sovittava toimialan henkilöstön määrä, kelpoisuudet (osaaminen) ja henkilöstömenot tiukentuvaan talouteen, lasten ja nuorten määrän vähenemiseen, päivitettyyn palveluverkkoon sekä varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta koskeviin lakiuudistuksiin.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Talous-, tieto-, henkilöstö- ja yleishallinnon sisäisten prosessien kehittäminen yhteistyössä Hallinto- ja konserni -toimialan kanssa. Kaupungin hyvinvointisuunnitelman mukaisten toimenpiteiden kaupunkitason koordinointi.

Henkilöstösuunnitelma

Vastuualueen henkilöstömäärä on viisi (5), eikä siinä ole muutoksia.

TOIMIALA SIVISTYS JA HYVINVOINTI

VASTUUALUE Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	110 460	210 400	310 400	47,5
MAKSUTUOTOT	1 061 440	1 089 500	1 203 100	10,4
TUET JA AVUSTUKSET	498 352	204 000	141 700	-30,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 255 008	745 600	1 207 600	62,0
TOIMINTATUOTOT	2 925 260	2 249 500	2 862 800	27,3
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-13 542 379	-13 471 100	-14 869 400	10,4
PALKAT JA PALKKIOT	-10 939 655	-10 766 900	-11 964 100	11,1
HENKILÖSMUKULUT	-2 602 724	-2 704 200	-2 905 300	7,4
ELÄKEKULUT	-2 163 576	-2 252 500	-2 399 200	6,5
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-439 148	-451 700	-506 100	12,0
PALVELUJEN OSTOT	-2 314 559	-2 186 100	-2 394 200	9,5
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-124 723	-157 400	-154 400	-1,9
AVUSTUKSET	-1 703 407	-1 910 000	-1 560 000	-18,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 990 954	-2 113 200	-2 209 200	4,5
TOIMINTAKULUT	-19 676 022	-19 837 800	-21 187 200	6,8
TOIMINTAKATE	-16 750 761	-17 588 300	-18 324 400	4,2

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatus tuottaa palveluina kunnallista varhaiskasvatusta, esiopetusta, avointa varhaiskasvatusta, perusopetuksen iltapäivätoimintaa ja koululaisten kesätoimintaa. Lasten kotihoidontuen, lasten lakisääteisen yksityisen hoidon tuen ja lasten yksityisen hoidon tuen kuntalisän kustannukset ovat tulosalueen talousarviossa. Lakisääteisenä tehtävänä on myös yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta. Perusopetukselle tuotetaan ostopalveluna koulunkäynti- ja aamupalvelut. Vastuualue tuottaa hyvinvointialueelle ostopalveluna erityishuolto-ohjelman omaavien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulun loma-aikojen toimintaa.

Toimintaympäristö

Varhaiskasvatuksessa on suunnitelmakaudella näkyvissä monia muutoksia. Vaikka lasten määrä on vähentynyt, se ei vielä juurikaan näy palvelun kysynnässä. Perhetalon tarveselvityksen yhteydessä selvitetään myös Peltosaaren päiväkodin tulevaisuuden tilatarpeet. Selvitys tehdään alkuvuonna 2025.

Varhaiskasvatus varautuu suunnitelmavuosina 1.1.2030 voimaan astuvaan lakimuutokseen. Lakimuutoksen myötä varhaiskasvatuksen lastenhoitajia on kussakin päiväkotiryhmässä nykyisen kahden sijasta yksi. Ryhmään tulee hoitajan tilalle rekrytoida joko varhaiskasvatuksen opettaja tai varhaiskasvatuksen sosionomi. Vuonna 2025 ja 2026 muutetaan lastenhoitajien vakansseja sosionomin tehtäväksi siltä osin, kun vakituisessa tehtävässä oleva lastenhoitaja saavuttaa varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuuden.

Lasten tilanteet ovat usein haasteellisia ja heidän tuen tarpeensa on kasvanut. Tämä näkyy lisähenkilöstön tarpeena niin perusopetuksen koulunkäyntiohjaajien osalta kuin varhaiskasvatuksen henkilöstön osalta. Pienluokkien määrän lisääntyminen ja mahdollinen perusopetuslain muutos vuonna 2025 lisäävät henkilöstötarvetta. Kun oppilas on toisen kunnan sijoittama, voidaan avustajakustannukset laskuttaa kotikunnalta. Korvaus tulee kuitenkin vasta jälkikäteen. Vuonna 2025 todennäköisesti kahdella oppilaalla, joiden kotikunta ei ole Riihimäki on avustaja. Tämä näkyy henkilöstömenona vuonna 2025, vaikka korvaus tulee vasta myöhempinä vuosina. Lisäksi kasvaneen tarpeen vuoksi on määräaikaiseen työsuhteeseen palkattu kolme vakanssimäärän ylittävää koulunkäyntiohjaajaa.

Riihimäen väestö kansainvälistyy. Hämeen ELY-keskus on myöntänyt Riihimäelle kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukaisia kustannusten korvauksia. Hakemukset on tehty kattamaan henkilökohtaisen avustajan palkkauksesta syntyneitä kustannuksia. Tämä koskee jo vuonna 2024 kolmea lisähenkilöä. Vuonna 2025 henkilöitä on arvion mukaan neljä. Kustannukset korvataan täysimääräisinä, mutta korvaus tulee jälkikäteen. Kyseiset henkilöt on palkattu määräaikaisiin työsuhteisiin, ja he lisäävät henkilöstömäärää ja -kustannuksia.

Vaikka alle kouluikäisten lasten määrä vähenee, ei tämä juurikaan vielä näy päiväkotien henkilöstömäärässä. Yhä useammin päiväkotiin sijoittuu alle kolmevuotias lapsi. Alle kolmevuotiaiden osalta tulee yksikössä mitoittaa neljää lasta kohden yksi kelpoisuusehtojen mukainen henkilö. Yli kolmevuotiaalla suhde on yksi henkilö seitsemää lasta kohden.

Kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen käyttö on vähentynyt. Arvio on, että näihin toimiin käytettävien avustusten määrä vuonna 2025 vähenee 350 000 euroa.

Perhepäivähoidon hakijat ovat selvästi vähentyneet. Tämä konkretisoituu perhepäivähoidotajien määrän vähenemisenä. Vuonna 2025 vapautuu tämän hetken tiedon perusteella kaksi perhepäivähoitajan tehtävää.

Kaupungin esiopetusryhmien määrä vähenee 1.8.2025 alkaen yhdellä ryhmällä. Todennäköisesti ryhmää kuitenkin tarvitaan alle esiopetusikäisten palvelun järjestämisessä.

Sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen kustannukset ovat kasvaneet, tästä syystä varhaiskasvatuksen palveluiden oston tulee lisätä 35 000 euroa.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen varhaiskasvatuksen määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- Lastenhoitajien tehtäviä ei muuteta sosionomin tehtäväksi v. 2025.
- Yksi Iltapäivätoiminnan ryhmä vähemmän syksyllä 2024 (Uramo): 30 000 euroa
- Perhepäivähoitajien määrä väheni yhdellä syksyllä 2024. 34 000 euroa
- Palveluohjaajan vakanssista luopuminen vielä epävarmaa.
- Yksi esiopetusryhmä vähenee syksyllä 2025. 48 000 euroa

Näistä syntyy yhteensä 112 000 euron säästöt vuoteen 2024 käyttömenoihin verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Taulukko 30 Varhaiskasvatuksen vastualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Edistämme hyvinvointia ja osallisuutta	Varhaiskasvatuksen asiakkaat ovat mukana palveluiden kehittämisessä	Jokaisessa toimintayksikössä järjestetään huoltajille toiminnan kehittämiseen keskitettyä tilaisuus	Järjestetty 2024 kaikissa yksiköissä/ Toimitetaan 2025 edelleen kaikissa toimintayksiköissä vähintään yksi tilaisuus

	Reilu Riksu -mallin käyttöönotto	Jokaisessa yksikössä on mallin mukainen rakenne ja malli on otettu käyttöön	Käyttöönotto aloitettu 2024/ 2025 Malli käytössä kaikissa toimintamuodoissa vastuualueella
Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulo-levaisuuden taitoja	Varhaiskasvatukseen digitaitostrategian toteuttaminen. Junailijankadun päiväkotitoiminta osallistuu ERASMUS-hankkeeseen, jossa tavoitteena on mm. robotiikan edistäminen varhaiskasvatuksessa	Arvioidaan strategian toimenpiteiden toteuttaminen Hankkeen toteuttaminen	Strategia on valmistunut 2024/ Vuonna 2025 vähintään 50 % toimenpiteistä on toteutettu Hanke toteutuu ja raportoidaan hakemuksen mukaisesti 2025
Laadukkaat palvelut	Vuoden 2025 varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn toteuttaminen	Asiakaskyselyn tulos.	Kaikissa kysymyksissä 80 -90% vastauksista sijoittui vuonna 2023 tasolle neljä tai viisi (hyvin tai erinomainen) / Kyselyn tulos vuonna 2025 vähintään vuoden 2023 tasolla
Edistämme henkilöstön työssä jaksamista	Jokaisessa yksikössä on laadittu henkilöstökyselyyn perustuva kehittämissuunnitelma	Kaupungin henkilöstökyselyn työhyvinvointia mittaava osio	Henkilöstökyselyn työhyvinvointia mittaavien kysymysten (työn sisältö) arvo vuonna 2024 erinomaisella tasolla (5.04). / Tulos edelleen erinomaisella tasolla

Tunnusluvut Varhaiskasvatus	Tp 2023	Ta 2024	TA 2025
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä 31.12: kunnallinen varhaiskasvatus (sisältää esiopetusikäisten lasten täydentävän varhaiskasvatuksen osuuden, ei avointa varhaiskasvatusta)	1079	1050	1020
Yksityisen hoidon tuen piirissä lapsia keskimäärin/kk	96	130	100
Lakisääteinen kotihoidon tuki (sisältää osittaisen hoidon tuen) lapsia keskimäärin/kk	289	370	290
Lapsia esiopetuksessa 31.12. * sisältää myös 5-vuotiaiden esiopetuskokeilun	252	250	240
Lapsia iltapäivätoiminnassa 31.12.	220	260	240

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön lukumäärä 11.9.2024 tietojen mukaan:

	Vakitui- nen	Määräaikai- nen	Työllis- tetty	Yh- teensä
varhaiskasvatuspalvelut	268	46	3	317

TOIMIALA SIVISTYS JA HYVINVOINTI

VASTUUALUE Opetuspalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	1 138 904	931 000	940 000	1,0
MAKSUTUOTOT	9 415	0	0	
TUET JA AVUSTUKSET	1 325 950	1 801 700	960 500	-46,7
MUUT TOIMINTATUOTOT	322 149	226 600	227 900	0,6
TOIMINTATUOTOT	2 796 418	2 959 300	2 128 400	-28,1
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-19 293 618	-19 274 600	-18 836 900	-2,3
PALKAT JA PALKKIOT	-15 855 458	-15 671 200	-15 353 700	-2,0
HENKILÖSVUKULUT	-3 438 160	-3 603 400	-3 483 200	-3,3
ELÄKEKULUT	-2 786 122	-2 954 600	-2 839 000	-3,9
MUUT HENKILÖSVUKULUT	-652 038	-648 800	-644 200	-0,7
PALVELUJEN OSTOT	-5 574 211	-4 330 900	-5 659 200	30,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-821 961	-719 300	-824 300	14,6
AVUSTUKSET	-100 000	-47 400	-50 500	6,5
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 505 265	-6 979 600	-6 570 400	-5,9
TOIMINTAKULUT	-32 295 055	-31 351 800	-31 941 300	1,9
TOIMINTAKATE	-29 498 637	-28 392 500	-29 812 900	5,0

Toiminnan kuvaus

Perusopetusta tarjotaan 1.-5. luokkien oppilaille seitsemässä alakoulussa ja 6.-9. luokille kolmessa yläkoulussa. Musiikkipainotteista opetusta järjestetään yhdellä ala- ja yläkou- lulla. Kouluissa toimii useita erityisryhmiä sekä vaativan erityisen tuen ryhmiä. Tarvittaessa erityisen tuen oppilaalle voidaan tarjota opetusta pienessä opetusryhmässä joko pitkä- kestoisesti tai lyhyenä kuntouttavana jaksena. Yksi erityisryhmistä opiskelee Mäkikujan perhetukikeskuksen yhteydessä.

Alakouluissa toimii kaksi valmistavan opetuksen ryhmää ja yläkoulujen yhteydessä yh- destä kahteen ryhmää. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat integroituvat ikätasonsa mukaiseen opetusryhmään, missä kotoutumisen sekä suomen kielen taidon kehittymistä

tuetaan edelleen. Perusopetusta täydentävänä opetuksena tarjotaan oman äidinkielen opetusta.

Lisäksi perusopetus tuottaa koulukuljetuspalveluita oppilaille, jotka sitä tarvitsevat matkan pituuden, vaikeuden tai vaarallisuuden vuoksi tai terveydellisistä syistä.

Riihimäen lukio tuottaa monipuolisia lukiokoulutuspalveluja alueen nuorille. Opiskelijoita lukiossa on noin 510, minkä lisäksi vankilaopetuksen piirissä on noin 40 opiskelijaa. Hyria koulutus Oy:n kahden tutkinnon opiskelijoita lukiossa on noin 40. Lukion ja Hyrian yhteistyönä järjestetään tutkintoon valmentavaa koulutusta eli TUVA-koulutusta opiskelijoille, jotka tarvitsevat valmentavaa koulutusta ennen toisen asteen opintoja tai joilla on perusopetuksen oppimäärän suorittaminen kesken. Lisäksi on aloittanut s2-tuettu tutkintokoulutukseen valmentava ryhmä.

Opetuspalveluille yhteistyö muiden toimialojen kanssa on tärkeää. Myös yhteistyö Suomen Icehearts ry:n, Riihimäen ev.lut. seurakunnan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa edistää osaltaan opetuspalveluiden hyvinvointityötä. OmaHämeen kanssa käynnistetään yhteisövaikuttavuuden toimintamallia oppilasta tukevan monialaisen työn ja yhteisöllisen hyvinvointityön vahvistamiseksi.

Toimintaympäristö

Perusopetuspalveluissa korostuu oppilaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen sekä tarve edistää koulu yhteisöön kiinnittymistä ja ajantasaisen tuen ja avun saantia. Tarpeisiin vastataan kehittämällä koulun toimintakulttuuria, vahvistamalla varhaista ja ennakoivaa tukea, selkiyttämällä oppimisen tuen prosesseja sekä vahvistamalla monialaista yhteistyötä.

Esi- ja perusopetuksessa oppimisen tukeen liittyvä lainsäädäntö muuttuu 1.8.2025 alkaen. Oppimisen tuen painopiste tulee siirtymään entistä vahvemmin ennakoiviin tukitoimiin. Huomiota kiinnitetään ryhmäkokoihin, jotta varmistetaan oppilaskohtaisten tukitoimien vaikuttavuus. Opetuksen järjestäjän tulee varautua laaja-alaisten erityisopettajien työpanoksen saatavuuteen, ennakoivan tukiopetuksen tarjoamiseen sekä opetuskielen tukiopetukseen oppilaille, jotka tarvitsevat tukea suomen kielen taidon vahvistamiseen. Tulevista linjauksista on saatavilla vasta ennakkotietoa, joten resursointitarpeisiin ei voida varautua vielä talousarviovaiheessa.

Perusopetuksessa aloittavien ikäluokkien oppilasmäärä pienenee vähitellen. Toistaiseksi yläkoulujen ikäluokat ovat vielä suuria, ja jokainen yläkoulu ylittää lautakunnan määrittelemät oppilasmääräraajat.

Perusopetuksen oppilasmäärä, tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrä prosentteina

Lukuvuosi	Oppilasmäärä	Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden määrä
2024-2025	2878	25,5 %
2023-2024	2947	24,5 %
2022-2023	3041	24 %
2021-2022	3003	23 %
2020-2021	3062	21 %

Vähenevä oppilasmäärä vaikuttaa palveluverkon rakenteeseen. 6.5.2024 kaupunginvaltuusto päätti, ettei Itäisen koulun ja päiväkodin uudisrakennusta toteuteta. Kalevantalon väistötilojen kohdentamisesta Peltosaaren koulun käyttöön luovutaan vuonna 2026 eikä uusia tiloja osoiteta. Peltosaaren kouluun ei oteta 1.-luokkalaisia syksyllä 2025, ja syksyllä 2026 koulun 3.-5. luokkien oppilaat siirtyvät opiskelemaan muussa koulussa. Itäiseen kouluun suunnitellut vaativan erityisen tuen tilat on tarpeen suunnitella ja toteuttaa joko lisärakentamisena tai uudisrakennuksena jonkin muun koulun yhteydessä.

Venäjänsä hyökkäyssota Ukrainaan on lisännyt maahanmuuttajaoppilaiden määrää. Valmistavaan opetukseen osallistuvista noin kolme neljäsosaa on kansallisuudeltaan ukrainalaisia. Riihimäelle suuntautuu myös työperäistä sekä opiskelijoiden maahanmuuttoa. Lukuvuosi 2024 alkoi kahden valmistavan opetuksen ryhmän turvin, mutta pian ryhmiä tarvittiin kaksi lisää. Lisäksi yleisopetukseen integroituvien maahanmuuttajaoppilaiden kielitaidon ja opiskelun tukeminen sekä s2-opetus (suomi toisena kielenä) vaatii resursointia. Kunnassa on myös kasvava määrä oppivelvollisuusikäisiä 16-18-vuotiaita maahanmuuttajataustaisia nuoria, joilla on tarve saada s2-Tuva-opetusta suomen kielen oppimiseksi ja opiskelun mahdollistamiseksi toisella asteella.

Perusopetuksen oppilaat, joiden kansalaisuus Ukraina

Lukuvuosi	Oppilaat, joiden kansalaisuus Ukraina
2024-2025	109
2023-2024	88
2022-2023	80
2021-2022	-

Myös lukiokoulutuksessa oppilaiden tuen ja opinto-ohjauksen tarve korostuu. Nelivuotisten opiskelijoiden määrä on aiempiin vuosiin verrattuna kasvanut, mutta kasvu näyttää tasaantuneen. Opiskelijoiden yksilölliset terveydelliset tarpeet edellyttävät entistä enemmän opintojen henkilökohtaista räätälöintiä. Toisaalta oppivelvollisuuden laajenemisen myötä sitoutuminen lukio-opintoihin on lisääntynyt, ja oppilaitoksen vaihtamista tapahtuu aiempaa vähemmän.

Ylioppilastutkinnon suorittaneet, lukion päättötodistuksen saaneet sekä 4. vuotta opiskelevien määrä

Yo-tutkinnon suorittaneiden määrä	Yo-tutkinnon suorittaneiden määrä	Lukion päättötodistuksen saaneiden määrä	Lukion päättötodistuksen saaneiden määrä	4. vuotta opiskelevien määrä
12/2023	6/2024	12/2023	6/2024	8/2024
20	122	19	119	21

Saatavissa oleva perusopetuksen hankerahoitus on edelleen vähentynyt lukuvuonna 2024-2025 huomattavasti. Myös lukion hankerahoitus vähenee tulevina vuosina. Opetuspalveluiden valtionavustuksia talousarviovuodelle 2025 on budjetoitu noin 1,26 M euroa vähemmän kuin talousarviossa 2024 on kirjattu.

Perusopetuksessa rahoituksellisesti merkittävimpana jatkaa Koulutuksellisen tasa-arvon edistämishanke. Jengiytymistä ehkäisevän hankkeen kautta on rekrytoitu yläkouluille yksi kouluvalmentaja. Harrastamisen Suomen mallin mukainen harrastustoiminta jatkuu edelleen tarjoten lapsille ja nuorille monipuolisia ja maksuttomia harrastusmahdollisuuksia omalla koululla ja lähialueilla. Uutena hankkeena toteutetaan Liikettä yläkouluun -hanke,

jonka tavoitteena on lisätä yläkoululaisten koulupäivän aikaista liikkumista, edistää koulujen aktiivisuuden kannustavaa toimintakulttuuria sekä kohdentaa tukea tarvitseville nuorille liikuntaneuvonnan palveluja.

Perusopetuspalvelut on myös mukana Robotiikkakampuksen koordinoimassa Erasmus+ akkreditointi -hankkeessa, joka tarjoaa rahoituksen kansainvälisen yhteistyön ja lyhytaikaisen liikkuvuuden toteuttamiseen. Kaikilla perusopetuksen kouluilla on vuorollaan mahdollisuus osallistua hankkeen toimintaan.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen opetuspalvelujen määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyvät seuraavat säästötoimet:

- Tuleva tuntijakomuutos 1.8.2025 luokilla 1–3 ei aiheuta kustannuksia.
  - Oikeutta luontaiseturuokailuun rajataan. 32 000 euroa
  - Yhteensä viiden (5) luokanopettajan vähennys. 300 000 euroa
  - Yläkouluissa (Karassa ja Harjunrinteellä) perusopetusryhmiä on 3 vähemmän kuin edellisenä lukuvuonna. Ei suoraa vaikutusta vakansseihin, mutta vähentää opettajien tuntimäärää. Aineenopettajien tarve vähenee asteittain. Päätös ylituntien rajaamisesta 20 %:iin opv:stä on lisännyt tarvetta palkata tuntiopettajia.
  - Oppilaaksiotto Peltosaaren 1. luokalle päättyy elokuussa 2025. 25 000 euroa
- Näistä syntyy yhteensä 357 000 euron säästöt vuoteen 2024 käyttömenoihin verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Taulukko 31 Opetuspalveluiden vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Edistämme hyvinvointia ja osallisuutta	Otamme käyttöön Reilu Riksu -toimintamallin	Reilu Riksu -mallin mukaiset prosessit ja käytänteet otettu käyttöön.	2024 Reilu Riksu -mallin käyttöönotto aloitettu/ 2025 malli on käytössä kaikissa toimintamuodoissa jokaisessa yksikössä.

	Edistämme oppilaskunnan /opiskelijakunnan aktiivisuutta ja aitoa vaikutusmahdollisuutta.	Oppilaskunnan hallituksen/ opiskelijakunnan hallituksen itsearviointi	2024 osa oppilaskuntien hallituksista on tehnyt itsearvioinnin / 2025 kaikki oppilaskuntien hallitukset ovat tehneet itsearvioinnin. Kokemus aktiivisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista tasolla hyvä.
Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulevaisuuden taitoja	Osallistumme Lukeva koulu -malliin. (Kansallinen lukutaitostrategia 2030)	Lukevan kulttuurin kehittämiseen liittyvät konkreettiset keinot tavoitteellisesti hyödynnettyinä. Digitaitostrategian toteutumista arvioidaan.	2024 lukevan kulttuurin kehittämistoimia tehty satunnaisesti/ 2025 lukevan kulttuurin kehittämistoimia tehdään määrätietoisesti ja johdetusti jokaisessa yksikössä. 2024 digistrategia on valmistunut/ 2025 digistrategian toteuttamista arvioidaan Opeka-arviointia hyödyntäen. Riihimäen opettajien taitotaso ylittää kansallisen taitotason keskiarvon.

	Huolehdimme ympäristömme siisteydestä ja viihtyvyydestä ja harjoitteleminen kestävästä elämäntapaa.	Ekoauditointi, Viherlippu -arviointi tai muu koulukohdainen arviointi opilaita/ opiskelijoita osallistaen.	2024 arviointi tai auditointi on tehty joissakin yksiköissä. / 2025 arviointi tai auditointi on tehty, ja jokainen yksikkö on edennyt asettamiinsa tavoitteissa.
Laadukkaat palvelut	Huoltajakysely	Huoltajakysely on tehty ja raportoitu lautakunnalle	2024 kyselyä ei ole tehty./ 2025 kysely on tehty ja vastaukset raportoitu lautakunnalle.
Edistämme henkilöstön työssä jaksamista	Sitoudumme yhteisiin pelisääntöihin sekä avoimeen ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen ja edistämme iloa ja yhteisöllisyyttä arjessa.	Kaupungin henkilöstökyselyn työhyvinvointia mittaava osio (työn sisältö ja yhteisöllisyys)	2024 henkilöstökyselyn työhyvinvointia mittaavat kysymykset a) työn sisältö, arvo 4,98 tasolla hyvä ja b) yhteisöllisyys, arvo 4,55 tasolla hyvä. / 2025 em. indikaattorit samalla tai korkeammalla tasolla.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön lukumäärä 11.9.2024 tietojen mukaan:

	Vakitui- nen	Määräaikai- nen	Työllis- tetty	Yh- teensä
opetuspalvelut	235	31	1	267

TOIMIALA

SIVISTYS JA HYVINVOINTI

VASTUUALUE
ja musiikkiopisto)

Vapaa sivistystyö (kansalaisopisto) ja taiteen perusopetus (taidekoulu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNNTITUOTOT	109 170	73 000	73 000	0,0
MAKSUTUOTOT	552 911	567 000	572 000	0,9
TUET JA AVUSTUKSET	40 688	63 400	273 400	331,2
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 869	10 900	11 000	0,9
TOIMINTATUOTOT	713 638	714 300	929 400	30,1
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-2 222 286	-2 097 700	-2 196 500	4,7
PALKAT JA PALKKIOT	-1 808 684	-1 676 800	-1 772 600	5,7
HENKILÖSMUKULUT	-413 602	-420 900	-423 900	0,7
ELÄKEKULUT	-341 198	-350 100	-350 600	0,1
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-72 404	-70 800	-73 300	3,5
PALVELUJEN OSTOT	-186 984	-182 400	-449 200	146,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-40 792	-59 800	-59 800	0,0
AVUSTUKSET	-1 040	-1 000	-1 000	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-393 845	-433 600	-432 900	-0,2
TOIMINTAKULUT	-2 844 947	-2 774 500	-3 139 400	13,2
TOIMINTAKATE	-2 131 309	-2 060 200	-2 210 000	7,3

Toiminnan kuvaus

Riihimäen kansalaisopiston tehtävänä on antaa opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kansalaisopisto saa vuosittain tuntiperusteista valtionosuutta noin 6 600 vuosituntiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Riihimäen taidekoulu antaa laajan oppimäärän mukaista tasolta toiselle etenevää taiteen perusopetusta 6-18 -vuotiaille lapsille ja nuorille sekä aikuisille. Taidekoulu toimii kansalaisopiston alla erillisenä yksikkönä. Taidekoulussa on kuvataiteen ja kädentaitojen linjat. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten emotionaaliselle, esteettiselle

ja eettiselle kasvulle, sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen.

Riihimäen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet elinikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Opetusta annetaan Riihimäen lisäksi myös Lopen ja Hausjärven kunnissa. Musiikkiopisto saa toimintaansa vuosittain tuntiperusteista valtionosuutta 17 280 vuosituntiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Oppilaitoksilla on yhteinen rehtori, joka vastaa lisäksi koko kaupungin taiteen perusopetuksen koordinoinnista (musiikki-, tanssi-, ja teatteritaiteet). Rehtorin tukena hallinnossa on kaksi apulaisrehtoria.

Toimintaympäristö

Valtion talousarvioon 2024 sisältyi leikkaus kansalaisopistojen valtionosuuksiin. Riihimäen kansalaisopistolle tämä tarkoitti 1037 opetustunnin leikkausta lukuvuoden 2024–2025 suunniteltuihin tunteihin. Leikkaus toteutettiin keväällä 2024 uutta lukuvuotta suunniteltaessa.

Riihimäen taidekoulun siirtymä yleisestä oppimäärästä laajaan oppimäärään tapahtuu vaiheittain niin, että kaikki oppilaat ovat laajan oppimäärän piirissä lukuvuonna 2025-2026. Tavoitteena on ollut hakea opetustuntikohtaista valtionosuutta taidekoululle. Opetustuntikohtaisen valtionosuuden pariin pääsy on kuitenkin haastavaa ja on tullut ajankohdaiseksi tarkastella yleisen ja laajan oppimäärän laajuutta ja oppilasmäärää suhteessa kustannuksiin ja arvomaailmaan.

Kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) sopimuskorotukset ja kunta-alan yleinen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) sopimuskorotukset vuonna 2024 ja 2025 vaikuttavat palkkakustannusten nousuna. Sopimuskorotuksia kompensoimaan on jo lukuvuodelle 2024-2025 musiikkiopistossa tehty opetustuntien rajausta ylitunteja ja erilliskorvauksia rajaten. Kansalaisopistolla huolehditaan tarkemmin kurssien minimimäärien täyttymisestä. Taidekoululla kiinnitetään huomiota oppilasmäärän kasvattamiseen

niin että ryhmäkoot ovat oikeansuuntaisia. Palvelujen ja tarvikkeiden ostoihin kiinnitetään huomiota koko vastuualueella.

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman (2023) mukaisesti hallitus uudistaa taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön. Tavoitteena on opetuksen saavutettavuuden parantaminen eri taiteenalat huomioiden. Taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön perusta on peräisin 1990-luvulta, jolloin myös rahoitusjärjestelmä on pitkälti luotu. Tarve koulutusmuodon kokonaisuuden kehittämiseen on tunnistettu. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut työryhmän uudistusta valmistelemaan. Työryhmän toimikausi on 1.3.2024-30.6.2025. Laki on tarkoitus saada voimaan 1.1.2027. Uusi laki tulee vaikuttamaan sekä musiikkiopiston että taidekoulun toimintaan.

Vapaan sivistystyön vastuualueen oppilaitosten toimintaan ja talouteen vaikuttavat alueen ikä- ja väestörakenteen muutokset, kuten senioriväestön kasvu ja maahanmuuttajien kielikoulutuksen tarpeen kasvu. Ukrainan sodan vaikutus näkyy mm. ruoan kasvaneissa hinnoissa. Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2024 lain koskien yleisen arvonlisäverokannan nostamista 24 %:sta 25,5 %:iin.

Riihimäen kansalaisopisto sai merkittävän valtion erityisavustuksen pilottihankkeelle Vanhien perustaito- ja valmennus yhdessä Vanajaveden opiston kanssa yhteistyössä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) kanssa. Yli 500 000 euron hanke on jaettu vuosien 2024–2025 ajalle. Vastuualueen toimintatuotoissa ja toimintakuluissa näkyiksi vuodelle 2025 tämän hankkeen vuoden 2025 osuus ja muut pienemmät hankkeet yhteensä 273 400 euroa. Kun hankkeiden kulut lasketaan pois toimintakuluista, kulujen nousu verrattuna vuoteen 2024 on 3,6 %.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen vapaa sivistystyön ja taiteen perusopetuksen vastuualueen määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- Musiikkiopistolla on toteutettu noin 25 viikkotunnin leikkaus ylitunneista ja erilliskorvauksista. Säästö henkilöstömenoissa 37 000 euroa
- Kansalaisopistossa on toteutettu 1037 opetustunnin leikkaus. Säästö henkilöstömenoissa 40 000 euroa. Huom. kurssituottojen lasku.

Näistä syntyy yhteensä 77 000 euron säästöt vuoteen 2024 käyttömenoihin verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Opistojen ja taidekoulun laadukkaat palvelut kasvattavat Riihimäen vetovoimaisuutta, kilpailukykyä, sekä asukkaiden osaamista ja viihtyvyyttä. Toiminnan kehittämiseen osallistetaan opiskelijoita, oppilaita ja perheitä. Vähävaraisille oppilaille ja opiskelijoille tarjotaan vapaaoppilaspaikkoja ja maksualennusta. Varmistamme, että opiskelu on turvallista.

Opistoissa ja taidekoulussa noudatetaan hyväksytyjä opetussuunnitelmia, sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia. Huolehditaan vastuualueen oppilaitosten asiakkaiden ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä ja hyvinvoinnista. Opistot hakevat toimintansa kehittämiseen säännöllisesti ulkopuolista rahoitusta. Oppilaitosten yhteistyöverkosto on hyvin laaja. Opistot ja taidekoulu tarjoavat kaupunkilaisille ja alueen asukkaille paljon kulttuuritapahtumia ja tilaisuuksia.

Taidekoulun opettajat tekevät yhteistyötä peruskoulujen robotiikkaan erikoistuneiden opettajien kanssa. Kansalaisopistossa tarjotaan robotiikan luentoja aikuisille.

Vastuualueen oppilaitosten opetus edustaa kestävän kehityksen ajatusta kulttuurin ja perinteiden siirtämisellä eteenpäin, sekä mahdollistamalla jatkuvan oppimisen. Kansalaisopisto tarjoaa täydennyskoulutusta ja tilauskursseja sekä kaupungin henkilöstölle, että asukkaille. Oppilaitosten opetussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti ja tarjontaa muokataan muuttuneen palvelukysynnän mukaisesti.

Taulukko 32 Vapaan sivistysyön (kansalaisopisto) ja taiteen perusopetuksen (taidekoulu- ja musiikkiopisto) vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Edistämme hyvinvointia ja osallisuutta	Tarjoamme vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opiskelun mahdollisuutta kaupunkilaisille. Tarjoamme opiskelumahdollisuuksia myös vähävaraisille.	Asukasmäärästä 15 % opiskelee opistoissa ja taidekoulussa. Vapaaoppilaspaikkojen lukumäärä musiikkiopistossa ja taidekoulussa	Asukasmäärän 13 % => 15 % Vapaaoppilaspäätökset: musiikkiopisto 7 kpl → 15, taidekoulu 3 kpl → 5 kpl

	<p>Asukkaiden on mahdollista olla mukana palveluiden kehittämisessä</p> <p>Tapahtumien järjestäminen (vapaa pääsy)</p>	<p>Oppilas- ja opiskelijakyselyt (toiveet) 1–2 krt/lukuvuosi</p> <p>Tapahtumien lukumäärä</p>	<p>Ei toteutunut / toteutunut</p> <p>100 tapahtumaa → 130</p>
<p>Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulevaisuuden taitoja</p>	<p>Järjestämme osaamisperusteiset kurssit kansalaisopistossa.</p> <p>Laadimme vastuualuetta koskevan digitaitostrategian.</p> <p>Taidekoulun opettajat osallistuvat robotikka-koulutuksiin ja yhteistyö peruskoulujen robotikkaan erikoistuneiden opettajien kanssa aloitetaan.</p> <p>Kansalaisopistossa tarjotaan robotiikan luentoja aikuisille.</p> <p>Vastuualueen oppilaitosten opetus edustaa kestävän kehityksen ajatusta kulttuurin ja perinteiden siirtämisellä eteenpäin sekä mahdollistamalla jatkuvan oppimisen.</p>	<p>Aloitetaan laskentamontako osaamisperusteisten kurssien suoritusta tulee Koskeen.</p> <p>Digitaitostrategia on laadittu</p> <p>Hanke toteutuu suunnitellusti.</p> <p>Luentojen lukumäärä</p> <p>Kestävän kehityksen kurssien määrä vähintään 40/vuosi</p>	<p>Ei toteutunut / toteutunut</p> <p>Ei toteutunut / toteutunut</p> <p>Ei toteutunut / toteutunut</p> <p>0 → 2 luentoja</p> <p>30 kurssia → 40 kurssia</p>
<p>Laadukkaat palvelut</p>	<p>Asiakaskyselyt toteutetaan palveluyksiköittäin.</p>	<p>Asiakaskyselyt (palautteet) 1–2 krt/lukuvuosi.</p>	<p>Ei toteutunut / toteutunut</p>

Edistämme henkilöstön työssä jaksamista	Henkilöstön perehdyttäminen	Intro perehdytysohjelman käyttö	Ei toteutunut / toteutunut
---	-----------------------------	---------------------------------	----------------------------

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön lukumäärä 11.9.2024 tietojen mukaan:

	Vakituinen	Määräaikainen	Työllistetty	Yhteensä
vapaa sivistystyö	45	5	0	50

TOIMIALA SIVISTYS JA HYVINVOINTI

VASTUUALUE Hyvinvointipalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITTUOTOT	5 890	1 500	3 000	100,0
MAKSUTUOTOT	31 014	52 000	52 000	0,0
TUET JA AVUSTUKSET	140 863	157 100	166 600	6,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	21 091	8 100	15 600	92,6
TOIMINTATUOTOT	198 859	218 700	237 200	8,5
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 688 076	-1 679 000	-1 789 800	6,6
PALKAT JA PALKKIOT	-1 354 499	-1 339 500	-1 445 800	7,9
HENKILÖSIVUKULUT	-333 577	-339 500	-344 000	1,3
ELÄKEKULUT	-280 575	-283 200	-284 000	0,3
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-53 002	-56 300	-60 000	6,6
PALVELUJEN OSTOT	-572 238	-514 100	-540 600	5,2
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-239 462	-263 900	-264 000	0,0
AVUSTUKSET	-5 750	-5 900	-5 900	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-539 577	-620 000	-614 500	-0,9
TOIMINTAKULUT	-3 045 103	-3 082 900	-3 214 800	4,3
TOIMINTAKATE	-2 846 245	-2 864 200	-2 977 600	4,0

Toiminnan kuvaus

1.1.2023 aloittanut hyvinvointipalveluiden vastuualue koostuu nuorisopalveluista, kirjasto- palveluista, sekä avoimista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluista eli kohtaamispaikka Riksulan toiminnoista, jotka ovat siirtyneet sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluista sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalle Oma-Hämeen hyvinvointialueen aloitettua toimintansa. Hyvinvointipalveluiden vastuualueella korostuu ennaltaehkäisevä palvelutoiminta.

Nuorisopalveluiden työmuotoina ovat yhteisöllinen, kohdennettu ja yhteiskunnallinen nuorisotyö. Toimintatiloina ovat nuorisotilat Nuorisokeskus Monari ja Peltsi 2.0 ja toimintamuotoina perus-, erityis- etsivä- ja koulunuorisotyö. Kirjastopalveluissa keskeistä on tarjota asiakkaille pääsy aineistoihin tietoon ja kulttuurisisältöihin, kohdata ihmisiä, edistää lukemista, kirjallisuutta ja lukutaitoja sekä tarjota kaikille avoimet tilat oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Toimintatilana on Riihimäen kaupungin kirjasto. Avoimissa hyvinvointipalveluissa tehdään monipuolista seniorityötä sekä kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Uutena kohtaamispaikkana on toimintatilat Antonin talossa (entinen kaupunginmuseo) ja toimintamuotoina on kohtaamispaikka-toiminta, avoin senioritoiminta ja vapaaehtoistoiminta.

Vastuualueen toimintakuluista nuorisopalveluiden osuus on noin 38 %, kirjastopalveluiden 53 % ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osuus on 9 %.

Toimintaympäristö

Väestön ikääntymisen myötä vanhenevalle väestölle suunnattujen palveluiden tarve lisääntyy ja tarve toimenpiteille toimintakyvyn tukemiseksi kasvaa. Ikääntyvien kaupunkilaisten määrä vaikuttaa myös digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja teknologian käyttöön-ottoon. Kouluterveyskyselyn Riihimäen tuloksissa käy ilmi, että nuorten hyvinvoinnin haasteet liittyvät mielenterveyteen, häirinnän ja väkivallan kokemuksiin, osallisuuteen, elintapoihin sekä ylipainoon. Kyselyn perusteella suurin osa nuorista ovat tyytyväisiä elämäänsä ja kokevat terveytensä hyväksi.

Nuorisopalveluissa näkyvät Riihimäen kansainvälistyminen ja hyvinvoinnin haasteet, joiden myötä tarvitaan uutta osaamista ja yksilöllistä kohtaamista. TE-palveluiden uudistus tulee vaikuttamaan Ohjaamon toimintaan työpajatoiminnan järjestämiseen ja yhteistyöhön Hyrian kanssa. Ohjaamon koordinoinnin kustannukset kasvavat tulevana toimintavuonna n. 3 600 euroa. Nuorisotyössä panostetaan koulunuorisotyön kehittämiseen ja Reilu Riksu -kiusaamisen vastaisen toimintamallin käyttöönottoon Riksu Reiluksi hankkeen myötä. Kaksivuotiseen hankkeeseen on saatu valtionrahoitusta 80 000 euroa ja sen omarahoitusosuus on 10 % hankkeen kustannuksista. Nuorisopalveluiden toimintatulossa näkyy valtionavustuksen vähennys etsivästä nuorisotyöstä 20 000 euroa.

Kirjastopalveluissa on tärkeää vastata lukutaitojen heikkenemishaasteeseen. Suomalaisen lukutaito on keskimäärin hyvä, mutta osaaminen vaihtelee eri ikäryhmissä. Pisa-tutkimuksen perusteella lasten ja nuorten lukutaito on eriytynyt Suomessa. Toimintamenoissa kirjastopalveluissa kuntien yhteisen e-kirjaston kulut ovat toimintavuonna 20 000 euroa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikalta vastataan osaltaan Riihimäen ikääntymisen haasteeseen. Kohdentamalla ennaltaehkäiseviä ja toimintakykyä parantavia toimia ikääntyneille, mahdollistamalla vapaaehtoistoimintaa ja edistämällä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kaupunki tukee ja edistää ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä sekä kotona asumista. Jotta tehtävät pystytään toteuttamaan, avoimet hyvinvointipalvelut tarvitsevat riittävät henkilöresurssit toiminnan toteuttamiseen eli määrärahan toiminnanohjaajan palkkaamiseen irtisanoutuneen tilalle.

Vakaan talouden ohjelmaan liittyen hyvinvointipalvelujen vastuualueen määrärahoihin vuodelle 2025 sisältyy seuraavat säästötoimet:

- Kirjastonhoitajan vakanssia ei ole täytetty.

Lisäksi nuorten työpajatoiminnan ostettavien vuorokausien määrää on sopimuksen mukaisesti vähennetty. Tämä säästötoimenpide näkyy vuoden 2026 talousarviossa.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Taulukko 33 Hyvinvointipalvelut vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso/tavoitetaso
Edistämme hyvinvointia ja osallisuutta	Tarjoamme avoimia kohtaamisen paikkoja eri ikäryhmille Asukkaiden on mahdollista olla mukana palveluiden kehittämisessä	Kohtaamispaikkojen kävijämäärät	Kävijämäärät pysyvät edellisvuoden tasolla tai nousevat

	Nuorisopalveluiden hankkeella Riksu Reiluksi ehkäistään kiusaamista ja tuetaan yhteisöllisyyttä ja osallisuutta kouluissa ja oppilaitoksissa.	Jokaisessa palveluyksikössä järjestetään vähintään yksi asiakastilaisuus	Toteutusta ei ole aloitettu / kaikissa yksiköissä on järjestetty asiakastilaisuus
	Vaikuttamistoimielinten ja -ryhmien kokoontumisia mahdollistetaan ja niiltä kysytään aktiivisesti näkemyksiä	Riksu Reiluksi nuorisopalveluiden hanke toteutuu suunnitellusti	Toteutusta ei ole aloitettu/hanke toteutuu suunnitellusti
		Pyydettyjen lausuntojen ja kannanotto-pyyntöjen määrä	Lausuntoja ja kannanotto-pyyntöjä on tehty
Kehitämme asukkaiden ja kaupungin henkilöstön tulevaisuuden taitoja	Vahvistamme kuntalaisten arjen digiosaamista kaikissa ikäryhmissä järjestämällä kirjastossa, Riksu-lassa ja nuorisopalveluissa digiopastuksia ja tapahtumia	Toteutuneiden tapahtumien ja digiopastusten määrä	Toteutusta ei ole aloitettu / digiopastustilaisuuksia on järjestetty jokaisessa palveluyksikössä
	Jatkamme vastuualuetta koskevan digitaitostrategian hiomista	Digitaitostrategia on valmis	Toteutusta ei ole aloitettu / on laadittu
Laadukkaat palvelut	Asiakaskyselyt toteutetaan palveluyksiköittäin	Asiakaskyselyt on tehty ja raportoitu lautakunnalle	Toteutusta ei ole aloitettu / jokaisessa palveluyksikössä on toteutettu asiakaskysely
Edistämme henkilöstön työssä jaksamista	Jokaisessa yksikössä on laadittu henkilöstökyselyyn perustuva kehittämissuunnitelma	Henkilöstökyselyn tulokset ovat samalla tasolla tai korkeammalla kuin edellisenä vuonna	Henkilöstökyselyn tulokset 2024/2025

			Henkilöstökyselyssä koko vastuualueella työkyvyn keskiarvo on 4,24 tai korkeampi
--	--	--	--

Tunnusluvut hyvinvointipalveluiden vastuualue

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Kirjastopalvelut				
Kokonaislainaus	344 550	416 541	420 000	420 000
Fyysiset käynnit	135 410	169 165	160 000	170 000
E-kirjojen käyttökerrat	8 903	10 987	11 000	11 000
Tapahtumat ja käyttäjäkoulutukset	216	300	400	400
Digiopastukset ja tapahtumat				50
Euroa/asukas	56,37	58,55	50	55
Lainan hinta	4,67	3,98	3	3
Taloudellisuus (Henkilöstökulut plus Kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit plus Kokonaislainaus)	2,30	1,95	2,0	2,0
Nuorisopalvelut				
Monarin kävijämäärä		18 336		19 000
Peltosaaren nuorisotilan kävijämäärä		2962		3000
Digiopastukset ja tapahtumat				10
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen				
Riksulan avoimen toiminnan kävijämäärä	11 819	16 487		15 000
Digiopastukset ja tapahtumat				5

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön lukumäärä 11.9.2024 tietojen mukaan:

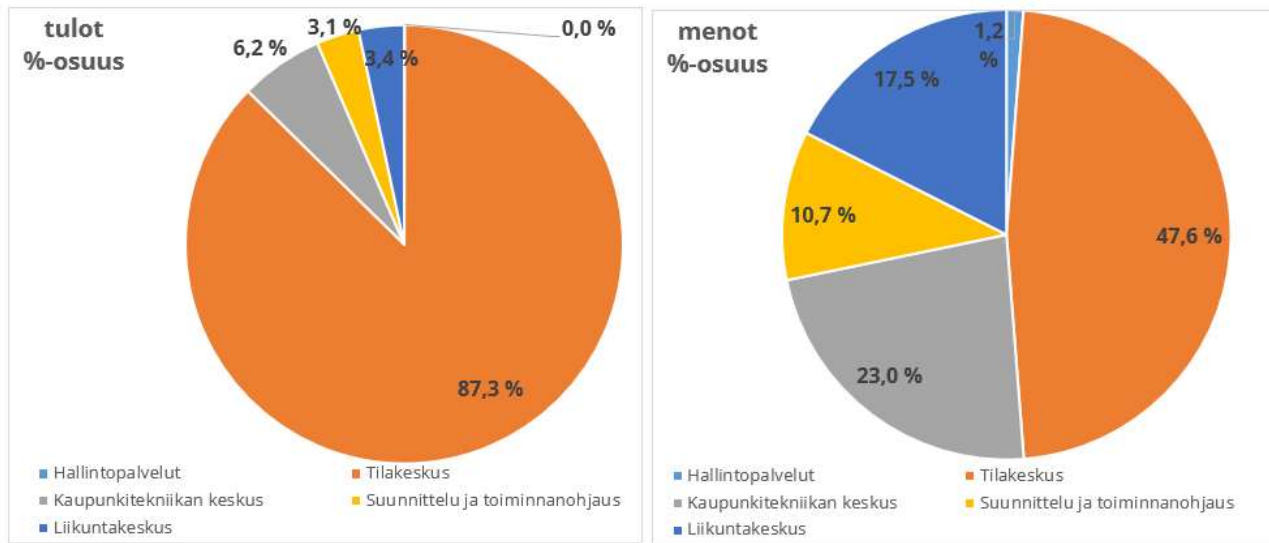
	Vakitui- nen	Määräaikai- nen	Työllis- tetty	Yh- teensä
hyvinvointipalvelut	32	1	2	35

9.4 Tekninen toimiala

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	3 166 194	2 552 800	705 200	-72,4
MAKSUTUOTOT	109 022	89 300	398 200	345,9
TUET JA AVUSTUKSET	702 021	352 000	481 500	36,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	19 011 925	19 391 600	22 921 500	18,2
TOIMINTATUOTOT	22 989 163	22 385 700	24 506 400	9,5
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000	9,9
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000	9,9
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-8 486 343	-8 943 800	-8 955 200	0,1
PALKAT JA PALKKIOT	-6 673 529	-7 142 900	-7 246 300	1,4
HENKILÖSIVUKULUT	-1 812 814	-1 800 900	-1 708 900	-5,1
ELÄKEKULUT	-1 568 011	-1 501 600	-1 406 800	-6,3
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-244 803	-299 300	-302 100	0,9
PALVELUJEN OSTOT	-8 100 365	-7 752 300	-7 901 000	1,9
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 157 421	-5 277 000	-5 754 600	9,1
AVUSTUKSET	-78 877	-79 500	-73 000	-8,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 902 391	-5 956 700	-7 400 100	24,2
TOIMINTAKULUT	-27 725 398	-28 009 300	-30 083 900	7,4
TOIMINTAKATE	-4 107 143	-4 994 600	-4 886 500	-2,2

Toiminnan kuvaus

Tekninen toimiala huolehtii kaupungin katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, toteuttamisesta, ylläpidosta, ja hallinnasta, sekä metsänhoidosta, liikennesuunnittelusta, kestävien kulkumuotojen ja liikenneturvallisuuden edistämisestä, joukkoliikenteen ja jätehuollon järjestämisestä, kuljetusten suunnittelusta, kaupungin kone-, kuljetus- ja korjaamopalveluista, kaupungin toimitilojen hallinnasta, toteuttamisesta ja ylläpidosta, kaupungin varastosta ja kaupungin ruokapalvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi toimiala huolehtii liikuntalain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä, ellei erikseen ole toisin säädetty tai määrätty.

Kuva 12 Teknisen toimialan tulosten ja menojen osuudet vastuualueittain

Taulukko 34 Teknisen toimialan vastuualueiden tulot ja menot sekä % osuudet

vastuualueet	Tulot	% osuus	Menot	% osuus	toimintakate
Hallintopalvelut	11 000	0,0 %	-364 900	1,2 %	-353 900
Tilakeskus	21 992 400	87,3 %	-14 305 000	47,6 %	7 687 400
Kaupunkitekniikan keskus	1 555 000	6,2 %	-6 917 600	23,0 %	-5 362 600
Suunnittelu ja toiminnanohjaus	792 100	3,1 %	-3 224 200	10,7 %	-2 432 100
Liikuntakeskus	846 900	3,4 %	-5 272 200	17,5 %	-4 425 300
Yhteensä	25 197 400	100,0 %	-30 083 900	100,0 %	-4 886 500

Toimintaympäristö

Teknisen toimialan talousarvion 2025 valmistelussa on huomioitu merkittävimpänä toimintaympäristön muutoksena Uimahallin avautumisen vaikutus perusparannuksen jälkeen. Tämä näyttäytyy toimintatuotoissa ja toimintakuluissa niin tilakeskuksen kuin liikuntakeskuksen vastuualueiden talousarvio-osuuksissa. Uimahallin avautuminen ja palvelun käynnistäminen heikentää toimintakatetta noin 1 060 000 euroa. Arviossa on epävarmuustekijöitä, koska hankintakilpailutukset ovat vielä valmistelussa (mm. siivous ja uinninvalvonta). Toimialatasolla uimahallin toimintakulut lisääntyvät arviolta 1 711 900 euroa verraten vuoteen 2024, koska liikuntakeskuksen toimintakulut nousevat uimahallin avautumisen seurauksena noin 1 324 900 euroa ja tilakeskuksen noin 387 000 euroa. Tilakeskus laskuttaa sisäisesti liikuntakeskusta ja kulunousu on tilakeskukselle kustannusneutraali.

TE2025-muutoksesta aiheutuvat kustannusvaikutukset näkyvät tilakeskuksen käyttötaloudessa ja sen toimintakulujen määrä on noin 174 700 euroa. Vastaava näkyy myös tilakeskuksen toimintatuotoissa.

Tekninen toimiala panostaa toiminnassaan lasten ja nuorten hyvinvointiin muun muassa suunnittelemalla, toteuttamalla ja ylläpitämällä turvallista, toimivaa ja viihtyisää ympäristöä. Toimiala järjestää liikuntapalveluja myös lapset ja nuoret huomioiden ja tukee esimerkiksi seuratoimintaa. Toimiala tarjoaa nuorille merkittävän määrän kesätyöpaikkoja, joka on tärkeä panos myös hyvinvointinäkökulmasta.

Tekninen toimiala on sopeuttanut käyttötaloutta vakaan talouden ohjelman mukaisilla säästöillä yhteensä 571 500 euroa. Säästöt jakaantuvat seuraavasti:

- teknisen hallintopalveluiden säästöt 7300 euroa,
- suunnittelun ja toiminnanohjaus vastualueen säästöt 80 200 euroa,
- kaupunkitekniikan keskuksen vastualueen säästöt 240 000 euroa,
- liikuntakeskuksen säästöt 44 000 euroa ja
- tilakeskuksen säästöt 200 000 euroa.

Tekninen toimiala laatii selvityksen, jossa oman tuotannon ja siihen kiinteästi sidoksissa olevien varikkotoimintojen vaihtoehtona tutkitaan entistä laajempaa markkinoiden hyödyntämistä palveluiden järjestämisessä. Tavoitteena on palveluiden (rakentaminen, kunnossapito) kustannustehokkaampi järjestäminen sekä koneisiin ja kalustoon sitoutuneiden pääomien määrän pienentäminen.

Teknisen toimialan toiminnan ja talouden tarkastelu jatkuu vuonna 2025, jolla tavoitellaan mahdollisimman sujuvia toimintaprosesseja ja toimintakulujen säästöjä.

Teknisen toimialan vastualueiden osioissa on kuvattu toimialan toimintaympäristöä tarkemmin.

Investoinnit

Teknisen toimialan investoinnit esitetään talousarvioesityksen investointiosassa.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Seuraavassa taulukossa on kuvattu teknisen toimialan strategiset tavoitteet ja mittarit, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia.

Taulukko 35 Teknisen toimialan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Vastustamaton vartin kaupunki ja Kestävän kasvun yhteisö / Edistään asumisen edellytyksiä ja uudistetaan asemanseutua tiiviiksi asemakaupungiksi tavoitteena väestönkasvu	Jokikylän yleisten alueiden rakentamisen pääurakka on alkanut ja rakentaminen on edistynyt	Pääurakan valmiusaste	0 % / 35 %
Vastustamaton vartin kaupunki / Rakennamme viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä, jossa asukkaat voivat nauttia puistoista sekä viher- ja ulkoilualueista.	Uuden puistokokonaisuuden yleissuunnitelman laatiminen Peltosaareen, lähtötietona esim. asemanseudun yleissuunnitelma ja viite-suunnitelmat.	Yleissuunnitelman valmiusaste	30 % / 100 %
	Karlskogan puisto-osuuden toteutussuunnitelman laatiminen.	Toteutussuunnitelman valmiusaste	0 % / 100 %
Vastustamaton vartin kaupunki / Palvelumme ovat laadukkaita, huomioimme ympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden.	Laadimme yksilöllisen ope- tuksen pienryhmän tilaratkai- sun suunnitelmat	Suunnitelmien valmiusaste	10 % / 100 %

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Kestävän kasvun yhteisö / Varmistetaan henkilöstön työtyytyväisyys, edistetään henkilöstön työtyytyväisyyttä.	Varmistamme, että toteutamme laadukasta johtamista myös jatkossa.	Henkilöstön tyytyväisyys esihenkilön johtamiseen henkilöstökyselyssä (asteikko 1-6)	4,79 / yli 4,6 Arviointiasteikon mukaan hyvä taso on 4,2 - 4,9.
Varmistetaan kohtuuhintainen liikuminen Riihimäen kaupungin omistamissa liikuntapaikoissa	Liikuntapaikkamaksuja ei koroteta	Toteutettu	kyllä/ei

Toimialan vastuualueiden osioissa on kuvattu vastuualueiden strategisia painopisteitä ja tavoitteita tarkemmin tekniseen lautakuntaan sitovalla tasolla. Vastuualueiden tavoitteet on kytketty kolmeen strategiseen tavoitteeseen Vastustamaton vartin kaupunki, Tulevaisuuden tekijöiden koti, Kestävän kasvun yhteisö.

Henkilöstösuunnitelma

Teknisen toimialan vapaina olleita vakituisia tehtäviä on saatu täytettyä. Keskeisenä tavoitteena on huolehtia teknisen toimialan henkilöstön työssä viihtymisestä ja työssä jaksamisesta, jotta toimiala on myös jatkossa houkutteleva työnantaja monipuolisine työtehtävineen kilpailevilla työmarkkinoilla. Työssä jaksamista ja työhyvinvointia tuetaan varsinkin töiden hyvällä organisoinnilla, työyhteisöjen toimivalla yhteistyöllä ja mallikkaalla esihenkilötyöllä. Työssä onnistumista seurataan ja tuetaan aktiivisesti. Kehityskeskustelut on tavoite pitää jokaisen työntekijän kanssa vuosittain. Teknisen toimialan tavoite on kohdentaa henkilöstöresurssit optimaalisesti asetettujen tehtävien hoitamiseksi. Toimialan toimintaprosessien ja tehtäväkuvien tarkastaminen jatkuu edelleen.

Vuoden 2024 talousarviossa ja tätä aiempien vuosien kohdalla osa vakituisista teknisen toimialan tuntipalkkaisista on ollut merkittynä virheellisesti määräaikaisen henkilöstön

alle. Näitä tietoja on korjattu vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 talousarvion oikea vakituisen henkilöstön määrä on ollut 155 henkilöä. Teknisen toimialan vakituisen henkilöstön määrä vuonna 2025 on 158, koska liikuntakeskuksen vakituisen henkilöstön määrä lisääntyy kolmella henkilöllä verrattuna vuoteen 2024 uimahallin avautumisen seurauksena. Määräaikaisen henkilöstön kokonaismäärässä ei toimialalla merkittäviä muutoksia vuoteen 2024 verraten. Arvio on, että joitain toimialan vakansseja pystytään jättämään täyttämättä esimerkiksi eläköitymisten myötä, mutta arvioiden mukaan tämänkaltaiset säästöt voisivat olla mahdollisia vasta vuonna 2026. Vapautuvien vakanssien osalta tutkitaan aina tehtävänkuvien ja tehtävänimikkeiden muutostarpeet, tarkastetaan vakanssin tarkoituksen mukaisin sijainti teknisen toimialan organisaatiossa ja pohditaan sen hetkinen täyttötarve.

TOIMIALA

TEKNINEN

VASTUUALUE

Hallintopalvelut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
TUET JA AVUSTUKSET	694	200	600	200,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 990	0	10 400	
TOIMINTATUOTOT	8 684	200	11 000	5 400,0
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-304 871	-236 800	-247 300	4,4
PALKAT JA PALKKIOT	-233 750	-198 900	-203 900	2,5
HENKILÖSIVUKULUT	-71 122	-37 900	-43 400	14,5
ELÄKEKULUT	-80 404	-30 400	-34 800	14,5
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	9 283	-7 500	-8 600	14,7
PALVELUJEN OSTOT	-41 705	-83 600	-70 000	-16,3
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 217	-6 500	-1 700	-73,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-25 034	-34 500	-45 900	33,0
TOIMINTAKULUT	-375 827	-361 400	-364 900	1,0
TOIMINTAKATE	-367 144	-361 200	-353 900	-2,0

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimialan hallintopalvelut huolehtii toimielinten valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä ja muista yleisistä hallinto- ja taloustehtävistä sekä kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista. Hallintopalvelut sisältävät lautakuntatyöskentelystä, toimialan johtamisesta ja kaupungin valmiussuunnittelusta syntyviä kustannuksia.

Toimintaympäristö

Hallintopalveluissa ei merkittäviä toimintaympäristön muutoksia.

Teknisen toimialan hallintopalveluiden toimintakuluista on säästetty vuoden 2024 toimintakuluihin verraten palveluiden ostoista 13 600 euroa sekä aineista, tarvikkeista ja tavaroista noin 4 800 euroa. Hallintopalveluissa kuitenkin kulut ovat kuitenkin nousseet niin henkilöstökuluissa kuin muissa toimintakuluissa. Muihin toimintakuluihin kuin myös toimintatuottoihin on lisätty 10 400 euron suuruiset erät, jotka näyttäytyvät toimialalla kustannusneutraalina.

Hallintopalveluiden toimintakate on 7 300 euroa parempi vuoteen 2024 verraten. Hallintopalveluiden säästö on 7 300 euroa tarkastettuna kaikki kustannuserät.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Toimialan johtamisen tavoitteena kehittää toimialan toimintaa ja johtamista ja yhteen sovitaa toimintoja yhteistyössä suunnittelu ja toiminnanohjaus vastuualueen kanssa. Operatiivisten yksiköiden (kaupunkitekniikan keskus, tilakeskus, liikuntakeskus) palveluprosesseja yhteen sovitetaan ja tehtäviä täsmennetään. Palveluprosessien ja toimintojen selkiyttämiset tavoitteena on ulkoisten ja sisäisten asiakkaiden asiakastyytyväisyyden ja henkilöstön työtyytyväisyyden parantuminen.

Teknisen lautakunnan kokoukset ovat kuukausittain. Kuukausikokousten lisäksi lautakunnalla on seminaaripäiviä. Lautakunnan toimialakohtaista osaamista syvennetään asiantuntijoiden säännöllisellä osallistumisella lautakuntien kokouksiin ja/tai seminaareihin.

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä ja talousarviossa 2024 vakituisen henkilöstön määrä teknisen hallintopalveluissa on 2. Vakituisen henkilöstön määrässä ei ole muutoksia vuonna 2025. Teknisessä lautakunnassa on 11 jäsentä.

TOIMIALA	TEKNINEN				
VASTUUALUE	Tilakeskus				
		TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT		2 321 074	2 005 800	169 000	-91,6
TUET JA AVUSTUKSET		178 250	175 800	136 600	-22,3
MUUT TOIMINTATUOTOT		17 113 968	18 066 600	21 631 800	19,7
TOIMINTATUOTOT		19 613 292	20 248 200	21 937 400	8,3
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		55 671	0	55 000	
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		55 671	0	55 000	
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT		-3 053 312	-3 361 300	-3 354 100	-0,2
PALKAT JA PALKKIOT		-2 384 308	-2 695 400	-2 714 700	0,7
HENKILÖSVUKULUT		-669 004	-665 900	-639 400	-4,0
ELÄKEKULUT		-574 802	-552 700	-526 400	-4,8
MUUT HENKILÖSVUKULUT		-94 201	-113 200	-113 000	-0,2
PALVELUJEN OSTOT		-3 894 620	-3 463 600	-3 356 300	-3,1
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		-3 500 872	-3 769 000	-4 363 100	15,8
AVUSTUKSET		-20 077	-16 500	-10 000	-39,4
MUUT TOIMINTAKULUT		-2 649 443	-2 925 300	-3 221 500	10,1
TOIMINTAKULUT		-13 118 323	-13 535 700	-14 305 000	5,7
TOIMINTAKATE		6 550 639	6 712 500	7 687 400	14,5

Toiminnan kuvaus

Tilakeskus vastuualue huolehtii kaupungin toimitilojen hallinnasta, toteuttamisesta ja ylläpidosta, kaupungin varastosta ja kaupungin ruokapalvelujen järjestämisestä.

Kaupungin omistamat kiinteistöt ovat merkittävä osa kaupungin tunnettavuutta ja siitä syystä kaupungin omistamien rakennusten tulee luoda kuva kaupungin arvoista.

Tilakeskuksen talousarvion toimintamenot ovat -14 305 000 euroa ja tulot 21 937 400 euroa. Tilakeskuksen tuloista pääosa muodostuu sisäisistä vuokrista n. 13,7 milj. euroa ja sisäisen siivouksen laskutuksesta n. 2,4 milj. euroa, yhteensä noin 16,1 milj. euroa.

Tilakeskuksen käyttökate on 7 687 400 euroa, joka paranee 1 474 900 eurolla verrattuna vuoteen 2024.

Toimintaympäristö

Talousarvion 2025 valmistelussa on huomioitu merkittävimpinä toimintaympäristön muutoksina TE-palveluiden siirtyminen Riihimäen kaupungin järjestämisvastuulle, lisäksi perusparannetun uimahallin vaikutus tilakeskukselle on merkittävä. Lisäksi kaupunki on valmistellut henkilöstötilojen uudistamista ja siirtämistä Matkakeskuksen tiloihin. Suurimpana kokonaisuutena taloudellisesti vaikuttaa kiinteistöjen realisointi. Realisoinnin tarkoituksena on poistaa kaupungin omistuksesta kaikki kaupungin toiminnan kannalta tarpeettomat kiinteistöt. Suurimpana kokonaisuutena tässä ovat kaupungin Hyvinvointialueella käytössä olevat kiinteistöt, mutta lisäksi kaupungille vapautuu tilojen käytön järjestelyjen myötä myös muutama sivistystoimen käytössä oleva kiinteistö. Kokonaisuudessaan tämä keventää kaupungin käyttökuluja n. 1 milj. eurolla myöhempinä vuosina vuodesta 2026 alkaen.

Tilakeskus on vuokrannut hyvinvointialueelle (HVA) sosiaali- ja terveystalouden käytössä olleet tilat 3 + 1 vuoden vuokrasopimuksella. Kyseinen vuokraus on alkanut vuonna 2023. Vuokra-ajan päätyttyä tiloja koskee yhtiöittämisvelvoite. Tilakeskus neuvottelee Hyvinvointialueen vuokrasopimusten jatkosta, mutta oletettavaa on, ettei kaikkien kiinteistöjen kohdalla pidempään vuokrasopimukseen päästä.

Kaupunki on solminut vuonna 2024 uuden siivoustyösopimuksen ulkoistettujen siivoustehtävien hoidosta. Lisäksi tullaan kilpailuttamaan siivouspalvelu koskemaan uimahallin ja maauimalan kokonaisuutta.

Kaupungin tilojen kunto on tasolla kohtalainen, mutta muutamien rakennusten korjaus on tulossa ajankohtaiseksi. Kokonaisuudessaan rakennusten korjausvelka lienee kohtalaisella tasolla ja uimahallin laaja peruserän parantaa kokonaistilannetta kaupungissa. Tilanne ei kuitenkaan ole kehittymässä hyvään suuntaan, vaan tilojen kunnan parantamiseksi on tehtävä määrätietoisesti kunnostustoimia. Merkittävimpänä ikääntymisen tuomana kuluna kasvaa kiinteistöjen laitteistojen kunnostustoimet, tämä koskee pääosin ilmanvaihtolaitteita vikaantumisten ja rikkoontumisten osalta.

Kaupungin merkittävämpänä tilahankkeena on valmistelussa yksilöllisen opetuksen pienryhmätilat, TE-toimintojen tilojen siirto kaupungin omiin tiloihin vanhalle Kaupungintalolle ja Opistojen ja nuorisotoimen tilojen peruskorjaus Kalevantalolle.

Vakaan talouden ohjelman mukaisesti tilakeskus on pyrkinyt etsimään säästöjä omasta toiminnasta:

- Säästöt syntyvät yleisesti henkilöstömenoista 50 000 euroa,
- Säästö tilarakennuttamisen palvelualueen käyttötalouden kokonaisuudesta 10 000 euroa,
- Asumispalveluista vähennetään toimintakuluja yhteensä 10 000 euroa,
- Varastosta toimintakulujen säästö yhteensä 20 000 euroa,
- Kiinteistöjen kunnossapidon rakentamispalveluista säästetään 50 000 euroa, joka vaikuttaa käyttäjälähtöisten toivomusten priorisoimiseen,
- Rakennusten alueiden kunnossapidosta säästetään 50 000 euroa, joka tarkoittaa, että lumien poiskuljetuksista piha-alueilta luovutaan osittain,
- Ulkoisesta siivouksesta säästetään 10 000 euroa siivouspalveluita priorisoimalla.

Yhteensä toimenpiteillä saavutetaan 200 000 euron säästö.

Tilakeskuksen toimintaan on tulossa kustannuslisäyksiä vuoden 2025 talousarvioon seuraavasti: sähkөөn 200 000 euroa, lämmitykseen 250 000 euroa, Koneiden ja kaluston kunnostukseen 100 000 euroa, nykyiset talousarviovaraukset eivät ole riittävät ylläpitämään rakennusten terveellistä ja turvallista toimintaa.

Uimahallin avautumisen kustannusvaikutukset näkyvät tilakeskuksen käyttötalouden toimintakuluissa ylläpitokulujen nousuna noin 387 000 euroa, pohjautuen arvioon, että vuo-

den 2024 uimahallin ylläpitokulut ovat 165 000 euroa. Tilakeskus laskuttaa kyseisen osuuden sisäisesti liikuntakeskuksesta ja kyseinen kulunousu on tilakeskukselle kustannusneutraali. Lisäksi tilakeskus laskuttaa pääomavuokraa.

TE2025-muutoksesta aiheutuvat kustannusvaikutukset näkyvät tilakeskuksen käyttötaloudessa ja sen toimintakulujen määrä on noin 174 700 euroa. Vastaava näky myös tilakeskuksen toimintatuotoissa.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Riihimäen kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.9.2022 kaupungin palveluverkkoselvityksen. Tämän jälkeen palveluverkkopäätökseen on tehty useita muutoksia, merkittävimpinä päätös jättää rakentamatta uusi Itäinen koulu ja päiväkotit. Lisäksi valmistelussa on päätöksentekoon mm. Opistotalojen ratkaisu alkuperäisen uudisrakentamispäätöksestä poiketen ja TE-palveluiden sijoittuminen vanhaan kaupungintaloon palveluverkkopäätöksestä poiketen. Tilakeskus on laatinut toimitilaohjelman palvelemaan toimitilojen ylläpitämistä ja uusien toimintojen sijoittamista kaupungin omistamiin rakennuksiin. Toimitila ohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 29.5.2023 §182, päätös hyväksyttiin ehdolla, että toimitilaohjelma tuodaan uudelleen hallituksen käsittelyyn ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2024. Päätöstä ei ole vielä viety hallituksen käsittelyyn palveluverkkopäivitysten ja ohjelman sisällön puutteiden takia.

Toimitilaohjelma linjaa mitä toimitiloja tarvitaan kaupungin ydintoimintojen toteuttamiseksi. Hyvinvointialueen (HVA) aloittaman toiminnan jäsenyessä muodostuu lisäksi HVA:n palveluverkon tavoitetila, joka ohjaa myös kaupungin toimintoja vuokranantajana. Toimitilojen tarve vaikuttaa kaupungin tilainvestointien ja tiloista syntyvien hoito- ja rahoituskustannuksien suuruuteen. Sote-kiinteistöjen osalta kaupungin hallituksessa on tehty päätös 15.4.2024 § 126, päätöksen perusteella Sote-kiinteistöt tullaan myymään vuoden 2025 aikana. Kaupunki valmistautuu yhtiöittämään kiinteistöt, joiden vuokraus tapahtuu kaupungin ulkopuoliseen toimintaan.

Käytössä oleviin tiloihin tulee kohdistaa perusparannustoimia. Myös tilojen osalta palveluita tulee kehittää tasapuolisesti vartin kaupungin sisällä. Vastustamaton vartin kaupunki tarkoittaa myös kustannustehokasta kaupunkia ja tilakeskuksen osalta myös sitä, että ole-

massa olevat kiinteistöt ovat kaupungin arvojen näköiset ja niiden tulee olla osa kaupungin elinvoimaa (Vastustamaton vartin kaupunki). Kaupungin tilojen tulee sijoittua tarpeiden mukaisesti kustannustehokkaasti optimaalisille paikoille.

Tilojen tulee olla käyttäjien tarpeisiin suunniteltuja ja digitalisoituja käyttäjien tarpeet huomioiden. Digitalisaation tulee palvella myös tilojen omistajia. Robotiikka huomioidaan myös tilojen suunnittelussa ja käytössä (Tulevaisuuden tekijöiden koti). Vuokranhallintaohjelmiston hankinta on edelleen toteutumatta, mutta tavoite olisi saada ohjelmisto käyttökuntoon vuonna 2025.

Hiilineutraali Riihimäki vaatii merkittäviä panostuksia kiinteistöjen osalta. Uudet rakennukset tulee varustaa parhaalla nykyaikaisella tekniikalla säästämään energiaa. Vanhat rakennukset tulee saneerata kustannustehokkaasti tulevaisuuden energiavaatimukset huomioiden (Kestävän kasvun yhteisö). Kaupungin strategian mittareista tilakeskuksen toimintaa kuvaa kasvihuonepäästöjen vähentäminen. Tavoitteena on CO₂-ekvivalenssin vähentäminen kolmasosaan nykyisestä vuoteen 2030 mennessä. Kaupungin tavoite on rakentaa tulevaisuudessa entistä ympäristöystävällisemmin, huomioiden rakennusmateriaalien valinnat, kierrätysnäkökulmat ja hiilineutraaliusvaatimukset parhaalla kustannustehokkaalla tavalla.

Taulukko 36 Tilakeskus vastualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
C-salkun kiinteistöistä luopuminen	Valmistellaan myyntiehdotus Tekniseen lautakuntaan Haapahuhdan koulun ja Öllerinkatu 5 kiinteistön myynneistä.	Kohteet myyty, kpl	0 kpl / 2 kpl
C-salkun Sote-kiinteistöistä luopuminen	Valmistellaan myyntiehdotus Tekniseen lautakuntaan Sote-kiinteistöjen myynnistä 10 kpl.	Kohteet myyty, kpl	0 kpl / 6 kpl
Parannetaan ja lisätään tilahankkeiden	Viestitään laaditun viestintäsuunnitelman mukaisesti kaupungin tilahankkeista	Tilakeskuksen julkaisut kaupungin julkisilla	0 kpl / 12 kpl

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
ja tilakeskuksen viestintää: Tilahankkeet tutuiksi		verkkosivuilla vuonna 2025 vähintään 12 kpl	
Tilakeskuksen palvelutason kehittäminen	Korostetaan Tilakeskuksen roolia palvelutyötä tekevänä yksikkönä, jossa tuotettu palvelu on toimivat, turvalliset ja terveelliset kiinteistöt	Tilakeskus mittaa palvelutason onnistumista vuosittain palveluystävällisyyskyselyllä arvosteluasteikolla 1 - 5	Lähtötaso kokonaistytyväisyys Tilakeskuksen toimintaan 3,64 / tavoite 3,82

Henkilöstösuunnitelma

Tilakeskuksen henkilöstöresurssi ovat tällä hetkellä saatu pääosin kohdilleen, mutta muuttuneet toimintojen painopisteet vaativat arvioimaan henkilöstön resurssien optimaalista käyttöä, jotta varmistetaan henkilöstön työssäjaksaminen. Henkilöstön jaksaminen on ollut koetuksella muuttuvissa tilanteissa, joissa uusia hankkeita nousee tilakeskuksen osavastuulle. Muuttuneet tehtävät, kiinteistöjen myynnit ja yhtiöittämissuunnitelmat haastavat henkilökuntaa. Suurin haaste on siis muuttunut toimintaympäristö. Tilakeskus tunnistaa palveluvastuunsa, mutta vuokratilanteen muuttuminen ulkopuolisten vuokralaisten palvelumiseksi työllistää huomattavasti enemmän kuin toimintavuokraus sisäisesti.

Tilakeskuksen henkilöstö on vuoden 2024 talousarviossa ollut 64 vakituista henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrässä ei ole muutoksia vuonna 2025.

TOIMIALA

TEKNINEN

VASTUUALUE

Kaupunkitekniikan keskus

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNNTITUOTOT	594 511	307 000	286 200	-6,8
TUET JA AVUSTUKSET	24 185	17 200	21 300	23,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 530 042	891 000	852 500	-4,3
TOIMINTATUOTOT	2 148 738	1 215 200	1 160 000	-4,5
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	388 458	393 000	395 000	0,5
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	388 458	393 000	395 000	0,5
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-2 916 899	-2 856 700	-2 859 300	0,1
PALKAT JA PALKKIOT	-2 279 061	-2 256 800	-2 302 600	2,0
HENKILÖSMUKULUT	-637 838	-599 900	-556 700	-7,2
ELÄKEKULUT	-548 619	-504 600	-460 400	-8,8
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-89 219	-95 300	-96 300	1,0
PALVELUJEN OSTOT	-2 025 810	-1 852 700	-1 545 800	-16,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 518 343	-1 317 500	-1 190 400	-9,6
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 494 663	-1 191 200	-1 322 100	11,0
TOIMINTAKULUT	-7 955 714	-7 218 100	-6 917 600	-4,2
TOIMINTAKATE	-5 418 518	-5 609 900	-5 362 600	-4,4

Toiminnan kuvaus

Kaupunkitekniikan keskuksen vastuualue on jaettu viiteen palvelualueeseen, jotka ovat rakentamispalvelut, katupalvelut, puistopalvelut, sähköpalvelut ja kalustopalvelut.

Rakentamispalvelut huolehtivat kaupungin katujen, puistojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden rakentamisesta. Rakentamispalveluihin kuuluu myös kaupunkitekniikan hallinto, katu- ja viherrekisterin ylläpito sekä yleisten alueiden lupien myöntäminen ja valvonta. Rakentamispalveluiden toimintakate on n. -660 000 euroa eli n. 12,3 % kaupunkitekniikan toimintakatteesta.

Katupalvelut huolehtivat katujen ja yleisten alueiden kunnossapidosta, yksityisteiden kunnossapidosta sekä maan- ja lumenvastaanottoa paikkojen hoitamisesta. Katupalveluiden toimintakate on n. -2 650 000 euroa eli 49,6 % kaupunkitekniikan toimintakatteesta.

Puistopalvelut huolehtivat puistojen ja leikkipaikkojen kunnossapidosta, metsien hoidosta ja vieraslajien torjunnasta. Puistopalveluiden toimintakate on n. -1 200 000 euroa eli 22,4 % kaupunkitekniikan toimintakatteesta.

Sähköpalvelut huolehtivat kaupungin katuvalaistuksesta, liikennevaloista ja kaupungin omistamien kiinteistöjen sähkötöistä. Sähköpalveluiden toimintakate on n. -680 000 euroa eli 12,7 % kaupunkitekniikan toimintakatteesta.

Kalustopalvelut huolehtivat kaupungin kone-, kuljetus- ja korjaamopalveluista, varikon SER-pisteen toiminnasta ja hylättyjen ajoneuvojen siirroista. Kalustopalveluiden toimintakate on n. -160 000 euroa eli n. 3 % kaupunkitekniikan toimintakatteesta.

Toimintaympäristö

Vastuualueen vakaan talouden ohjelman mukaisia sopeuttamistoimenpiteitä on kuvattu alla. Vastuualueen vakaan talouden ohjelman mukaiset säästöt vuonna 2025 ovat 240 000 euroa.

Kaupunkitekniikan keskuksessa on järjestelmällisesti vaihdettu vanhoja paljon energiaa kuluttavia katuvaloja uusiksi energiatehokkaiksi led-valoiksi. Led-katuvalojen myötä on tullut mahdollisuus vaihtaa monissa katuvalokeskuksissa pienemmät pääsulakkeet. Pienempien pääsulakkeiden ansiosta saadaan käyttömaksuissa ja sähkölaskuissa n. 60 000 euron säästöt.

Metsien hoidossa on viime vuosina keskitytty taajama- ja puistometsien hoitoon. Vuoden 2025 metsienhoito keskittyy taajama- ja puistometsien osalta vain välttämättömiin töihin ja kirjanpainajatuhojen kartoitukseen ja estämiseen. Säästöä metsienhoidosta saadaan vuonna 2025 n. 100 000 euroa.

Katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapidon taso pidetään aurauksien osalta samassa laatutasossa, kuin aikaisempinakin vuosina. Lumien poisajosta lumenkaatopaikalle pyritään kuitenkin säästämään. Lumi pyritään jättämään tilan ja turvallisuuden salliessa paikoilleen ja vain välttämättömät lumet ajetaan pois. Lumenajo pyritään suorittamaan aina normaaliin työaikaan, eikä yli- tai viikonlopputöinä. Säästöä lumien ajosta arvioidaan saatavan n. 30 000 euroa.

Yksityistielainsäädännön muutos edellyttää muutoksia kaupungin yksityisteiden nykyiseen avustamiskäytäntöön. Kaupunki muodostaa uudelleen avustusten myöntämisen edellytykset ja periaatteet. Avustamisen määrärahasta päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Kaupungin kustannukset yksityisteiden avustamisesta ovat vuonna 2024 n. 100 000 euroa. Vuonna 2025 säästötoimenpiteenä kustannuksia vähennetään n. 15 000 euroa, ja määrärahasi yksityisteiden avustamiseen vuodelle 2025 varataan n. 85 000 euroa. Yksityisteiden avustaminen ei ole kaupungin lakisääteinen tehtävä.

Kaupunkitekniikan keskuksen kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi polttoaineen hinnan vaihtelut. Kaupungin uudet polttoainesopimukset on saatu kilpailutettua ja uusien sopimusten myötä arvioidaan saatavan säästöjä raskaan kaluston polttoainekustannuksissa n. 29 000 euroa.

Entisöity Heikki-höyryveturi on tällä hetkellä säilytyksessä ja kaupunkitekniikan keskus maksaa säilytystilasta vuokraa n. 2000 euroa/kk. Vuoden 2025 kunnallisteknisenä investointina on tarkoitus siirtää veturi pois vuokratilasta kaupunkilaisten nähtäville. Siirron jälkeen saadaan säästöä vuokratilan sopimuksen päättämisestä vuodelle 2025 n. 6 000 euroa.

Kiertokapula on avaamassa uuden pienjäteaseman Riihimäenportin yritysalueelle joko vuoden 2025 lopulla tai vuoden 2026 alussa. Kaupungin varikolla olevan SER-pisteen toiminta loppuu uuden pienjäteaseman auetessa. SER-pisteen loppumisesta ei kohdistu säästöjä vielä vuodelle 2025 vaan säästöt tulevat kohdistumaan vasta vuoteen 2026.

Kaupunkitekniikan keskuksen vastuulle kuuluu kunnallisteknisten investointien toteutus. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus aloittaa Jokikylän uuden kaavan mukaisesti Vantaanjoen uomien siirtäminen uuteen sijaintiin. Lisäksi tarkoituksena on aloittaa kiinteästi Jokikylään

liittyvän Tavara-aukion saneeraaminen yhteishankkeena mm. Riihimäen Veden kanssa. Jokikylän asuinalueen ja puiston sekä Tavara-aukion maaperätutkimuksissa on havaittu pilaantunutta maata. Puhdistamisesta syntyvät kulut kuuluvat kaupunkitekniikan keskuksen käyttötalouteen. Vuodelle 2025 budjettiin on varattu 200 000 euron kertaerä puhdistuskuluihin, joka johtuu sitoutumisesta Asemanseudun kärkihankkeen toteutukseen.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Katujen ja puistojen kunnossapidon tavoitteena on turvata jokaiselle kuntalaiselle esteettön ja turvallinen liikkuminen kaupunkialueella. Erityisesti kaupunkitekniikan keskus tulee kiinnittämään huomiota kevyenliikenteenväylien kunnossapitoon. Tavoitteena on mahdollistaa hyvät olosuhteet ympärivuotiselle työ- ja koulumatkapyöräilylle. (Vastustamaton varsin kaupunki.)

Riihimäen kaupunki kuuluu energiatehokkuussopimuksen piiriin ja tämän puitteissa edistetään energiansäästötoimenpiteitä. Vähäenergiisiin polttimoihin siirtymistä katuvalaistuksessa jatketaan. (Kestävän kasvun yhteisö.)

Katu- ja viherrekisterin ylläpidossa kehitetään rajapintojen toimintaa, jotta tietoja saadaan siirrettyä rekisteristä eri järjestelmiin ja ulkopuolisista järjestelmistä rekistereihin. Rajapintojen kehitys poistaa turhia työvaiheita ja yksinkertaistaa prosessia. Rajapintojen kehittäminen on myös edellytys, jotta katu- ja viherrekisteritietoa saadaan entistä enemmän julkaistua myös kaupungin julkiseen karttapalveluun kuntalaisten saataville. (Tulevaisuuden tekijöiden koti.)

Taulukko 37 Kaupunkitekniikan keskus vastualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Parannetaan kestävä liikkuksen edellytyksiä ja kaupungin viihtyisyyttä	Toteutetaan investointiohjelman 2025 mukaiset katujen ja puistojen perusrantamiset ja liikenneturvallisuustoimenpiteet.	Toteutuksen valmiusaste	Investointiohjelman 2025 toteutus ei ole alkanut / Investointiohjelman katujen ja

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
			puistojen perusparantamiset ovat toteutuneet 100 %
Katuvalaistuksen uudistaminen energiaa säästäviksi led-valoiksi	Uusitaan vanhoja valaisimia uusiksi energiaa säästäviksi. Pyritään laskemaan katuvalaistuksen sähkökustannuksia, vaikka sähkönsiirtohintaa on noussut.	Vaihdettu katuvalaisimia kokonaisuudesta %.	Lähtötaso 55 % / Vuoden 2025 tavoite 74 %

Kaupunkitekniikan keskuksen vastualueen tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Katuvalaistuksen sähkö euroa/valopiste	42	48	43	42
Viheralueiden hoito € / ha	5799	5484	5009	5200

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstökulujen arvioidaan pysyvän vuonna 2025 vuoden 2024 tasossa. Vakituksessa henkilöstömäärässä ei ole muutoksia vuoden 2023 tilinpäätöksen tasoon. Vuoden 2023 lopulla vakituksia työntekijöitä oli 51 henkilöä. Kaupunkitekniikan henkilöstö on myös vuoden 2024 talousarviossa ollut 51 vakituista henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrässä ei ole muutoksia vuonna 2025. Määräaikaista henkilöstöä tarvitaan varsinkin puistopalveluissa, jossa työt kolminkertaistuvat kesäkaudella. Kaupunkitekniikan keskus tarjoaa myös nuorille merkittävän määrän kesätyöpaikkoja. Puistopalvelut työllistävät kesäisin noin 40 nuorta kesätyöntekijää ja tavoitteena on työllistää vähintään sama määrä myös vuonna 2025 varatun määrärahan puitteissa.

TOIMIALA

TEKNINEN

VASTUUALUE

Suunnittelun ja toiminnanohjauksen vastuualue

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYyntITUOTOT	228 423	240 000	235 000	-2,1
TUET JA AVUSTUKSET	443 236	302 800	305 100	0,8
MUUT TOIMINTATUOTOT	10 907	0	11 000	
TOIMINTATUOTOT	682 566	542 800	551 100	1,5
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	184 963	236 000	241 000	2,1
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	184 963	236 000	241 000	2,1
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-886 778	-1 141 000	-1 157 100	1,4
PALKAT JA PALKKIOT	-727 934	-923 100	-945 500	2,4
HENKILÖSIVUKULUT	-158 843	-217 900	-211 600	-2,9
ELÄKEKULUT	-129 656	-179 300	-172 300	-3,9
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-29 187	-38 600	-39 300	1,8
PALVELUJEN OSTOT	-1 740 064	-1 954 100	-2 026 400	3,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 940	-18 300	-10 800	-41,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-33 351	-34 900	-29 900	-14,3
TOIMINTAKULUT	-2 680 133	-3 148 300	-3 224 200	2,4
TOIMINTAKATE	-1 812 605	-2 369 500	-2 432 100	2,6

Toiminnan kuvaus

Vastuualue huolehtii toimialan johtamisen tuesta, prosessien yhteensovittamisesta, kehittämisestä, kaupungin investointien ohjauksesta ja investointisuunnitelman koordinoimisesta, kaupungin katujen, puistojen, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden sekä kaupungin toimitilojen ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelusta sekä liikennesuunnittelusta, kestävien kulkumuotojen ja liikenneturvallisuuden edistämisestä, joukkoliikenteen ja kuljetusten suunnittelusta.

Toimintaympäristö

Vastuualueen toimintaympäristössä näkyvät merkittävänä muutokset palveluiden ostoissa.

Vastuualueen toimintakululisiä:

Tilasuunnittelun palveluostoihin on budjetoitu 40 000 euroa enemmän verraten vuoden 2024 talousarvioon. Rahoitus kohdistetaan toimitilaohjelman toimeenpanossa tilasuunnittelun tarve- ja esiselvityksille. Tarve- ja esiselvityksiä ei voi laatia investointirahoituksella. Vuodelle 2024 vastaava budjetti oli 60 000 euroa, mutta se on ollut riittämätön.

Toisena merkittävänä muutoksena on joukkoliikenteen palvelujen ostojen kustannukset, jotka on laskettu elokuussa 2024 alkaneen uuden sopimuksen mukaisesti. Uuden sopimuksen mukainen kalusto on aiempaa uudempaa, esteettömämpää ja ympäristöystävällisempää. Joukkoliikenteen muutos on noin 100 000 euron lisäys talousarviossa verraten vuoden 2024 talousarvioon.

Vastuualueen henkilöstökulut nousevat 16 100 euroa.

Vastuualueen vakaan talouden ohjelman mukaiset sopeuttamistoimenpiteet:

- Kaupunkiympäristön suunnittelussa on karsittu viher- ja kaupunkikuvasuunnittelun asiantuntijamäärärahoista noin 30 000 euroa
- Suunnittelun ICT-palveluista on säästetty yhteensä noin 37 700 euroa läpikäymällä kaikki suunnittelun ohjelmistot, lisenssit ja laitteet
- Aineista, tarvikkeista ja tavaroista on säästetty noin 7 500 euroa perustuen useisiin pieniin säästötoimenpiteisiin useilla kustannuspaikoilla
- Muista toimintakuluista on säästetty tarkastelemalla kaikki kustannuserät noin 5 000 euroa

Säästöt yhteensä noin 80 200 euroa

Kokonaisuutena vastuualueen tuotot nousevat noin 8 300 euroa ja kustannukset nousevat noin 75 900 euroa. Vastuualueen toimintakate heikkenee noin 62 600 euroa verraten vuoteen 2024.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Investoinnit

Vastuualue huolehtii teknisen toimialan investointien ohjauksesta. Teknisen toimialan investointisuunnitelma ja investointien työohjelmat laaditaan toimialojen ja toimijoiden vuorovaikutteisena yhteistyönä varmistaen, että investoinnit ovat kaupungin strategian ja tavoitteiden mukaisia. Kaupunkiemion investoinnit esitetään talousarvion investointiosassa.

Joukkoliikenne ja kuljetusten suunnittelu

Joukkoliikenteen kehittäminen tukee erityisesti strategian viihtyisä vartin kaupunki ja kestävän kasvun yhteisö tavoitteiden sekä ympäristöpolitiikan toteutumista.

Joukkoliikennettä kehitetään parantamalla yleistä palvelutasoa paikallisliikenteessä. Vuonna 2022 aloitettua R-kyty kutsuliikennettä jatketaan ja sen palvelua kehitetään edelleen saatujen kokemusten ja palautteiden perusteella.

Vuosi 2023 oli ennätysellinen vuosi joukkoliikenteen matkustajamäärissä ja sama kehitys on jatkunut myös vuonna 2024. Hyvä palvelutaso on edellytys sille, että matkustajamäärien kasvu jatkuu edelleen. Polttoaineiden korkea hintataso on vaikuttanut joukkoliikenteen kustannuksiin. Korkea hintataso kohdistuu myös yksityisautoiluun, jonka vuoksi osa yksityisautoilijoista on siirtynyt joukkoliikenteen käyttäjiksi.

Haapahuhdan koulun lakkauttamisen vuoksi syksyllä 2023 paikallisliikenteeseen lisättiin yksi uusi koulupäiväisin ajettava linja. Linjan lisääminen lisäsi joukkoliikenteen kustannuksia. Lisäksi paikallisen yrityksen toiveesta, kesästä 2024 alkaen paikallisliikenteeseen on lisätty uusi linja myös Kaunolan alueelle (linja 13). Kaunolan linjan lisäämisen yhteydessä oli kustannustehokasta parantaa myös R-kytyin iltojen palvelutasoa, koska linja 13 suunniteltiin ajettavaksi toisella R-kytyin autoista. Linja 6 poistui käytöstä kesällä 2024. Linjan 13 lisääminen onnistui joukkoliikenteen määrärahojen puitteissa, kun tarkasteltiin Riihimäen joukkoliikenteen kokonaisuutta kaikkine muutoksineen.

Joukkoliikenteen kustannuksia lisäävä tekijä on kesäkuussa 2024 alkanut paikallisliikenteen uusi sopimus, jossa vaadittiin käyttövoimaltaan ympäristöystävällistä ja iältään uudempaa kalustoa sekä Riihimäen brändiväriytyksen mukaista kaluston ulkoasua. Nykyinen joukkoliikenteen sopimus on voimassa kesäkuuhun 2029 asti.

Joukkoliikennettä täydentävät kaupunkipyörät, joita on käytössä 120 kappaletta. Kaupunkipyöräpalvelu kattaa lähes koko kaupungin. Kaupunkipyörät tarjoavat vaihtoehdon pyörän käyttämiseen oman auton sijasta. Lisäksi kattava kaupunkipyöräjärjestelmä tukee hyvin muuta joukkoliikennettä paikkaamalla yhteys- tai aikataulullisia puutteita, joita ei ole kustannussyistä järkevää järjestää perinteisenä joukkoliikenteenä. Kaupunkipyörärien kustannus (62 300 euroa) on kohdistettu joukkoliikenteen rahoitukseen. Nykyinen kaupunkipyöräsopimus on voimassa vuosille 2023–2026.

Henkilökuljetuksien kehittämistarpeita ovat edelleen kustannustehokkuuden parantaminen ja eri osapuolten toimintakäytäntöjen sujuvoittaminen. Kuljetusten reittien ja aikataulujen optimoinnilla on mahdollista lisätä kustannustehokkuutta. Kuljetuksiin liittyviä toimintakäytäntöjä voidaan sujuvoittaa eri osapuolten selvällä ohjeistamisella ja yleisesti käytäntöjen kehittämisellä. Kuljetussuunnittelua tehdään edelleen korvausta vastaan Oma-Hämeelle vuonna 2025.

Kaupunkiympäristön ja tilojen suunnittelu

Kaupunkiympäristöä ja tiloja suunnitellaan RakasRiksu2035 -strategian ja erityisesti päämäärien vastustamaton vartin kaupunki ja kestävä kasvun yhteisö mukaisesti. Vuoden 2025 suunnittelukohteita ovat mm. Peltosaaren puistosuunnittelu, keskustan katujen uudistukset, St130 liittymät, katujen ja puistojen perusparannusten suunnittelu sekä tilojen osalta yksilöllisen opetuksen pienryhmän YPR tilaratkaisu, Matkakeskuksen henkilöstötilaratkaisun toteutussuunnittelu sekä vanhan kaupungintalon ja Kalevantalon jatkokäyttöjen suunnittelu.

Kaupunkiympäristössä ja kaupungin toimitilojen suunnittelussa tulee vahvasti huomioida esteettömyys ja kestävä kehitys hankkeen eri vaiheissa. Suunnittelija vaikuttaa tekemillään ratkaisulla kohteen materiaalivalintoihin, toteutusmenetelmiin ja kunnossapidon intensiivisyyteen sekä kohteen koko elinkaaren aikaiseen kestävyys ja kustannuksiin. Toisinaan laadukkaammat ja ekologisemmat valinnat lisäävät kustannuksia.

Esteettömän suunnittelun osaamista lisätään edelleen kaikkien kaupunkiympäristön ja tilojen suunnittelijoiden kouluttautumisella. Laadukkaasti esteettömyys huomioiden rakennettu ympäristö lisää viihtyisyyttä, saavutettavuutta ja omin voimin liikkumista kaikissa ikäryhmissä. Suunnittelu on osallisena kaupungin verkkosivuille laadittavien kiinteistöjen esteettömyystietojen sisällön tuottamisessa.

Sini-viheralueiden suunnittelu ja edelleen toteutus on tärkeässä asemassa ilmastonmuutoksen ehkäisemisessä, luonnon ääri-ilmiöihin varauduttaessa ja luonnon monimuotoisuuden tukemisessa. Suunnittelussa huomioidaan Riihimäen hulevesiohjelma. Kaupungin sijainti valtakunnallisesti merkittävällä tulvariskialueella vaatii edelleen jatkuvaa hulevesien hallinnan kehittämistä ja suunnitelmallisuutta. Monimuotoisuutta tuetaan myös kehittämällä Riihimäen uusniittyverkostoa. Vuosittain suunniteltavat kausi-istutukset luovat näkyvästi viihtyisää kaupunkiympäristöä.

Leikkipaikkoja uudistetaan leikkipaikkaohjelman mukaisesti. Vuonna 2025 suunnitteluun tulevat Härkätien leikkipaikka Vasikkahaassa, joka on esitetty siirrettäväksi Hännintien varrelle sekä Marjapuisto Lemmenmäessä. Leikkipuistojen suunnittelussa huomioidaan monipuolisuus ja eri kohde- ja ikäryhmät. Muun muassa kuntolaitteita lisäämällä toivotaan myös vanhempia viettämään aikaa yhdessä lasten kanssa, jolloin perheenä vietetty aika lisää lasten ja nuorten hyvinvointia. Kaupungin kiinteistöjen pihojen suunnittelussa huomioidaan myös eri käyttäjäryhmät sekä monipuolisuus, turvallisuus ja esteettömyys. Lisäksi vuonna 2025 suunnittelussa on Peltosaaren Karlskogan puiston ja Gus-Hrustalnijnpuiston kokonaisuus. Kyseiselle puistoalueelle laaditaan yleissuunnitelma ja Karlskogan puiston osuudelle toteutusohjelma.

Liikennesuunnittelussa kehittämisen painopisteenä jatkaa kestävä ja turvallinen liikkuminen. Turvallinen ja esteetön liikenneympäristö tukee lasten omatoimista liikkumista ja edistää siten lasten ja nuorten hyvinvointia. Edellisten edistämiseksi toimeen pannaan 2021 kaupunginhallituksen hyväksymässä kestävä liikumisen suunnitelmassa sekä kaupunkikehityslautakunnan hyväksymässä keskustan ja sisääntuloteiden liikennejärjestelmässä 2040 sovittuja toimia. Vuonna 2025 laaditaan muun muassa yhtenäinen ohjeistus työmaa-aikaisille liikennejärjestelyille (oma työ, osaurakointi, kokonaisurakat myös vesiliikelaite sekä kolmannet osapuolet). Lisäksi tilataan maankäytön ja liikenteen suunnittelua tukevia liikennemäärätietoja, joiden pääpainopiste vuonna 2025 on jalankulun ja pyöräilyn

laskennoilla (noin 10 000 euroa), ja muita tarvittavia liikenneselvityksiä tai suunnitelmia (noin 25 000 euroa)

Tilasuunnittelussa toteutetaan laajaa ja suunnitelmallista osallistamista hankkeiden eri vaiheissa. Tämä takaa monikäyttöiset, toimintaa palvelevat, saavutettavat ja viihtyisät toimitilat. Tilasuunnittelussa kiinnitetään huomiota kestävään kehitykseen, tavoitteena suunnittelun kautta vaikuttaa siihen, että kaupungin kiinteistöt kuluttavat jatkossa vähemmän energiaa, ovat kestäviä, viihtyisiä, arvonsa säilyttäviä rakennuksia ja ovat tarvittaessa muunneltavissa eri käyttötarkoituksiin.

Lisäksi vastuualueella jatketaan toimialan toiminnanohjauksen kehittämistä.

Taulukko 38 Suunnittelun ja toiminnan ohjauksen vastuualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso / tavoitetaso
Edistämme kestäväää kehitystä ja vastuullisuutta toimitilojen suunnitelmassa	Toimistotilojen tilankäytön tehostamiseen ja työympäristömuutokseen liittyvissä suunnitelmissa on huomioitu olevan toimistokalustuksen asianmukainen hyödyntäminen sekä kierrättäminen.	Huomioitu vuoden 2025 aikana valmistuvissa toimistotilojen tilankäytön tehostamiseen ja työympäristömuutokseen liittyvissä suunnitelmissa.	Ei toteutunut / Toteutunut
Edistämme kestäväää kehitystä ja vastuullisuutta maanrakentamisen suunnitelmissa	Katu- ja puistosuunnittelijat kouluttautuvat uusiomaa-ainesten ja kaivumaitellessa	Kaikki katu- ja puistosuunnittelijat ovat kouluttautuneet lisäksi itseopiskelemalla tai ulkoisesti	Ei toteutunut / Toteutunut

	den hyödyntämi- seen maanrakenta- misessa	järjestetyssä koulu- tuksessa.	
Vahvistamme digita- lisaatiota toimitilo- jen kiinteistötie- dossa.	Piikinmäen päiväko- din rakennukseen on laadittu paikan- nustasoinen 3D- malli tilasuunnitte- lun sisäisen (Yleisiin tietomallivaatimuk- siin perustuvan) oh- jeen mukaisesti. Kohteessa ei aiem- paa mallia. Hirsimäen päiväko- din vanhan 3D-mal- lin päivittäminen. ti- lasuunnittelun sisäi- sen (Yleisiin tieto- mallivaatimukseen perustuvan) ohjeen mukaisesti.	Laadittu digitaalinen 3D-malli. Päivitetty digitaali- nen 3D-malli.	Ei toteutunut / to- teutunut Ei toteutunut / to- teutunut
Paikallisliikenteen, mukaan lukien kau- punkipyörät, käyttä- jämäärän säilyttämi- nen nykyisessä ta- sossa tai lisääminen	Laadukas markki- nointi	Kaupunkipyörillä tehtyjen matkojen määrä Paikallisliikenteen matkustusmäärä	Toteutuneet matka- määrät ovat samalla tai korkeammalla ta- solla kuin vuonna 2024
Työmaa-aikaisen lii- kenneturvallisuuden ja sujuvuuden pa- rantaminen	Laaditaan yhtenäi- nen ohjeistus työ- maa-aikaisille liiken- nejärjestelyille	Ohjeistus on valmis	Ei toteutunut / To- teutunut

Taulukko 39 Suunnittelun ja toiminnanohjauksen vastualueen tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Joukkoliikennematkat (1000 kpl)	218	261	230	Toteutuneet matkamäärät ovat samalla tai korkeam- malla tasolla kuin vuonna 2024

Henkilöstösuunnitelma

Suunnittelun ja toiminnanohjauksen henkilöstö on vuoden 2024 talousarviossa ollut 16 vakituista henkilöä. Vakituisten henkilöstön määrässä ei ole muutoksia vuonna 2025. Mikäli vastuualueella vakansseja vapautuu, ne tullaan täyttämään.

TOIMIALA	TEKNINEN			
VASTUUALUE	Liikuntakeskus			
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Ero%
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITTUOTOT	22 187	0	15 000	
MAKSUTUOTOT	109 022	89 300	398 200	345,9
TUET JA AVUSTUKSET	55 656	6 000	17 900	198,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	349 018	284 000	415 800	46,4
TOIMINTATUOTOT	535 883	379 300	846 900	123,3
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-1 324 483	-1 348 000	-1 337 400	-0,8
PALKAT JA PALKKIOT	-1 048 476	-1 068 700	-1 079 600	1,0
HENKILÖSIVUKULUT	-276 008	-279 300	-257 800	-7,7
ELÄKEKULUT	-234 530	-234 600	-212 900	-9,2
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-41 478	-44 700	-44 900	0,4
PALVELUJEN OSTOT	-398 167	-398 300	-902 500	126,6
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-114 049	-165 700	-188 600	13,8
AVUSTUKSET	-58 800	-63 000	-63 000	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 699 900	-1 770 800	-2 780 700	57,0
TOIMINTAKULUT	-3 595 400	-3 745 800	-5 272 200	40,7
TOIMINTAKATE	-3 059 516	-3 366 500	-4 425 300	31,5

Toiminnan kuvaus

Liikuntakeskus vastuualue huolehtii liikuntalain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä, ellei erikseen ole toisin säädetty tai määrätty. Vastuualue 1) järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä 3) ylläpitää liikuntapaikkoja.

Toimintaympäristö

Vuoden 2025 alussa avautuva uimahalli vaikuttaa merkittävästi liikuntakeskuksen toimintaan, toimintatuottoihin ja – menoihin. Vastuualueen henkilöstökuluissa näkyvät uimahal-

lin asiakaspalveluhenkilöstön lisäys sekä uinninvalvontahenkilöstön vähennys. Uinninvalvonnan osalta toteutetaan kokonaisulkoistus, joka näkyy asiantuntijapalveluiden toimintamenojen kasvuna. Uimahallin avautumisen vaikutus liikuntakeskuksen toimintatuottojen kasvuun on n. 340 000 euroa ja toimintakulujen kasvuun n. 1 400 000 euroa. Toimintakate heikkenee siis n. 1 060 000 euroa uimahallin avautumisen seurauksena.

Vakaan talouden ohjelman mukaisia säästötoimia on vastuualueen ulkoisista menoista (palvelujen ostot) tehty toimisto- ja asiantuntijapalveluista 15 000 euroa sekä muista ostopalveluista 29 000 euroa yhteensä 44 000 euroa:

- Toimisto- ja asiantuntijapalveluiden rahoituksella on konsulttityönä viime vuosina laadittu mm. kaupunkitasoinen ulkoilureittisuunnitelma ja liikkumisohjelma. Näin laajoja kehittämissuunnitelmia ei toteuteta vuonna 2025, jolloin saadaan 15 000 euron säästö palvelujen ostoista.
- Lisäksi liikuntapaikkojen muista ostopalveluista on säästetty 29 000 euroa, jolloin liikuntakeskus ei ole varautunut esim. väliaikaisten rakennelmien toteutuksiin tapahtumavarausten vuoksi tai muihin ostopalveluna tehtäviin liikuntapaikkojen kunnossapitotoimiin.

Toimintatuotoissa ei ole huomioitu mahdollisia Kaikukorttilaisten tai vastaanottokeskuksen asiakkaiden maksuttomien uintien aiheuttamia tulomenetyksiä.

Kokonaisuudessaan vastuualueen toimintatuotot kasvavat n. 467 000 euroa ja toimintakulut n. 1 526 000 euroa. Toimintakate heikkenee siis n. 1 059 000 euroa vuoteen 2024 verrattuna.

Toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet

Liikunnanohjaus

Liikunnanohjauksen pääpaino siirtyy vuonna 2025 jälleen uimahallissa tapahtuvaan toimintaan. Uudet uimahallin tilat mahdollistavat kuntosalin tutustumiskurssien ja muiden kuntosaliryhmienryhmien lisäksi monipuolisien vesiliikuntaryhmien ja uinninopetuksen järjestämisen. Uinninopetusta annetaan esiopetuksessa oleville sekä 1–2-luokkalaisille opetuspäivien aikana. Kesäaikana uinninopetusta suunnataan alkeis- ja jatkoryhmissä

myös nuoremmille lapsille. Kaupungin järjestämiin uimakouluihin varataan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset resurssit, jotta jokaisen uimakouluun osallistuvan lapsen olisi mahdollista saada riittävän hyvä uimataito. Liikunnanohjauksessa pyritään jatkamaan aktiivista hanketoimintaa myös jatkossa. Liikettä yläkouluun -hanke jatkuu vuodelle 2025 yhteistyössä sivistystoimen kanssa. Uusia hankehakuja toteutetaan vuodelle 2025 ja niiden painopiste on erityisesti perheiden liikuntaneuvonnan kehittämisessä. Hankkeiden osalta talousarvioon ei ole tehty varauksia tuloihin tai menoihin työntekijöiden palkkoja lukuun ottamatta. Talousarvioon varatut palkkarahat kattavat hankkeiden omarahoitusosuudet. Hankkeiden ulkopuolella liikunnanohjauksen toimintaa suunnataan tuttuun tapaan ikään-tyneiden ja erityisryhmien liikuntaan sekä työikäisten liikuntaneuvontaan.

Liikuntapaikat

Uimahallin palvelutuotannon käynnistys on myös liikuntapaikkojen suurin painopistealue vuonna 2025. Uimahallissa aloitetaan omana toimintana asiakaspalvelupiste, jonka tehtävänä on uimalan lipun- ja kahviomyynnin lisäksi palvella kaupunkilaisia mm. tilavarauksissa ja niihin liittyvässä avaintenhallinnassa. Uimalan uinninvalvonnan kokonaisuus siirretään palveluntuottajalle, joka vastaa valvonnan järjestämisestä sekä uimahallissa, että maauimalassa. Ulkoliikuntapaikoilla tehdään erityisesti reitistöjen huolto- ja kehittämistöitä. Riuttan alueelle laaditaan kehittämissuunnitelma, jossa huomioidaan nykyisten ja tulevien palveluiden vaatimukset. Nykyistä liikuntapaikkaverkostoa ylläpidetään myös vuonna 2025.

Kansalaistoiminnan tuki

Tilojen varaamista, avainten noutoa ja maksukäytäntöjä kehitetään uuden tilavarausjärjestelmän avulla. Järjestetään 1–2 kertaa vuodessa seurafoorumi, jossa yhteisesti keskustellaan, suunnitellaan ja sovitaan kehittämistoimenpiteistä.

Taulukko 40 Liikuntakeskus vastualueen lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso /tavoitetaso
Aktiivisessa käytössä oleva Uimala	Panostetaan uuden uimahallin avautumiseen, palveluvalikoimaan sekä viestintään.	Uimalan kävijämäärä	Vuoden 2024 TA taso 35 000 käyntiä / Ylittää 120 000 käyntiä

Taulukko 41 Liikuntakeskus vastualueen tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Avustukset euro-määrä ja hakijat	58 800; 28	58 800; 32	63 000; 30	63 000; 32
Jäähallit kävijämäärä	101 214	86 654	90 000	90 000
Uimala kävijämäärä	90 747	36 179	35 000	120 000
Liikunta ja hyvinvointineuvonta kävijämäärä	403	926	600	700
E erityisliikunnanohjaus kävijämäärä	3 739	6340	7 000	7000

Henkilöstösuunnitelma

Liikuntakeskuksen vakanssilistasta neljä uinninvalvojan vakanssia lakkautetaan uinninvalvonnan ulkoistuksen takia. Kaksi uinninvalvojan vakanssilla olevaa henkilöä on suunnitelmassa siirtää avoinna oleville liikuntapaikanhoitajien vakansseille. Kaksi uinninvalvojan vakanssia on ollut täyttämättä uimahallin perusparannuksen vuoksi. Lisäksi perustetaan kolme uutta asiakaspalveluhenkilön vakanssia uimahallin kassa-, kahvio-, ja asiakaspalvelutehtäviin. Ennen uimahallin perusparannusta kyseisiä kassa- ja asiakaspalvelutehtäviä toteutettiin määräaikaisella henkilöstöllä.

Vastuualueella olevien vakanssien kokonaismäärä vähenee siis yhdellä, mutta liikuntakeskuksen vakituisen henkilöstön määrä lisääntyy kolmella henkilöllä verrattuna vuoteen 2024. Muut kuin yllä mainitut vakanssit täytetään, mikäli ne vuoden aikana vapautuvat.

Liikuntakeskuksen henkilöstö vuoden 2024 talousarviossa on ollut 22 vakituista henkilöä. Uimahallin avautumisen seurauksena liikuntakeskuksen vakituinen henkilöstö on vuoden 2025 talousarviossa 25 vakituista henkilöä.

10 Riihimäen Vesihuoltoliikelaitos

Vesihuoltoliikelaitos

TULOSLASKELMA	Tp 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TA 2025	muutos %	Suunnitelmavuodet 2026 2027	
Liikevaihto	9 777 585	10 203 000	10 403 000	10 510 000	1,03	10 825 300	11 150 100
Liiketoiminnan muut tuotot	19 848	17 800	17 800	6 900	-61,24	7 200	7 400
	9 797 433	10 220 800	10 420 800	10 516 900	0,92	10 832 500	11 157 500
Valmistus omaan käyttöön	11 890						
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 189 819	-1 306 600	-1 306 600	-1 371 400	4,96	-1 398 800	-1 426 700
Palvelujen ostot	-1 676 801	-1 519 000	-1 619 000	-1 766 800	9,13	-1 802 100	-1 838 100
	-2 866 620	-2 825 600	-2 925 600	-3 138 200	7,27	-3 200 900	-3 264 800
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot yhteensä	-1 459 611	-1 386 200	-1 486 200	-1 559 700	4,95	-1 590 800	-1 622 600
Henkilösivukulut	-337 831	-330 300	-330 300	-351 200	6,33	-358 200	-365 300
	-1 797 442	-1 716 500	-1 816 500	-1 910 900	5,20	-1 949 000	-1 987 900
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 101 236	-3 400 000	-3 400 000	-2 592 300	-23,76	-2 463 600	-2 285 700
	-179 184	-188 700	-188 700	-191 600	1,54	-195 400	-199 300
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 864 840	2 090 000	2 090 000	2 683 900	28,42	3 023 600	3 419 800
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot							
Muut rahoitustuotot	6 967						
Kunnalle maksetut korkokulut	-77 085	-67 000	-67 000	-94 800	41,49	-83 900	-73 000
Korvaus peruspääomasta	-750 150	-750 000	-750 000	-750 000	0,00	-750 000	-750 000
Muut rahoituskulut	-125						
	-820 393	-817 000	-817 000	-844 800	3,40	-833 900	-823 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 044 447	1 273 000	1 273 000	1 839 100	44,47	2 189 700	2 596 800
RAHOITUSLASKELMA	Tp 2023	TA 2024	Ennuste 2024	TA 2025	muutos %	Suunnitelmavuodet 2026 2027	
Toiminnan rahavirta							
Liikelylijäämä (allijäämä)	1 864 840	2 090 000	2 090 000	2 683 900	28,42	3 023 600	3 419 800
Poistot ja arvonalentumiset	3 101 236	3 400 000	3 400 000	2 592 300	-23,76	2 463 600	2 285 700
Rahoitustuotot ja -kulut	-820 393	-817 000	-817 000	-844 800	3,40	-833 900	-823 000
	4 137 261	4 673 000	4 673 000	4 431 400	-5,17	4 653 300	4 882 500
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-9 160 020	-5 675 000	-6 336 000	-4 370 000	-31,03	-5 500 000	-4 400 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	252 285	281 600	281 600	594 100	110,97	327 200	327 200
Pysyvien vastaavien luovutustulot	8 421						
	-8 899 314	-5 393 400	-6 054 400	-3 775 900	-37,63	-5 172 800	-4 072 800
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 762 052	-720 400	-1 381 400	655 500	-147,45	-519 500	809 700
Rahoituksen rahavirta							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-650 000	-650 000	-650 000	-850 000	30,77	-850 000	-850 000
	-650 000	1 350 000	1 350 000	-850 000	-162,96	-850 000	-850 000
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Saamisten muutos kunnalta	4 535 920						
Saamisten muutos muilta	121 877						
Korottomien velkojen muutos kunnalta	1 510						
Korottomien velkojen muutos muilta	752 745	-629 600	31 400	194 500	519,43	1 369 500	40 300
	5 412 052	-629 600	31 400	194 500	519,43	1 369 500	40 300
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	4 762 052	720 400	1 381 400	-655 500	-147,45	519 500	-809 700

Toiminnan kuvaus

Riihimäen vesihuolto liikelaitos on suoraan kaupunginhallituksen alaisena toimiva liikelaitos. Riihimäen Vesi vastaa talousveden toimittamisesta kiinteistöille, vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta, jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä sadevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamisesta. Vuonna 2023 liikelaitoksen liikevaihto oli 9,8 miljoonaa ja tase noin 58 miljoonaa.

Toimintaympäristön muutos

Inflaatio eli yleinen kustannusten nousu on heikentynyt ja on ollut viimeisen vuoden aikana 1,3 %.

Maa- ja metsätalousministeriö on yhdessä vesihuoltoalan toimijoiden kanssa kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman, jossa on luotu vesihuoltosektorin yhteinen visio - vastuullinen vesihuolto 2030. Siinä on mm. todettu, että vesihuollon rakennemuutosta kohti tarkoituksenmukaisempia ja toimivampia vesihuoltopalveluja tuottavia yksiköitä on edistettävä ja vesihuollon alueellista yhteistyötä kehitettävä. Keinoina on mainittu mm.: luodaan kannusteita vesihuoltolaitosten yhdistymiseen ja selvitetään vesihuollon järjestämisen ja organisoinnin vaihtoehdot ja mahdollisuudet sekä toteuttamiskelpoisuus. Vision pohjalta on aloitettu vesihuoltolain uudistamisen valmistelu, jossa lakia on tarkoitus uudistaa vaiheittain. Lain 1. vaiheen muutosten valmistelu on ministeriössä käynnissä ja luonnos hallituksen esitykseksi laista pitäisi valmistua vuonna 2024. Aiheeseen liittyen Riihimäen Vesi ja Hausjärven kunta ovat tehneet sopimuksen operointiyhteistyöstä, jossa Riihimäen Vesi operoi Hausjärven vesihuoltoa. Toiminta käynnistyy, kun valmistelevat toimenpiteet on saatu valmiiksi, arviolta vuoden 2025 alkupuolella.

EU-direktiivit (esim. jätevesi-, NIS2- ja CER-direktiivit) tuovat uusia velvoitteita vesihuollolle.

Ne tulevat merkittävästi kasvattamaan kustannuksia tulevaisuudessa. Esimerkiksi jätevesi-direktiivi tuo uusia vaatimuksia mm. ravinteiden poiston tehostamiseen, haitta-aineiden poistoon ja tarkkailuvelvoitteisiin 2030-luvulla.

Globaalin turvallisuustilanteen kiristyminen ja ilmastonmuutos lisäävät vaatimuksia vesihuollon varautumiseen ja sitä kautta lisäävät myös kustannuksia.

Koska noin 80 % vesihuollon kustannuksista on kiinteitä, ts. riippumattomia myydyin veden määrästä, vähenevä vedenkulutus lisää tarvetta taksojen, varsinkin perusmaksujen, korotuksille.

Digitalisaatio ja tekoäly tuovat uusia ratkaisuja myös vesihuoltoon, jotka toivottavasti lisäävät myös tuottavuutta.

Viime vuosina laitos on panostanut voimakkaasti maanalaisten vesihuoltoverkostojen kunnan tutkimukseen. Tutkimuksissa on ilmennyt verkostojen oletettuakin huonompi kunto, jonka seurauksena verkostojen saneeraukseen on tulevina vuosina panostettava merkittävästi, jotta verkostojen saneerausvelka ei kasvaisi nykyisestä. Lisäksi mm. kasvaneet kaupungin sisäiset vyörytykset ja maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuva heikentynyt turvallisuustilanne, joka on pakottanut lisäämään resursseja varautumiseen, ovat kasvattaneet kustannuksia. Lietteenkäsittelysopimus umpeutuu vuoden lopussa, eikä palvelun tarjoaja ole halukas optiovuosien käyttöön. Ennakoitavissa on käsittelymaksujen huomattava korotus. Edellä mainitut seikat sekä vähenevä vedenmyynti edellyttävät vesihuollon käyttö- ja perusmaksujen reaalihintojen maltillista korottamista lähivuosina.

Käyttö- ja perusmaksutuloihin esitetään vuodelle 2025 keskimäärin 3 % korotusta. Tällä hetkellä perusmaksujen osuus on noin 26 % käyttö- ja perusmaksutulojen yhteenlasketusta summasta. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena on 30 % osuus. Jotta perusmaksujen osuutta saadaan kasvatettua nykyisestä, käyttömaksuihin esitetään käyttömaksuihin 2 % korotusta ja perusmaksuihin 5,5 % korotusta. Korotusten jälkeen perusmaksujen osuus on noin 27 % käyttö- ja perusmaksutulojen summasta. Myös hulevesi- ja sekaviemäröintimaksuihin esitetään korotuksia, koska huleveden viemäröinti on tällä hetkellä tappiollista. Uudeksi hulevesi- ja sekaviemäröintimaksun yksikköhinnaksi sekä omakoti- ja paritalojen hulevesi- ja sekaviemäröintimaksuksi esitetään 34,00 €/vuosi (alv 0%). Nykyinen hinta on 32,00 €/vuosi (alv 0%). Myös sakokaivolietteen vastaanottomaksuja tulee korottaa, kasvaneiden käsittelykustannusten kattamiseksi. Sako- ja umpikaivolietteen vastaanottohinta on jatkossa 7,99 €/m³ (alv 0%), kun vanha hinta tällä hetkellä on 6,66 €/m³ (alv 0%).

Alla on Riihimäen Veden taksastrategia vuosille 2025 - 2034.

	2025-29	2030-34
Inflaatio	2 %/vuosi	2 %/vuosi
Keskimääräinen taksojen nousu	3 %/vuosi	2 %/vuosi
Käyttömaksujen korotus	2 %/vuosi	2 %/vuosi
Perusmaksujen korotus	5,5 %/vuosi	2 %/vuosi
Hulevesi- ja sekaviemäröintimaksujen korotus	5,5 %/vuosi	2 %/vuosi
Perusmaksujen osuus	26 % (v. 2024) → 30 % (v. 2029)	30 %

Toiminnan painopistealueet ja tavoitteet

RakasRiksu2035-strategian strategiset tavoitteet ovat: vastustamaton vartin kaupunki, tulevaisuuden tekijöiden koti ja kestävä kasvun yhteisö. Riihimäen Vesi toteuttaa kaupungin strategiaa mm. osallistumalla aktiivisesti uusien alueiden suunnitteluun, osallistumalla

kaupungin ympäristötyöhön ja aktiivisella yhteistyöllä alueen elinkeinoelämän, erityisesti suurimman asiakkaamme Valio Oy:n kanssa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmakausille: toimintavarmuus, omaisuudenhallinnan kehittäminen, hiilineutraalisuus ja digitalisaation edistäminen.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Liikelaitoksen taloudellinen tulos on ylijäämäinen ja se pystyy maksamaan valtuuston vahvistaman peruspääoman koron
2. Taloustutkimus Oy:n asiakastyytyväisyystutkimuksessa vertailukuntien keskiarvoa parempi kokonaisindeksi
3. Putkirikkojen määrä runkoverkoissa korkeintaan 10 kpl
4. Laskuttamaton kulutus on korkeintaan 15 % verkostoon pumpatusta talousvedestä ja että jätevedenpuhdistamolle johdettavien hulevesien osuus on alle 40 % puhdistamolle johdetuista jätevesistä

Henkilöstösuunnitelma

Vuonna 2024 laitoksen palveluksessa on 28 henkilöä, joka on kaksi henkilöä vähemmän, kuin vuonna 2023. Hausjärven kanssa solmitun operointisopimuksen myötä kaksi henkilöä siirtyy Riihimäen Veteen aluksi kolmen vuoden määräaikaisella sopimuksella. Jos yhteistyö syvenee konsessiosopimukseksi, henkilöstösiirto jää pysyväksi. Kuluvana keväänä verkostoyksikön kunnossapitopäällikkö jäi eläkkeelle. Tehtävää ei täytetä, vaan vakanssi

muutetaan laitoyksikön sähkö- ja automaatioinsinöörin vakanssiksi. Digitalisaation etene-
minen ja kasvaneet kyberuhat ja siihen liittyvät lainsäädännön muutokset, esim. NIS2-di-
rektiivi, edellyttävät laitoyksikön osaamisen ja resurssien vahvistamista.

Riihimäen Vesihuoltoliikelaitoksen investointisuunnitelma 2025 - 2027

INVESTOINTIOHJELMA 2025-27		2025	2026	2027
Vesi1 Asuntoalueiden rakentaminen ja täydennys	Kokonharju		500 000	1 000 000
Vesi2 Elinkeinoalueiden rakentaminen	Varaus (elinkeino)	200 000	200 000	200 000
Vesi3 Kaupungin hankkeisiin liittyvät työt	Kauppakatu v. Hämeenkatu-Valtakatu			
	Nurmelantie			
	Hämeenkatu I			250 000
	Koulukatu vl. Hämeenkatu-Isokäyrä			450 000
	Hämeenkatu II			
	Hämeenkatu III			
	Varaus (kaupunki)	100 000	100 000	100 000
Vesi4 Putkistosaneeraus ja täydennys	Herajontie	700 000		
	Herajoki päävesijohto ja -viemäri saneeraus	400 000	800 000	
	Piirivuoren raakavesijohto	1 000 000		
	Rajapolku	300 000		
	Tavara-aukio	650 000		
	Vesitornin vesisäiliön saneeraus	100 000		
	Haapahuhdan pääviemäri		250 000	
	Huhtimo-Peltosaari		1 500 000	
	Koivistonmäki II		800 000	
	Pohjois-Juppala I		650 000	650 000
	Mattilan teollisuusalue			1 000 000
	Kaupungin rahoitusosuus	-487 900	-250 000	-250 000
	Virtausmittauskaivot	100 000	100 000	100 000
VERKOSTOINVESTOINNIT	Menot	3 550 000	4 900 000	3 750 000
	Rahoitusosuudet	-487 900	-250 000	-250 000
	Verkostoinvestoinnit netto	3 062 100	4 650 000	3 500 000
Vesi5 Laitosinvestoinnit	Jätevedenpuhdistamon koneisto- ja automaattiosaneeraukset	550 000	400 000	400 000
	Jätevedenpuhdistamon koneistosaneeraukset, rahoitusosuus	-106 200	-77 200	-77 200
	Pumppaamosaneeraus	120 000	100 000	100 000
	Vedenhankinnan koneistosaneeraukset	100 000	100 000	150 000
LAITOSINVESTOINNIT	Menot	770 000	600 000	650 000
	Rahoitusosuudet	-106 200	-77 200	-77 200
	Laitosinvestoinnit netto	663 800	522 800	572 800
Kalusto				
Vesi6 Kalusto	Verkostoyksikkö	50 000		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Menot yhteensä	4 370 000	5 500 000	4 400 000
	Rahoitusosuudet yhteensä	-594 100	-327 200	-327 200
	Investoinnit yhteensä netto	3 775 900	5 172 800	4 072 800

11 Riihimäen kaupunki yhteensä

Tässä osiossa käsitellään Riihimäen kaupunkia kokonaisuutena. Riihimäen kaupungin tuloslaskelma on esitetty seuraavaksi.

Riihimäen kaupunki ilman Vesihuoltoliikelaitosta, ml. sisäiset erät			
	TP 2023	TA2024	TA 2025
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	7 023 670	6 847 500	5 888 500
MAKSUTUOTOT	2 901 424	2 394 500	2 902 300
TUET JA AVUSTUKSET	4 927 646	3 645 400	2 774 300
MUUT TOIMINTATUOTOT	24 262 389	23 612 500	30 519 700
TOIMINTATUOTOT	39 115 128	36 499 900	42 084 800
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	629 092	629 000	691 000
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-56 831 758	-58 389 100	-62 187 100
PALKAT JA PALKKIOT	-45 595 711	-47 086 600	-50 441 300
HENKILÖSMUKULUT	-11 236 047	-11 302 500	-11 745 800
ELÄKEKULUT	-9 543 572	-9 351 600	-9 571 000
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-1 692 475	-1 950 900	-2 174 800
PALVELUJEN OSTOT	-24 065 824	-22 330 000	-24 228 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 089 367	-6 908 600	-7 434 400
AVUSTUKSET	-4 299 900	-4 175 800	-8 270 300
MUUT TOIMINTAKULUT	-21 032 065	-18 646 600	-20 087 700
TOIMINTAKULUT	-113 318 913	-110 450 100	-122 207 900
TOIMINTAKATE	-73 574 694	-73 321 200	-79 432 100
VEROTULOT	80 992 377	72 300 000	75 735 000
VALTIONOSUUDET	9 746 322	8 099 100	10 312 200
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT	445 822	68 900	114 800
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 496 081	2 280 000	2 280 000
KORKOKULUT	-1 898 037	-1 401 400	-1 743 700
MUUT RAHOITUSKULUT	426 148	-30 000	-30 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 470 014	917 500	621 100
VUOSIKATE	18 634 020	7 995 400	7 236 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-7 654 039	-6 815 700	-8 240 100
ARVONALENTUMISET	-1 065 334		
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 719 373	-6 815 700	-8 240 100
TILIKAUDEN TULOS	9 914 646	1 179 700	-1 003 900
POISTOERON MUUTOS	46 875	47 000	47 000
RAHASTOJEN MUUTOS	84 000	100 000	101 200
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 045 522	1 326 700	-855 700

Ulkoisen tuloslaskelman mukaisessa tarkastelussa kaupunkiemion toimialojen sisäiset erät sekä vesihuoltoliikelaitoksen välinen keskinäisen kaupankäynnin tai toiminnan vaikutukset on eliminoitu. Tarkastelu on ulkoisen tilinpäätöksen mukainen. Riihimäen kaupungin yhdistetty ulkoinen tuloslaskelma ja rahoituslaskema on esitetty seuraavilla sivuilla.

**YHDISTELTY TULOSLASKELMA 2025 RIIHIMÄEN KAUPUNKI JA RIIHIMÄEN
VESIHUOLTOLIIKELAITOS**

	Riihimäki	Riihimäen Vesihuoltoliik elait.	Yhteensä (ennen elim.)	Koneelliset eliminoinnit	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITTUOTOT	5 484 500	10 510 000	15 994 500	-426 800	15 567 700
MAKSUTUOTOT	2 902 300		2 902 300		2 902 300
TUET JA AVUSTUKSET	2 774 300	3 900	2 778 200		2 778 200
MUUT TOIMINTATUOTOT	12 132 000	3 000	12 135 000	-220 200	11 914 800
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 293 100	10 516 900	33 810 000	-647 000	33 163 000
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	691 000	0	691 000	0	691 000
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-62 187 100	-1 910 900	-64 098 000		-64 098 000
PALKAT JA PALKKIOT	-50 441 300	-1 559 700	-52 001 000		-52 001 000
HENKILÖSMUKULUT	-11 745 800	-351 200	-12 097 000		-12 097 000
ELÄKEKULUT	-9 571 000	-286 200	-9 857 200		-9 857 200
MUUT HENKILÖSMUKULUT	-2 174 800	-65 000	-2 239 800		-2 239 800
PALVELUJEN OSTOT	-20 218 200	-1 766 800	-21 985 000	279 900	-21 705 100
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 434 400	-1 371 400	-8 805 800	300 000	-8 505 800
AVUSTUKSET	-8 270 300		-8 270 300		-8 270 300
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 306 200	-191 600	-5 497 800	67 100	-5 430 700
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-103 416 200	-5 240 700	-108 656 900	647 000	-108 009 900
TOIMINTAKATE	-79 432 100	5 276 200	-74 155 900	0	-74 155 900
VEROTULOT	75 735 000		75 735 000		75 735 000
VALTIONOSUudet	10 312 200		10 312 200		10 312 200
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	114 800		114 800	-94 800	20 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 280 000		2 280 000	-750 000	1 530 000
KORKOKULUT	-1 743 700	-94 800	-1 838 500	94 800	-1 743 700
MUUT RAHOITUSKULUT	-30 000	-750 000	-780 000	750 000	-30 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	621 100	-844 800	-223 700		-223 700
VUOSIKATE	7 236 200	4 431 400	11 667 600	0	11 667 600
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-8 240 100	-2 592 300	-10 832 400		-10 832 400
TILIKAUDEN TULOS	-1 003 900	1 839 100	835 200	0	835 200
POISTOERON MUUTOS	47 000		47 000		47 000
RAHASTOJEN MUUTOS	101 200		101 200		101 200
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-855 700	1 839 100	983 400	0	983 400

RIIHIMÄEN KAUPUNKI JA VESIHUOLTOLIIKELAITOS
YHDISTELTY RAHOITUSLASKELMA TALOUSARVIO 2025

	Riihimäen kaupunki	Riihimäen Vesi	Yhteensä (ennen elim.)	Eliminoinnit		Yhteensä
				Kaupunki	Vesi	
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	7 236 200	4 431 400	11 667 600	-1 491 800	1 491 800	11 667 600
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-1 765 000		-1 765 000			-1 765 000
	5 471 200	4 431 400	9 902 600	-1 491 800	1 491 800	9 902 600
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-15 846 000	-4 370 000	-20 216 000	490 000		-19 726 000
RAHOITUSOSUUDET	50 000	594 100	644 100		-490 000	154 100
INVESTOINTIMENOIHIN						
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	2 100 000		2 100 000			2 100 000
	-13 696 000	-3 775 900	-17 471 900	490 000	-490 000	-17 471 900
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-8 224 800	655 500	-7 569 300	-1 001 800	1 001 800	-7 569 300
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYKSET	850 000		850 000		-850 000	
	850 000	0	850 000	0	-850 000	-850 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	14 052 200		14 052 200			14 052 200
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-6 827 400	-850 000	-7 677 400	850 000		-6 827 400
	7 224 800	-850 000	6 374 800	850 000	0	7 224 800
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	150 000	194 500	344 500			344 500
	150 000	194 500	344 500			344 500
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	8 224 800	-655 500	7 569 300	-1 153 600	1 153 600	7 569 300

12 Riihimäki konserni

Talousarvion tässä osiossa käsitellään Riihimäki konsernia. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston asettamat tavoitteet ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä, mutta eivät kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Riihimäen kaupunkikonserniin kuuluvat on esitetty seuraavassa kuvassa vuoden 2024 näkökulmasta.

Taulukko 42 Riihimäki konserni vuonna 2024

RIIHIMÄEN KAUPUNKI	
RIIHIMÄEN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	TYTÄRYHTEISÖT JA YHTEISÖT
	Osakeyhtiöt
	Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy konserni 100 %:
	* Oy Expomade-Kiinteistöt Ab 100 %
	* Riihimäen Karoliinankatu 13-15 Oy 100 %
	* Kiinteistö Oy Riihimäen Kuuskulma 100 %
	* Kiinteistö Oy Riihimäen Sepänkatu 5 82,68 %
	* Kiinteistö Oy Riihimäen Lykka 82,53 %
	* Riihimäen Kaapelitehdas Oy 68,05 %
	*Kiinteistö Oy Riihimäen Ophelia 54,24 %.
	*Kiinteistö Oy Riihimäen Tehdäskylänkatu 5 81,94%
	Riihimäen Kotikulma Oy konserni 100 %:
	* Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy 100 %
	Riihimäen Kaukolämpö Oy 51 %
	Kiinteistöosakeyhtiöt
	Kiinteistö Oy Riihimäen Yritystalo 100 %
	Kiinteistö Oy Riihimäen Paloasema 100 %
	Kiinteistö Oy Riihimäen Jäähalli 100 %
	Kiinteistö Oy Riihimäen Kalevanrinne 100 %
	Kiinteistö Oy Riihimäen Teatterihotelli 88,12 %
KUNTAYHTYMÄ	
Hämeen maakuntaliitto ky 16,94 %	
OSAKKUUSYHTEISÖT	
Osakeyhtiöt	
Hyria koulutus Oy 25,12 %	
Ilves-halli Oy 24,88 %	
Asunto Oy Riihimäen Kalevankoti 33,10 %	

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan (emoyhteisö) sekä yhden tai useamman oikeudellisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä. Konsernin tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräysvalta eli jonka äänivallasta emoyhtiöllä on yli 50 % osuus

joko suoraan tai välillisesti. Osakkuusyhteisöiksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta Konsernin emoyhteisöllä on äänivallasta 20 - 50 % osuus suoraan tai välillisesti ja merkittävä omistusosuus (vähintään 20 % yhtiön omasta pääomasta yhteisössä).

Riihimäki konsernin talous tunnuslukujen ja kriisikuntakriteerien valossa

Riihimäki konsernin talouden kehittymistä on kuvattu viimeisen neljän vuoden tilinpäätöksen keskeisten tunnuslukujen avulla. Kunnan osalta ei yleensä laadita erillistä konsernin talousarviota. Tästä johtuen on tärkeää tarkastella konsernin edellisten vuosien toteutuneita tunnuslukuja ja laatia konsernin tavoitteenasettelu tämän perusteella. Riihimäki konsernin tunnuslukuja on koottu seuraavaan taulukkoon vuosilta 2018 - 2023.

Taulukko 43 Riihimäki konsernin tunnusluvut TP 2018 – 2023

Konsernin tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Konsernin toimintatulot toimintamenoista %:a	41,8	41,6	40,5	41,9	40,6	49,7
Konsernin vuosikate poistoista %:a	169,1	139	196	173	166	197
Konsernin omavaraisuusaste %:a	29	43,9	47,1	48,5	47,7	54,0
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %:a	84,9	71,9	65,0	62,3	63,4	101,8
Konsernin korolliset lainat/ euroa per asukas	5 731	4 672	4 365	4 249	4 635	3883

Konsernin tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Konserni lainakanta (1000 €) 31.12 tilanteessa	164 776	134 597	125 327	121 200	131 399	110 582
Konsernin leasing ja vuokravastuut (1000€) 31.12 tilanteessa		8 563	8 752	8 559	6 997	5 323

Riihimälikonsernin osalta vanhojen kriisikuntakriteerien voimassa ollessa täyttynyt suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2019 - 2021. Vanhojen kriteerien mukainen kriisikunta tarkastelu päättyi vuonna 2021.

Uudet kriisikuntakriteerit

E erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja on sovellettu ensimmäisen kerran vuoden 2022 tilinpäätöksessä.

E erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa (ei muutosta nykyiseen)
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta nykyiseen)

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 % (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);
  - 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);
  - 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitiilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitiilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 %:lla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);
  - 4) konsernitiilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).

Taulukko 43 Uudet kriisikuntakriteerit

Kriteerit	2022		2023		2022	2023
	Raja-arvo	Rmk	Raja-arvo	Rmk		
Rmk = Riihimäki+Vhl						
A peruskunnan alijäämä (RMK + VHL)						
Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen (=peruskunta) kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien	Alijäämää	+ 111,8 milj.e	Alijäämää	+ 122,8 milj.e	ei	ei
TAI						
B kuntakonsernin alijäämä						
Kuntakonsernin alijäämä/asukas on						
*viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa	-1000	+ 3573	-1000	+ 3995	ei	ei
*ja sitä edeltävässä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa	-500	+ 3267	-500	+ 3573	ei	ei
TAI						
C kaikki tunnusluvut täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin						
*kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80%	alle 80%	166	alle 80%	197	ei	ei
*kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	> 20,01	20,50	> 7,38	7,86	ei	ei
*kuntakonsernin tilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä/asukas ylittää kaikkien kuntakonsernin tilinpäätöksen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50%	9367	4882	tietoa ei vielä käytettävissä	4069	ei	ei
*kuntakonsernin tilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	alle 0,8	1,6	alle 0,8	1,9	ei	ei

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien näkökulmasta on tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa ollaan lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomioita taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä on vähintään 500 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 % -yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Konserniyhtiöt ja niiden tavoitteet

Kotikulma Oy

Toiminnan kuvaus

Riihimäen Kotikulma Oy on Riihimäen kaupungin omistama aravavuokratoyhtiö, joka käsittelee yhteensä 37 vuokranmääritysyksikköä. Yhtiön toimialaan kuuluu kiinteistöjen rakennuttaminen, omistaminen ja hallinta, vuokratontilla sijaitsevien rakennusten ja huoneistojen ostaminen ja vuokraaminen sekä kiinteistöjen ja huoneistojen vuokraus. Lisäksi yhtiö vastaa rakennusten isännöinnistä ja huoltotoiminnasta, jota toteuttaa Riihimäen Kotikulma Oy omistama tytäryhtiö Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy.

Vuoden 2025 talousarvion mukaan konserniyhtiöiden liikevaihdoksi arvioidaan noin 10,5 miljoonaa euroa, josta Riihimäen Kotikulman osuus on noin 9,1 miljoonaa euroa ja Kotikulman Kiinteistöpalvelujen osuus noin 1,4 miljoonaa euroa.

Toimintaympäristö

Riihimäen Kotikulma Oy vastaa yhdessä muiden paikallisten asunnontarjoajien kanssa Riihimäellä asuvien ja kaupunkiin muuttavien asumistarpeisiin. Kotikulman hallinnoimissa asunnoissa asuu noin 7 % Riihimäen asukkaista. Vuonna 2025 kilpailu vuokramarkkinoilla

säilyy edelleen kovana ja vuokrakohteiden kysyntä vaihtelee taloustilanteen ja muuttoliikkeen mukaan. Korkojen laskiessa omistusasumisen suosio saattaa nousta.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Kotikulman strategiana on kiinteistökannan hyvä ylläpito, epäkurantin asuntokannan vähentäminen sekä kysyntää vastaavan uudistuotannon rakennuttaminen. Yhtiö haluaa olla aktiivinen toimija Riihimäen kehittämisessä kaupunkikonsernin strategian ja kaupunginvaltuuston hyväksymän asunto-ohjelman mukaisesti.

Tavoitteet valtuustokaudelle

Asiakkaat ja toiminta

Vuonna 2025 Kotikulma jatkaa asukkaiden tyytyväisyyden ja yhteisöllisyyden kehittämistä. Asukaskyselyt ja yhteisöllisyyttä edistävät tapahtumat, kuten Kotikulma-päivä, ovat keskeisiä toimia. Digitalisaatio ja asukkaiden arjen hallinnan parantaminen ovat edelleen kehittämisen kohteita. Tulevana vuonna pyritään toteuttamaan uusia kohteita keskustan alueella, jotta Riihimäen "vartin kaupunki" -konsepti toteutuu.

Henkilöstö

Henkilöstön työhyvinvointiin sekä osaamisen kehittämiseen panostetaan edelleen vuonna 2025. Henkilöstön digitalisaatio- ja teknologiaosaamista vahvistetaan päivittämällä koulutussuunnitelma sekä parantamalla työvälineitä ja johtamiseen liittyviä järjestelmiä.

Markkinat

Kotikulman tavoitteena on tukea Riihimäen kaupungin asukasmäärän 0,2 % vuotuista kasvutavoitetta. Asuntotarjonnan monipuolisuuteen ja riittävyteen kiinnitetään huomiota, ja kysynnän kasvaessa vastataan uudisrakentamisella tai olemassa olevien kohteiden hankinnalla. Sosiaalinen media ja muu brändäys tehostuvat tavoittamaan potentiaalisia asukkaita laajasti myös Riihimäen ulkopuolelta. Vuokrataso pidetään vuonna 2025 vuoden 2024 tasolla.

Talous

Kotikulman taloutta johdetaan edelleen suunnitelmallisesti ja tasapainoisesti. Talouden digitalisointi ja seurantajärjestelmät parantavat talouden hallintaa ja raportointia. Käyttöasteen tavoite on 95 % ja tätä tavoitetta tuetaan asuntojen markkinoinnilla ja huoneistojen viihtyvyyden parantamisella. Yhtiön talouden ennakoidaan pysyvän vakaana.

Kiinteistöt

Vuoden 2025 aikana Kotikulma keskittyy kiinteistöjen arvon säilyttämiseen suunnitelmallisen huollon ja korjausten avulla. Kiinteistöjen kuntoarvioinnit ja PTS-suunnitelmat ovat keskeisiä välineitä kiinteistökannan hallinnassa. Hämeenkatu 20/Junailijankatu 11 -hanke on käynnistetty vuoden 2024 heinäkuussa ja saadaan valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Yhtiö toimii resurssiviisaasti ja tavoittelee hiilineutraaliutta. Vuoden 2025 aikana laaditaan olemassa oleville kiinteistöille energiatehokkuus selvitys ja jatketaan investointeja kiinteistöjen energiatalouden parantamiseksi. Myös sähköautojen huomioiminen rakennushankkeissa ja jätteiden kierrätyksen tehostaminen ovat keskeisiä ympäristötavoitteita. Vuoden 2025 aikana pilotoidaan aurinkoenergian hyödyntämistä energian tuotannossa.

Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy

Toiminnan kuvaus

Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy (RTOY) on elinkeino-, kehitys- ja toimitilayhtiö, jonka missiona on lisätä yritystyöpaikkojen määrää Riihimäellä. Yhtiö on kaupungin elinkeinopolitiikan keskeinen väline ja proaktiivinen toteuttaja. RTOY:n ja kaupungin välinen yhteistyö on sujuvaa.

Yhtiö on konsernin emoyhtiö, johon kuuluu tytäryhtiöinä Oy Expomade-Kiinteistöt Ab, KOy Riihimäen Lykka, Riihimäen Kaapelitehdas Oy, KOy Riihimäen Ophelia, Kiinteistö Oy Riihimäen Tehdaskylänkatu 5, Kiinteistö Oy Riihimäen Kuusikulma ja Kiinteistö Oy Riihimäen Sepänkatu 5. Yhtiö omistaa vähemmistöosuudet seuraavista yhtiöistä: Kiinteistöosakeyhtiö Riihimäen Erätalo, KOy Riihimäen Larissa, KOy Riihimäen Autotalo, YritysVoimala Oy ja KOy Riihimäen Yrittäjänkatu 8.

Yhtiö tarjoaa toimitilojen rakennuttamis-, vuokraus- (LVV), rahoitus- ja asiantuntija-palveluita. Toimitilojen välitykseen yritys ylläpitää riihimäentilat.fi -hakupalvelua. Yhtiö ylläpitää BusinessPark Riihimäkeä.

Yhtiö markkinoi Riihimäkeä yrityksille luoden kaupungille elinvoimaa ja kehittämällä yksityistä palvelutarjontaa Riihimäellä. RTOY osallistuu asemanseudun ja keskustan kehittämiseen (mm. Granitin kesäkeikat ja Joulumarkkinat), robotiikka- ja kampusyhteistyöhön sekä puolustusalan DEFINE-hankkeeseen. Kehittämämme Alihankinta.info -palvelu parantaa alihankintayritysten näkyvyyttä ja löydettävyyttä netissä. Yhtiö hallinnoi Led-screen mainostauluja ja jättitauluja Riihimäellä.

RTOY:n keinoja yritystyöpaikkojen luomiseen on uusien investointien edistäminen, olemassa olevien yritysten toiminta- ja työllistämisedellytyksien parantaminen, toimitilojen käyttöasteen nostaminen sekä toimitilojen rakennuttaminen erityisesti Riihimäelle sijoittuville yrityksille.

RTOY ja Suomen Messut Oyj ovat sopineet Kansainvälisten Erämessujen siirtymisestä Suomen Messujen järjestämisvastuulle. Erämessut järjestetään jatkossakin Riihimäellä.

Liikevaihto v. 2023 oli 1.619 Me ja henkilöstön määrä 5 vakituista työntekijää.

Toimintaympäristö

Riihimäen Tilat ja Kehitys Oy toimii tiiviissä yhteistyössä Riihimäen Yrittäjät ry:n, HAMK:n, Hyrian, Syklin, Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin, Hämeen ELY-keskuksen, Business Finlandin ja muiden yrityspalveluiden tarjoajien kanssa.

Yrityksen toimintaympäristöön on viime aikoina vaikuttanut erityisesti Venäjän hyökkäyssota ja korkotason nousu.

Toiminnan painopistealueet ja tavoitteet

1. RTOY edistää kaupungin elinkeinoelämän kehittymistä ja edesauttaa uusien ja olemassa olevien yritysten kehittymistä ja uusien yritysten saamista kaupunkiin.

2. RTOY edistää puolustusteknologia-, robotiikka- ja kiertotalousyritysten sijoittumista kaupunkiin, sekä kuluttajapalveluiden lisääntymistä keskustassa ja asemanseudulla. Tavoite on, että saadaan vähintään kolme yritystä sijoittumaan Riihimäelle tai tekemään sijoittumispäätös.
3. RTOY lisää yritysten toimitilarjontaa ja yritystyöpaikkojen määrää. Tavoite on, että Riihimäelle syntyy yhtiön toimenpiteiden myötävaikutuksella uusia, pysyviä työpaikkoja vähintään 40 työpaikkaa vuodessa.
4. RTOY huolehtii asiakkaista niin hyvin, että ovat halukkaita suosittelemaan meitä omalle verkostolleen. Tavoite on että yhtiön tilojen käyttöaste on keskimärin vähintään 97 %.
5. RTOY on aktiivisesti osallisena vähintään yhden uudis- tai jalostusrakennushankkeen toteutuksessa, josta tehty toteutuspäätös.
6. RTOY ylläpitää taloudellista kannattavuuttaan. Yhtiön tilikauden tuloksen ennen veroja tulee olla yli 100 t€.

Tavoitteet valtuustokaudelle

Tavoitteena on vuosittaisilla uusilla toimitilahankkeilla saada Etelä-Mattilan alue rakentumaan valmiiksi. RTOY:llä on aktiivinen rooli kolmessa yritysklusterissa; puolustusteknologia-, robotiikka- ja kiertotalousyritykset. Tavoitteena on saada robotiikan opetuksen kehittäminen näkymään Riihimäen yritysten toiminnassa. Tavoitteena on kasvattaa yhtiön toimitilasalkkua maltillisesti ja kannattavasti, ylläpitäen tervettä omavaraisuusastetta (n. 60-80%). Tavoitteena on käyttöastetta ylläpitäen parantaa emoyhtiön kannattavuutta. Tavoitteena on monipuolistaa toimitilasalkkua ja pienentää vanhan 1980-luvulla rakennetun toimitilakannan osuutta salkussa. Tavoitteena on olla mukana asemanseudun kehittämisessä (Matkakeskus ja Voimala) ja elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.

Riihimäen Kaukolämpö Oy

Toiminnan kuvaus

Riihimäen Kaukolämpö Oy on Riihimäen kaupungin (51 %) ja Aberdeen-sijoitusyhtiön (Suomi Heat Holdings Oy) (49 %) yhdessä omistama yhtiö. Yhtiön toimintaa ja tavoitteita toteutetaan osakassopimuksen mukaisesti. Yhtiö ostaa pääosan käyttämästään lämmöstä Fortum Waste Solutions Oy:n Riihimäen laitokselta ja lopun alle 5 % vuotuisesta energiasta se tuottaa omilla lämpökeskuksillaan. Fortumin toimittama lämpö on jätteiden käsittelyn yhteydessä syntyvää ja teollisesti talteen otettua lämpöä. Työntekijöitä yhtiöllä on 2 henkilöä, käyttö- ja kunnossapito sekä verkon rakentamisen toiminnot ovat ulkoistettuja. Kaukolämpöliittymiä on n. 760 kpl. Vuonna 2023 lämpöä myytiin 184 GWh, liikevaihto oli 16,11 milj. euroa ja taseen loppusumma 21 milj. euroa.

Toimintaympäristö

Toimintaympäristössä on tapahtunut muutoksia ja erilaisiin uhkiin on yhtiön toiminnassa pyritty varautumaan. Toimenpiteinä ovat olleet toimitilojen fyysisen suojauksen tehostaminen, kyberturvallisuudesta huolehtiminen ja lämmön varatuotannon varmistaminen erilaisissa tilanteissa. Osallistumme aktiivisesti Huoltovarmuuskeskuksen toimintaan.

Jätteiden käsittelyn yhteydessä syntyvän lämmön hyödyntämisen sääntelyssä on nähtävillä muutoksia ja näihin on mahdollisuuksien mukaan varauduttava tulevaisuudessa.

Riihimäellä asiakkaita ei kaukolämpöverkosta ole juurikaan eronnut ja hinnoittelussa sijaitumme valtakunnallisesti vertailtuna keskivaiheille. Kaukolämmön kilpailukykyisyys ja hahuttavuus on kuitenkin varmistettava myös tulevaisuudessa.

Toiminnan painopistealueet

Asiakaspalvelu, tehokkuus, ympäristöystävällisyys, digitalisaatio ja yhteistyö.

Tavoitteet

Tavoitteiksi valtuustokaudelle on osakassopimuksen mukaisesti asetettu taloudellisen tuloksen onnistuminen ja lämmön hinnoittelu. Fossiilisten tuotantotapojen osuus on alle 5 % kokonaistuotannosta.

Talousarviokirjan liitteet

Riihimäen kaupunki 10-vuoden investointisuunnitelma

Suunnitelman tarkoitus on hahmottaa pitkän aikavälin investointiohjelmaa.

	Investointihankkeen kokonaiskustannus	Yht. 2025-2034	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
1. TIETOKONEOHJELMISTOT												
Tietohallinnon nykyisen toimintaympäristön uudistus		-431 000	-300 000	-100 000	-31 000							
Tietokoneohjelmistot yhteensä		-431 000	-300 000	-100 000	-31 000							
2. MAA- JA VESIALUEIDEN INVESTOINNIT												
Menot		-5 680 000	-1 350 000	-1 220 000	-1 200 000	-490 000	-400 000	-590 000	-340 000	-90 000	0	0
Tulot, myynnit		36 100 000	2 100 000	3 000 000	3 500 000	3 500 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Maa- ja vesialueiden investoinnit yhteensä (netto):		-41 780 000	750 000	1 780 000	2 300 000	3 010 000	3 600 000	3 410 000	3 660 000	3 910 000	4 000 000	4 000 000
3. OSAKKEET JA OSUUDET												
Menot		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet yhteensä (netto):		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. TILAINVESTOINNIT												
Uimahallin perusparannus (netto)	-16 300 000	0	0									
Menot	-17 000 000	0	0									
Tulot / Valtionavustus, rahoitusosuus	800 000	0	0									
Jukolan väestönsuoja	-450 000	-250 000	-250 000									
YPR, Yksilöllisen opetuksen piennyhmätilat	-2 500 000	-2 500 000	-1 000 000	-1 500 000								
Matkakeskuksen henkilöstötilat (toteutus suunnittelu ja rakentaminen)	-480 000	-480 000	-480 000									
Vanha kaupungintalo (TE 25)	-3 000 000	-3 000 000	-1 000 000	-2 000 000								
Kalevantalo (Opistotalo)	-15 550 000	-15 550 000	-700 000	-7 000 000	-7 000 000	-850 000						
Suomen lasimuseon korjaus	-11 400 000	-11 400 000	-100 000	-100 000	-1 000 000	-4 700 000	-5 500 000					
Perusparannukset / tekninen lautakunta		-15 000 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Perusparannus (tulot)			50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Maaumalan perusparannus		-8 490 000		-150 000	-4 340 000	-4 000 000						
Toimittailohjelma (suunnittelu, kohdistamaton)		-250 000		-50 000		-100 000		-100 000				
Toimittailohjelma kohdistamaton		-24 400 000					-2 500 000	-2 500 000		-4 000 000	-7 700 000	-7 700 000
Kino Sampon perusparannus (sisätilat)	-1 300 000	-1 300 000					-1 300 000					
Eteläinen koulu	-8 000 000	-8 000 000							-4 000 000	-4 000 000		
Patastenmäen tiilikoulu	-4 000 000	-4 000 000										-4 000 000
Konttontien päiväkotit	-2 500 000	-2 500 000				-1 500 000	-1 000 000					
Nirjauksen päiväkotit	-2 500 000	-2 500 000							-1 000 000	-1 500 000		
Tilainvestoinnit yhteensä:												
Menot		-99 620 000	-5 030 000	-12 300 000	-13 840 000	-12 650 000	-11 800 000	-4 100 000	-6 500 000	-11 000 000	-9 200 000	-13 200 000
Tulot		500 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilainvestoinnit yhteensä (netto):		-99 120 000	-4 980 000	-12 250 000	-13 790 000	-12 600 000	-11 750 000	-4 050 000	-6 450 000	-10 950 000	-9 150 000	-13 150 000
5. KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT												
Kunnallistekniikan rakentaminen (pois lukien Kokonharju)		-17 725 000	-620 000	-700 000	-1 320 000	-2 475 000	-1 970 000	-1 815 000	-2 785 000	-2 275 000	-2 265 000	-1 500 000
Kokonharjun uusi asuinalue	-5 900 000	-5 500 000			-100 000	-1 900 000	-1 500 000	-1 500 000		-500 000		
Keskustan ja asemanseudun kehittäminen (pois lukien Jokikylän uusi kaava-alue)			-760 000	-1 370 000	-1 860 000	-2 750 000	-3 650 000	-3 750 000	-2 963 000	-3 775 000	-2 796 000	-3 500 000
Jokikylän asuinalueen ja puiston yleisten alueiden rakentamishanke - v. 2023 toteuma 841 504 euroa, v. 2024 varaus 1 565 000 euroa	-10 800 000	-8 400 000	-4 000 000	-3 000 000	-1 200 000	-200 000						
Elinkeinoalueiden kehittäminen		-150 000	-150 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katujen ja puistojen perusparantaminen		-15 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Katuvalaistuksen saneeraus		-2 200 000	-400 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Hulevesien viemärintimaksi		-2 940 000	-490 000	-450 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Ulkoliikuntapaikat		-2 950 000	-250 000	-700 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Kunnallistekniikan investoinnit yhteensä (netto):		-82 239 000	-7 870 000	-7 620 000	-6 780 000	-9 625 000	-9 420 000	-9 365 000	-8 048 000	-8 850 000	-7 361 000	-7 300 000
6. KALUSTOHANKINNAT												
Matkakeskuksen henkilöstötilat (irtain, toiminnalliset kiintokalusteet ja ICT)		-550 000	-500 000	-50 000								
Elinvoiman toimialan kalustohankinnat		-436 000	-174 000	-50 000	-80 000	-67 000	0	0	-65 000	0	0	0
Lasikaupunki-brändityön investoinnit			-80 000									
Teknisen toimialan kalustohankinnat		-3 695 000	-150 000	-150 000	-490 000	-445 000	-400 000	-400 000	-390 000	-470 000	-400 000	-400 000
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan kalustohankinnat		-2 040 000	-250 000	-535 000	-780 000	-100 000	-75 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Hallinto ja konserni -toimialan kalustohankinnat		-223 000	-142 000	-50 000	-31 000	0	0	0	0	0	0	0
Kalustoinvestoinnit yhteensä (netto):		-6 944 000	-1 296 000	-835 000	-1 381 000	-612 000	-475 000	-460 000	-515 000	-530 000	-460 000	-460 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ:												
Menot		-194 994 000	-15 846 000	-22 075 000	-23 232 000	-23 377 000	-22 095 000	-14 515 000	-15 403 000	-20 470 000	-17 021 000	-20 960 000
Tulot		36 600 000	2 150 000	3 050 000	3 550 000	3 550 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000
Netto		-158 394 000	-13 696 000	-19 025 000	-19 682 000	-19 827 000	-18 045 000	-10 465 000	-11 353 000	-16 420 000	-12 971 000	-16 910 000
Kehityshankkeita ei ole esitetty tässä investointisuunnitelmauonnoksessa (Voimala, HAMK-Riihimäki kampus, Oma-Häme SOTE-keskus)												